วารสารวิชาการ
มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี

Journal of Kanchanaburi Rajabhat University

ปีที่ 5 ฉบับที่ 1 มกราคม - มิถุนายน 2559

ISSN 2286-7589

"สถาบันอุดมศึกษาเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น
ที่เสริมสร้างพลังปัญญาของแผ่นดิน"

วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี
Journal of Kanchanaburi Rajabhat University

วารสารระดับชาติในฐานข้อมูลดัชนีวารสารไทย (TCI) กลุ่มที่ 2 ด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

คณะผู้จัดทำวารสาร

ที่ปรึกษา

ดร.ณรงค์เดช รัตนานนท์เสถียร

บรรณาธิการ

ศาสตราจารย์เกียรติคุณ ดร.นิพนธ์ ศุขปรีดี มหาวิทยาลัยสยาม

กองบรรณาธิการ

ศาสตราจารย์ ดร.สุทัศน์ ยกส้าน	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ศาสตราจารย์ ดร.สมบัติ กาญจนกิจ	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ศาสตราจารย์ ดร.อภิชัย พันธเสน	มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี
ศาสตราจารย์ ดร.สำเนาว์ ขจรศิลป์	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
ศาสตราจารย์ชวน เพชรแก้ว	มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี
รองศาสตราจารย์ ดร.วาณี ชัยวัฒนาสิน	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

คณะกรรมการบริหารวารสาร ดร.มิตภาณี พงษ์พัว

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรพงษ์ จรัสโรจนกุล
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พงษ์ศักดิ์ รักษาเพชร
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธง บุญเรือง
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พงษ์ศักดิ์ รวมชมรัตน์
นายสมโภชน์ สุขชาวนา

ฝ่ายจัดการ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรพงษ์ จรัสโรจนกุล
นายสมโภชน์ สุขชาวนา
นางสาวสำอางค์ ชูศรี
นายเรวัตตะ กิจจานุลักษ์
นางปัทมา ชคัตตรัย
นางวันวิสา ใบบัว
นางสาวปทิตตา บุญอินทร์
นางสาวสุนันทา แก้วสอาด

มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี 70 หมู่ 4 ตำบลหนองบัว อำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี รหัสไปรษณีย์ 71190

บทบรรณาธิการ

วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี ฉบับนี้เป็นปีที่ 5 ฉบับที่ 1 มกราคม – มิถุนายน 2559 ช่วงเดือน เมษายน มีเทศกาลที่สำคัญของไทย คือ วันสงกรานต์ มีความต้องการใช้น้ำมากขึ้น มีความร้อนจัดและแห้งแล้ง บางสถานที่ขาดแคลนน้ำสำหรับทำการเกษตรกรรม ไม่สามารถจะทำการเพาะปลูกได้ ทางฝ่ายจัดทำวารสารจึงได้นำบทความ เรื่อง พฤติกรรมการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการน้ำของกลุ่มผู้ใช้น้ำชลประทาน มาลงในวารสารฉบับนี้ เพื่อให้เกิดความตระหนักถึงคุณค่าของทรัพยากรน้ำ วารสารฉบับนี้ประกอบด้วย 11 บทความ เป็นบทความทางด้านครุศาสตร์ 4 บทความ ตั้งแต่การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น การฝึกอบรม และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับประถมศึกษา และบทความทางด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ 7 บทความ

กองบรรณาธิการขอขอบคุณ ผู้เขียนบทความทุกท่านที่ส่งบทความมาให้พิจารณาตีพิมพ์ และขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาบทความทุกท่านที่ให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงบทความให้มีความถูกต้องและสมบูรณ์เพิ่มมากขึ้น ทางคณะผู้จัดทำวารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี จะนำบทความและคัดเลือกมานำเสนอตีพิมพ์ในวารสาร เพื่อคุณภาพทางวิชาการ

ศาสตราจารย์เกียรติคุณ ดร.นิพนธ์ ศุขปรีดี

บรรณาธิการ

Journal of Kanchanaburi
Rajabhat University

สารบัญ

บทความวิจัย

รูปแบบการท่องเที่ยวเชิงส่งเสริมสุขภาพสำหรับชาวต่างชาติที่มาท่องเที่ยวในประเทศไทย
สิริกร เลิศลัคธนาธาร ไพบูลย์ อ่อนมั่ง และสุมนรดี นิ่มเนติพันธ์ 4

การสร้างคู่มือศึกษาด้วยตนเองฉบับภาษาอังกฤษเพื่อแหล่งท่องเที่ยวประวัติศาสตร์กรณีศึกษาอุทยานประวัติศาสตร์พระนครคีรี จังหวัดเพชรบุรี
พิมพ์ระวี โรจน์รุ่งสัตย์ 14

เส้นทางสู่นักท่องเที่ยวจีน : การปรับตัวของช่องทางการสื่อสารในยุค social media ครองเมือง
ปาลิดา ศรีศรกำพล และณิชยา ศรีสุชาต 27

การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ สำหรับโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก โดยใช้การสอนแบบอีเลิร์นนิ่ง : กรณีศึกษาโรงเรียนวัดสามบัณฑิต
สุภาพร ณ หนองคาย 34

การศึกษาการใช้ประโยชน์จากภูมิปัญญาท้องถิ่นของอำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
ประพันธ์ แสงทองดี 40

การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมวัยใสเข้าใจเพศศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6
ยุภาพร แสนหาญ 45

การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นเรื่องการทำไวน์กระเจี๊ยบบ้านสะเน่พ่อง สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนสุนทรเวช
ขวัญชัย ประดิษฐสิน 52

การวิจัยเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาความพร้อมทางคณิตศาสตร์ของเด็กอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนเขาดินวิทยาคาร อำเภอท่าม่วง จังหวัดกาญจนบุรี
ลลิดา ระงับพิษ 63

การประยุกต์ใช้แนวทางทรงงานตามเบื้องพระยุคลบาท (SAPAE) เพื่อพัฒนาจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านเขากรวด จ.กาญจนบุรี
แพรวพิชฌาณ์ ไมตรีเวช 73

การศึกษาปัญหาการออกเสียงสัทอักษรจีนของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี
เบญจอาภา พิเศษสกุลวงศ์ 82

พฤติกรรมการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการน้ำของกลุ่มผู้ใช้น้ำชลประทาน ฝ่ายส่งน้ำและบำรุงรักษาที่ 2 โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาพนมทวน : กรณีศึกษาตำบลพนมทวน อำเภอพนมทวน จังหวัดกาญจนบุรี
ธิรดา ฆารสินธุ์นภา 91

รูปแบบการท่องเที่ยวเชิงส่งเสริมสุขภาพสำหรับชาวต่างชาติที่มาท่องเที่ยวในประเทศไทย
PATTERNS OF HEALTH TOURISM AMONG FOREIGN VISITORS TO THAILAND : A PROMOTIONAL MODEL.

[1)]สิริกร เลิศลัคธนาธาร, [2)]ไพบูลย์ อ่อนมั่ง, [3)]สุมนรดี นิ่มเนติพันธ์
[1)]นักศึกษาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาการกีฬานันทนาการและการท่องเที่ยว คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
[2)]บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
[3)]คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
[1)]Sirikorn Loedlukthanathan, [2)]Paiboon Onmung, [3)]Sumonratee Nimnaetipun
[1)]Doctor of Philosophy Program in Sport, Leisure and Tourism. Faculty of Physical Education. Srinakharinwirot University.[2)]The Graduate School of Srinakharinwirot University. Srinakharinwirot University.
[3)]Faculty of Physical Education. Srinakharinwirot University.

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงส่งเสริมสุขภาพสำหรับชาวต่างชาติที่มาท่องเที่ยวในประเทศไทยกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ซึ่งเป็นการศึกษาวิจัยจากกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม จำนวน 400 ชุด วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพรรณนา ได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติทดสอบสมมุติฐาน ประกอบด้วยสถิติวิเคราะห์เส้นทางอิทธิพล และสถิติวิเคราะห์โมเดลสมการเชิงโครงสร้าง (SEM) จากผลการทดสอบองค์ประกอบยืนยันแบบจำลองโครงสร้างพบว่า จากการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน โมเดลการวิเคราะห์ มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ซึ่งประกอบด้วย 9 ปัจจัยหลัก ประกอบด้วย แหล่งท่องเที่ยว (SIGX) สปาและนวด (SPAX) ระดับความพร้อมของที่พัก (SPEX) การบริการในระบบสาธารณูปโภค (SERX) สมุนไพรไทย (SPIX) กีฬา (SPOX) การใช้จิตวิญญาณและสมาธิ (SPRX) การบำบัดด้วยระบบความร้อนและการใช้น้ำ (STEX) และความยั่งยืน (SUSX) ที่มีความเหมาะสมมีความเชื่อมั่น ความตรงเชิงโครงสร้าง และเนื้อหาต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงส่งเสริมสุขภาพ

คำสำคัญ : ปัจจัย การท่องเที่ยว รูปแบบการท่องเที่ยวเชิงส่งเสริมสุขภาพ

ABSTRACT

The purpose of this research was to examine validity of the model of patterns of tourism among foreign visitors to Thailand : a promotional model, the multiple aspects of Escapism through Health Promotion Tourism primarily attracted foreign visitors for their destinations. Then the questionnaires were distributed to 400 people who were enterprenuers of health tourism, foreign tourists and tourist guides. In the final stage, the questionnaires were collected from the respondents. Data were analyed in terms of descriptive statistics : percentages, frequency, mean and standard deviation. The path analysis was used to test the hypothesis and methods of structural relationship models. Firstly, the data were statistically analysed by confirmatory factor analysis. Next, by structural models, the factors were rated in terms of their influence on the development model of health promotion tourism for

foreign tourists in case of study in Thailand. The research found that the model level had high construct validity. The model comprised 9 factors : SIGX SPAX SPEX SERX SPIX SPOX SPRX STEX and SUSX as a result, The confirmatory factor analysis, the measurement model is valid and well fitted to empirical data. The fitness values for the basic overall model all met the standard criterions, thus achieving desired levels. This model exhibited acceptable level of fit and used to confirm that all the factors were appropriate, construct validity and content validity. The level was acceptable.

Keywords : factors, tourism, promotional model

INTRODUCTION

In modern day, the major motivation of the increasing desire of escapism through promotion health tourism has inspired people around the globe to escape from their homeland, busy lives, stress, routine, the rising health costs in the developed world to try a brand new exotic experience in a paradisiac land. As a consequence of its richness in natural and cultural heritage, Thailand had been well developed a unique Thai wisdom of healing arts and culture since ancestors in Health Promotion Tourism destination, including its stunning natural beauty.

Escapism through promotion health tourism has arguably always been an important element of tourism, but visitor gaze has usually been externally rather than internally directed. However, the growth of the holistic tourism sector suggests that there is an increasing desire to focus on "The self" rather than "Other", and existential rather than "objective" authenticity. The information mentioned above represents "Escapism" of a different kind-a paradoxical desire to escape but in order to find oneself. Numerous factors have precipitated this growth, not least the apparent anomie of postmodern society. This paper discusses the way in which holistic products are being developed to the meet the changing needs to tourists, considering some of the factors that have apparently engendered this development. The paper includes an analysis of typologies of activities, profiles of consumers and typical motivations. "Holistic retreats" tend to offer combinations of therapies and counselling, pathways to spiritual development, creative enhancement and many other routes to the reconciliation of body, mind and spirit. (Smith M and Kelly, 2006) One of the major motivations for the act of tourism is that of "Escape" (Goeldner and Ritchie, 2009). Escape from an everyday personal or physical environment to one perceived to be likely to give to the traveler all the elements of life, he or she feels, are missing from those everyday experiences. In addition, satisfaction of the desire for a healthy lifestyle, which as Hall (1992) notes a significant intrinsic reward of much travel, has been essential part of the range of new products available to tourists in recent years. "This growing desire for the combination of Escape with satisfaction of the need to maintain or recapture personal well-being had been recognized by the tourist industry through the promotion of "Health Wellness and Spa Tourism"

OBJECTIVES OF THE STUDY

The purpose of this research was examine validity of the model of patterns of tourism among foreign visitors to Thailand : A promotional model.

METHODOLOGY

Population and sample size

The researcher used the multi-stage sampling technique. Then, the simple random sampling technique is used for selecting the provinces and hotels and collecting the data from foreign in Thailand. With population size of hotel customers is over 1,000,000 and sample size for ±5% precision levels where confidence level is 95%, sample size (n) for precision (e) of ±5% is 400 (Yamane, 1967). According to the Structure Equation Modeling (SEM) principle, the acceptable size is twenty times (20 : 1) based on the rule of thumb (Lindeman et.al., 1980).

Instrument

Related to the mixed methods research, the explanatory sequential design had been selected for this particular research (Creswell & lano Clark, 2011).

Quantitative method

A questionnaire as the research instrument for data collection that all survey items are originated and based on the previous empirical researches and modified to better appropriated the intention to hotel sector. Part 1 as general personal data of respondent in multiple choice questions and part 2 as all latent variables measured on a five-point Likert type scale, ranging from 1(extremely disagree) to 5 (extremely agree).

Validity and reliability

The content validity of the questionnaire was conducted by five professors to examine accuracy in both content and language which each item was evaluated a rating in three levels from 0 to 1 (Rovinelli & Hambleton, 1977) and the value of the IOC must be much greater than 0.5. The result of the IOC was ranging from 0.8 to 1 in each item. The reliability of the measurement items were verified by the Cronbach's Coefficient Alpha which should be greater than .70 (Hair et al., 2010) and corrected item total correlation should be greater than 0.3 (Field, 2005). The researcher conducted reliability both pre-test (n=100) and sample size of 400 foreign in Thailand. The results of reliability indicated that each items met the minimized criteria that Cronbach's Alpha's all items was greater than 0.7 and corrected item total correlation was greater than 0.3.

Based on questionnaire survey, sampling design was considered relating to a sample group of health tourism, foreign tourists and tourist guide in Thailand. For a survey design based on a simple random sample. In this effort, 400 questionnaires were using multi-stage and systematic samplings based on data sharing of various user groups. The researcher needs more information on re-testing and checking validity. The research methodology combined between qualitative and quantitative. The test for accuracy and quality of tools according to content and item objective congruent (IOC) by professionals, showed that the content validity index was over and the average reliability of the research tool and the quantitative data research analyzed by statistical analysis as follows : percentages, frequency, mean and standard deviation, as well as Questionnaire designs to obtain data related to asked by using open-ended questions. It mainly includes attitude statements, to which respondents are raised the extent to which they agreed or disagreed on a five point likert scale from a strongly agree to strongly disagree'. The part involves individual characteristics (i.e. gender, age, educational level, status, etc.).

This is a descriptive study that was done to explore the challenges and solutions to health

promotion tourism in Thailand. The study was conducted in two stages. First going to reputable sites, library resource and search for existing data on health promotion tourism industry in Thailand which were classified after this part, a questionnaires was improved by experts for confirming the validity and reliability was calculated 95% using cronbach alpha test. Then the questionnaire was distributed 500 people who were maker of health tourism, foreign tourists and guide. In the final stage questionnaires were collected from respondents. Data analysis was performed using SPSS and descriptive statistics methods were used. Next the factors were rated in terms of their influence on the development model of health promotion tourism for foreign tourist case study in Thailand.

The analysis of structural equations measures the direct interaction between variables and the degree to which certain variability is determined by individual causal factors. Path analysis is a recursive model and only allows a one way cause relationship. It is characterised by the following rules, resulting from a causal ordering of variables (Gotata, 1992, p. 15): In estimating the influence of any variable X on Y, all variables causally subsequent to X should be set. The following formula presents the above rules :

$X_a \longrightarrow X \longrightarrow X_b \longrightarrow Y$

X_a represents cluster of variables subsequent to X

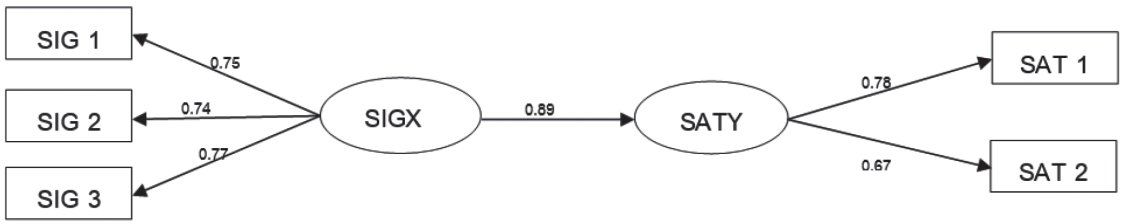
X_b represents cluster of variables subsequent to X

Y – dependent variable.

The starting point for the path analysis is a qualitative diagram presenting the relationships between variables. The dependencies and relationship between the variables are created on the basis of the researcher's own knowledge. It is crucial to properly identify the type of variables introduced into the structural model. These i nclude the following variables: observable, latent, exogenous and endogenous (Cwalina, 2000). In path analysis the cause and effect relationships between variables is expressed by means of a path coefficient. The coefficient informs which part of the variability of a dependent variable X_i (measured with the standard deviation of the standardised variable, which means it is equal to a unit) is expressed by the variability of the independent variable X_j assuming the constancy of the remaining factors (Szwarc, 2006). In other words, the path coefficient informs us as to what extent variable X_j (consecutive) changes when variable X_i (causal) changes by one unit. It is claimed that the path analysis modeling outgrows the regression analysis and is a more proper method used for analyzing the causal relationship between the variables, especially the qualitative ones, which do not meet the classical assumptions of regression (Sagan, 2003). In this paper, the author chooses path analysis as the research tool to examine the theory, since the structure of causal dependencies to be verified occurs only as a consequence of that theory.

Appropriate wording changes were made to account for features of international tourists. The items are measured by the 5-likert scale, with 1 indicating strong disagreement and 5 indicating strong agreement. For the content validity of questionnaire, five specialists and scholars confirmed and amended items in the questionnaire.

The results of the research are shown in the following models.

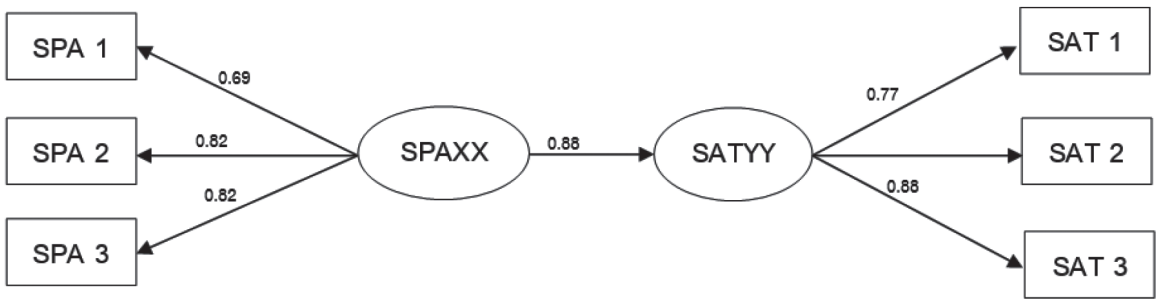

Chi-Square = 33.38, df = 16, RMSEA = 0.066.

FIGTURE 1 : Assigned Variables of Health Promotion Tourism Components.

SIGX : Sightseeing Highlights, Attraction.

SATY : Satisfaction.

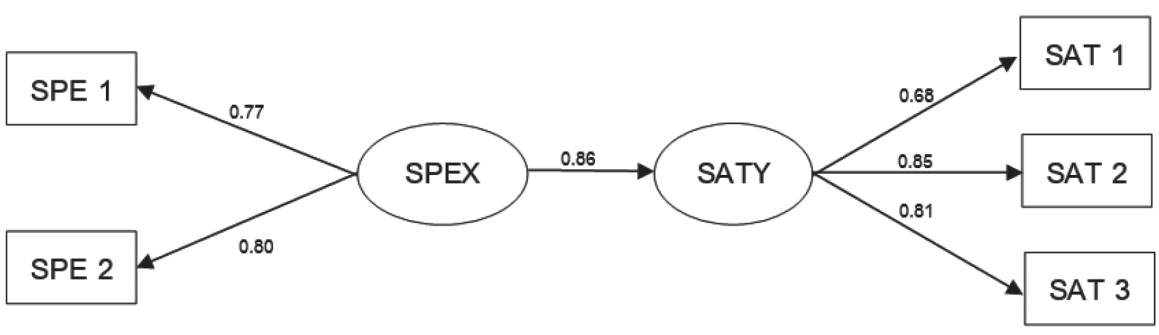

Chi-Square = 42.78, df = 25, RMSEA = 0.053.

FIGTURE 2 : Assigned Variables of Health Promotion Tourism Components.

SPAX : Spa.

SATY : Satisfaction.

Chi-Square = 42.78, df = 25, RMSEA = 0.055.

FIGTURE 3 : Assigned Variables of Health Promotion Tourism Components.

SPEX : Specialized World-Class, Accommodations.

SATY : Satisfaction.

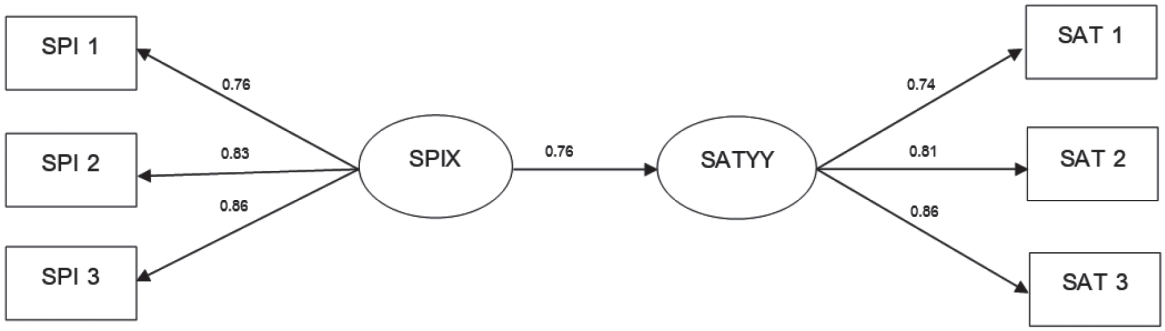

Chi-Square = 27.46, df = 15, RMSEA = 0.058.

FIGTURE 4 : Assigned Variables of Health Promotion Tourism Components.

SERX : Service Infrastructure.

SATY : Satisfaction.

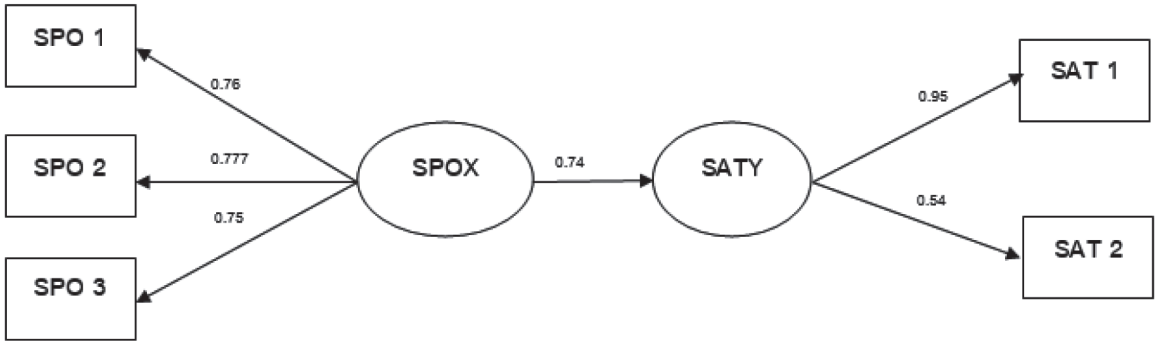

Chi-Square = 52.15, df = 26, RMSEA = 0.064.

FIGTURE 5 : Assigned Variables of Health Promotion Tourism Components.

SPIX : Spice and Siamese Medicinal Herb.

SATY : Satisfaction.

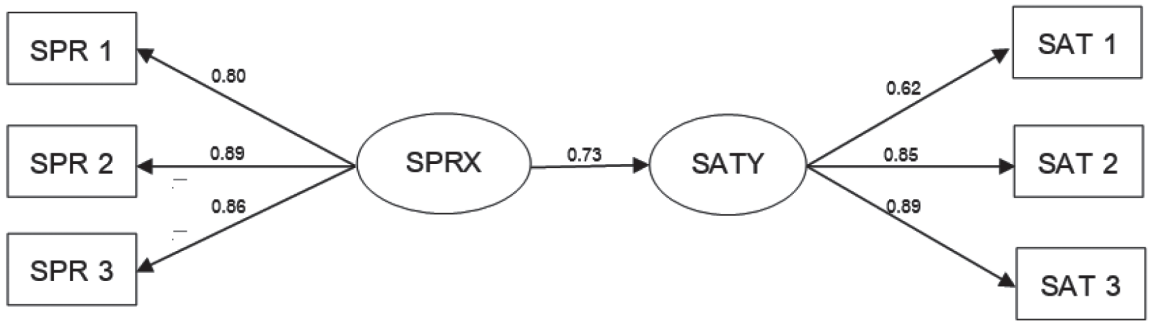

Chi-Square = 29.10, df = 17, RMSEA = 0.053.

FIGTURE 6 : Assigned Variables of Health Promotion Tourism Components.

SPOX : Sports for Health.

SATY : Satisfaction.

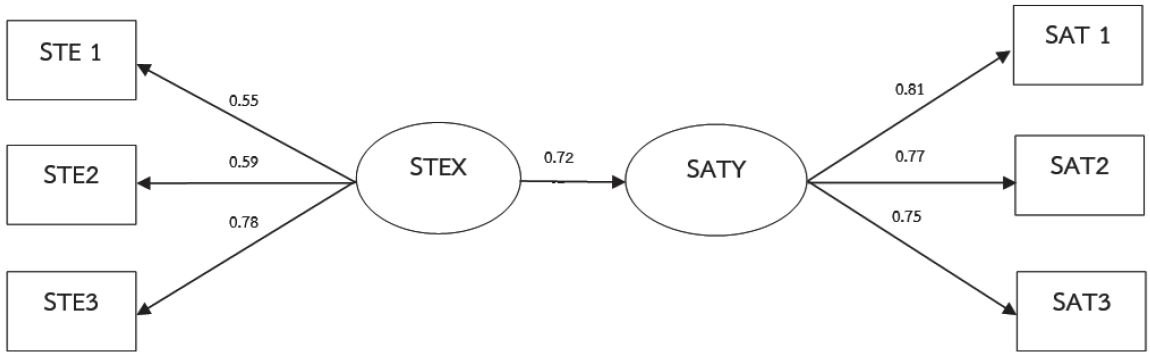

Chi-Square = 36.68, df = 24, RMSEA = 0.046.

FIGTURE 7 : Assigned Variables of Health Promotion Tourism Components.

SPRX : Spiritual, Mind and Body Practices.

SATY : Satisfaction.

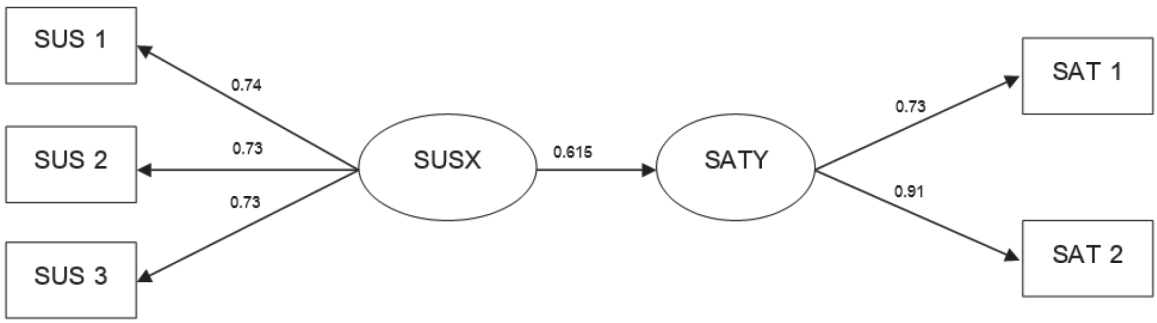

Chi-Square = 40.81, df = 24, RMSEA = 0.053.

FIGTURE 8 : Assigned Variables of Health Promotion Tourism Components.

STEX : Steam and Sauna and Bathing with Hot Spring Mineral Water Treatments.

SATY : Satisfaction.

Chi-Square = 50.70, df = 17, RMSEA = 0.089.

FIGTURE 9 : Assigned Variables of Health Promotion Tourism Components.

SUSX : Sustainability.

SATY : Satisfaction.

From the models 1-9, we obtained the values of satisfication indices of the 9 – causal factor model as follows:

1. Chi-Square/df value which the criterion is set at < 3.00. The 9 causal factors effected on the dependent variable, SATY, had the values satisfied the criterion as follows : Models : SIGX SPAX SPEX SERX SPIX SPOX SPRX STEX and SUSX were 1.96 1.71 1.75 1.83 2.00 1.71 1.52 1.70 and 2.98 respectively.

2. Goodness of Fit Index : GFI value which the criterion is set at > 0.90. The 9 causal factors effected on the dependent variable SATY had the values satisfied the criterion as follows : Models : SIGX SPAX SPEX SERX SPIX SPOX SPRX STEX and SUSX were 0.930 0.950 0.960 0.940 0.950 0.960 0.920 0.950 and 0.960 respectively.

3. Root Mean Square Error of Approximation : RMSEA value which the criterion is set at < 3.00. The 9 causal factors effected on the dependent variable SATY had the values satisfied the criterion as follows : Models : SIGX SPAX SPEX SERX SPIX SPOX SPRX STEX and SUSX were 0.066 0.053 0.055 0.058 0.064 0.053 0.046 0.053 and 0.089 respectively.

4. Normed Fit Index : NNFI value which the criterion is set at < 3.00. The 9 causal factors effected on the dependent variable SATY had the values satisfied the criterion as follows: Models: SIGX SPAX SPEX SERX SPIX SPOX SPRX STEX and SUSX were 0.97 0.99 0.99 0.96 0.99 0.98 0.92 0.95 and 0.98 respectively.

5. Bata/Loading Factor value which the criterion is set at < 3.00. The 9 causal factors effected on the dependent variable SATY had the values satisfied the criterion as follows : Models : SIGX SPAX SPEX SERX SPIX SPOX SPRX STEX and SUSX were 0.89 0.88 0.86 0.77 0.76 0.74 0.73 0.72 and 0.61 respectively.

The STAR Model comprises of 9 factors

1. SPAX สปาและนวด

2. SPIX สมุนไพรไทย

3. SPOX การกีฬา

4. SPRX การบำบัดโดยใช้จิตวิญญาณและสมาธิ

5. STEX การบำบัดด้วยระบบความร้อนและการใช้น้ำ

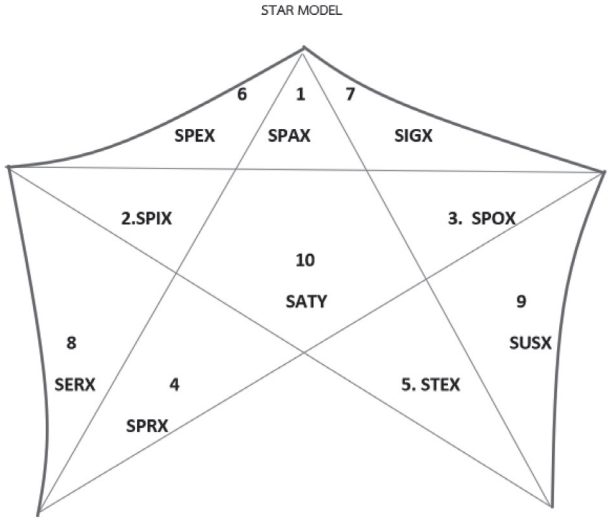
6. SPEX ระดับความพร้อมของโรงแรมและที่พัก

7. SIGX แหล่งท่องเที่ยว

8. SERX การบริการ

9. SUSX ความยั่งยืน

10. SATY ความพึงพอใจ

Comprises of the STAR Model

S = Success การประสบความสำเร็จ

T = Tourism การท่องเที่ยว

A = Activity กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมสุขภาพ

R = Return การกลับมาของนักท่องเที่ยว

CONCLUSIONS

As the result obtained, Thailand has amazing resources to propose a Unique Brand New Concept of Escapism from Stress, Routine, unpleasant Situations and Bustling city through the promotion of Health Wellness and Spa Tourism as a Nirvana Destination for both domestic and foreign tourists in accordant with its 9 S for success.

These following 9 S Strategies for success health promotion tourism in Thailand.

(1) Sightseeing Highlights, visit to the Royal Grand Palace, Wat Phra Keo and Wat Pho in Bangkok and Cultural World heritage sites protected by UNESCO such as Wat Phra Sri Sanphet in Ayutthaya, Sukhothai historical park and Natural World heritage at Koh Tao and Huay Kha Khaeng etc.

(2) Spa massage therapy, a unique experience, blends Siamese Intangible Cultural Heritage of healing with world-class hospitality. Thailand has centuries of experience in this art of natural healing and attributes such as ancient Siamese massage, natural therapeutic springs, abundance of medicinal flora and excellent service that make "Thailand Spa unique". Spa is rapidly climbing the popularity ladder all over the world. Resorts offering "Massage & Spa facilities" are sprouting in various countries. However, it is Thailand which provides cutting edge to the Health Art and its stunning surroundings.

กกกก (3) Specialized World-Class Seaside Resort & Spas, the Best of Spa & Massage Centers and the competent therapists.

(4) Service Infrastructure : Air Transport Infrastructure, Ground and Port Transport. Infrastructure and Tourist Service Infrastructure.

(5) Spice & Siamese medicinal herb, flowers and coconut oil are mainly used for Aromatic therapy, Steam Massages and Culinary. In Thailand, Thai people use much of turmeric for cooking food and skin care. During your long stays, you will have the great opportunity to learn our Intangible Cultural Heritage such as Thai cooking and also traditional Thai message.

(6) Sports for Health. There are multiple choices of sea & river sport delights such as Sailing, Snorkeling, Sea Kayaking, Swimming, Sea Cruising, Fishing, Scuba Diving and Canoeing & Rafting in the River etc. For the main land sports, you can enjoy Walking in the national parks, Trekking or Footing or Golfing, or learning also our Intangible Cultural Heritage Muay Thai.

(7) Spiritual, Mind and Body practices, these 3 ancient Elements are based on Eastern religions or Beliefs or Asian Intangible Cultural Heritages, such as the Buddhist elements in meditation, South Asian Yoga and Ayurvedic practices, and Balinese Hindu philosophies. Meditation Retreat is situated almost everywhere and also you can benefit these practices along the way during your escaping in Thailand.

(8) Steam & Sauna and Bathing with Hot Spring mineral water treatments. Bathing in hot springs gradually increases the temperature of the body, thus killing harmful germs and viruses. Also drinking mineral spring water is part of holistic approach to Health and Wellness. Particularly, in Krabi province exists 2 Natural Heritages of Spring Waters such as Sra Morakot Cold Spring Water and Waree Raksa Hot Spring Water which offer for visitors who believe in ancient health and wellness model, based on 4 elements : Water, Fire, Earth and Air.

1. Water therapies help to heal and soothe the body.

2. Fire, Heat treatment induces body sweating and accelerating blood circulation.

3. Earth offers a number of herbs; flowers, plants, fruits, and mud.

4. Air, Fresh air, Sea air and Oxygen are the essence of life.

(9) Sustainable : Secret Garden Conservation and Education Program is a volunteer organization promoting conservation and education on the island of Koh Tao and Koh Lanta. Whether teaching school children, or cleaning the beach, both local and foreigner volunteers are involved in many environmentally projects in Koh Tao. It is also a gesture of Merit making for the Buddhist's way of life.

The results of the conducted research confirm, on the one hand, the usefulness of path analysis modelling, structural relationship models, while on the other, the undeniable influence of the preparation of a trip on the satisfaction gained by tourists. It is that satisfaction which later results in a future intent to repeat the visit. Such a situation is observed in the case of nine specific segments.

LITERATURE CITED

Creswell, J. W. & Plano Clark, V. L. (2011). **Designing and conducting Mixed Methods Research** (2nd ed.). Los Angeles : SAGE Publications.

Cwalina, W. (2000). **The use of structural equation model ling in social sciences,** Poland. StatSoft; Retrieved on January 1, 2014 http://www.statsoft.pl/czytelnia/badanianaukowe/d4spol/nazastosowaniemod3.pdf,

Field, A. (2005). **Discovering statistics using** SPSS (2nd ed.). Thousand Oaks, CA : Sage Publication.

Gotata, E. (1992). **The possibilities of using path analysis in demograph.** Demographic Studies, Vol. 4, No. 110, 13-29.

Goeldner, R. & Ritchie, J. (2009). **Tourism : principle, practice, philosophies.** Hoboken, NJ : John Wiley & Sons

Hair, J. F., Black, W. C. Babin, B. J. & Anderson, R. E. (2010). **Multivariate data analysis** (7th ed.). Upper Saddle River, New Jersey : Prentice - Hall.

Hall, C. M. (1992). **Adventure Sport and Health Tourism in his Special Interest Tourism.** London : Belhaven Press. 141-158. Retrieved on January 5, 2014

Lindeman, R. H., Merenda, P. F. & Gold, R. Z. (1980). **Introduction to bivariate and multivariate analysis.** Glenview, III : Scott, Foresman.

Rovinelli, R. J. & Hambleton, R. K. (1977). **On the use of content specialists in the assessment of criterion referenced test item validity.** Dutch Journal of Educational Research, 2, 49-60.

Sagan, A. (2003). **Measurement model of satisfaction and loyalty.** (pp. 75-85), Polska : StatSoft http://www.statsoft.pl/ czytelnia/marketing/pomiarowy. Retrieved on January 2, 2014

Smith, M. & Kelly, C. (2006). **Holistic tourism : Journeys of the self?. Tourism Recreation Research**, 31(1), 15-24. Retrieved on January 3, 2014

Szwarc, K. (2006). **Attempt to use path analysis to researching on poverty gap.** In Jajuga K. & Walesiak M. (eds.), Taxonomy 12 Classification and Data Analysis - Theory and Application, Prace Naukowe Akademii Ekonomicznej we Wrocławiu, nr 1076, Wrocławiu : Wydawnictwo Akademii Ekonomicznej we Wrocławiu, 311-318.

Yamane, T. (1967). **Statistics : An introductory analysis** (2nd ed). New York : Harper and Row.

การสร้างคู่มือศึกษาด้วยตนเองฉบับภาษาอังกฤษเพื่อแหล่งท่องเที่ยวประวัติศาสตร์กรณีศึกษาอุทยานประวัติศาสตร์พระนครคีรี จังหวัดเพชรบุรี

DEVELOPMENT OF ENGLISH SELF-GUIDED STUDY MANUAL FOR HISTORICAL TOURIST ATTRACTION : A CASE STUDY OF PHRA NAKORN KIRI HISTORICAL PARK, PHETCHABURI PROVINCE

พิมพ์ระวี โรจน์รุ่งสัตย์

อาจารย์ สาขาวิชาการพัฒนาและการจัดการอุตสาหกรรมท่องเที่ยว คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี

Pimrawee Rocharungsat

Lecturer in Tourism Industry Development and Management Division, Faculty of Humanities and Social Sciences, Phetchaburi Rajabhat University

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสำคัญของแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์โดยใช้กรณีศึกษาอุทยานประวัติศาสตร์พระนครคีรี (เขาวัง) จังหวัดเพชรบุรี เพื่อพัฒนาสื่อคู่มือฉบับภาษาอังกฤษสำหรับอาสาสมัครนำเที่ยวในการช่วยศึกษาแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ และเพื่อประเมินผลการนำไปใช้ได้จริงของสื่อในการช่วยศึกษาแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ในการดำเนินการวิจัยได้ศึกษาข้อมูลโดยละเอียดของอุทยานประวัติศาสตร์พระนครคีรี และตรวจสอบข้อมูลโดยผู้เชี่ยวชาญจะเห็นว่าพระนครคีรีมีความสำคัญ คือ เป็นเอกลักษณ์ของจังหวัดเป็นพระราชวังเก่าของ รัชกาลที่ 4 จึงเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ที่สำคัญของชาติที่สมควรได้รับการสืบทอดและเผยแพร่ จากการประเมินคู่มือโดยอาสาสมัครนำเที่ยว จำนวน 22 คน หลังจากศึกษา คู่มือประวัติศาสตร์พระนครคีรีด้วยตนเอง มีความพอใจภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยเหตุผลสำคัญหลักเรียงตามลำดับ คือ 1) การครอบคลุมจุดสำคัญๆ ของคู่มือฯ 2) คู่มือมีเนื้อหาตรงตามวัตถุประสงค์และให้ข้อมูลชัดเจน 3) ความพอใจโดยรวมของคู่มือนี้เมื่อได้นำไปใช้ และประสิทธิภาพของการนำไปใช้เมื่อต้องปฏิบัติงานจริง ส่วนที่สองได้ให้นักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวอุทยานประวัติศาสตร์พระนครคีรีประเมินอาสาสมัครนำเที่ยวหลังจากที่อาสาสมัครนำเที่ยวศึกษาคู่มือแล้ว ซึ่งนักท่องเที่ยวที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีระดับความพึงพอใจต่ออาสาสมัคร สถานที่ และความรู้ความเข้าใจ อยู่ในระดับมากที่สุด และระดับมาก ซึ่งระดับความพอใจมากที่สุด คือ จิตใจรักการบริการและอำนวยความสะดวกความพร้อมของอาสาสมัครนำเที่ยว และความเหมาะสมของบุคลิกภาพการเป็นอาสาสมัครนำเที่ยวตามลำดับ สำหรับระดับความพอใจมาก คือ ผลการศึกษาความพึงพอใจต่อสถานที่และระยะเวลา คือ 1) ความพึงพอใจด้านสถานที่สะอาดและมีความเหมาะสม 2) ระยะเวลาในการนำเที่ยวมีความเหมาะสม และ 3) เส้นทางเดินนำเที่ยวเหมาะสม สำหรับการศึกษาเรื่องความรู้ความเข้าใจของเนื้อหาพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความรู้ความเข้าใจต่อการบรรยายด้านเนื้อหาในระดับมากทุกข้อ คือ 1) มีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องอุทยานประวัติศาสตร์พระนครคีรีหลังการนำเที่ยว 2) จะแนะนำให้คนรู้จักมาเที่ยว และใช้บริการ อาสาสมัครนำเที่ยวที่อุทยานประวัติศาสตร์พระนครคีรี และ 3) สามารถบอกเล่าเรื่องราวต่อผู้อื่นได้ตามลำดับ งานวิจัย คู่มือการศึกษาแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ด้วยตนเองนี้สามารถนำไปพัฒนาอย่างต่อเนื่องและขยายการพัฒนาคู่มือสำหรับแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์แหล่งอื่นได้

คำสำคัญ : มัคคุเทศก์ คู่มือ แหล่งท่องเที่ยวประวัติศาสตร์ อุทยานประวัติศาสตร์พระนครคีรี เพชรบุรี

ABSTRACT

This research aims to study significance of historical tourist attraction which in this case Phra Nakorn Kiri Historical Park (Khao wang) in Phetchaburi was chosen. The study also aims to develop English self-guided study manual for volunteered guides to study historical tourist attraction and to evaluate the practical usage of the manual. In-depth study of Phra Nakorn Kiri Historical Park information was studied and reviewed by experts. The importance of Phra Nakorn Kiri is that it is the province's uniqueness and King Rama IV's old palace; it, therefore, is the nation's prime historical attraction which should be inherited and disseminated. The manual was developed and evaluated by 22 volunteered guides. After self-studying using the manual, the volunteered guided indicated high level of satisfaction towards all items in the evaluation form. The main reasons of satisfaction were the manual covers all main attractions in Phra Nakorn Kiri Historical Park; the content of the manual is related to its objectives and gives clear explanation; and overall satisfaction of this manual and effectiveness of usage when implementing. The second part was to ask tourists who visited Phra Nakorn Kiri Historical Park during the study period to evaluate the volunteered guides after they had studied the manual. Most of the tourists were satisfied with the guides, the place, and knowledge and understanding gained at highest and high levels. The primary reasons for highest satisfaction gained in sequence were from service mind and facilitating tourists well, readiness of volunteered guides, and suitable personality of volunteered guides. The level of satisfaction towards place and time was at high level. Tourists gave high satisfaction to 1) cleanliness and appropriateness of the place; 2) timing of the tour; and 3) tour route. In topic of knowledge and understanding of the content, tourists also ranked all items at high level. First was gaining knowledge and understanding after the tour from volunteered guides; second was recommending others to come and use volunteered guides at Phra Nakorn Kiri Historical Park; and third was be able to tell stories to others. This research of self-guided study manual for historical tourist attractions can be developed continuously and be applied to other historical tourist attractions.

Keywords : Tour guide, Guidebook, Historical tourist attraction, Phra Nakorn Kiri Historical Park, Phetchaburi

บทนำ

เป็นที่ทราบกันดีว่าเมื่อนักท่องเที่ยวเดินทางไปท่องเที่ยวที่ใดจะเกิดการใช้จ่ายต่างๆ และรายได้ที่ตอบแทนจากอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวนี้ก็ส่งผลให้นานาประเทศให้ความสำคัญและเล็งเห็นการท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมที่สร้างรายได้หลักแก่ประเทศ เนื่องจากต้นทุนในการลงทุนนั้นไม่จำเป็นต้องสูญเสียทรัพยากรเหมือนการส่งสินค้าออกประเภทอื่น ดังที่องค์การการท่องเที่ยวโลก (World Tourism Organization, 2011) ได้พยากรณ์ไว้ว่าการเดินทางท่องเที่ยวระหว่างประเทศก่อให้เกิดการหมุนเวียนของรายได้เป็นจำนวนมากและมีอัตราแนวโน้มของการเดินทางสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง

สำหรับประเทศไทยแล้วตลาดนักท่องเที่ยวเป็นตลาดที่สำคัญของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวของประเทศไทย ในปัจจุบันนี้เกิดการแข่งขันที่สูงมากในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว (นิศา ชัชกุล, 2551) หากแต่ประเทศไทยเป็นประเทศที่มีทรัพยากรที่ได้เปรียบกว่าประเทศอื่นๆ แต่ละจังหวัดจะมีเอกลักษณ์ของตนเองทำให้เกิดการท่องเที่ยวขึ้น ซึ่งเป็นรายได้ที่สำคัญโดยเฉพาะแก่ชุมชนของจังหวัดนั้นๆ การที่อุตสาหกรรมท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมหลักที่รัฐบาลมีนโยบายสนับสนุนเพื่อนำรายได้เข้าสู่ประเทศและแข่งขัน

กับนานาประเทศได้ ทำให้เกิดการตอบสนองของภาครัฐและภาคธุรกิจเพื่อตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวทั้งภายในและภายนอกประทศ ซึ่งเกิดกลยุทธ์เพื่อการพัฒนาทางด้านการท่องเที่ยวของทุกจังหวัดขึ้น ดังนั้น การพัฒนาทางการท่องเที่ยวที่นำไปสู่การท่องเที่ยวยั่งยืนจึงเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งเพื่อการเกิดรายได้อย่างต่อเนื่อง และในระยะยาว

จังหวัดเพชรบุรีเป็นจังหวัดหนึ่งที่ให้ความสำคัญกับการท่องเที่ยวในการพัฒนาจังหวัด หากพิจารณาตามลักษณะภูมิประเทศและที่ตั้งของจังหวัดแล้วจะเห็นได้ว่าเป็นประตูสู่การเดินทางไปยังภาคใต้ของประเทศไทย จึงมีความสำคัญในฐานะจุดแวะพักของผู้คนที่เดินทางสู่ภาคใต้ จังหวัดเพชรบุรีมีระยะทางใกล้กับกรุงเทพมหานคร และมีการคมนาคมที่สะดวกสบาย ส่งผลให้มีความได้เปรียบในการขนส่งสินค้าไปจำหน่ายที่กรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นตลาดใหญ่และที่สำคัญอีกประการหนึ่ง คือ มีผู้คนจากกรุงเทพมหานคร และปริมณฑลนิยมเดินทางมาท่องเที่ยวพักผ่อนตากอากาศ ที่จังหวัดเพชรบุรีมากขึ้นตามลำดับ จังหวัดเพชรบุรีมีสภาพทางธรรมชาติ และภูมิประเทศอันสวยงาม หลากหลาย ไม่ว่าจะเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ โบราณสถาน โบราณวัตถุ แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ป่า เขา น้ำตก ทะเล ชายหาด ถ้ำ แหล่งท่องเที่ยวเกี่ยวกับวัฒนธรรม ประเพณีต่างๆ หมู่บ้านไทยทรงดำ การละเล่นวัวเทียมเกวียน ฯลฯ ซึ่งแหล่งท่องเที่ยวที่ได้กล่าวมา ล้วนเป็นเอกลักษณ์ที่ไม่เหมือนจังหวัดใด จังหวัดเพชรบุรี มี 8 อำเภอ ได้แก่ อำเภอเมือง อำเภอบ้านลาด อำเภอท่ายาง อำเภอเขาย้อย อำเภอหนองหญ้าปล้อง อำเภอชะอำ อำเภอแก่งกระจาน และอำเภอบ้านแหลม ซึ่งในแต่ละอำเภอมีจุดเด่นเป็นของตนเองโดยเฉพาะอย่างยิ่ง อำเภอเมือง เป็นอำเภอที่มีความพร้อมทั้งทางด้านประวัติศาสตร์ ศิลปวัฒนธรรม วิถีชีวิต และธรรมชาติเป็นแรงจูงใจให้นักท่องเที่ยวเดินทางมาท่องเที่ยวอำเภอเมืองโดยเฉพาะนักท่องเที่ยวที่มีความสนใจทางด้านประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมเพราะอำเภอเมืองเป็นที่ตั้งของแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญทางด้านประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมมากมาย ซึ่งแต่ละแห่งตั้งอยู่ไม่ไกลกัน นอกจากนี้จังหวัดเพชรบุรีเป็นจังหวัดหนึ่งที่เน้นการพัฒนาด้านการท่องเที่ยวที่ชัดเจน ดังวิสัยทัศน์ของจังหวัดในปี 2558 นี้ที่ต้องการพัฒนาให้จังหวัดเป็น “แหล่งผลิตอาหารและการท่องเที่ยวชั้นนำของ ASEAN” (สำนักงานจังหวัดเพชรบุรี, 2558)

โดยภาพรวมของจังหวัดเพชรบุรีแล้ว นับได้ว่าเป็นจังหวัดที่มีความหลากหลายของแหล่งท่องเที่ยว ไม่ว่าจะเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ โบราณสถาน และศิลปะวัฒนธรรม ซึ่งน้อยมากที่จะหาแหล่งท่องเที่ยวที่หลากหลายได้ในจังหวัดเดียว ดังนั้น จังหวัดเพชรบุรี จึงถือได้ว่าเป็นจังหวัดที่มีความโดดเด่นทางการท่องเที่ยว ซึ่งในขณะนี้มีการสร้างภาพลักษณ์ทางการท่องเที่ยวที่ชัดเจนขึ้นโดยใช้หัวข้อว่า “The Magic of Three” คือ จังหวัดที่มี 3 วัง อันได้แก่ พระนครคีรี (เขาวัง) พระราชวังฤดูร้อนของพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 4 พระรามราชนิเวศน์ (วังบ้านปืน) พระราชวังฤดูฝนของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 5 และพระราชนิเวศน์มฤคทายวัน พระราชวังฤดูฝนของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 6 เมือง 3 รส คือ รสหวานของน้ำตาล จากอำเภอบ้านลาด รสเปรี้ยวของมะนาว จากอำเภอท่ายาง รสเค็มของเกลือ จากอำเภอบ้านแหลม และเมือง 3 ทะเล คือ ทะเลโคลน ที่อำเภอบ้านแหลม ทะเลหมอก ที่อำเภอแก่งกระจาน ชายทะเล ที่อำเภอชะอำ จะเห็นได้ว่าศักยภาพทางการท่องเที่ยวของจังหวัดเพชรบุรีนี้มีความหลากหลายและควรที่จะได้รับการพัฒนาไปในแนวทางที่ถูกต้อง เพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน (กลุ่มงานข้อมูลสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานจังหวัดเพชรบุรี, 2554)

สำหรับแหล่งท่องเที่ยวเพื่อดำเนินการวิจัยครั้งนี้ ตั้งอยู่ในเขตเทศบาลเมืองเพชรบุรี ซึ่งมีศักยภาพทางการท่องเที่ยว ดังสำนักงานจังหวัดเพชรบุรี (2556) ได้ทำการศึกษาถึงศักยภาพของการท่องเที่ยวในจังหวัดเพชรบุรี ทำให้เห็นถึงศักยภาพที่จะพัฒนาการท่องเที่ยว โดยเฉพาะทางด้านประวัติศาสตร์ ประเพณี วิถีชีวิต และวัฒนธรรม กล่าวคือ

1. ศักยภาพของการเป็นแหล่งท่องเที่ยว

เป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวทางศิลปะ วัฒนธรรม และประวัติศาสตร์ ซึ่งเป็นการท่องเที่ยวเชิงศึกษา ทำให้นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและต่างชาตินิยมเดินทางมาท่องเที่ยวจังหวัดเพชรบุรีมากขึ้นโดยเฉพาะศิลปะสมัยอยุธยาที่มีอิทธิพลต่อการสร้างวัดในจังหวัดเพชรบุรีอย่างมาก อีกทั้งฝีมือของช่างเพชรบุรีที่มีคุณค่า ควรค่าแก่การอนุรักษ์ นอกจากนี้ยังเป็นที่ตั้งของพระราชวังของพระมหากษัตริย์ในอดีตถึง 2 พระองค์ ได้แก่ รัชกาลที่ 4 และรัชกาลที่ 5

แต่เนื่องจากเนื้อที่อาณาเขตของตัวเมืองไม่กว้างขวางนักจึงเหมาะแก่การเป็นแหล่งท่องเที่ยวระยะสั้น โดยใช้เวลาในการเดินทางไม่มากนัก

2. ทางจังหวัดได้มีการสอบถามถึงความประทับใจของนักท่องเที่ยวต่อจังหวัดเพชรบุรี ซึ่ง 5 ลำดับต้น มีดังนี้

2.1 มีวัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์

2.2 มีสถานที่ท่องเที่ยวที่น่าสนใจและสำคัญ

2.3 ความสะดวกในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว

2.4 อาหารอร่อยและหลากหลาย

2.5 ความประทับใจด้านการบริการ

3. แนวโน้มการพัฒนาในอนาคต คือ

3.1 ส่งเสริมการตลาด การท่องเที่ยว และผลิตภัณฑ์โอท็อปสู่อาเซียน

3.2 ส่งเสริมเส้นทางการท่องเที่ยวเชื่อมโยงกับกลุ่มจังหวัดใกล้เคียง

3.3 ปรับปรุง พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวที่เสื่อมโทรม

3.4 สนับสนุนกิจกรรมประเพณีที่เป็นเอกลักษณ์ของจังหวัดและประชาสัมพันธ์ให้เป็นที่รู้จักทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ ซึ่งในข้อนี้เป็นการสนับสนุน การสร้างคู่มือการศึกษาแหล่งท่องเที่ยวฉบับภาษาอังกฤษว่า มีความจำเป็นในปัจจุบันนี้ และจังหวัดยังมีนโยบายในการสนับสนุนการพัฒนาบุคลากรด้านการท่องเที่ยว

นอกจากนี้ ตามโครงสร้างยุทธศาสตร์ จังหวัดเพชรบุรี พ.ศ. 2557 (สำนักงานจังหวัดเพชรบุรี, 2558) ได้กำหนดประเด็นยุทธศาสตร์ของจังหวัดเพชรบุรี โดยมุ่งเน้น การพัฒนาด้านการเกษตร ด้านท่องเที่ยว ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และด้านสังคม ซึ่งประเด็นดังกล่าวเกิดจากการวิเคราะห์ศักยภาพด้านเศรษฐกิจ สังคม ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของจังหวัดเพชรบุรี ประกอบกับการพิจารณาสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกของจังหวัด (SWOT) จากการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในจังหวัด โดยคำนึงถึงความเชื่อมโยงสอดคล้องกับแนวนโยบายของรัฐบาล ยุทธศาสตร์ตั้งแต่ยุทธศาสตร์ระดับชาติ ยุทธศาสตร์ระดับภาค และทิศทางการพัฒนาระดับกลุ่มจังหวัด และยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาการท่องเที่ยว เป็นประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 คือ **“การท่องเที่ยวชั้นนำของภูมิภาคอาเซียน”** ซึ่งประเด็นยุทธศาสตร์ด้านการท่องเที่ยวนี้ เชื่อมโยงกับพันธกิจที่ต้องการยกระดับการท่องเที่ยวให้มีชื่อเสียงระดับ Top Ten ของ ASEAN ซึ่งการให้ความสำคัญต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวจะเป็นการพัฒนาโครงสร้างเศรษฐกิจของจังหวัดสามารถสร้างรายได้และอาชีพให้กับคนในพื้นที่ ประกอบด้วย 3 กลยุทธ์หลัก ดังนี้

- ส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศและแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม สนับสนุนและพัฒนาปัจจัยผลักดัน เป็นแหล่งศึกษาดูงานและจัดนิทรรศการที่สำคัญระดับประเทศ

- พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานระบบความปลอดภัยและสิ่งอำนวยความสะดวกรองรับภาคการท่องเที่ยว

- ปรับปรุงภูมิทัศน์และพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวสร้างสรรค์กิจกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยว

อย่างไรก็ตามการพัฒนาทางด้านการท่องเที่ยวของจังหวัดยังมีข้อจำกัด โดยเฉพาะด้านบุคลากรเพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยว ดังนั้น การพัฒนาเครื่องมือเพื่อช่วยในการดำเนินการศึกษาแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ด้วยตนเอง จึงเป็นสิ่งที่ผู้วิจัยเห็นว่าควรจะพัฒนาเพื่อเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการช่วยอนุรักษ์ และสืบทอดแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ของจังหวัดได้อย่างมีประสิทธิภาพและเพื่อสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ของจังหวัดในการที่จะเป็นแหล่งท่องเที่ยวเพื่อภูมิภาคอาเซียน ภาษาอังกฤษจึงเป็นสิ่งสำคัญในการช่วยพัฒนา นอกจากนี้ข้อมูลของสถิตินักท่องเที่ยวต่างชาติที่มาเที่ยวอุทยานประวัติศาสตร์พระนครคีรีแห่งนี้มีมาอย่างต่อเนื่อง ในปี 2555 มีนักท่องเที่ยวต่างชาติมาจำนวน 18,388 คน ปี 2556 จำนวน 24,939 คน และในปี 2557 จำนวน 28,444 คน (พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ พระนครคีรี, 2558) ด้วยเหตุผลดังกล่าวผู้วิจัยจึงเห็นความสำคัญของการพัฒนาคู่มือฉบับภาษาอังกฤษขึ้นบนพื้นฐานการวิจัย และในการศึกษาครั้งนี้ จะเน้นกรณีศึกษาที่อุทยานประวัติศาสตร์พระนครคีรี อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี เนื่องจากเป็นเอกลักษณ์ของจังหวัดที่สำคัญ และมีประวัติศาสตร์อันยาวนาน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความสำคัญของแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์โดยใช้กรณีศึกษาอุทยานประวัติศาสตร์พระนครคีรี (เขาวัง) จังหวัดเพชรบุรี

2. เพื่อพัฒนาสื่อคู่มือฉบับภาษาอังกฤษ สำหรับอาสาสมัครนำเที่ยวในการช่วยศึกษาแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์สำหรับอาสาสมัครนำเที่ยว โดยใช้กรณีศึกษาอุทยานประวัติศาสตร์พระนครคีรี (เขาวัง) จังหวัดเพชรบุรี

3. เพื่อประเมินผลการนำไปใช้ได้จริงของสื่อในการช่วยศึกษาแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ กรณีศึกษาอุทยานประวัติศาสตร์พระนครคีรี (เขาวัง) จังหวัดเพชรบุรี

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. ได้ศึกษาแหล่งประวัติศาสตร์ของจังหวัดเพชรบุรี โดยใช้กรณีศึกษาอุทยานประวัติศาสตร์พระนครคีรี

2. ได้เครื่องมือเรียนรู้แหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ด้วยตนเองฉบับภาษาอังกฤษ ด้วยการทดลองใช้

3. นำเสนอเครื่องมือเรียนรู้แหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ด้วยตนเองนี้ให้ใช้ได้จริงแก่อุทยานประวัติศาสตร์พระนครคีรี

4. ได้เผยแพร่ผลการศึกษาวิจัยและเครื่องมือเรียนรู้แหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ด้วยตนเองให้แก่แหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์แหล่งอื่นๆ

วิธีดำเนินการวิจัย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ขั้นตอนการดำเนินการเก็บข้อมูลการวิจัย ใน **ขั้นตอนที่หนึ่ง** (มกราคม – มีนาคม 2557) เป็นการศึกษาเอกสาร และประวัติความเป็นมาของอุทยานประวัติศาสตร์พระนครคีรี โดยศึกษาจากเอกสารงานวิจัย เว็บไซต์ บทความต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง และเป็นประโยชน์ต่อการวิจัย รวบรวมและเรียบเรียง ให้มีเนื้อหาที่สอดคล้องต่อเนื่องกัน **ขั้นตอนที่สอง** (มีนาคม–มิถุนายน 2557) ดำเนินการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้รู้ทางประวัติศาสตร์ เพื่อดำเนินการผลิตสื่อการเรียนรู้แหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ด้วยตนเอง โดยลงพื้นที่จริง คือ อุทยานประวัติศาสตร์พระนครคีรี ดำเนินการวางเส้นทางเรียนรู้แหล่งท่องเที่ยวด้วยตนเอง ตรวจสอบข้อมูลจากขั้นตอนที่หนึ่งให้มีความถูกต้องและมีรายละเอียดมากที่สุด การเก็บรวบรวมข้อมูลในขั้นตอนที่สองนี้ได้รับความอนุเคราะห์จากหัวหน้าพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติพระนครคีรี และเจ้าหน้าที่นักวิชาการในการตรวจสอบข้อมูลจากขั้นตอนที่หนึ่งให้มีความถูกต้องและให้ข้อมูลเพิ่มเติมเพื่อให้ข้อมูลมีความละเอียดมากขึ้น **ขั้นตอนที่สาม** (มิถุนายน – สิงหาคม 2557) เป็นการผลิตสื่อการเรียนรู้แหล่งท่องเที่ยวด้วยตนเองเพื่อใช้กรณีศึกษาอุทยานประวัติศาสตร์พระนครคีรี โดยนำข้อมูลที่ได้ศึกษาตามลำดับขั้นตอนที่หนึ่งและขั้นตอนที่สองมารวบรวม และเรียบเรียงจัดทำเป็นคู่มือสำหรับมัคคุเทศก์เพื่อแหล่งท่องเที่ยวประวัติศาสตร์ กรณีศึกษาอุทยานประวัติศาสตร์พระนครคีรี จังหวัดเพชรบุรี ปรึกษาผู้เชี่ยวชาญและทดลอง เบื้องต้น **ขั้นตอนที่สี่** (กันยายน – ธันวาคม 2557) เป็นการประเมินสื่อการเรียนรู้แหล่งท่องเที่ยวด้วยตนเองจากผู้ทดลองใช้โดยตรงที่อุทยานประวัติศาสตร์พระนครคีรี โดยลำดับแรก จัดหาผู้ทดลองในการใช้คู่มือสำหรับมัคคุเทศก์ ได้แก่ นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย อาสาสมัครจากโรงเรียนในจังหวัดเพชรบุรี รวม 22 คน โดยดำเนินการแจกคู่มือให้อาสาสมัครได้ศึกษาก่อนเป็นเวลาสองเดือน หลังจากศึกษาคู่มือแล้วดำเนินการเป็นมัคคุเทศก์อาสาสมัครนำชมอุทยานประวัติศาสตร์พระนครคีรีแก่นักท่องเที่ยวเป็นเวลาหนึ่งเดือน ซึ่งในการประเมินคู่มือสำหรับมัคคุเทศก์เพื่อแหล่งท่องเที่ยวประวัติศาสตร์ได้ทำใบประเมินคู่มือ ซึ่งมีการประเมิน 2 รูปแบบ คือ แบบประเมินคู่มือสำหรับอาสาสมัครนำเที่ยว อุทยานประวัติศาสตร์พระนครคีรี และแบบประเมินจากนักท่องเที่ยวที่มีต่ออาสาสมัครนำเที่ยว **ขั้นตอนที่ห้า** (มกราคม 2558 – มีนาคม 2558) นำการประเมินจากผู้ทดลองในการใช้คู่มือสำหรับมัคคุเทศก์ที่ทำการวิจัย อุทยานประวัติศาสตร์พระนครคีรี จังหวัดเพชรบุรี และการประเมินจากนักท่องเที่ยวที่มีต่ออาสาสมัครนำเที่ยว จากขั้นตอนที่สี่มาปรับปรุงแก้ไข พร้อมทั้งเพิ่มเติมรายละเอียดที่ยังไม่ครบถ้วน และสมบูรณ์ในคู่มือสำหรับมัคคุเทศก์ และหลังจากการปรับปรุง แก้ไข คู่มือให้มีประสิทธิภาพ เพื่อการนำไปใช้จริง จากข้อเสนอแนะของผู้ทดลองใช้ คู่มือได้ถูกนำไปพิมพ์เพื่อใช้ในการปฏิบัติงานจริงสำหรับอุทยานประวัติศาสตร์พระนครคีรี จังหวัดเพชรบุรี

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้ศึกษาได้เลือกวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพผสมผสานกับการวิจัยเชิงปริมาณเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครอบคลุมเนื้อหา โดยการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพนั้นจะเน้นการศึกษาค้นคว้าเอกสาร และสัมภาษณ์ถึง

ความสำคัญของแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ กรณีศึกษาอุทยานประวัติศาสตร์พระนครคีรี (เขาวัง) จังหวัดเพชรบุรี เพื่อพัฒนาเครื่องมือศึกษาเรียนรู้ด้วยตนเองสำหรับมัคคุเทศก์ ซึ่งเนื้อหาที่ได้จากการศึกษาเอกสารและสัมภาษณ์มีการวิเคราะห์ Content Analysis สำหรับการวิเคราะห์แบบสอบถาม อาสาสมัครนำเที่ยวด้านเนื้อหาของคู่มือเมื่อทดลองใช้คู่มือจริง และการวิเคราะห์แบบสอบถามนักท่องเที่ยวเกี่ยวกับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานหลังจากที่อาสาสมัครนำเที่ยวได้ศึกษาเรียนรู้คู่มือด้วยตนเองแล้ว โดยแบบสอบถาม มีการออกแบบเป็น Likert scale วัดความพึงพอใจ 5 ระดับ โดยเกณฑ์การแปลความหมายเพื่อจัดระดับคะแนนเฉลี่ยในช่วงคะแนน คือ คะแนนเฉลี่ย 4.21 – 5.00 แปลความว่า มีผลมากที่สุด คะแนนเฉลี่ย 3.41 – 4.20 แปลความว่า มีผลมาก คะแนนเฉลี่ย 2.61 – 3.40 แปลความว่า มีผลปานกลาง คะแนนเฉลี่ย 1.81 – 2.60 แปลความว่า มีผลน้อย คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 1.80 แปลความว่า มีผลน้อยที่สุด

สรุปผลการวิจัย

ในช่วงการวิจัยสามขั้นตอนแรก ผู้วิจัยดำเนินการศึกษาข้อมูลจากเอกสาร จากการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้รู้ทางประวัติศาสตร์ เพื่อศึกษาความสำคัญของแหล่งท่องเที่ยวกรณีศึกษาและดำเนินการผลิตสื่อการเรียนรู้แหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ด้วยตนเอง โดยลงพื้นที่จริง ซึ่งในประเด็นความสำคัญของแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์โดยใช้กรณีศึกษาอุทยานประวัติศาสตร์พระนครคีรี (เขาวัง) จังหวัดเพชรบุรี **มีความสำคัญกล่าวคือ** อุทยานประวัติศาสตร์พระนครคีรี หรือที่เรียกว่า เขาวัง เป็นเอกลักษณ์ของจังหวัดที่สำคัญ ซึ่งเห็นได้จากตราประจำจังหวัดและธงประจำจังหวัดจะมีภาพของอุทยานประวัติศาสตร์พระนครคีรีประกอบอยู่ด้วย อีกทั้งในการเดินทางไปสู่กรุงเทพมหานครและสู่ภาคใต้เมื่อถึงจังหวัดเพชรบุรีจะเห็นอุทยานประวัติศาสตร์พระนครคีรี ตั้งเด่นตระหง่านอยู่บนภูเขาสูง เป็นสัญลักษณ์ว่าขณะนี้ได้เดินทางถึงอำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี แล้วจากความโด่งดัง และเอกลักษณ์ของอุทยานประวัติศาสตร์พระนครคีรีที่ไม่เหมือนที่ใด จึงทำให้มีนักท่องเที่ยวเดินทางมาเที่ยวชมความงาม ซึ่งในอดีตเป็นพระราชวังเก่าของพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ 4) อุทยานประวัติศาสตร์พระนครคีรี จึงเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ที่สำคัญของชาติที่สมควรได้รับการสืบทอดและเผยแพร่ความรู้ให้แก่ผู้สนใจและเยาวชนรุ่นหลัง

จากข้อมูลพื้นฐานของการศึกษาเอกสาร เช่น ลาวัณย์ ฤดีศานต์ (2546) สมใจ สุขเกษม (2539) และสำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี (2545) ความโดดเด่นด้านประวัติศาสตร์ของอุทยานประวัติศาสตร์พระนครคีรีนั้น เป็นโบราณสถานเก่าแก่คู่เมืองเพชรบุรี ตั้งอยู่บนยอดเขาใหญ่ 3 ยอด ยอดที่สูงที่สุด สูงประมาณ 95 เมตร แต่เดิมชาวบ้านเรียกภูเขานี้ ว่า “เขาสมน” พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 4 ทรงพอพระราชหฤทัยที่จะสร้างพระราชวัง สำหรับเสด็จแปรพระราชฐานขึ้นบนยอดเขาแห่งนี้ จึงโปรดเกล้าฯ ให้เจ้าพระยาศรีสุริยวงศ์ (ช่วง บุนนาค) ซึ่งในขณะนั้นเป็นพระสมุหกลาโหมเป็นแม่กองก่อสร้างจนสำเร็จเรียบร้อย เมื่อปี พ.ศ. 2403 ทรงพระราชทานนามว่า “พระนครคีรี” แต่ชาวเมืองเพชร เรียกกันติดปากว่าเขาวัง สืบมาจนทุกวันนี้ พระนครคีรี ประกอบด้วย พระที่นั่ง พระตำหนัก วัด และกลุ่มอาคารต่างๆ มากมาย ส่วนใหญ่เป็นสถาปัตยกรรมตะวันตก แบบนีโอคลาสสิคผสมสถาปัตยกรรมจีน ตั้งอยู่บนยอดเขาใหญ่ๆ 3 ยอดด้วยกัน คือ ยอดเขาด้านทิศตะวันออก บริเวณไหล่เขาเป็นที่ตั้งของวัดมหาสมณาราม ภายในพระอุโบสถมีภาพเขียนฝีมือขรัวอินโข่งบนผนังทั้งสี่ด้าน เป็นวัดเก่าแก่ตั้งแต่สมัยอยุธยา ส่วนบนยอดเขาเป็นที่ตั้งของวัดพระแก้ว เป็นวัดประจำพระราชวังพระนครคีรี เช่นเดียวกับวัดพระศรีรัตนศาสดาราม ซึ่งเป็นวัดประจำพระบรมมหาราชวังในกรุงเทพฯ ภายในวัดพระแก้วประกอบด้วยพระอุโบสถขนาดเล็ก ประดับด้วยหินอ่อน ด้านหลังเป็นพระพุทธเสลเจดีย์ ด้านหน้าพระอุโบสถเป็นหอระฆังรูปสี่เหลี่ยมย่อมุมขนาดเล็ก

ยอดเขากลาง เป็นที่ประดิษฐานพระธาตุจอมเพชร มีความสูง 40 เมตร บรรจุพระบรมสารีริกธาตุไว้ภายใน จากจุดนี้สามารถมองเห็นพระที่นั่งต่างๆ บนยอดเขาอีก 2 ยอด รวมทั้งทิวทัศน์ของตัวเมืองเพชรบุรี ยอดเขาด้านทิศตะวันตกเป็นที่ตั้งของพระราชวังอันเป็นที่ประทับ ได้แก่ พระที่นั่งเพชรภูมิไพโรจน์ พระที่นั่งปราโมทย์มไหสวรรย์ พระที่นั่งเวชยันต์ วิเชียรปราสาท พระที่นั่งราชธรรมสภา หอชัชวาลเวียงชัย หอพิมานเพชรมเหศวร์ พระที่นั่งสันถาคารสถาน

หอจตุเวทปริตพัจน์ ศาลาทัศนานักขัตฤกษ์ นอกจากนี้ แล้วยังมีโรงรถ โรงม้า ศาลามหาดเล็ก ศาลาลูกขุน ศาลาด่าน ศาลาเย็นใจ ทิมดาบองครักษ์ โรงครัว ตามแบบพระราชวังทั่วไปรอบพระราชวังมีป้อม ล้อมอยู่ทั้ง 4 ทิศ คือ ป้อมธตรฐป้องปก ทางทิศตะวันออก ป้อมวิรุฬหกบริรักษ์ ทางทิศใต้ ป้อมวิรูปักษ์ป้องกัน ทางทิศตะวันตก และป้อมเวสสุวรรณรักษาทางทิศเหนือ

กรมศิลปากรได้ใช้บางส่วนของพระราชวังบนยอดเขาด้านทิศตะวันตกนี้จัดตั้งเป็นพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติพระนครคีรี ภายในเก็บรักษาโบราณวัตถุต่างๆ ได้แก่ เครื่องราชูปโภคของพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว และพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รูปหล่อโลหะสำริดและทองเหลืองที่ใช้สำหรับตกแต่งห้องต่างๆ ในพระที่นั่ง และเครื่องกระเบื้องของจีน ญี่ปุ่น และยุโรป เฉพาะส่วนของพิพิธภัณฑสถานแห่งชาตินี้ (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, ม.ป.ป.)

สำหรับประเด็นเพื่อการพัฒนาคู่มือประเด็นหลักๆ คือ ควรพัฒนาคู่มือให้เข้าใจง่ายแม้จะเป็นภาษาอังกฤษก็ควรเลือกใช้ศัพท์ที่เข้าใจง่าย ควรให้รายละเอียดครอบคลุมและชัดเจน ควรใช้รูปภาพในการช่วยจำ และจุดการเดินที่เป็นลำดับต่อเนื่อง ซึ่งสามารถใช้ตัวเลขช่วยในการลำดับการเดิน อาจมีการเน้นเนื้อหาสำคัญในกรณีที่บางครั้งมีเวลาในการบรรยายจำกัด ซึ่งอาสาสมัครจะได้ปรับหรือยืดหยุ่นการบรรยายได้ตามสถานการณ์ สามารถที่จะเพิ่มเติมเกร็ดหรือประวัติต่างๆ เพื่อให้อ่านในรายละเอียดไว้ในเล่ม

เพื่อให้คู่มือเรียนรู้ด้วยตนเองสำหรับมัคคุเทศก์เกิดประสิทธิผล จึงดำเนินการสอบถามความคิดเห็นของอาสาสมัครนำเที่ยวเกี่ยวกับระดับความพึงพอใจ ความรู้ความเข้าใจ ของเนื้อหาต่อคู่มืออาสาสมัครนำเที่ยวสำหรับอุทยานประวัติศาสตร์พระนครคีรี โดยมีผู้ตอบแบบประเมินผล จำนวน 22 คน ได้ประเมินคู่มือฯ หลังจากการทดลองใช้จริงแล้ว ปรากฏผลการประเมิน ดังนี้

ข้อมูลทั่วไปนั้นผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 63.6 เพศชาย ร้อยละ 36.4 มีช่วงอายุระหว่าง 10 – 20 ปี ร้อยละ 100.0 เป็นนักเรียน ร้อยละ 100.0 ระยะเวลาในการใช้คู่มือในการฝึก 2 ครั้งต่อสัปดาห์ ร้อยละ 66.7 รองลงมา คือ ใช้เวลา 1 ครั้งต่อสัปดาห์ ใช้เวลา 3 ครั้งต่อสัปดาห์ และใช้เวลา 4 ครั้งต่อสัปดาห์ จำนวนเท่ากัน คือ อย่างละ 2 คน คิดเป็นร้อยละ 9.5 โดยช่วงเวลาในการฝึกแต่ละครั้ง ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากใช้เวลา 6 ชั่วโมง จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 36.4 ใช้เวลา 2 ชั่วโมง และใช้เวลา 3 ชั่วโมง จำนวนเท่ากัน คือ 3 คน คิดเป็นร้อยละ 13.6 รองลงมาใช้เวลา 1 ชั่วโมง ใช้เวลา 4 ชั่วโมง ใช้เวลา 5 ชั่วโมง และใช้เวลามากกว่า 6 ชั่วโมง จำนวนเท่ากัน คือ 2 คน คิดเป็นอย่างละร้อยละ 9.1

เมื่อสอบถามถึงระดับความพึงพอใจต่อคู่มือสำหรับอาสาสมัครนำเที่ยวพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับ คือ ลำดับแรก การครอบคลุมจุดสำคัญๆ ในพระนครคีรีของคู่มือนี้ (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.23) รองลงมา คือ คู่มือมีเนื้อหาตรงตามวัตถุประสงค์และให้ข้อมูลชัดเจน (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.09) และลำดับที่สาม ความพอใจโดยรวมของคู่มือนี้เมื่อได้นำไปใช้และประสิทธิภาพของการนำไปใช้เมื่อต้องปฏิบัติงานจริง (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.05) ดังข้อมูลในตารางที่ 1

จากคำถามปลายเปิด ข้อเสนอแนะที่ได้รับจากความคิดเห็นของอาสาสมัครนำเที่ยวที่ใช้คู่มือมัคคุเทศก์พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติพระนครคีรีสามารถนำมาสรุปได้เพื่อการพัฒนาคู่มือให้ดีขึ้น คือ

1. ควรเพิ่มเนื้อหาให้มีรายละเอียดและเชิงลึกมากขึ้น รวมถึงข้อมูลเพิ่มเติมที่มีความเกี่ยวข้องกับพระนครคีรี อาทิ การเจริญสัมพันธไมตรีกับต่างประเทศในช่วงเวลานั้น สถาปัตยกรรมการก่อสร้างที่ละเอียด พระราชประวัติพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รวมทั้งเกร็ดความรู้เกี่ยวกับพระนครคีรี

ตารางที่ 1 ระดับความพึงพอใจต่อคู่มือสำหรับอาสาสมัครนำเที่ยว

ประเด็นความคิดเห็น	$\bar{x}$	แปรผล
1. คู่มือมีเนื้อหาตรงตามวัตถุประสงค์และให้ข้อมูลชัดเจน	4.09	มาก
2. รูปภาพในคู่มือนี้เหมาะสม	3.95	มาก
3. รูปเล่มของคู่มือนี้เหมาะสม	3.95	มาก
4. คำที่ใช้ในคู่มือนี้ง่ายต่อการทำความเข้าใจ	3.59	มาก
5. เส้นทางจากจุดเริ่มต้นจนจบเส้นทางที่นำในคู่มือนี้	3.77	มาก
6. การครอบคลุมจุดสำคัญๆ ในเขาวังของคู่มือนี้	4.23	มากที่สุด
7. คู่มือนี้ง่ายต่อความเข้าใจและศึกษาด้วยตนเอง	3.86	มาก
8. ประสิทธิภาพของการนำไปใช้เมื่อต้องปฏิบัติงานจริง	4.05	มาก
9. เหมาะสมสำหรับอาสาสมัครท่านอื่นๆ	4.00	มาก
10. เหมาะสมที่จะนำไปเผยแพร่ปรับใช้กับสถานที่สำคัญอื่นๆ ของจังหวัด	3.82	มาก
11. ความพอใจโดยรวมของคู่มือนี้เมื่อได้นำไปใช้	4.05	มาก
รวมเฉลี่ย	3.94	**มาก**

2. การตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาการสะกดผิด เป็นต้น

3. บางส่วนของเนื้อหาในเล่มจะละเอียด แต่ศัพท์บางคำยากไป ดังนั้นจึงควรปรับศัพท์ให้ง่ายขึ้น

4. ในการลงพื้นที่ฝึกและทดลองใช้คู่มือจริงนั้น อาสาสมัครส่วนใหญ่เห็นว่าเป็นการได้ฝึกทักษะทางภาษาอังกฤษเนื่องจากคู่มือเป็นภาษาอังกฤษและได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างอาสาสมัครด้วยกันและนักท่องเที่ยว

5. การใช้คู่มือเพื่อการฝึกฝนนี้นอกจากจะได้ความรู้แล้ว อาสาสมัครยังได้รับความภูมิใจในแหล่งท่องเที่ยวของท้องถิ่นของตนด้วย

6. นักท่องเที่ยวที่มามีหลายชาติ ซึ่งมีชาติจีนมาก ควรมีฉบับภาษาจีนด้วยในอนาคต

จากผลการประเมินของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่มีต่ออาสาสมัครนำเที่ยวที่ได้ปฏิบัติงานจริง หลังจากการศึกษาคู่มือด้วยตนเอง ซึ่งได้สอบถามนักท่องเที่ยวจำนวน 461 คน เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป ระดับความ พึงพอใจ ความรู้ความเข้าใจของเนื้อหาที่ได้รับจากอาสาสมัครนำเที่ยวหลังจากอาสาสมัครได้ศึกษาคู่มือแล้ว ซึ่งข้อมูลทั่วไปของนักท่องเที่ยว คือ นักท่องเที่ยวที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 47.8 และเพศชาย ร้อยละ 52.2 ส่วนใหญ่มีช่วงอายุระหว่าง 11-20 ปี ร้อยละ 38.6 และระหว่าง 21-30 ปี ร้อยละ 21.6 นักท่องเที่ยวที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ ประกอบอาชีพนักเรียน นักศึกษา มากที่สุด คือ ร้อยละ 40.2 รองลงมา คือ ธุรกิจส่วนตัว ร้อยละ 19.2 และลำดับที่ 3 คือ รับราชการ ร้อยละ 16.6 และส่วนใหญ่ จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษา ร้อยละ 35.5 รองลงมา คือ ปริญญาตรี ร้อยละ 34.2 ส่วนใหญ่เดินทางมาจากพื้นที่อื่นๆ มากที่สุด ร้อยละ 52.5 รองลงมา คือ จังหวัดกรุงเทพมหานคร ร้อยละ 20.4 และลำดับที่ 3 คือ จากต่างประเทศ ร้อยละ 11.5

ตารางที่ 2 ระดับความพึงพอใจ/ความรู้ ความเข้าใจของเนื้อหาของนักท่องเที่ยว

ประเด็นความพึงพอใจ	$\bar{x}$	แปรผล
1. มัคคุเทศก์ผู้ให้ข้อมูล	**4.17**	**มาก**
1.1 จิตใจรักการบริการและอำนวยความสะดวก	4.23	มากที่สุด
1.2 ความเหมาะสมของบุคลิกภาพการเป็นมัคคุเทศก์	4.17	มาก
1.3 การสื่อสารภาษาที่เหมาะสมและเข้าใจง่าย	4.17	มาก
1.4 ความพร้อมของมัคคุเทศก์	4.18	มาก
1.5 การตอบคำถามของมัคคุเทศก์	4.03	มาก
1.6 มีความสามารถกระตุ้นการมีส่วนร่วมของนักท่องเที่ยว	4.10	มาก
1.7 การถ่ายทอดของมัคคุเทศก์	4.25	มากที่สุด
1.8 สามารถอธิบายเนื้อหาได้ชัดเจนและตรงประเด็น	4.22	มากที่สุด
2. ด้านสถานที่/ระยะเวลา	**4.14**	**มาก**
2.1 สถานที่สะอาดและมีความเหมาะสม	4.16	มาก
2.2 เส้นทางเดินนำเที่ยวเหมาะสม	4.14	มาก
2.3 ระยะเวลาในการนำเที่ยวมีความเหมาะสม	4.15	มาก
3. ด้านความรู้ ความเข้าใจ	**3.95**	**มาก**
3.1 ท่านจะแนะนำให้คนรู้จักมาเที่ยวและใช้บริการมัคคุเทศก์ที่พระนครคีรี	3.82	มาก
3.2 ความรู้ ความเข้าใจในเรื่องพระนครคีรีหลังการนำเที่ยว	4.10	มาก
3.3 ท่านสามารถบอกเล่าเรื่องราวต่อผู้อื่นได้	3.92	มาก
3.4 ความรู้ ความเข้าใจในเรื่องพระนครคีรีก่อนการนำเที่ยว	4.07	มาก
รวมจากเฉลี่ยทั้งสามด้าน	**4.08**	**มาก**

จากตารางพบว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีระดับความพึงพอใจต่อมัคคุเทศก์ สถานที่ และความรู้ความเข้าใจ อยู่ในระดับมากในภาพรวม โดยมีระดับความพึงพอใจในระดับมากที่สุดอยู่ 3 ประเด็น คือ ลำดับที่ 1 การถ่ายทอดของมัคคุเทศก์ (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.25) ลำดับที่ 2 คือ จิตใจรักการบริการ และอำนวยความสะดวก (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.23) และลำดับที่ 3 คือ สามารถอธิบายเนื้อหาได้ชัดเจนและตรงประเด็น (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.22) โดยหากแบ่งเป็นประเด็นพิจารณาทีละด้าน ด้านมัคคุเทศก์ผู้ให้ข้อมูล ได้รับความพึงพอใจเรื่อง การถ่ายทอดของมัคคุเทศก์ (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.25) มากที่สุด ด้านสถานที่และระยะเวลาได้รับความพึงพอใจเรื่อง สถานที่สะอาดและมีความเหมาะสม (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.16) มากที่สุด ด้านความรู้ ความเข้าใจได้รับความพึงพอใจเรื่อง ความรู้ ความเข้าใจในเรื่องพระนครคีรีหลังการนำเที่ยว (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.10) มากที่สุด

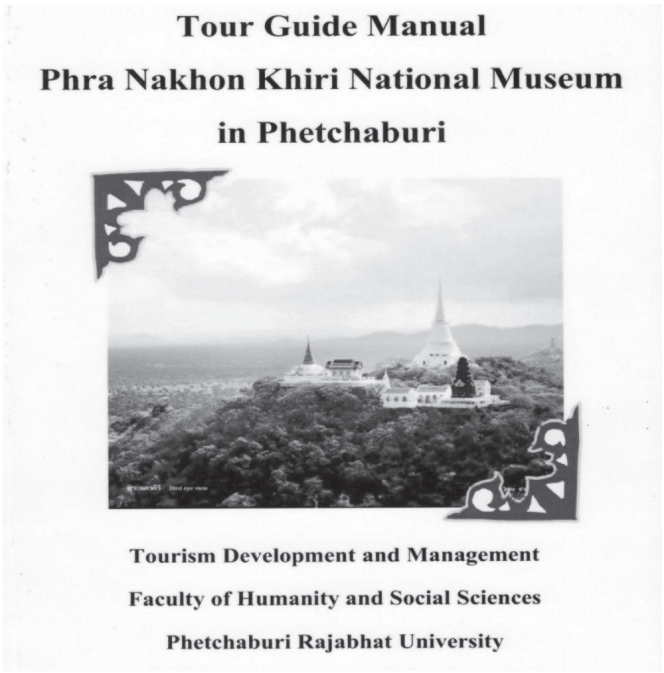
จากคำถามปลายเปิด ข้อเสนอแนะที่ได้รับจากความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มีต่ออาสาสมัครนำเที่ยวจากการทดลองใช้คู่มือมัคคุเทศก์พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติพระนครคีรีสามารถนำมาสรุปประเด็นได้ ดังนี้

- ด้านข้อมูล ภาพรวมข้อมูลที่ได้รับมีความเหมาะสมดี แต่ควรให้เพิ่มเติมข้อมูลอีก อาทิ ประวัติความเป็นมา และวัฒนธรรมที่ได้รับจากต่างประเทศ เป็นต้น

- ด้านอาสาสมัครนำเที่ยว ภาพรวมของอาสาสมัครนำเที่ยวดี มีอัธยาศัยดี ยิ้มแย้ม เป็นมิตร แต่อยากให้ปรับปรุงเรื่องการนำเสนอข้อมูล เสียงดังฟังชัด และแนะนำให้แต่งกายเข้ากับสถานที่

- ด้านอื่นๆ ภาพรวมดี แต่สถานที่ควรจะเพิ่มจุดพักผ่อนมากขึ้น ควรจัดมุม/ซุ้ม/ป้ายไว้ถ่ายรูป มีสิ่งอำนวยความสะดวกมากขึ้น ปรับปรุงความสะอาด ควรมีกิจกรรมเพิ่มเติมให้นักท่องเที่ยว และอยากให้หน่วยงานภาครัฐเข้ามาดูแลมากขึ้น

จากข้อมูลผลการประเมินที่ได้จากทั้งอาสาสมัครนำเที่ยว หลังจากได้ทดลองใช้คู่มือจริงและผลการประเมินอาสาสมัครนำเที่ยวจากนักท่องเที่ยว ผู้วิจัยได้นำมาหารือผู้เชี่ยวชาญ คือ หัวหน้าพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติพระนครคีรี จังหวัดเพชรบุรี และให้ปรับข้อมูลในคู่มือสำหรับอาสาสมัครนำเที่ยวเพื่อแหล่งท่องเที่ยวประวัติศาสตร์กรณีศึกษาอุทยานประวัติศาสตร์พระนครคีรี จังหวัดเพชรบุรี ตามผลการประเมินและข้อเสนอแนะที่ได้รับเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นและเพื่อนำไปใช้ปฏิบัติงานต่อไปได้จริงดังตัวอย่างเนื้อหาคู่มือมัคคุเทศก์ต่อไปนี้

Tour Guide Manual

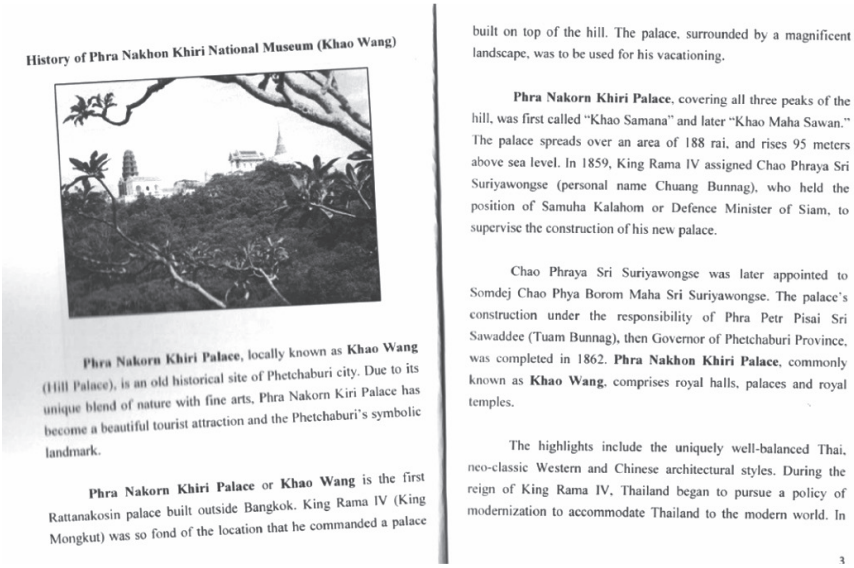
Phra Nakhon Khiri National Museum

in Phetchaburi

Tourism Development and Management

Faculty of Humanity and Social Sciences

Phetchaburi Rajabhat University

History of Phra Nakhon Khiri National Museum (Khao Wang)

Phra Nakorn Khiri Palace, locally known as **Khao Wang** (Hill Palace), is an old historical site of Phetchaburi city. Due to its unique blend of nature with fine arts, Phra Nakorn Kiri Palace has become a beautiful tourist attraction and the Phetchaburi's symbolic landmark.

Phra Nakorn Khiri Palace or **Khao Wang** is the first Rattanakosin palace built outside Bangkok. King Rama IV (King Mongkut) was so fond of the location that he commanded a palace built on top of the hill. The palace, surrounded by a magnificent landscape, was to be used for his vacationing.

Phra Nakorn Khiri Palace, covering all three peaks of the hill, was first called "Khao Samana" and later "Khao Maha Sawan." The palace spreads over an area of 188 rai, and rises 95 meters above sea level. In 1859, King Rama IV assigned Chao Phraya Sri Suriyawongse (personal name Chuang Bunnag), who held the position of Samuha Kalahom or Defence Minister of Siam, to supervise the construction of his new palace.

Chao Phraya Sri Suriyawongse was later appointed to Somdej Chao Phya Borom Maha Sri Suriyawongse. The palace's construction under the responsibility of Phra Petr Pisai Sri Sawaddee (Tuam Bunnag), then Governor of Phetchaburi Province, was completed in 1862. **Phra Nakhon Khiri Palace**, commonly known as **Khao Wang**, comprises royal halls, palaces and royal temples.

The highlights include the uniquely well-balanced Thai, neo-classic Western and Chinese architectural styles. During the reign of King Rama IV, Thailand began to pursue a policy of modernization to accommodate Thailand to the modern world. In

3

Tour from the West side of Phra Nakhon Khiri (Route A)

A1 Sala Thatsana Nakkhataroek
A2 Wat Maha Samanaram
A3 Fortresses
A4 Royal Horse Stable and Carriage House
A5 Ratcha Wallaphakhan
A6 Sala Lukkhun (Official Hall)
A7 Sala Dan Na
A8 Sala Yenchai (Hall for Relaxation)
A9 Phra Thinang Santhakarn Sathan
A10 Mahorasop or Khon House
A11 Sala Dan Klang

Tour from Cable Car (Route B)

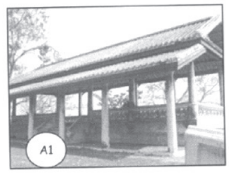
B1 A Group of Buildings inside the Nari Prawet Gate

Connections between the two routes (Route A+B)

- Tim Dap Ongkharak
- Phiman Phetmahet Halls
- Rong Suthakam
- Phra Thinang Phetphum Phairot
- Royal Kitchen
- Phra Thinang Pramot Mahaisawan
- Phra Tawan Wang
- Phra Thinang Wechayan Wichien Prasat
- Phra Thinang Ratchathamma Sapha
- Chatchawan Wiangchai Observatory
- Sala Dan Lang
- Phra That Chomphet
- Chatuwet Paritaphat Pavilion
- Wat Phra Kaeo Noi
- Phra Ubosot (Ordination Hall)
- Phra Sutthasela Chedi
- Belfry
- Phra Prang Daeng
- Sala

Tour from the West side of Phra Nakhon Khiri (Route A)

Sala Thatsana Nakkhataroek (A1) is on the Eastern hilltop, opposite to Wat Maha Samanaram Worawihan. It was the royal audience hall to observe festival and traditional events such as Songkran festival.

Wat Maha Samanaram (A2) stoods at the base of Khao Wang. It was formerly called Wat Maha Samanaram Ratchaworawihan or Wat Khao Wang. King Rama IV stayed here during his monkhood and renamed it Wat Maha Samanaram, locally known as Wat Khao Wang. It was a master-class royal monastery of the Worawihan type and Dhammayuttika sect.

Inside the Ubosot are beautiful murals on all four walls. There are murals by Khrua In Khong, a master painter who was the first Thai artist to use Western-style perspective and bird's-eye views in Thai murals. He introduced the perspective expression technique, using colors and shadows to create dimensional paintings. The mural paintings depict the scene of the pilgrimage to Buddha's footprint.

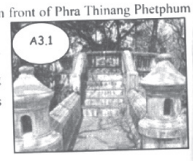

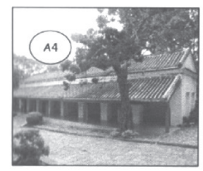

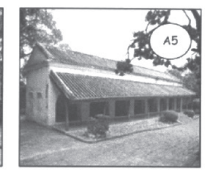
Fortresses (A3) stand at the four corners of the Phra Nakhon Khiri complex. Each of the four round-shaped concrete forts with boundary markers was named in rhyme (in Thai language).

- Thatarot Pongpok in the East
- Wirunhok borirak in the South
- Wirupak Pongkan in the West
- Wetsuwan Raksa in the North

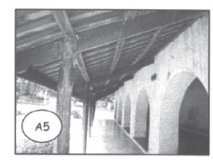
These are the names of four heavenly kings guarding four heavenly gates according to Brahma-Hindu faith. Further, a small fortress is found by the platform in front of Phra Thinang Phetphum Phairot. It was called "Watcharaphibarn Fortress" (A3.1) which means "Indra (King of Gods) is the keeper of this fortress."

Royal Carriage House (A4) and Horse Stable (A5) were built over the large land above Wat Maha Samanaram were built to park the royal carriages as well as keep horses for riding and pulling carriages. From Bangkok to Phetchaburi, royal visitors traveled along the Gulf of Thailand by boat and arrived at Phra Nakhon Khiri Palace by horse or horse carriage. The difference between the two buildings is that the horse stable's floor was elevated one step above that of the royal carriage house.

อภิปรายผล

จากการสรุปผลการวิจัยและจากการประมวลผลการประเมินที่ได้จากการใช้คู่มือของอาสาสมัครนำเที่ยวผู้วิจัยได้รับข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการสร้างคู่มือสำหรับมัคคุเทศก์เพื่อแหล่งท่องเที่ยวประวัติศาสตร์ กรณีศึกษา อุทยานประวัติศาสตร์พระนครคีรี จังหวัดเพชรบุรี ดังนี้ คือ

1) ในการสร้างคู่มือนั้นสิ่งที่สำคัญ คือ ข้อมูลจะต้องมีรายละเอียดที่ชัดเจนและถูกต้อง ข้อมูลที่ได้สืบค้นมานั้นหากได้มาหลายแหล่งควรนำมาวิเคราะห์ ตรวจทานว่ามีเนื้อหาตรงกันหรือไม่ ที่มาของข้อมูลเชื่อถือได้มากน้อยเพียงใดก่อนจัดทำคู่มือ เพื่อให้ผู้ที่ศึกษาคู่มือได้รับข้อมูลที่ถูกต้องและสมบูรณ์ที่สุด

2) ลักษณะหรือรูปแบบของคู่มือนั้น ต้องมีความเหมาะสม เข้าใจง่าย เพราะจะทำให้ผู้ที่ศึกษาคู่มือนั้นเข้าใจง่าย ไม่สับสน นอกจากเนื้อหาที่ถูกต้องสมบูรณ์แล้วควรจะมีภาพประกอบด้วยเพื่อให้ผู้ศึกษานั้นเข้าใจมากขึ้น โดยให้ภาพตรงกับเนื้อหาการบรรยายของแต่ละจุด

3) นอกจากข้อมูลหลักแล้ว ควรจะมีข้อมูลเพิ่มเติมหรือข้อมูลที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งข้อมูลที่เป็นประโยชน์แก่ผู้ศึกษาด้วย โดยเฉพาะข้อมูลสำหรับอาสาสมัครนำเที่ยวแล้วข้อมูลเกี่ยวกับเกร็ดต่างๆ ของสถานที่ก็ถือเป็นข้อมูลหนึ่งที่ควรมี

จากการประเมินคู่มือโดยการนำไปใช้จริงของอาสาสมัครจะเห็นว่าคู่มือนี้มีจุดเด่นเรื่องการครอบคลุมจุดสำคัญๆ ในพระนครคีรี มีเนื้อหาตรงตามวัตถุประสงค์ และให้ข้อมูลชัดเจน และอาสาสมัครเกิดความพอใจในภาพรวมของคู่มือนี้เมื่อได้นำไปใช้ปฏิบัติงานจริง

นอกจากนี้ จะเห็นว่านักท่องเที่ยวนั้นจะประทับใจหรือพอใจสถานที่ที่ไปเยือนจะต้องประกอบด้วยหลายองค์ประกอบซึ่งที่สำคัญนอกจากสถานที่แล้ว คือ มัคคุเทศก์ซึ่งเป็นเสมือนตัวแทนของสถานที่นั้นๆ เป็นส่วนประกอบที่สำคัญในการสร้างความประทับใจ ดังนั้น หากมัคคุเทศก์เข้าใจความเป็นมาของสถานที่เชิงลึก ให้ข้อมูลที่ชัดเจน น่าสนใจประกอบกับบุคลิกภาพที่ดีและใจรักบริการนั้น ก็จะสามารถเป็นเสมือนตัวแทนของจังหวัดในการสร้างภาพลักษณ์ที่ดีได้ ซึ่งจากผลการทดลองใช้คู่มือจริงอาสาสมัครนำเที่ยวประสบผลสำเร็จในการถ่ายทอดข้อมูลสู่นักท่องเที่ยว และสามารถอธิบายเนื้อหาได้ชัดเจนและตรงประเด็น รวมทั้งนักท่องเที่ยวยังพอใจจิตใจรักการบริการ และการอำนวยความสะดวกของอาสาสมัครด้วยเช่นกัน ซึ่งมีผลการประเมินมาเป็นสามลำดับแรก

ข้อเสนอแนะ

ในการลงพื้นที่เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลนั้น ทางผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ เพื่อเป็นแนวทางให้กับผู้ที่มีความต้องการจะทำวิจัยต่อไป ดังนี้

1. หากอาสาสมัครเป็นนักเรียนนักศึกษาควรมีอาจารย์ผู้ดูแลเป็นที่ปรึกษา หรือผู้ร่วมวิจัยด้วย เนื่องจากจะสะดวกต่อการติดตามความก้าวหน้าในการใช้คู่มือของอาสาสมัครฯ และรู้ถึงปัญหาอุปสรรคที่พบ

2. การสร้างคู่มือสำหรับการเรียนรู้ด้วยตนเองของอาสาสมัครนำเที่ยวนั้น สามารถใช้ได้กับแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์แหล่งอื่นๆ เนื่องจากแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์นั้นจะมีข้อมูลที่ละเอียด มีเกร็ดข้อมูลที่หลากหลาย อาจต้องใช้คู่มือช่วยในการจำ หรือเรียนรู้ และใช้ระยะเวลา ดังนั้น การสร้างคู่มือนี้ถือเป็นการสร้างบุคลากรทางการท่องเที่ยวที่ขาดแคลน สร้างจิตสำนึกในการรักมรดกของชาติสำหรับเยาวชน และอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ของประเทศได้ทางหนึ่ง

3. ในการลงพื้นที่ทดลองใช้คู่มือจริงนั้น อาสาสมัครแต่ละคนอาจมีวิธีการศึกษา และมีช่วงเวลาที่ต่างกัน ซึ่งการวิจัยต่อไปอาจศึกษาเกี่ยวกับวิธีการศึกษาแหล่งท่องเที่ยวด้วยคู่มืออย่างมีประสิทธิภาพ ว่ามีวิธีการอย่างไร ซึ่งอาจต้องเตรียมการเรื่องระยะเวลา เพื่อไม่ให้เร่งรีบในการศึกษาสำหรับอาสาสมัครจนเกินไป เนื่องจากอาสาสมัครจะมีภาระในเรื่องเรียนด้วย

เอกสารอ้างอิง

กลุ่มงานข้อมูลสารสนเทศ และการสื่อสาร สำนักงานจังหวัดเพชรบุรี. (2554). **แผนยุทธศาสตร์การพัฒนา จังหวัด พ.ศ. 2553 - 2556 เพชรบุรี**. ค้นเมื่อ กันยายน 20, 2557. จาก http://phetchaburi.go.th/data/plan53-56.pdf

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. (ม.ป.ป.). **อุทยานประวัติศาสตร์พระนครคีรี.** ค้นเมื่อ กุมภาพันธ์ 25, 2557 จาก http://www.thai.tourismthailand.org/

นิศา ชัชกุล. (2551). **อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว.** กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ พระนครคีรี. (2558). สถิติผู้เข้าชมพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ พระนครคีรี. เพชรบุรี.

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี สำนักหอสมุด. (2545). **เจ้าอยู่หัว.** ค้นเมื่อ สิงหาคม 10, 2557 จาก http://www.kingmongkut.com

วิลาวัณย์ ฤดีศานต์. (2546). **คู่มือนำเที่ยวจังหวัดเพชรบุรี.** กรุงเทพฯ : สารคดี.

สมใจ สุขเกษม. (2539). **พระนครคีรี**. เพชรบุรี : สถาบันราชภัฏเพชรบุรี.

สำนักงานจังหวัดเพชรบุรี. (2556). **ยุทธศาสตร์จังหวัดเพชรบุรี 2557**. ค้นเมื่อ กรกฎาคม 8, 2558. จาก http://www.phetchaburi.go.th/data/pd/d62.pdf

_____. (2558). **ยุทธศาสตร์จังหวัดเพชรบุรี.** ค้นเมื่อ กรกฎาคม 8, 2558. จาก http://www.phetchaburi.go.th/

World Tourism Organization. (2011). **UNWTO annual report 2011.** Spain : World Tourism Organization.

เส้นทางสู่นักท่องเที่ยวจีน : การปรับตัวของช่องทางการสื่อสารในยุค social media ครองเมือง
THE ROAD TO CHINESE TOURISTS : COMMUNICATION CHANNEL ADJUSTMENT IN THE GOLDEN AGE OF SOCIAL MEDIA

[1)]ปาลิดา ศรีศรกำพล, [2)]ณิชยา ศรีสุชาต
[1)]อาจารย์หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต คณะบริหารธุรกิจ สถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์
[2)]อาจารย์สาขาวิชาการจัดการธุรกิจการค้าสมัยใหม่ คณะบริหารธุรกิจ สถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์
[1)]Palida Srisornkompon, [2)]Nichaya Srisuchart
[1)]Master of Business Administration program, Faculty of Business Administration, Panyapiwat Institute of Management
[2)]Department of Modern Trade Management, Faculty of Business Administration, Panyapiwat Institute of Management

บทคัดย่อ

ประเทศไทยมีนักท่องเที่ยวต่างชาติเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทยถึง 22.3 ล้านคน จำนวนนักท่องเที่ยวจีนมีมากเป็นอันดับที่ 1 ถึงร้อยละ 20 ของจำนวนนักท่องเที่ยวทั้งหมด และมีแนวโน้มการเติบโตที่สูงมากขึ้นทุกปี จากการศึกษาของบริษัทซินโนเวตพบว่า นักท่องเที่ยวจีนแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มที่เดินทางมาเที่ยวด้วยตนเองและกลุ่มที่มากับบริษัทนำเที่ยว โดยนักท่องเที่ยวกลุ่มที่มาด้วยตนเองนั้นมีเพิ่มมากขึ้น และในปัจจุบันมีมากถึงร้อยละ 71 ของนักท่องเที่ยวจีนทั้งหมด ทั้งนี้เนื่องมาจากประเทศจีนมีเศรษฐกิจที่เติบโตขึ้นอย่างต่อเนื่อง คนหนุ่มสาว วัยทำงานมีรายได้เพิ่มมากขึ้น มีสื่อออนไลน์ที่เข้าถึงข้อมูลข่าวสาร ทำให้พฤติกรรมนักท่องเที่ยวเปลี่ยนแปลงไป นักท่องเที่ยวจีนกลุ่มที่มาด้วยตนเองนี้ยังมีการใช้จ่ายต่อคนต่อทริปที่สูงมาก ดังนั้น ผู้ประกอบการไทยจึงควรหันมาใส่ใจกับการเข้าถึงนักท่องเที่ยวกลุ่มนี้ นอกเหนือจากการสร้างนวัตกรรมให้กับสินค้าและบริการแล้ว ผู้ประกอบการควรมีการวางแผนเลือกช่องทางการสื่อสารที่เหมาะสม มีประสิทธิภาพและเข้าถึงกลุ่มนักท่องเที่ยวให้ได้มากที่สุด ช่องทางออนไลน์ (online) ที่เป็นที่นิยมของนักท่องเที่ยวกลุ่มนี้ ได้แก่ navigation websites, social media และ travel mobile applications หรือช่องทางออฟไลน์ (offline) เช่น หนังสือท่องเที่ยว ซึ่งหากผู้ประกอบการสามารถเลือกช่องทางได้อย่างเหมาะสม ใช้ถูกจังหวะเวลา ก็จะสามารถใช้เป็นเส้นทางในการนำรายได้จากนักท่องเที่ยวจีนมาสู่กิจการได้สำเร็จ

คำสำคัญ : นักท่องเที่ยวจีน ช่องทางการสื่อสาร ช่องทางออนไลน์ โซเชียลมีเดีย

ABSTRACT

In 2013, 22.3 million of tourists had been in Thailand. Chinese tourists were the no.1 which represented 20% of total tourists and continuous growth every year. According to Synovate, Chinese tourists have been separated into 2 groups: Chinese tourists that visited Thailand by travel agency (CTA) and Chinese tourists that visited Thailand by themselves (CTT) which the latter has been rapidly growth and recently dominated 71% of total Chinese tourists. The reasons were that China has been rapidly growth in economic, young and working people have earned more money, along with the progress of online communication that allowed the people to reach more news and information. These stimulated

the revolution in consumer behavior. Moreover, CTT showed the high expenditure per person per trip. Consequently, Thai entrepreneurs should focus and reach the CTT group. Besides creating the product and service innovation, entrepreneur should plan the appropriate and efficient communication channels. The popular online communication channels for this group were navigation websites, social media and travel mobile applications or offline channels such as travel books. If entrepreneurs could choose the suitable channels with the right time and the right sequence, they could get the route to bring the revenue from Chinese tourists to the company successfully.

Keywords : Chinese tourists, communication channels, online channels, social media

บทนำ

ธุรกิจการท่องเที่ยวนับได้ว่าเป็นธุรกิจที่สร้างเม็ดเงินอย่างมหาศาลเข้าสู่ประเทศไทย จำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทยเพิ่มขึ้นโดยเฉลี่ยร้อยละ 9.9 ต่อปี และมีจำนวนเพิ่มขึ้นเป็น 2 เท่าในระหว่างปี 2548-2555 โดยในปี 2548 มีนักท่องเที่ยวต่างชาติเดินทางมาเที่ยวในประเทศไทยจำนวน 11.6 ล้านคน แต่ในปี 2555 มีนักท่องเที่ยวต่างชาติเดินทางเข้ามาในประเทศไทย 22.3 ล้านคน (ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้า แห่งประเทศไทย, 2556) จำนวนนักท่องเที่ยวที่เพิ่มมากขึ้นดังกล่าว ก่อให้เกิดการสร้างงานสร้างธุรกิจและสร้างรายได้ให้กับคนไทยเป็นจำนวนมาก โดยจำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติที่เดินทางเข้ามาในเมืองไทยมากที่สุด 3 อันดับแรก คือ จีน (4.7 ล้านคน) มาเลเซีย (3 ล้านคน) และรัสเซีย (1.7 ล้านคน) (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2556) โดยจำนวนนักท่องเที่ยวจีนคิดเป็นร้อยละ 20 ของจำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติทั้งหมดที่เข้ามาในประเทศไทย (วีรศักดิ์, 2556)

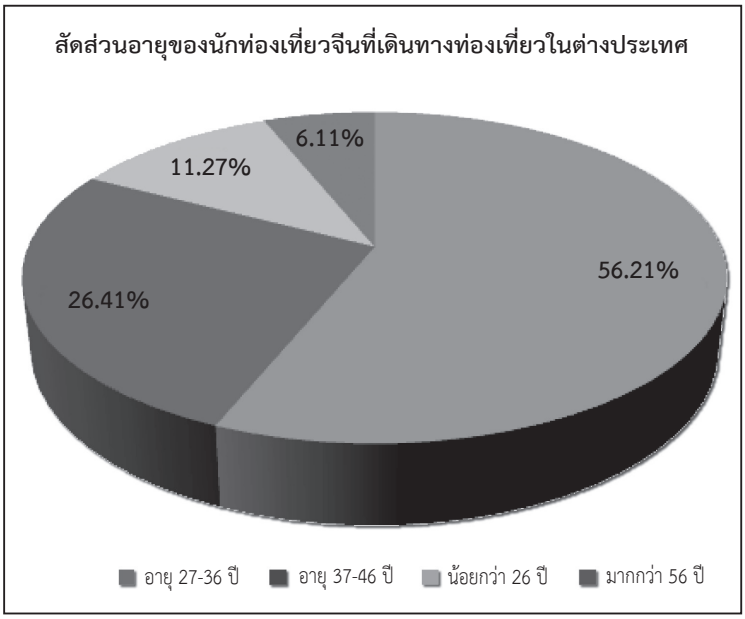
จากการศึกษาข้อมูลนักท่องเที่ยวในประเทศไทยของบริษัทซินโนเวตพบว่า นักท่องเที่ยวจีนแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มที่เดินทางมาเที่ยวด้วยตนเองและกลุ่มที่มากับบริษัทนำเที่ยวโดยกลุ่มที่มาเที่ยวด้วยตนเองนั้น มีเพิ่มมากขึ้นและมีมากถึง 71% ของนักท่องเที่ยวจีนทั้งหมด นักท่องเที่ยวกลุ่มนี้มักเป็นคนที่อยู่ในวัยทำงาน มีอายุไม่เกิน 40 ปี (ซินโนเวต, 2555) โดยสาเหตุที่ชาวจีนเลือกที่จะเดินทางท่องเที่ยวด้วยตนเองโดยไม่พึ่งพาบริษัทนำเที่ยวเหมือนแต่ก่อนเป็นเพราะคนหนุ่มสาวชาวจีนมีรายได้เพิ่มขึ้น มีสื่อออนไลน์ที่ทำให้เข้าถึงข้อมูลต่างๆ ได้สะดวกรวดเร็วมากยิ่งขึ้น ทำให้พฤติกรรมการท่องเที่ยวเปลี่ยนไปและมองว่าการท่องเที่ยวที่ต้องอาศัยบริษัทนำเที่ยวนั้น เป็นการท่องเที่ยวที่ล้าสมัยไปแล้ว (วีรศักดิ์, 2556) ส่วนนักท่องเที่ยวจีนที่ยังคงเดินทางมากับบริษัทนำเที่ยวนั้น เนื่องมาจากการมากับบริษัทนำเที่ยวสามารถอำนวยความสะดวกสบายให้ในหลายๆ เรื่อง เช่น โปรแกรมการท่องเที่ยว การขอวีซ่า การติดต่อและจองตั๋วเครื่องบิน โรงแรม และสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ (ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้า แห่งประเทศไทย, 2556)

นักท่องเที่ยวจีนยังนับว่าเป็นกลุ่มที่มีการใช้จ่ายที่สูงในการท่องเที่ยวต่างประเทศแต่ละครั้ง จากผลการสำรวจของ Visa Global Travel Intentions Study 2013 ระบุว่าในปี 2555 นักท่องเที่ยวจีนมีการใช้จ่าย โดยเฉลี่ย 3,824 ดอลล่าร์สหรัฐต่อการเดินทางท่องเที่ยวต่างประเทศแต่ละครั้ง นับเป็นอันดับ 3 ของโลก รองจากประเทศซาอุดีอาระเบียและออสเตรเลีย นอกจากนี้ในปี 2554 นักท่องเที่ยวจีนยังมีการจับจ่ายซื้อสินค้าปลอดภาษีสูงที่สุด คิดเป็นร้อยละ 20 ของมูลค่าสินค้าปลอดภาษีที่นักท่องเที่ยวทั่วโลกซื้อ (ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย, 2556) จากการศึกษาข้อมูลการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวจีนที่เข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทยระหว่างเดือนมกราคมถึงเดือนมิถุนายน 2559 พบว่า ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยของนักท่องเที่ยวจีน ที่เดินทางเข้ามายังประเทศไทยนั้น คิดเป็น 5,747.95 บาทต่อคนต่อวัน โดยค่าใช้จ่าย 3 อันดับแรก ได้แก่ การจับจ่ายซื้อสินค้า (27.1%) ค่าที่พักและสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ (26.2%) และค่าอาหารและเครื่องดื่ม (18.4%) ตามลำดับ และเมื่อวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยของกลุ่มนักท่องเที่ยวจีนที่มากับบริษัทนำเที่ยว พบว่า นักท่องเที่ยว

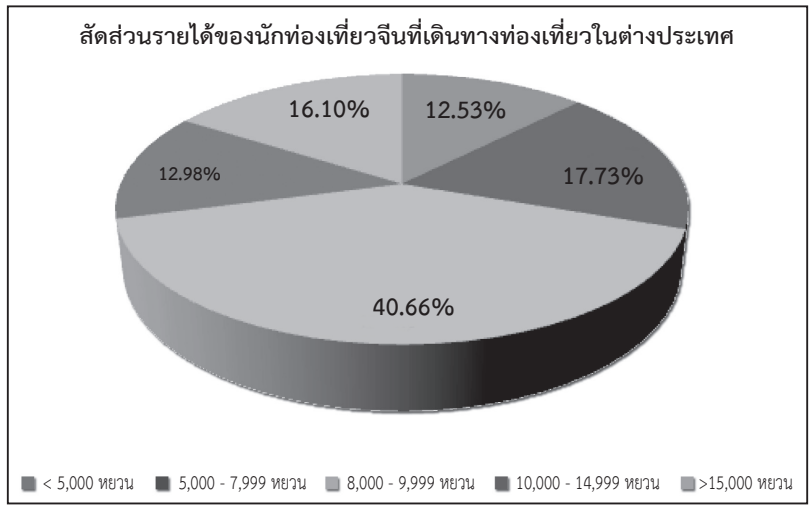
กลุ่มนี้มีค่าใช้จ่าย 6,406.58 บาทต่อคนต่อวัน โดยค่าใช้จ่าย 3 อันดับแรกก็ยังคงเป็นการจัยจ่ายซื้อสินค้า (30%) ค่าที่พักและสิ่งอำนายความสะดวกต่างๆ (20%) และค่าอาหารและเครื่องดื่ม (19.8%) ตามลำดับ อย่างไรก็ตามในส่วนของนักท่องเที่ยวจีนกลุ่มที่มาท่องเที่ยวด้วยตนเองจะมีค่าใช้จ่ายเฉลี่ย 5,385.35 บาทต่อคนต่อวัน โดยค่าใช้จ่าย 3 อันดับแรกได้แก่ ค่าที่พัก และสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ (30.47%) การจับจ่ายซื้อสินค้า (27.15%) และค่าอาหารและเครื่องดื่ม (17.45%) (กรมการท่องเที่ยว, 2558) จากข้อมูลดังกล่าวจะเห็นได้ว่า นักท่องเที่ยวจีนมีบทบาทอย่างมากต่อธุรกิจการท่องเที่ยวทั่วโลก โดยเฉพาะประเทศไทยซึ่งมีนักท่องเที่ยวจีน เข้ามาท่องเที่ยวมากเป็นอันดับหนึ่ง และมีจำนวนเพิ่มมากขึ้นทุกๆ ปี

พฤติกรรมนักท่องเที่ยวชาวจีน

เนื่องมาจากภาวะเศรษฐกิจที่เจริญรุดหน้าอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะอย่างยิ่งในรอบ 10 ปีที่ผ่านมาทำให้ชาวจีนมีฐานะและความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น มีการศึกษาที่ดีขึ้น (Trading Economics, 2016) จึงมักเปิดรับต่อสิ่งใหม่ๆ ได้ง่ายขึ้น ชาวจีนจึงนิยมไปท่องเที่ยวในต่างประเทศและนับเป็นกลุ่มนักท่องเที่ยวที่สามารถยกระดับอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของประเทศนั้นๆ ได้เป็นอย่างดี โดยในช่วงระหว่างปี 2552-2557 ชาวจีนเดินทางท่องเที่ยวในต่างประเทศเพิ่มขึ้นปีละ 15% และจากสถิติของกรมการท่องเที่ยวแห่งประเทศจีน ระบุว่า ใน ปี 2557 มีชาวจีนกว่า 100 ล้านคนเดินทางท่องเที่ยวในต่างประเทศ ส่วนใหญ่เป็นผู้ที่มีอายุอยู่ระหว่าง 27-36 ปี ถึงร้อยละ 56.21 อายุ 37-46 ปี ร้อยละ 26.41 อายุน้อยกว่า 26 ปี ร้อยละ 11.27 และอายุมากกว่า 56 ปี ร้อยละ 6.11 (ภาพที่ 1) ซึ่งจะเห็นได้ว่านักท่องเที่ยวจีนส่วนใหญ่มีอายุอยู่ในช่วง หนุ่มสาว หรือวัยกลางคนซึ่งถือว่าเป็นกลุ่มคนวัยทำงานที่มีรายได้เพิ่มขึ้นจากภาวะเศรษฐกิจที่เติบโตขึ้นอย่างมากนั่นเอง ซึ่งสอดคล้องกับผลสำรวจรายได้ของนักท่องเที่ยวจีนที่เดินทางท่องเที่ยวต่างประเทศ พบว่าส่วนใหญ่นักท่องเที่ยวจีนที่เดินทางท่องเที่ยวในต่างประเทศมีรายได้อยู่ในช่วง 8,000 – 9,999 หยวน หรือประมาณ 43,920 – 54,895 บาท ถึง 40.66% รองลงมาเป็นกลุ่มที่มีรายได้อยู่ในช่วง 5,000 – 7,999 หยวน หรือประมาณ 27,450 – 43,915 บาท (17.73%) และกลุ่มที่มีรายได้อยู่ในช่วง 10,000 – 14,999 หยวน หรือประมาณ 54,900 – 82,345 บาท (12.98%) ซึ่งถือเป็นช่วงกลางของการกระจายรายได้ของนักท่องเที่ยวจีน (ภาพที่ 2) (Fu, 2014)

ภาพที่ 1 : แสดงสัดส่วนอายุของนักท่องเที่ยวจีนที่เดินทางท่องเที่ยวในต่างประเทศ

ภาพที่ 2 : แสดงสัดส่วนรายได้ของนักท่องเที่ยวจีนที่เดินทางท่องเที่ยวในต่างประเทศ

และจากการสำรวจพฤติกรรมผู้บริโภคยังพบว่า ชาวจีนเป็นนักท่องเที่ยวที่นิยมการจับจ่ายซื้อสินค้ามากที่สุดในโลก ค่าใช้จ่ายร้อยละ 50 หมดไปกับการจับจ่ายซื้อสินค้า นอกจากนี้ยังชอบแชร์ข้อมูลต่างๆ และประสบการณ์การท่องเที่ยวผ่านโซเชียลมีเดีย (social media) ไม่ว่าจะเป็นสถานที่ท่องเที่ยว โรงแรมที่พัก อาหารที่รับประทาน ความเป็นอยู่และวิถีชีวิตของผู้คนในเมืองที่มาท่องเที่ยว เพื่อให้เพื่อนฝูงและคนรู้จัก ทราบว่า ตนเองทำอะไรและอยู่ที่ไหน และเมื่อมีการส่งต่อข้อมูลต่างๆ ผ่านทางโซเชียลมีเดียมากขึ้น ในขณะที่มีผู้เข้ามาหาข้อมูลทางโซเชียลมีเดียเพิ่มมากขึ้นเช่นกัน ทำให้เกิดกระแสตามกัน เช่น ในโซเชียลพูดถึงสินค้าหรือสถานที่ท่องเที่ยวใด ก็จะต้องซื้อสินค้านั้นหรือไปท่องเที่ยวที่สถานที่นั้นด้วย (ศูนย์ข้อมูลเพื่อธุรกิจไทยในจีน, 2558)

สินค้าและสถานที่ที่นักท่องเที่ยวจีนนิยม

สินค้าที่นักท่องเที่ยวจีนกลุ่มที่มากับบริษัทนำเที่ยวชื่นชอบมากและมักซื้อกลับไปฝากญาติมิตร ได้แก่ นมผง แชมพู ยาสีฟัน ชุดชั้นใน ข้าวหอมมะลิ ข้าวแต๋น รังนก และผลไม้อบแห้ง โดยสถานที่ที่นักท่องเที่ยวกลุ่มนี้ไปหาซื้อสินค้าก็มักจะเป็นห้างสรรพสินค้า หรือร้านค้าเฉพาะที่บริษัทนำเที่ยวได้กำหนดไว้ เช่น สยามพารากอน โรบินสัน เซ็นทรัล และคิงพาวเวอร์ ที่ซอยรางน้ำ เป็นต้น (ประชาชาติธุรกิจออนไลน์, 2556) ส่วนนักท่องเที่ยวจีนกลุ่มที่มาด้วยตนเองนั้นมักจะซื้อของตามที่มีคนแนะนำในเว็บไซต์ต่างๆ หรือจากเพื่อนและคนใกล้ตัวบอกต่อกันมา ซึ่งสถานที่ที่ไปซื้อสินค้าก็เป็นสถานที่ที่นักท่องเที่ยวต่างชาตินิยมไป เช่น สีลม สวนจตุจักร พัฒน์พงศ์ เยาวราช มาบุญครอง สำเพ็ง สวนลุม นารายณ์ภัณฑ์ สุขุมวิท (พริบพันดาว, 2558) อย่างไรก็ตามแม้ว่านักท่องเที่ยวจีนกลุ่มที่มาท่องเที่ยวด้วยตนเองนี้จะมีค่าใช้จ่ายน้อยกว่านักท่องเที่ยวที่มากับบริษัทนำเที่ยว เมื่อเปรียบเทียบต่อคนต่อวัน แต่ก็มีระยะเวลาในการมาท่องเที่ยวที่เมืองไทยยาวนานกว่า โดยค่าใช้จ่ายต่อคนต่อทริปของนักท่องเที่ยวกลุ่มนี้จะอยู่ระหว่าง 3,200 – 8,000 ดอลล่าร์สหรัฐ หรือประมาณ 115,200 – 288,000 บาท (ศูนย์วิจัยกสิกรไทย, 2558) จะเห็นได้ว่า นักท่องเที่ยวกลุ่มที่มาท่องเที่ยวด้วยตนเองนั้นนอกจากจะมีสัดส่วนที่สูงและมีอัตราการเติบโตที่สูงขึ้นเรื่อยๆ แล้ว ยังมีการใช้จ่ายต่อคนต่อทริปที่สูงมากเช่นกัน อีกทั้งยังเป็นกระแสความนิยมในกลุ่มคนวัยทำงานและคนรุ่นใหม่ของจีนที่นับว่ามีบทบาทและมีกำลังซื้อสูงอีกด้วย จึงนับว่าภาคธุรกิจของไทยควรให้ความสนใจและศึกษาวิเคราะห์ถึงการเข้าถึงนักท่องเที่ยวกลุ่มนี้ เพื่อเพิ่มศักยภาพของธุรกิจไทยให้สูงขึ้นด้วย

สื่อที่นิยมในการหาข้อมูลของนักท่องเที่ยวชาวจีนกลุ่มที่มาด้วยตนเอง

นักท่องเที่ยวจีนที่มาด้วยตนเองนิยมหาข้อมูลการท่องเที่ยวของประเทศที่จะไปผ่าน 4 ช่องทางที่สำคัญ (วีรศักดิ์, 2556; China Internet Watch, 2014; 2015; 2016) ได้แก่

1. หนังสือนำเที่ยว

เป็นหนังสือที่ได้รับความนิยมจากชาวจีนเป็นอย่างมาก หนังสือจะบอกเล่าสถานที่ท่องเที่ยวที่สำคัญของประเทศนั้นๆ รวมถึงเส้นทางและระยะเวลาที่ไปถึงสถานที่นั้นๆ นอกจากนี้ ยังมีหนังสือแนะนำการท่องเที่ยวที่ใช้เส้นทางผ่านทางรถยนต์ หรือรถไฟฟ้า โดยเฉพาะหนังสือแนะนำร้านอาหาร หรือร้านกาแฟ ยอดนิยมพร้อมทั้งเส้นทางที่จะไปถึง เป็นต้น

2. เว็บไซต์แชร์ประสบการณ์การท่องเที่ยว (social media)

เป็นเว็ปไซต์ที่เปิดโอกาสให้นักท่องเที่ยวได้เขียนบรรยายประสบการณ์ในการท่องเที่ยวประเทศต่างๆ เพื่อเป็นข้อมูลให้กับผู้ที่เข้ามาหาข้อมูล โดยมักมีการบอกขั้นตอนในการท่องเที่ยวต่างๆ อย่างละเอียด เช่น การขอวีซ่า การขึ้นรถไฟฟ้า การขึ้นรถแท็กซี่ และประสบการณ์ที่ดีและไม่ดีต่อสถานที่ ผู้คน หรืออาหารที่ได้ไปลองชิมมา โดยเว็บไซต์ที่ได้รับความนิยมจากนักท่องเที่ยวชาวจีนมากที่สุด คือ www.mafengwo.cn

3. Navigation websites

เว็บไซต์นำทาง (navigation websites) เป็นเว็บไซต์ที่รวบรวมรายชื่อเว็บไซต์ต่างๆ และจัดเป็นกลุ่มหรือเป็นหมวดหมู่เพื่อสะดวกในการค้นหาจากข้อมูล เดือนกรกฎาคม 2014 พบว่า มีชาวจีนเข้าชมเว็บไซต์นำทางถึง 150 ล้านคนต่อวัน โดยมีอัตราการเติบโตอยู่ที่ 56.3% ต่อปี เว็บไซต์นำทางที่เป็นที่นิยม 3 อันดับแรก ได้แก่ Hao.360.cn Hao.123.cn และ 123. Sougou. com

4. Travel mobile applications

แอพลิเคชั่นในโทรศัพท์มือถือที่ให้ข้อมูลการท่องเที่ยวก็เป็นที่นิยมมากในโทรศัพท์ประเทศจีน โดยแอพลิเคชั่น 10 อันดับแรก ได้แก่ Ctrip, Qunar, CY. Didi Travel, Tuniu, Kuaidi Travel, eLong, Airplane Butler, High-speed Rail Butler และ LVmama ทั้งนี้ นักท่องเที่ยวชาวจีนก็นิยมการใช้แอพลิเคชั่นในโทรศัพท์มือถือ มากกว่าคอมพิวเตอร์ส่วนตัว อันเนื่องมาจากความสะดวก รวดเร็ว และสามารถใช้งานได้ทุกสถานที่และทุกเวลาที่มีอินเทอร์เน็ต กอปรกับการแข่งขันที่สูงขึ้นทำให้ผู้ที่พัฒนาแอพลิเคชั่นสามารถพัฒนาให้ใช้ได้กับโทรศัพท์มือถือได้มากขึ้นในปี 2015 แอพลิเคชั่นที่ให้ข้อมูลการท่องเที่ยวทั้ง 10 แอพนั้น มียอดดาวน์โหลด (download) เกินกว่า 100 ล้านดาวน์โหลดทั้งสิ้น

ช่องทางการสื่อสารในปัจจุบัน

ช่องทางการสื่อสารในปัจจุบันมีมากมายหลากหลายช่องทาง อันเนื่องมาจากพฤติกรรมผู้บริโภคที่เปลี่ยนแปลงไป ซึ่งช่องทางการสื่อสารตามทฤษฎีของ Kotler และ Keller (2012) สามารถแบ่งออกได้เป็น กลุ่มใหญ่ๆ 2 กลุ่ม (Kotler & Keller, 2012) ได้แก่

1. Personal communication channels

ช่องทางการสื่อสารในรูปแบบ personal นี้ เป็นการสื่อสารโดยตรงระหว่างบุคคล 2 คนหรือมากกว่า โดยใช้อุปกรณ์การสื่อสาร เช่น โทรศัพท์ จดหมาย จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ รวมถึงการสื่อสารในรูปแบบต่างๆ ที่สามารถทำให้ผู้ซื้อและผู้ขายติดต่อกันไปมาได้อย่างสะดวก โดยผ่านอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ เช่น เครื่องคอมพิวเตอร์ ซึ่งเป็นการสื่อสารที่นำประสิทธิภาพของการนำเสนอ และการตอบกลับเฉพาะบุคคลมาใช้ช่องทางการสื่อสารนี้ รวมถึงการตลาดที่เปิดโอกาสให้มีการติดต่อสื่อสารระหว่างผู้ซื้อและผู้ขาย (interactive marketing) การตลาดแบบปากต่อปาก (word-of-mouth marketing) และการขายโดยใช้พนักงานขาย (personal selling)

2. Nonpersonal (mass) communication channels

ช่องทางการสื่อสารในรูปแบบ nonpersonal นี้ เป็นการสื่อสารถึงลูกค้าที่มีมากกว่า 1 คน และเป็นการสื่อสารในรูปแบบที่ไม่เฉพาะเจาะจงผู้ใด เช่น การโฆษณา (advertising) การทำกิจกรรมส่งเสริมการขายในร้านค้า (sale promotions) การสื่อสารการตลาดผ่านกิจกรรมและประสบการณ์ต่างๆ (events & experience) การประชาสัมพันธ์ (public relations) ซึ่งช่องทางการสื่อสารในลักษณะนี้ มักจะเป็นช่องทางที่ทำให้เกิดการรับรู้กับคนหมู่มาก แต่ไม่มีการสื่อสารเฉพาะตัวกับผู้ใด

เส้นทางสู่นักท่องเที่ยวจีนกลุ่มที่เดินทางมาด้วยตนเอง

จากการที่นักท่องเที่ยวจีนกลุ่มที่เดินทางมาด้วยตนเองนั้น มีสัดส่วนถึง 70% ของนักท่องเที่ยวจีนทั้งหมดและมีการใช้จ่ายต่อคนต่อทริปในอัตราที่สูง ดังนั้น ผู้ประกอบการ

ไทยจึงควรสนใจนักท่องเที่ยวกลุ่มนี้ โดยใช้ช่องทางการสื่อสารที่เหมาะสม เพื่อแนะนำสินค้า และโน้มน้าวใจให้นักท่องเที่ยวกลุ่มนี้มาซื้อสินค้า จากนั้นจะเป็นการนำพานักท่องเที่ยวมาถึงแหล่งขายสินค้าเมื่อเดินทางมาเที่ยวที่เมืองไทย และจะต้องมีการสร้างประสบการณ์ที่ดีให้กับนักท่องเที่ยว เพื่อจะนำไปบอกต่อในโลกโซเชียล

1. แนะนำสินค้าและโน้มน้าวใจ

ผู้ประกอบการไทยควรใช้การสื่อสารทั้งในรูปแบบของ mass และ personal communication ในช่องทางที่เหมาะสม เช่น การโฆษณาใน navigation websites และ travel mobile applications ต่างๆ เป็นการเข้าถึงคนหมู่มาก เพื่อเป็นการประชาสัมพันธ์ให้นักท่องเที่ยวได้รู้จักสินค้า เชิญชวนและโน้มน้าวใจให้ต้องการทดลองสินค้าผ่านทางความคิดสร้างสรรค์ในการโฆษณาประชาสัมพันธ์ มีการเชื่อมต่อ website ของผู้ประกอบการเข้ากับป้ายโฆษณาใน navigation websites และ applications เหล่านั้น ผู้ประกอบการเปิดโอกาสให้นักท่องเที่ยวมีการติดต่อซักถามรายละเอียดของผลิตภัณฑ์และบริการนั้นๆ ผ่านทาง website (interactive marketing) และกระตุ้นให้เกิดการซื้อผ่านทาง promotion ที่นำเสนอให้ลูกค้าเฉพาะรายที่ติดต่อสอบถามเข้ามา ลูกค้าสามารถนำรหัสการส่งเสริมการขายนั้นมาใช้ที่ร้านค้าเมื่อเดินทางมาถึงประเทศไทย

2. นำมาพบแหล่งสินค้า

ถึงแม้การขายสินค้าออนไลน์จะเป็นที่นิยมในปัจจุบัน แต่การที่นักท่องเที่ยวจีนจะซื้อสินค้าที่เมืองไทยนั้น ผู้ประกอบการจำเป็นจะต้องมีหน้าร้าน ในการขายสินค้าเพื่อให้นักท่องเที่ยวเกิดความเชื่อมั่น และสามารถไปถึงร้านค้าได้อย่างสะดวก โดยเฉพาะหากตั้งอยู่ในสถานที่ที่เป็นที่นิยมในการมาจับจ่ายซื้อสินค้าของนักท่องเที่ยวชาวจีนอยู่แล้ว จะเป็นการสะดวกในการที่จะเลือกเดินทางแวะเข้ามาเยี่ยมชมร้านขายสินค้ามากยิ่งขึ้น ผู้ประกอบการควรเลือกใช้การสื่อสารทั้งในรูปแบบของ mass และ personal communication เช่น ลงโฆษณาในหนังสือท่องเที่ยวเมืองไทยที่มีขายอย่างแพร่หลายในเมืองจีน มีการแนะนำร้านให้เป็นร้านที่จะต้องมาเยี่ยมชมสินค้าเมื่อมาถึงเมืองไทย วิธีการเดินทางเพื่อมาถึงร้านค้าทั้งทางรถยนต์ รถประจำทาง รถไฟฟ้า วัน เวลาที่เปิดและปิดทำการรวมถึงการจัดทำ application ที่สามารถนำทางนักท่องเที่ยวจากสถานที่ต่างๆ ในประเทศไทยมายังร้านค้าโดยให้บริการดาวน์โหลดฟรี นอกจากนี้ ผู้ประกอบการควรมีการสนับสนุนให้นักท่องเที่ยวได้บอกเล่าประสบการณ์ทั้งการเดินทาง การบริการและสินค้าผ่านช่องทาง personal communication เช่น social media ก็จะทำให้นักท่องเที่ยวจีนคนอื่นๆ ที่ได้อ่านเกิดความสนใจและมั่นใจในการมาซื้อสินค้า และบริการมากขึ้น

3. การสร้างประสบการณ์ที่ดี

ผู้ประกอบการควรมีกลยุทธ์ในการขายและการบริการที่สร้างความประทับใจให้นักท่องเที่ยวได้จดจำ รวมถึงการกระตุ้นให้เกิดการบอกต่อ ซึ่งเป็นช่วงที่ personal communication เข้ามามีบทบาทสำคัญอย่างมาก ผู้ประกอบการควรกระตุ้นให้นักท่องเที่ยวถ่ายรูปการขายสินค้าและการบริการที่ประทับใจลง Social media ร่วมกับการบอกเล่าประสบการณ์การใช้ และผลที่ได้รับจากการใช้สินค้าและบริการนั้นผ่าน social media โดยสื่อต่างๆ เหล่านี้จะทำหน้าที่เสมือนช่องทางสำหรับ word-of-mouth ที่จะทำให้ข่าวสารและข้อมูลต่างๆ ของร้านค้าแพร่กระจายต่อได้เร็วยิ่งขึ้น

สรุปผล

ผู้ประกอบการที่นำเสนอสินค้าและบริการให้กับนักท่องเที่ยวจีนโดยเฉพาะกลุ่มที่มาท่องเที่ยวด้วยตนเองนั้น ควรมีการปรับตัวรับกับพฤติกรรมการท่องเที่ยวที่เปลี่ยนแปลงไป นักท่องเที่ยวจีนที่มาด้วยตนเอง มีพฤติกรรมการท่องเที่ยวที่แตกต่างจากนักท่องเที่ยวที่มากับบริษัทนำเที่ยวอย่างชัดเจน จากการที่นักท่องเที่ยวกลุ่มนี้มีอัตราการเติบโตสูงขึ้นอย่างต่อเนื่องและมีการใช้จ่ายต่อทริปในอัตราที่สูง ผู้ประกอบการจึงควรศึกษาและสนใจนักท่องเที่ยวกลุ่มนี้ เป็นพิเศษ ดังนั้น นอกจากพัฒนาสินค้าและบริการแล้ว ช่องทางในการสื่อสารให้กับนักท่องเที่ยวก็ต้องมีการปรับเปลี่ยนเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการสื่อสารมากที่สุด เข้าถึงกลุ่มนักท่องเที่ยวให้ได้มากที่สุด จนนำมาซึ่งความสำเร็จของกิจการ

เอกสารอ้างอิง

กรมการท่องเที่ยว. (2558). **สรุปรายได้และค่าใช้จ่ายการท่องเที่ยวจากนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่เดินทางเข้าประเทศไทย ปี 2558.** ค้นเมื่อ มกราคม 6, 2559, จาก http://www.tourism.go.th/home/details/ 25306/221/11

ซินโนเวต. (2555). **รายงานฉบับสมบูรณ์ : โครงการจัดทำข้อมูลสนับสนุนการวิเคราะห์และติดตามความเคลื่อนไหวตลาดนักท่องเที่ยวต่างประเทศ.** ค้นเมื่อ มกราคม 13, 2559, จาก http://marketingdatabase.tat.or.th/download/article/research/StudyProject/021/FinalReport.pdf

ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย. (2556). **นักท่องเที่ยวจีน...กำลังซื้อสำคัญของโลก.** ค้นเมื่อ ตุลาคม 29, 2558, จาก http://www.exim.go.th/doc/newsCenter.

ประชาชาติธุรกิจออนไลน์. (2556). **ทัวร์จีนบุกไทยรุมแย่งไกด์ ฮิตช้อป นมผง ข้าวสาร ยาสีฟัน แชมพู เสื้อใน กวาดเรียบ**. ค้นเมื่อ พฤศจิกายน 25, 2558, จาก http://www.prachachat.net/new_detail. php?newsid=1358326763

พริบพันดาว. (2558). Scoop : “ของฝากไทยสุดฮิต” เอเชียต้องจริต ฝรั่งต้องใจ. **โพสต์ทูเดย์**. 13 (4445), 1.

วีรศักดิ์ เกิดผลเจริญยิ่ง. (2556). **นักท่องเที่ยวจีนยุคใหม่กับกระแส “การท่องเที่ยวด้วยตนเอง”.** ค้นเมื่อ มกราคม 13, 2559, จาก http://www.thaibizchina.com/thaibizchina/th/articles/ detail. php?IBLOCK_ID=70&SECTION_ID=515&ELEMENT_ID=13412

ศูนย์ข้อมูลเพื่อธุรกิจไทยในจีน. (2558). **“ช้อป แชร์ และเกาะกระแสนิยม” พฤติกรรมนักท่องเที่ยวจีนที่ควรเรียนรู้เพื่อสร้างรายได้!**. ค้นเมื่อ มกราคม 6, 2559, จาก http://www.thaibizchina.com/ thaibizchina/th/businessopportunity/ detail.php?SECTION_ID=650&ID=15714

ศูนย์วิจัยกสิกรไทย. (2558). **จับตาโค้งสุดท้ายปี’58... คาดจีนเที่ยวไทยช่วงไตรมาส 4 มีจำนวนไม่ต่ำกว่า 1.8 ล้านคน**. ค้นเมื่อ มกราคม 16, 2559, จาก http://www.thaichamber.org/userfiles/file/kbank.pdf

สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2556). **จำนวนนักท่องเที่ยวต่างประเทศที่เดินทางเข้ามาในประเทศไทย พ.ศ. 2545-2556.** ค้นเมื่อ มกราคม 7, 2559, จาก service.nso.go.th/nso/web/statseries/statseries23.html

China Internet Watch. (2014). **China Navigation Websites Study.** Retrieved Jan 15, 2016, From http://www.chinainternetwatch.com/11435/navigationwebsites2014/

_____. (2015). **More Chinese Travelers Active on Mobile Than PC**. Retrieved Jan 20, 2016, From http://www.chinainternetwatch.com/15053/mobile-tourism-apps-users-pc/

_____. (2016). **China Top 10 Travel Apps. In 2015**. Retrieved Jan 15, 2016, From http://www.chinainternetwatch.com/16580/chinatop10travelapps2015/

Fu, R. (2014). **Rise of the China Outbound Tourism**. Retrieved Jan 6, 2016, From http://www.chinainternetwatch.com/8832/outboundtravelers/

Kotler, P. & Keller, K.L. (2012). **Marketing Management 14th Edition**. London : Pearson Education.

Trading Economics. (2016). **China GDP 1960-2016**. Retrieved Feb 1, 2016, From http://www. tradingeconomics.com/china/gdp

การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ สำหรับโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก โดยใช้การสอนแบบอีเลิร์นนิ่ง : กรณีศึกษาโรงเรียนวัดสามบัณฑิต

A STUDY OF MATHEMATICS ACHIEVEMENT IN LEARNING FOR SMALL PRIMARY SCHOOL TEACHING BY E-LEARNING : A CASE STUDY OF WATSAMBUNDID SCHOOL

สุภาพร ณ หนองคาย
คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา
Suphaphon Na Nongkai
Faculty of Science and Technology. Phranakhon Si Ayutthaya Rajabhat University.

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อประเมินผลสัมฤทธิ์ในการเรียนของนักเรียนที่เรียนรู้ผ่านระบบอีเลิร์นนิ่ง รายวิชาคณิตศาสตร์ ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน 2) เพื่อประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อระบบอีเลิร์นนิ่ง โดยกลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการศึกษาผลสัมฤทธิ์และความพึงพอใจในการเรียนครั้งนี้ ได้แก่ ครูจำนวน 3 คน และนักเรียนที่เรียนในระดับประถมศึกษา จำนวน 28 คน ของโรงเรียนวัดสามบัณฑิต เครื่องมือที่ใช้ในการทำวิจัย ได้แก่ บทเรียนอีเลิร์นนิ่งวิชาคณิตศาสตร์ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และแบบสอบถามความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อบทเรียนคอมพิวเตอร์อีเลิร์นนิ่งวิชาคณิตศาสตร์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าต่ำสุดและสูงสุด ผลการวิจัย พบว่า

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของกลุ่มเป้าหมายหลังการเรียนด้วยบทเรียนอิเลิร์นนิ่ง วิชาคณิตศาสตร์ ชั้นประถมศึกษา สูงกว่าก่อนเรียน

2. การประเมินความพึงพอใจที่มีต่อระบบอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.05 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .50

คำสำคัญ : เทคโนโลยีสารสนเทศ ระบบการเรียนการสอนออนไลน์ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา สถานศึกษาขนาดเล็ก

ABSTRACT

The purposes of research were to 1) evaluate achievement of e-learning systems in Mathemetics comparing between before learning and after learning 2) evaluate satisfaction of students with learning through e-learning in Mathematics. The target group was 3 teachers and 28 students in the primary level at Watsambundid school. The research instruments were e-learning in Mathematics for students, achievement test and satisfaction questionnaire. The statistics that used in data analysis were the mean, standard deviation, maximum and minimum values. The results showed as follows :

1. Target group's achievement after learning with E-learning in Mathematics was higher than before learning.

2. The result of satisfaction was at a high level. The average was 4.05 and a standard deviation was 0.50

Keywords : Information Technology , Teaching Online Systems, Phra Nakhon Si Ayutthaya Province, Small Foundation School

บทนำ

ปัจจุบันสำนักงานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีสถานศึกษาในสังกัด 32,879 แห่ง สถานศึกษาดังกล่าวนี้เป็นสถานศึกษาที่มีนักเรียนต่ำกว่า 120 คนลงมา 10,877 แห่ง และในจำนวนนี้เป็นสถานศึกษาที่มีขนาดเล็กมาก โดยจำนวนนักเรียนต่ำกว่า 60 ถึง 1,766 แห่ง ซึ่งสถานศึกษาขนาดเล็กเหล่านี้ ส่วนใหญ่มีปัญหาสำคัญ 2 ประการ คือ นักเรียนจากสถานศึกษาขนาดเล็กมีคุณภาพค่อนข้างต่ำ เมื่อเปรียบเทียบกับสถานศึกษาขนาดอื่นๆ เนื่องจาก โรงเรียนขาดความพร้อมทางด้านปัจจัย เช่น มีครูไม่ครบชั้นเรียน ขาดแคลนสื่อการเรียนการสอน และวัสดุอุปกรณ์ โดยเฉพาะสื่อและเทคโนโลยีที่มีราคาแพง ทั้งนี้ เนื่องจากเกณฑ์การจัดสรรงบประมาณส่วนใหญ่ใช้จำนวนนักเรียนเป็นเกณฑ์ในการจัดสรร ส่งผลให้โรงเรียนขนาดเล็กดังกล่าวอาจถูกคำสั่งควบรวมกับสถานศึกษาอื่น หรือถูกยุบสถานศึกษานั้น (อรรถพล ตรึกตรอง, 2555) เนื่องจากสถานศึกษาขนาดเล็กส่วนใหญ่ขาดประสิทธิภาพในการบริหารจัดการ กล่าคือ มีการลงทุนค่อนข้างสูง เมื่อเปรียบเทียบกับสถานศึกษาขนาดใหญ่กว่า เช่น อัตราส่วนครูต่อนักเรียน ซึ่งตามมาตรฐานต้องมีอัตราส่วนครู 1 คนต่อนักเรียน 25 คน แต่สำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก จะมีอัตราส่วนครู 1 คนต่อนักเรียน 8 ถึง 11 คน เท่านั้น (กระทรวงศึกษาธิการ, 2553) (อารีย์ ขรรค์ชัย, 2551)

โรงเรียนวัดสามบัณฑิต ตั้งอยู่ในเขตตำบลสามบัณฑิต อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เป็นหนึ่งในโรงเรียนขนาดเล็กซึ่งประสบปัญหาหลายประการไม่ต่างจากโรงเรียนขนาดเล็กอื่นๆ ไม่ว่าจะเป็นด้านวิชาการที่มีปัญหาสอดคล้องกับปัญหาที่นักวิชาการเสนอไว้ คือ คุณภาพนักเรียนอันเป็นผลผลิตของโรงเรียนขนาดเล็กมีคุณภาพค่อนข้างต่ำ ขาดความพร้อมด้านปัจจัย เช่น งบประมาณได้น้อยเพราะเกณฑ์จัดสรรยึดจำนวนเด็กเป็นเกณฑ์ส่งผลทำให้โรงเรียนได้รับงบประมาณน้อย การขาดแคลนบุคลากรครูไม่ครบชั้น (คัมภีร์ สุดแท้ และคณะ, 2523) ขาดครูชำนาญการเฉพาะด้าน ครูมีเวลาในการเตรียมการสอนล่วงหน้าน้อย การจัดการเรียนการสอนต้องใช้วิธีการสอนแล้วให้งานนักเรียนทำแล้วสลับไปสอนในชั้นอื่น ขาดแคลนวัสดุสื่ออุปกรณ์การเรียนการสอน ครุภัณฑ์ที่สำคัญจำเป็น และขาดแคลนเทคโนโลยี จึงส่งผลให้ประสิทธิภาพการเรียนการสอนไม่ดีเท่าที่ควร ในการแก้ไขปัญหาดังกล่าวโดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง คือ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานนั้นมีเป้าหมายเกี่ยวกับการเพิ่มประสิทธิภาพทางการศึกษาและสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนแบบคละชั้นโดยดำเนินการสนับสนุนการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ปัจจุบันมีการนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ในด้านการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมการศึกษาให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น จึงนำมาซึ่งงานวิจัยเรื่องดังกล่าว เนื่องจากผู้วิจัยต้องการศึกษาถึงสภาพปัญหาการเรียนการสอนของโรงเรียนขนาดเล็กในเขตตำบลสามบัณฑิตและนำข้อสรุปด้านปัญหาที่เกิดขึ้นมาหาทางแก้ปัญหาและนำเทคโนโลยีเข้ามาช่วยเพิ่มศักยภาพการเรียนการสอน ผู้ทำการวิจัยเลือกที่จะศึกษาผลสัมฤทธิ์จากการสอนผ่านระบบดังกล่าว เนื่องจากจะทำให้ผู้เรียนสามารถศึกษาเรียนรู้ผ่านเครือข่ายคอมพิวเตอร์อินเทอร์เน็ตหรืออินทราเน็ต โดยเนื้อหาของบทเรียนซึ่งประกอบด้วยข้อความ รูปภาพ เสียงวิดีโอ และมัลติมีเดียอื่นๆ จะถูกส่งไปยังผู้เรียนผ่านเว็บเบราว์เซอร์ ลดระยะเวลาศึกษาและพัฒนาบทเรียนการสอนผ่านระบบคอมพิวเตอร์ สำหรับผู้สอนที่ขาดความชำนาญและความถนัด โดยการทำงานผ่านระบบจะทำให้ผู้สอนสามารถทำการสร้างบทเรียน และเพิ่มเนื้อหาบทเรียน รวมถึงสื่อการเรียนอื่นๆ ได้อย่างไม่จำกัด นักเรียนทุกคนสามารถติดต่อ ปรึกษา แลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างกันได้เช่นเดียวกับการเรียนในชั้นเรียนปกติ (ศิริวรรณ อนันต์โท, 2546) โดยผู้วิจัยคาดหวังว่าโปรแกรมดังกล่าว จะช่วยลดทอนปัญหาที่เกิดขึ้นในด้านการเรียนการสอน และจะช่วยให้ผู้เรียนสามารถทบทวนเนื้อหารายวิชาและทดลองทำแบบฝึกหัด แบบทดสอบต่างๆ ที่หลากหลายได้ตามความต้องการของตนเองได้ทุกที่ทุกเวลา ซึ่งคาดว่าจะช่วยในการพัฒนาการเรียนได้ดี อีกทั้งการพัฒนาสื่อต่างๆ เพื่อใช้สำหรับประกอบการเรียนการสอนได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง (กฤษณา สิกขมาน, 2554)

วัตถุประสงค์ของโครงการวิจัย

1. เพื่อประเมินผลสัมฤทธิ์ในการเรียนของนักเรียนที่เรียนรู้ผ่านระบบอีเลิร์นนิ่งรายวิชาคณิตศาสตร์ ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน

2. เพื่อประเมินความพึงพอใจของนักเรียน และครูที่มีต่อระบบอีเลิร์นนิ่งสำหรับโรงเรียนวัดสามบัณฑิต อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ขอบเขตของการวิจัย

1. กลุ่มเป้าหมายในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนที่เรียนในระดับประถมศึกษาจำนวน 28 คน ที่เรียนวิชาคณิตศาสตร์ และครู จำนวน 3 ท่าน ของโรงเรียนวัดสามบัณฑิต

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา คือ เนื้อหาของรายวิชาคณิตศาสตร์ระดับประถมศึกษา

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้มีการดำเนินตามขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นกับโรงเรียนวัดสามบัณฑิต ซึ่งตั้งอยู่ในตำบลสามบัณฑิต อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยทำการสัมภาษณ์ครูผู้สอนทั้งหมด 3 ท่าน และสำรวจความต้องการและนำข้อมูลมาใช้ในการพัฒนาระบบ

2. ผู้วิจัยเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยกำหนดให้ผู้เรียนในรายวิชาคณิตศาสตร์ชั้นประถมศึกษา จำนวน 28 คน เป็นกลุ่มเป้าหมาย เนื่องจากเป็นรายวิชาที่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ผ่านมาอยู่ในระดับต่ำ

3. ผู้วิจัยดำเนินการพัฒนาระบบอีเลิร์นนิ่ง เพื่อใช้ในการเรียน

4. ผู้สอนดำเนินการวัดผลสัมฤทธิ์การเรียน (Pretest) นักเรียนเข้าใช้ระบบอีเลิร์นนิ่ง และมีการวัดผลสัมฤทธิ์การเรียนหลังการใช้ระบบ (Post-test) และสำรวจความพึงพอใจของผู้เรียนขั้นตอนนี้เป็นการวัดความรู้ความเข้าใจของการเรียนในภาพรวม

5. ผู้วิจัยนำผลการศึกษาและผลการเก็บรวบรวมข้อมูลจากเครื่องมือมาวิเคราะห์ข้อมูล

สรุปผลการวิจัย

1. การวิเคราะห์เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนในรายวิชาคณิตศาสตร์ วัดโดยใช้แบบทดสอบปรนัยทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน ชนิด 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ จำนวนการทำข้อสอบทั้งสิ้น ก่อนเรียน จำนวน 2 ครั้ง และหลังเรียนจำนวน 2 ครั้ง จำนวนครั้งละ 15 ข้อ พบว่า หลังเรียนมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าก่อนเรียน โดยหลังเรียนมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 10.39 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 69.27 ของคะแนนเต็ม ก่อนเรียนมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 6.18 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 41.20 ของคะแนนเต็ม นักศึกษาทุกคนมีคะแนนสอบหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน นำมาศึกษาในภาพรวมอธิบายด้วยค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ตามตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนบทเรียนเสริมผ่านระบบอีเลิร์นนิ่ง ในวิชาคณิตศาสตร์

การสอบ	คะแนน			
	ต่ำสุด	สูงสุด	เฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
ก่อนเรียน	3	10	6.18	2.36
ร้อยละ	20	66.67	41.20	11.79
หลังเรียน	7	14	10.39	2.82
ร้อยละ	46.67	93.33	69.27	14.10

2. การประเมินความพึงพอใจที่มีต่อระบบจะทำการวัดความพึงพอใจโดยใช้แบบสอบถามแบบแบ่งค่าระดับคะแนน โดยแบ่งเป็น 5 ค่าระดับคะแนน จำนวน 10 ข้อ พบว่าโดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยรวม 4.05 ประเด็นที่มีค่าสูงสุด คือ ประโยชน์ที่ได้รับมี ค่าเฉลี่ย 4.86 ความน่าสนใจของเนื้อหามีค่าเฉลี่ยต่ำสุด 3.36 และจากการตอบคำถามปลายเปิดทำให้ได้ข้อมูล ว่าครูผู้สอนเกิดแรงจูงใจในการทำสื่อการสอนมากขึ้นดังแสดงให้เห็นตามตารางที่ 2

ตารางที่ 2 คะแนนเฉลี่ย และค่าความพึงพอใจบทเรียนเสริมผ่านระบบอีเลิร์นนิ่ง ในวิชาคณิตศาสตร์

รายการ	ค่าเฉลี่ย	S.D.
1. มีความน่าสนใจของเนื้อหา	3.36	0.68
2. มีความสามารถในการสร้างความเข้าใจ	4.14	0.36
3. มีความน่าสนใจของวิธีการนำเสนอ	3.50	0.75
4. การใช้งานระบบช่วยให้เข้าใจบทเรียน	4.39	0.69
5. การใช้งานระบบทำให้ช่วยเสริมทักษะการเรียนด้วยตนเอง	4.11	0.31
6. การทำกิจกรรมท้ายบทเรียนทำให้นักเรียนมีความเข้าใจบทเรียน	4.82	0.48
7. การใช้งานระบบช่วยให้นักเรียนจำเนื้อหาสาระของการเรียน	3.82	0.67
8. นักเรียนมีความมั่นใจมากขึ้นภายหลังจากการทำแบบทดสอบ	3.50	0.58
9. ประโยชน์ที่ได้รับ	4.86	0.36
10. การใช้งานระบบทำให้ช่วยเสริมบรรยากาศในห้องเรียน	4.04	0.19
ค่าเฉลี่ย	**4.05**	**0.50**

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนบทเรียนสอนเสริมผ่านระบบอีเลิร์นนิ่งในรายวิชาคณิตศาสตร์สำหรับโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก โดยใช้การสอนแบบอีเลิร์นนิ่ง : กรณีศึกษาโรงเรียนวัดสามบัณฑิต พบว่ามีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน

2. การประเมินความพึงพอใจที่มีต่อระบบอีเลิร์นนิ่งอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.05 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 50.0

กล่าวโดยสรุปการเรียนผ่านระบบอีเลิร์นนิ่งในรายวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนมีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด ดังนั้น จะเห็นได้ว่าการเรียนผ่านเว็บระบบในรายวิชาคณิตศาสตร์มีประสิทธิภาพ จะช่วยให้ผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็กเกิดการเรียนรู้มากยิ่งขึ้น

อภิปรายผล

1. จากการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ สำหรับโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก โดยใช้

การสอนแบบอีเลิร์นนิ่ง : กรณีศึกษาโรงเรียนวัดสามบัณฑิต ผลการวิจัยพบว่า มีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน ทั้งนี้ สามารถอภิปรายได้ว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่เกิดขึ้นเกิดจากการใช้การเรียนการสอนแบบอีเลิร์นนิ่งรายวิชาคณิตศาสตร์ที่มีเนื้อหาที่สอดคล้องกับงานวิจัยของกฤษณา สิกขมาน (2554) ที่ได้ศึกษาผลสัมฤทธิ์การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชา การสื่อสารภาษาอังกฤษธุรกิจ โดยการใช้การสอนแบบอีเลิร์นนิ่พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของกลุ่มตัวอย่างสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 งานวิจัยของสามมิต สุขบรรจง (2554) ได้พัฒนาบทเรียน E-learning รายวิชาการแสดงและสื่อเพื่อการเรียนการสอน ระดับปริญญาตรี วิทยาลัยนวัตกรรมสื่อสารสังคม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พบว่า นิสิตที่เรียนด้วยบทเรียนบนเครือข่ายมีคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนเพิ่มขึ้นจากก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และ 3. และสอดคล้องกับถนอมพร เลาจรัสแสง (2545) ซึ่งได้กล่าวว่า อีเลิร์นนิ่งช่วยให้การจัดการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นเพราะการถ่ายทอดเนื้อหาผ่านสื่อมัลติมีเดีย สามารถทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดีกว่าการเรียนจากสื่อข้อความเพียงอย่างเดียว

2. การประเมินความพึงพอใจที่มีต่อระบบอีเลิร์นนิ่ง พบว่าอยู่ในระดับมาก และพบว่าผู้เรียนมีความพึงพอใจในระดับมาก ในทุกๆ ด้าน ซึ่งสามารถอภิปรายได้ว่าบทเรียนดังกล่าวสามารถตอบสนองความต้องการของผู้เรียนได้ในทุกๆ ด้านซึ่งสอดคล้องกับสมบูรณ์ สงวนญาติ (2534) กล่าวว่าสื่อการเรียนการสอน หมายถึงทุกสิ่งทุกอย่างที่ผู้สอนและผู้เรียนนำมาใช้ในการเรียนการสอนเพื่อช่วยให้กระบวนการเรียนรู้ดำเนินไปสู่เป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยพบว่า การเรียนผ่านระบบอีเลิร์นนิ่งในรายวิชาของนักเรียนมีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะว่า

1. ผู้บริหารและคณะครูที่เกี่ยวข้องควรให้การสนับสนุนส่งเสริมให้มีการนำระบบดังกล่าวไปใช้การเรียนรายวิชาอื่นๆ เพื่อให้เป็นการพัฒนาการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพและคุณภาพมากยิ่งขึ้น

2. ควรมีการพัฒนาบทเรียนสอนเสริมผ่านเว็บโดยเฉพาะในรายวิชาปฏิบัติควรจะเพิ่มกิจกรรมการเรียนที่มีการฝึกปฏิบัติ ทั้งนี้ เพื่อให้ผู้เรียนมีทักษะความเชี่ยวชาญในรายวิชามากขึ้น

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2556). **โครงการยกระดับคุณภาพโรงเรียนขนาดเล็ก.** ค้นเมื่อ เมษายน 7, 2556, จาก http://www.moe.go.th/small_sch/information.htm

กฤษณา สิกขมาน. (2554). **การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาการสื่อสารภาษาอังกฤษธุรกิจโดยการใช้การสอนแบบ e-Learning.** ค้นเมื่อ เมษายน 7, 2556, จาก http://www.spu.ac.th/tlc/ files/10/2013/54.06.pdf

คัมภีร์ สุดแท้ และคณะ. (2553). การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการสำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก. **วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, 4(2),** 127-136.

ถนอมพร เลาหจรัสแสง. (2545). **Designing e-Learning : หลักการออกแบบและสร้างเว็บเพื่อการเรียนการสอน.** เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

ธัญธิตา เมฆลัย. (2552). **E-learning ในสถานศึกษา**. ค้นเมื่อ เมษายน 10, 2556, จาก http://www.gotoknow.org/blogs/posts/278992?

ศิริวรรณ อนันต์โท. (2546). **E-Learning แตกต่างกับการเรียนการสอนผ่านทางคอมพิวเตอร์แบบอื่นๆ อย่างไร.** ค้นเมื่อ มีนาคม 10, 2556, จาก http://www.oocities.org/telethailand/elearning3.htm

สมบูรณ์ สงวนญาติ. (2534). **เทคโนโลยีทางการเรียนการสอน.** กรุงเทพมหานคร : ภาคพัฒนาตำราและเอกสารทางวิชาการ หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมการฝึกหัดครู.

สามมิต สุขบรรจง. (2554). **การพัฒนาบทเรียน E-learning รายวิชา “การแสดงและสื่อ”.** ค้นเมื่อเมษายน 7, 2556, จาก http://thesis.swu.ac.th/swufac/Cosci/Sammiti_S_R406875.pdf

อรรถพล ตรึกตรอง. (2555). **แนวทางการดำเนินงานโรงเรียนขนาดเล็กเพื่อรองรับการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง.** ค้นเมื่อ กุมภาพันธ์ 10, 2556, จาก http://www.slideshare.net/amthow/ss-8105135

อารีย์ ขรรค์ชัย. (2551). **ความต้องการและวิธีการระดมทรัพยากรของโรงเรียนขนาดเล็กในเขตพื้นที่การศึกษา เชียงราย เขต 3.** เชียงราย : มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.

อำนาจ สุคนเขตร์. (2552)**. ระบบจัดการเนื้อหาของเว็บไซต์ Content Management System.** ค้นเมื่อ มีนาคม 13, 2556, จาก http://journal.oas.psu.ac.th/index.php/asj/article/download/254/201

เอนก อัคคีเดช . (2548). **การบริหารหลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียนขนาดเล็กสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2.** วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร.

โอภาส เอี่ยมสิริวงศ์. (2546). **การออกแบบและจัดการฐานข้อมูล.** กรุงเทพฯ : ซีเอ็ดยูเคชัน.

การศึกษาการใช้ประโยชน์จากภูมิปัญญาท้องถิ่นของอำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

A STUDY OF UTILIZATION OF THE LOCAL WISDOM OF NAKON LUANG DISTRICT PHRA NAKHON SI AYUTTHAYA PROVINCE.

ประพันธ์ แสงทองดี
คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา
Praphan saengthongdee,
Faculty of Management Science Phra nakhon Si Ayutthaya Rajabhat University.

บทคัดย่อ

การศึกษาการใช้ประโยชน์จากภูมิปัญญาท้องถิ่นของชุมชน อำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการรวบรวมข้อมูล ด้วยวิธีการสัมภาษณ์ การสังเกต การประชุมกลุ่มย่อย โดยได้ทำการศึกษากลุ่มชุมชน ตำบลท่าช้าง อำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ซึ่งประกอบอาชีพผลิตผลิตภัณฑ์ที่มีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักกันทั่วไปว่า “ของใช้อรัญญิก” โดยมีวัตถุประสงค์ 2 ประการ คือ 1) ศึกษาด้านสภาพบริบทภูมิปัญญาท้องถิ่นในการผลิตผลิตภัณฑ์ของใช้อรัญญิก 2) ด้านการใช้ประโยชน์จากภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อการค้าพาณิชย์ โดยด้านสภาพบริบทภูมิปัญญาท้องถิ่น พบว่า ชุมชนตำบลท่าช้างมีการรวมตัวกันของชาวบ้านต้นโพธิ์และชาวบ้านไผ่หนอง ซึ่งมีชื่อเสียงโด่งดังเป็นที่รู้จักกันไปทั่ว เพราะเป็นแหล่งผลิตมีดที่ใหญ่ที่สุดแห่งหนึ่งของประเทศไทยมามากกว่า 200 ปี ซึ่งชุมชนกลุ่มนี้มีรกรากถิ่นฐานเป็นชาวเวียงจันทน์ ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ได้ย้ายถิ่นฐานเข้ามาประเทศไทยช่วงต้นรัตนโกสินทร์ มีอาชีพทางช่าง เช่น ช่างทอง ช่างเหล็ก ตีเหล็ก เครื่องทองเป็นอาภรณ์ประดับร่างกาย จนกระทั่งในสมัยของสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราชได้โปรดเกล้าฯ ให้เจ้าพระยามหากษัตริย์ศึกยกทัพไปตีนครเวียงจันทน์แล้วได้กวาดต้อนชาวเวียงจันทน์มาพร้อมกับพระแก้วมรกตและพระบางมาด้วย ชาวบ้านจากหมู่บ้าน “โก” นครเวียงจันทน์กลุ่มหนึ่งได้มาตั้งรกรากที่บ้านสวนมะม่วง และต่อมาได้แยกย้ายไปตั้งหมู่บ้านใหม่ที่บ้านต้นโพธิ์ และบ้านไผ่หนองอีกแห่งหนึ่ง มีความชำนาญในการเป็นช่างทองและช่างตีเหล็กโดยเฉพาะการตีเป็นเครื่องมือสำหรับใช้ประกอบอาชีพเกษตรกรรม และประมง

ด้านการใช้ประโยชน์จากภูมิปัญญาพบว่า การจะนำภูมิปัญญาไปใช้นั้นจะต้องเป็นผู้รอบรู้เรื่องหลักและเทคนิคในการตีเหล็ก ชุมชนกลุ่มนี้ได้พัฒนาและรักษาองค์ความรู้ภูมิปัญญาการผลิตสิ่งของเครื่องใช้จากเหล็กมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ซึ่งกลับถูกเรียกหรือรู้จักกันในชื่อ “มีดอรัญญิก” หรือ “ของใช้อรัญญิก” ซึ่งมีลักษณะแบ่งได้เป็น 4 ตระกูล คือ ตระกูลเกษตรกรรม คหกรรม อาวุธ และอื่นๆ นอกจากนี้ยังสามารถจำแนกตามลักษณะหรือประเภทการใช้งานได้อีก 11 ประเภท เช่น มีดชุด มีดดายหญ้า มีดตัด มีดครัว มีดบนโต๊ะอาหาร อุปกรณ์บนโต๊ะอาหาร มีดพกพา มีดเก็บในบ้านเรือน มีดของขวัญ ของชำร่วย และของประดับ โดยแต่ละประเภทยังพบอีกว่าประกอบด้วยมีดและของใช้ต่างๆ ตามขนาด ลวดลาย ชนิดของวัสดุที่ใช้ผลิต ชนิดแยกชิ้นส่วนประกอบ อีกจำนวน 275 ชนิดในงานวิจัยนี้จะเรียกว่า “ผลิตภัณฑ์ของใช้อรัญญิก”

คำสำคัญ : ภูมิปัญญาท้องถิ่น การใช้ประโยชน์จากภูมิปัญญาท้องถิ่น อำเภอนครหลวง

Abstract

A study of local wisdom in Nakhon Luan District, Ayutthaya Province was conducted through interviews, observation and focus group discussion. The study subjects were the people in the communities of Tambon Tha Chang, Nakhon Luan District, Ayutthaya, living lives by making famous products commonly known as “Aranyik Appliance”. The purposes were to study the context of the local wisdom for producing the Aranyik appliance and to make use of the local wisdom for trading. The findings : the context of the local wisdom in Tambon Tha Chang, villagers from Ton Pho and Phai Nong villages have got together and created one of the famous sources of knife production in the country for over 200 years. This group of people formally lived in Ko Village in Vientiane, Laos earning a living as goldsmiths and blacksmiths making ornaments. When King Taksin the Great beat Vientiane, they were brought to Thailand together with the Emerald Buddha and Phra Bang Buddha statues. They first settled in Ban Suan Mamuang and were later separated into two villages, Ton Pho and Phai Nong. They were skilful goldsmiths and blacksmiths especially in making tools for agriculture and fishery. To make use of the local wisdom, people have to be knowledgeable about principles and techniques of iron beating. The communities have developed and kept going the body of knowledge and wisdom in making tools out of iron from the past up till now, which is now called “Aranyik Knife” or “Aranyik Appliance”. It can be classified into 4 families : agriculture, domestic, weapons and miscellaneous items. Besides, it can also be classified into 11 types as use purposes : knife set, shearing knife, cutting knife, kitchen knife, cutlery, dining table item, pocketknife, household knife, gift and ornament. Each type of knife is of different sizes, designs, and types of materials used. Other 275 types of assembling components which are called “Product of Aranyik” in this study.

Keywords : local wisdom, the use of local wisdom, Nakon luang district.

บทนำ

จังหวัดพระนครศรีอยุธยาเป็นจังหวัดที่มีวัฒนธรรมเก่าแก่ที่มีชื่อเสียง เนื่องจากเคยเป็นเมืองหลวงของประเทศไทยมายาวนานที่สุด ถึง 417 ปี เป็นดินแดนที่มีความสำคัญทางประวัติศาสตร์ มีเอกลักษณ์ที่โดดเด่น ทั้งด้านกายภาพ ประวัติศาสตร์ และอารยธรรม มีโบราณสถานที่ยังคงเหลืออยู่เป็นสิ่งบ่งบอกถึงความรุ่งเรืองในอดีต และที่สำคัญ คือ UNESCO (องค์การศึกษาวิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ) ได้รับอุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยาไว้เป็นมรดกโลกทางวัฒนธรรม เมื่อวันที่ 13 ธันวาคม 2534 อันเป็นผลให้จังหวัดพระนครศรีอยุธยามีชื่อเสียงโด่งดังไปทั่วโลก มีนักท่องเที่ยวและผู้มาเยือนตลอดมา

อำเภอนครหลวงมีชื่อเสียงด้านภูมิปัญญาการผลิตผลิตภัณฑ์ของใช้ที่รู้จักกันในนาม“อรัญญิก” มีประเพณีวัฒนธรรมที่ถือปฏิบัติสืบทอดต่อๆ กันมาตั้งแต่บรรพบุรุษ เช่น งานมาฆบูชา งานวิสาขบูชา และงานประเพณีทางศาสนาเช่นเดียวกับอำเภออื่นๆ ในภาคกลาง แต่ยังมีประเพณีสำคัญมากเกี่ยวเนื่องจากภูมิปัญญาการผลิตผลิตภัณฑ์ “อรัญญิก” คือ “การไหว้ครู” หรือ “ไหว้ครู บูชาเตา” ซึ่งถือได้ว่าเป็นภูมิปัญญาที่มีคุณค่าทางวัฒนธรรมอย่างยิ่ง

การศึกษาถึงภูมิปัญญาดั้งเดิมและการประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาไปสู่การประกอบอาชีพพาณิชย์ จึงเป็นสิ่งที่น่าสนใจศึกษา ซึ่งจะทำให้ผู้ศึกษาได้รับองค์ความรู้ และมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับชุมชน และเป็นการฝึกประสบการณ์ของนักศึกษาของมหาวิทยาลัย อีกทั้งจะเป็นแนวทางในการพัฒนาไปสู่สมดุลของทรัพยากรธรรมชาติ เกิดการพึ่งพาซึ่งกันและกันระหว่างมนุษย์ และสิ่งแวดล้อมตามธรรมชาติ ทำให้สามารถใช้ศักยภาพที่มีอยู่สร้างรายได้ สร้างงานอาชีพ และพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดีในชุมชนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพ และบริบทภูมิปัญญาท้องถิ่นในชุมชน ตำบลท่าช้าง อำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

2. เพื่อศึกษาการใช้ประโยชน์จากภูมิปัญญาท้องถิ่นเชิงพาณิชย์ของชุมชนตำบลท่าช้าง อำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้จำกัดขอบเขตพื้นที่วิจัยเฉพาะชุมชนตำบลท่าช้าง อำเภอนครหลวง จังหวัพระนครศรีอยุธยา

ประชากรเป้าหมาย ประกอบด้วยกลุ่มชุมชนซึ่งเป็นผู้ผลิตผลิตภัณฑ์ของใช้อรัญญิก ตำบลท่าช้าง อำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

เนื้อหาการวิจัย เน้นศึกษาสภาพ และบริบทของภูมิปัญญาท้องถิ่น และการประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นการผลิตผลิตภัณฑ์ของใช้อรัญญิกของชุมชนในตำบลท่าช้าง อำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้จะทำการศึกษาจากกลุ่มประชากรเป้าหมาย คือ กลุ่มผู้ผลิตผลิตภัณฑ์ของใช้อรัญญิก และผู้เกี่ยวข้องในกระบวนการผลิต จากชุมชนตำบลท่าช้าง อำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน 12 คน ซึ่งได้แก่ ผู้นำกลุ่มผู้ผลิตผลิตภัณฑ์ชุมชน (ประธานกลุ่ม) 1 คน สมาชิกกลุ่มผู้ผลิต 7 คน และผู้นำภูมิปัญญาในชุมชน 4 คน เลือกโดยการเจาะจงกลุ่มผลิตภัณฑ์ที่ผลิตผลิตภัณฑ์ของใช้อรัญญิกหลายชนิด รวมทั้งเป็นกลุ่มที่ลงทะเบียนเป็นกลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนกับพัฒนาชุมชนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยได้กำหนดขอบเขตการวิจัยไว้ 3 ด้าน คือ 1. ด้านเนื้อหา ซึ่งได้มุ่งเน้นการใช้ประโยชน์จากภูมิปัญญาท้องถิ่นในการผลิตผลิตภัณฑ์ รวมทั้งการพัฒนาของใช้อรัญญิกในเชิงพาณิชย์ของชุมชนตำบลท่าช้าง อำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยศึกษาถึงบริบทของชุมชนและการใช้ประโยชน์จากภูมิปัญญาท้องถิ่น ในการผลิตผลิตภัณฑ์ของใช้อรัญญิกเชิงพาณิชย์ เช่น ด้านบุคลากร อุปกรณ์การผลิต ขั้นตอนการผลิต เทคนิควิธีการ การแปรรูปผลิตภัณฑ์ ขนาด รูปแบบ และการตลาด 2. ด้านระยะเวลา ได้กำหนดและเริ่มดำเนินการเก็บข้อมูลตั้งแต่เดือนพฤศจิกายน 2556 ถึงเดือนตุลาคม 2557 และ 3. ด้านพื้นที่ ได้กำหนดเฉพาะกลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชน ผู้ผลิตผลิตภัณฑ์ของใช้อรัญญิก หมู่ที่ 5 และ 6 เท่านั้น ซึ่งใช้เครื่องมือในการวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง สัมภาษณ์โดยผู้วิจัยและนักศึกษาสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ธุรกิจ ที่ได้รับการแนะนำในการสัมภาษณ์จากผู้วิจัยแล้ว ลักษณะของการสัมภาษณ์ เป็นแบบจดบันทึกโดยผู้เก็บข้อมูล ถามประเด็นที่ตรงตามวัตถุประสงค์ที่มุ่งแนวทางการประยุกต์ใช้ภูมิปัญญา การผลิตผลิตภัณฑ์อรัญญิก ซึ่งได้แก่ การเรียนรู้ การถ่ายทอด บทบาทในการผลิตวัตถุดิบ ที่ใช้อุปกรณ์สำคัญ ปัญหา และอุปสรรค ความคิดเห็น ขั้นตอนการผลิต รูปแบบผลิตภัณฑ์ การได้รับการอบรม การปรับปรุงรูปแบบผลิตภัณฑ์ การจัดหาวัตถุดิบ การออกแบบผลิตภัณฑ์ใหม่ๆ การควบคุมคุณภาพ ปริมาณการผลิต กระบวนการผลิตที่พัฒนาขึ้น การบริหาร จัดการทางการเงินบัญชี การจำหน่าย รายได้ การจัดสรรรายได้ และข้อเสนอแนะอื่นๆ โดยการจัดประชุมกลุ่มย่อยของกลุ่มเป้าหมายโดยการสัมภาษณ์ตามแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง รายบุคคล แยกประเด็นคำถามตามวัตถุประสงค์ เป็นขั้นตอนโดยนักวิจัย สัมภาษณ์และร่วมสังเกตพฤติกรรม บริบทของชุมชน ถ่ายภาพ และจดบันทึกข้อมูลจากการสังเกตชุมชนในพื้นที่ขณะทำการสัมภาษณ์ และสังเกตในอาคารโรงเรือนที่ใช้ผลิตผลิตภัณฑ์อรัญญิกของกลุ่มชุมชน ร้านค้าในชุมชน และพิพิธภัณฑ์ภูมิปัญญาหัตถกรรมอรัญญิกรวบรวมข้อมูล แนวคิด ทฤษฎีองค์ความรู้ ภูมิปัญญา และบริบทภูมิปัญญาจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แล้วนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ การสังเกต และการประชุมกลุ่มย่อยมาจดบันทึก ตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูล หากข้อมูลไม่ครบถ้วนสมบูรณ์จะรวบรวมทบทวนเพิ่มเติม จัดระบบข้อมูลเป็นหมวดหมู่หัวข้อตามวัตถุประสงค์ ตามกลุ่มผู้ให้ข้อมูล สรุปข้อมูลโดยใช้แบบสรุปและบรรยายพรรณนา เขียนพรรณนา วิเคราะห์และสุดท้ายนำเสนอ ผลการวิเคราะห์ อภิปรายผล ในเชิงพรรณนา

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยด้านบริบทของชุมชนพบว่า มีการรวมตัวกันของสองหมู่บ้าน คือ บ้านต้นโพธิ์และบ้านไผ่หนอง เพราะเป็นหมู่บ้านที่มีชื่อเสียงในเรื่องของการเป็นแหล่ง

ผลิตมีดที่ใหญ่แห่งหนึ่งในประเทศและมีการสืบทอดกันมาประมาณ 200 ปี กลุ่มชาติพันธุ์ของชาวบ้านต้นโพธิ์ และบ้านไผ่หนองมีรกรากถิ่นฐานจากเวียงจันทน์ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ที่ย้ายถิ่นฐานมายังประเทศไทยช่วงต้นกรุงรัตนโกสินทร์ โดยยึดอาชีพช่าง เช่น ช่างทอง ช่างเหล็ก ทำเครื่องทองอาภรณ์ประดับร่างกาย หลังจากย้ายถิ่นฐานมาพำนักในประเทศไทย อาชีพช่างทองก็ได้สลายไปเหลือแต่ช่างทำมีด ในการผลิตมีดนั้น เนื่องจากมีความจำเป็นต้องใช้แรงงานที่ต้องมีร่างกายแข็งแรง และจะต้องมีความรู้ในเรื่องการตีเหล็กเป็นอย่างดี

ชาวบ้านต้นโพธิ์ บ้านไผ่หนอง เป็นกลุ่มชนที่ได้พัฒนาและรักษาองค์ความรู้ภูมิปัญญาการทำสิ่งของ เครื่องใช้จากเหล็กมาตั้งแต่อดีต แต่ผลผลิตที่ออกมาจากคนไทยกลุ่มนี้กลับถูกเรียกว่า “มีดอรัญญิก” หรือ “ของใช้อรัญญิก” มี 4 ตระกูล ได้แก่ ตระกูลเกษตรกรรม ตระกูลคหกรรม ตระกูลอาวุธ และตระกูลอื่นๆ มี 11 ประเภท คือ มีดชุด มีดดายหญ้า มีดตัด มีดครัว มีดบนโต๊ะอาหาร อุปกรณ์บนโต๊ะอาหาร มีดพกพา มีดเก็บในบ้านเรือน มีดของขวัญ ของชำร่วย และของประดับ โดยแต่ละประเภทยังประกอบด้วยมีดและของใช้ต่างๆ อีกประมาณ 275 ชนิด ในงานวิจัยนี้จะเรียกว่า “ผลิตภัณฑ์ของใช้อรัญญิก” ซึ่งมีลักษณะเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว คือ ความทนทาน ประณีต สวยงาม แข็งแกร่ง เพราะเกิดจากการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในทุกกระบวนการผลิต ซึ่งเริ่มตั้งแต่การใช้ภูมิปัญญาในการเตรียมการ คือ เตรียมคนซึ่งในขั้นตอนที่ 1 เรียกว่า การ “หลาม” นั้น ต้องใช้คนที่มีพละกำลังร่างกายแข็งแรง มีความสามัคคี และมีประสบการณ์ ภูมิปัญญาในการเตรียมอุปกรณ์ เช่น ทั่ง ค้อน พะเพิ่น เป็นต้น ภูมิปัญญาการเตรียมวัตถุดิบก็สำคัญ วัสดุที่ใช้เป็นหลัก คือ เหล็กกล้า ต้องอาศัยภูมิปัญญาในการเลือกสรร โดยต้องอาศัยผู้มีประสบการณ์สูงในการพิจารณาสีของเหล็กขณะชุบน้ำ การเคาะน้ำเสียง ขนาดและน้ำหนัก แหล่งที่มาของวัตถุดิบ เช่น ด้ามของเครื่องใช้ เป็นต้น ในด้านการใช้ภูมิปัญญาในการดำเนินการผลิตซึ่งมีทั้งหมด 10 ขั้นตอน คือ การกูน การซ้ำ การสำเรียบหรือไห่ การตะไบหรือการแต่ง การขูด การโสก การพานคมมีด การชุบ การลับคม และการเข้าด้ามทาน้ำมันกันสนิม ล้วนต้องใช้ภูมิปัญญาของผู้เป็นภูมิปัญญาเพราะในแต่ละขั้นตอนนั้นมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง เช่น ขั้นตอน การตัดและหลามเหล็ก ซึ่งจะต้องใช้แรงงานคนถึง 3 คน ในการใช้พะเพิ่นตีเหล็กให้แผ่ขยาย ที่อาศัยความชำนาญของแรงงานแต่ละคน เป็นต้น

ภูมิปัญญาเชิงพาณิชย์ ชุมชนท่าช้างนี้มีแหล่ง ภูมิปัญญาการพัฒนาแยกจากภูมิปัญญาการจำหน่าย โดยมีลักษณะการจำหน่าย โดยสรุป คือ ผู้ผลิตใช้ทุนตนเองและจัดจำหน่ายเอง จัดจำหน่ายเองบางส่วน และส่งให้พ่อค้าคนกลางบางส่วน การใช้ทุนของพ่อค้าคนกลางโดยการหักค่าดำเนินการ ผู้ผลิตรับมาผลิตเฉพาะส่วน เช่น ตัวมีดอย่างเดียว ด้ามมีดอย่างเดียว หรือประกอบทั้งสองส่วน

การใช้ประโยชน์จากภูมิปัญญาของชุมชนผู้ผลิตของใช้อรัญญิกเชิงพาณิชย์พบว่า การผลิตด้านรูปแบบ วัตถุดิบที่ใช้และเครื่องมืออุปกรณ์จากการสังเกต ไม่แตกต่างกัน รวมถึงกระบวนการผลิตแต่ละรายมีความสอดคล้องกัน เพราะใช้กระบวนการแบบดั้งเดิม คือ ใช้ความร้อนรีดเหล็กและใช้แรงงาน ด้านบุคลากร แต่ละรายมาใช้แรงงานร่วมกันที่เรียกว่า “การเอาแรง” มีการพัฒนามาอย่างต่อเนื่อง ภูมิปัญญาจึงมีความชำนาญทุกขั้นตอนที่แตกต่างกันไปจากชุมชนอื่นๆ ขั้นตอนการผลิตทุกขั้นตอนล้วนมีความสำคัญเท่าเทียมกัน ต้องใช้องค์ความรู้ ทักษะ ความชำนาญ เฉพาะตัว ตั้งแต่การเลือกวัตถุดิบ (ทั้งโละเหล็กและถ่านที่ใช้เผา) การเผาเหล็กที่อุณหภูมิที่เหมาะสม การตีขึ้นรูป (การหลาบ) การซ้ำ การใช้ค้อน และพะเพิ่น การไห่ การตกแต่ง รูปผลิตภัณฑ์ การทำคม การชุบคม ล้วนเป็นสูตรเฉพาะที่สืบทอดต่อกันมา มีการประยุกต์ พัฒนา ปรับเปลี่ยนทั้งผลิตภัณฑ์และเครื่องมือตลอดมา และมีความก้าวหน้าเชิงพาณิชย์ ดังปรากฏว่ามีร้านค้าจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์ ร้านค้าจัดหาวัตถุดิบ และผู้ประกอบการจำนวนมาก เกือบทั้งตำบลท่าช้างล้วนเป็นแหล่งภูมิปัญญาหัตถกรรมของอรัญญิกที่มีชื่อเสียงมาอย่างยั่งยืน

กล่าวได้ว่าเป็นองค์ความรู้ เป็นความสามารถเฉพาะของภูมิปัญญาที่ได้พัฒนาการมาจากประสบการณ์ของบรรพบุรุษ และได้รับการต่อยอดสร้างสรรค์ พัฒนาอย่างต่อเนื่อง และมีความก้าวหน้าไปมาก ไม่เฉพาะผลิตภัณฑ์ข้าวของเครื่องใช้ในการเกษตรแบบดั้งเดิม มีการปรับปรุงประยุกต์เข้ากับวัฒนธรรมอีกด้วย ถึงวิถีชีวิตเปลี่ยนไปจากการนั่งรับประทานกับพื้นมาเป็นแบบสากล ทุกบ้านรับประทานอาหารบนโต๊ะซึ่งต้องมีเครื่องใช้แตกต่างไป

จากเดิม จากการใช้มือมาใช้ช้อน การใช้อุปกรณ์แบบสากลที่มีรายละเอียดมาก ชุมชนสามารถประยุกต์การผลิตจากเครื่องมือเกษตรไร่นาไปสู่โต๊ะอาหารได้อย่างน่าอัศจรรย์ยิ่ง

อภิปรายผลการวิจัย

1. การศึกษาสภาพและบริบทภูมิปัญญาท้องถิ่นในของชุมชนท่าช้าง อำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบว่าชุมชนมีการสืบทอดอาชีพของบรรพบุรุษ คือ อาชีพเป็นช่าง เช่น ช่างทอง ช่างเหล็ก ช่างตีเหล็ก เครื่องทอง อาภรณ์ประดับร่างกาย มาอย่างต่อเนื่องจนกระทั่งปัจจุบันก็ยังคงประกอบอาชีพเป็นช่าง แต่มีการปรับเปลี่ยนมาเป็นช่างตีเหล็ก ประเภทเครื่องใช้ในการประกอบอาชีพเกษตรกรรม และประมงที่สืบทอดมาทุกวันนี้ โดยพบว่าชุมชนมีการใช้ภูมิปัญญาที่ได้รับการสืบทอดมาแต่โบราณกาล จนสามารถสร้างชื่อเสียงในด้านการผลิตผลิตภัณฑ์ของใช้ที่ถูกขนานนามว่า “อรัญญิก” มาตราบเท่าทุกวันนี้ อาจเป็นเพราะชุมชนมีภูมิปัญญาในการถ่ายทอดรักษาภูมิปัญญาอันเป็นองค์ความรู้ที่มีคุณค่ามาโดยตลอดกว่า 200 ปี

2. ศึกษาการประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเชิงพาณิชย์ของชุมชนตำบลท่าช้าง อำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

การประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในกระบวนการผลิตนั้น ถึงแม้จะมีผลิตภัณฑ์ที่หลากหลาย แต่เมื่อศึกษาขั้นตอนการผลิตพบว่า ไม่มีความแตกต่างกันตามผลจากการสังเกตและการให้สัมภาษณ์ของภูมิปัญญาท้องถิ่น ส่วนขั้นตอนการผลิตสามารถสรุปได้ว่า ผู้ผลิตยังคงสามารถรักษาภูมิปัญญาในการผลิตไว้อย่างถูกต้องทุกขั้นตอน แต่อาจจะมีการปรับปรุงบ้าง ในบางขั้นตอน ด้านมาตรฐานผลิตภัณฑ์ผลิตภัณฑ์ของชุมชนท่าช้าง มีการพัฒนาผลิตภัณฑ์สู่ระดับมาตรฐานหลายประเภท เช่น มาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน (มผช.) การคัดสรรสุดยอดผลิตภัณฑ์ระดับสามดาว การคัดสรรระดับ B จากพัฒนาชุมชนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ด้านการตลาดเชิงพาณิชย์ โดยเฉพาะด้านการตลาดชุมชนมีการส่งเสริมการผลิตผลิตภัณฑ์ที่ตอบสนองความต้องการของตลาด ทั้งการจำหน่ายโดยตรงจากกลุ่มผู้ผลิต จำหน่ายผ่านพ่อค้าคนกลาง งานออกร้าน งานนิทรรศการ เป็นต้น โดยสรุปด้านการตลาด คือ ผลิตภัณฑ์ คุณภาพระดับสูงได้มาตรฐาน ด้านราคา มีการกำหนดราคาที่ใกล้เคียงกันกับชุมชนอื่นๆ ด้านสถานที่หรือช่องทางจัดจำหน่าย มีการพัฒนาที่หลากหลาย เช่น ตั้งร้านค้าชุมชน การส่ง การขายปลีก ส่งตามคำสั่งภายนอก ขายตามงานเทศกาลต่างๆ ร้านของทางราชการ ศูนย์จำหน่ายสินค้า โอท็อป เป็นต้น ด้านการส่งเสริมการตลาด มีการจำหน่ายในรูปตัวแทนจำหน่าย ทั้งในจังหวัดและต่างจังหวัด ทำการประชาสัมพันธ์โดยหน่วยงานราชการ เช่น พาณิชย์จังหวัด องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น พัฒนาชุมชนอำเภอ จังหวัด และสถาบันการศึกษา เป็นต้น

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1. ควรมีการศึกษาถึงการพัฒนาด้านการส่งเสริมการตลาด เพื่อความยั่งยืนของผลิตภัณฑ์ที่เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นอย่างจริงจัง

2. ควรมีการวิจัยด้านกระบวนการหรือวิธีการที่จะถ่ายทอด หรือสืบทอดงาน หรือผลิตภัณฑ์ที่เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นอย่างกว้างขวาง โดยเฉพาะเชิงพาณิชย์

เอกสารอ้างอิง

ลำยอง ปลั่งกลาง วันทนา เนาว์วัน และประพันธ์ แสงทองดี. (2552). **รายงานการวิจัยเรื่องการถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน : กรณีศึกษาผู้นำภูมิปัญญาท้องถิ่น สาขาศิลปะการช่าง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา.** คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.

_____. (2557). **ข้อมูลทั่วไปจังหวัดพระนครศรีอยุธยา.** ค้นเมื่อ กันยายน 12, 2557, จาก http://www.ayutthaya.go.th/Ayu/index.html

_____. (2557). **มีดอรัญญิก.** ค้นเมื่อ กันยายน 20, 2557 จาก http://www.ayutthayastudies.aru.ac.th/content/view/219/57

_____. (ม.ป.ป.). **ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับภูมิปัญญา.** ค้นเมื่อ กันยายน 15, 2557, จาก http://tkagri.doac.go. thtemp.php?goy=title07

การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมวัยใสเข้าใจเพศศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 – 6

THE DEVELOPMENT ON TRAINING PROGRAM OF SEX EDUCATION FOR YOUNG, LEARNING AREAS OF HEALTH AND PHYSICAL EDUCATION, FOR STUDENTS IN PRATHOMSUKSA 5-6.

ยุภาพร แสนหาญ
นักศึกษามหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
Yupaporn Sanhan
Master Students curriculum and instruction. Faculty of Education. Thepsatri Rajabhat University.

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) พัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมวัยใสเข้าใจเพศศึกษา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 2) เพื่อประเมินผลและปรับปรุงหลักสูตรฝึกอบรมวัยใสเข้าใจเพศศึกษา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 ปีการศึกษา 2557 โรงเรียนบ้านบึงนาจาน อำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์ จำนวน 50 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย โดยการจับสลาก เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย 1) หลักสูตรฝึกอบรม 2) แผนการฝึกอบรม 3) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.866 4) แบบประเมินความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมทางเพศในวัยรุ่น 5) แบบประเมินความพึงพอใจที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรม วิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้ค่าความเที่ยงตรง ค่าความยากง่าย ค่าอำนาจจำแนก ค่าความเชื่อมั่น การทดสอบที และการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการศึกษาพบว่า การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมวัยใสเข้าใจเพศศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตร ฝึกอบรมหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ : วัยใส เพศศึกษา

ABTRACT

The objectives of this study were to 1) develop the training program of “Sex Education for Young” for students in Prathomsuksa 5-6, and 2) evaluate and improve training program of “Sex Education for Young” for students in Prathomsuksa 5-6. The research sample consisted of 50 students from Prathomsuksa 5-6 in the 2014 academic year at Bungnajans School. The sample was selected by the simple random sampling technique. The research instruments were 1) a curriculum of training program, 2) a training plan, 3) an achievement test with the reliability of 0.866, 4) an attitude questionnaire toward sex behavior in young teenagers, and 5) satisfaction assessment on training program. Descriptive statistics used for data analysis were validity, difficulty, discrimination , t-test and the content analysis. The research findings : were as follows according to the training curriculum assessment and improvement, students had scores of the post test in achievement test higher than the pre test at statistical significance of .05.

Keywords : Young, Sex Education.

บทนำ

ในช่วงปี 2551 – 2555 พฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์ในวัยรุ่นของเยาวชนไทย มีแนวโน้มสูงขึ้นเรื่อยๆ จากข้อมูลการสำรวจร้อยละของนักเรียนเคยมีเพศสัมพันธ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ปี 2551 2552 2553 2554 และ 2555 แยกเพศชาย ดังนี้ 3.7 2.3 4.2 2.6 และ 4.4 เพศหญิง ดังนี้ 3.0 4.2 3.0 5.3 และ 5.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลโดยสำนักอนามัย การเจริญพันธุ์ กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข ในปี 2555 พบว่ามีการตั้งครรภ์ซ้ำและคลอดในหญิงกลุ่มอายุน้อยกว่า 20 ปี 15 – 19 ปี และน้อยกว่า 15 ปี ร้อยละ 11.6 11.7 และ 6.5 ตามลำดับ สถานการณ์การคลอดบุตรของวัยรุ่นไทย ปี 2556 พบว่าอัตราการคลอดบุตรของวัยรุ่น อยู่ที่ 41.54 เมื่อจำแนกรายภาค พบว่าภาคกลางมีอัตราการคลอดบุตรของช่วงวัยรุ่นสูงสุด อยู่ที่ 48.93 รองลงมาเป็นภาคเหนือ ภาคใต้ กรุงเทพมหานคร และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งปี 2556 อัตราการคลอดบุตรของวัยรุ่นกลุ่มอายุน้อยกว่า 20 ปีต่อพันคนของจังหวัดเพชรบูรณ์ อยู่ที่ 38.71 (สำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์, 2557)

สาเหตุสำคัญประการหนึ่งที่ทำให้วัยรุ่นมีเพศสัมพันธ์เร็วนั้น เกิดจากปัจจัยหลายประการ เช่น พัฒนาการทางเพศสมบูรณ์ก่อน พัฒนาการทางอารมณ์ วัยรุ่นปัจจุบันเติบโตขึ้นจากวัฒนธรรมสมัยใหม่ ได้รับอิทธิพลของสื่อต่างๆ อีกทั้งการให้ความรู้เรื่องเพศศึกษายังไม่ชัดเจน และยังขาดการเสริมสร้างความรู้และทักษะให้กับครูผู้สอน ครูที่ปรึกษา หรือแม้แต่ครูแนะแนวอย่างจริงจังและต่อเนื่อง ที่แตกต่างกันตามนโยบายและความพร้อมของสถานศึกษา ตลอดจนพ่อแม่ผู้ปกครองยังเห็นว่าเรื่องเพศเป็นเรื่องที่ไม่ควรจะพูดถึง ไม่กล้าพูดคุย หรือไม่รู้จะพูดอย่างไรกับลูก และมักจะปล่อยให้เป็นการเรียนรู้กันเองในหมู่วัยรุ่นทำให้ได้รับความรู้ที่ไม่ตรงกับข้อเท็จจริง เกิดความเชื่อ และปฏิบัติตนผิดพลาด (กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข, 2555) ค่านิยม กลุ่มวัยรุ่นที่ว่าการมีเพศสัมพันธ์กับเพศตรงข้ามจำนวนมากจะทำให้เป็นที่ยอมรับในกลุ่มเพื่อน ร่วมกับการขาดความรู้ความเข้าใจ ซึ่งก่อให้เกิดปัญหามากมาย เช่น การทำแท้งเถื่อน ภาวะแทรกซ้อนจากการตั้งครรภ์ การเสียโอกาสทางการศึกษา รวมทั้งหน้าที่การงานที่ดีในอนาคต (บุญฤทธิ์ สุขรัตน์, 2557)

โรงเรียนบ้านบึงนาจานทำการสอนระดับมัธยมศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา มีนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นที่อยู่ในวัยรุ่นศึกษาอยู่ ซึ่งพบว่าเมื่อนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาเริ่มมีพฤติกรรมเสี่ยงต่อการมีเพศสัมพันธ์ ส่งผลให้นักเรียนออกกลางคันและเสียโอกาสทางการศึกษา ผู้วิจัยเห็นว่า หากสามารถพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมวัยใสเข้าใจเพศศึกษาให้กับนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 ซึ่งเป็นช่วงของวัยรุ่นตอนต้นได้รับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเพศศึกษาอย่างถูกต้องและเหมาะสมกับวัย จะช่วยให้นักเรียนเข้าใจการเจริญเติบโต และพัฒนาการของมนุษย์ การปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลง และมีทัศนคติที่ดีในเรื่องธรรมชาติของเพศเพื่อเป็นผู้ใหญ่ที่สมบูรณ์ต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมวัยใสเข้าใจเพศศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5–6
2. เพื่อประเมินผลและปรับปรุงหลักสูตรฝึกอบรมวัยใสเข้าใจเพศศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ สุขศึกษาและพลศึกษา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5–6 ที่เรียนตามหลักสูตรที่พัฒนาขึ้น

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5–6 ปีการศึกษา 2557 ของโรงเรียนในศูนย์พัฒนาวิชาการศรีเทพหนองย่างทอย 10 โรงเรียน จำนวน 290 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5–6 โรงเรียนบ้านบึงนาจาน อำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์ ปีการศึกษา 2557 ซึ่งได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย (simple random sampling) โดยการจับสลากโรงเรียน และเนื่องจากโรงเรียนบ้านบึงนาจานมีจำนวนนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 จำนวน 50 คน จึงใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

2. ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

2.1 ตัวแปรต้น คือ หลักสูตรฝึกอบรมวัยใสเข้าใจเพศศึกษา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษา ปีที่ 5–6

2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่

2.2.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

2.2.2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมทางเพศในวัยรุ่น

2.2.3 ความพึงพอใจที่มีต่อหลักสูตร

3. ระยะเวลาในการวิจัย

ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการตามหลักสูตรในปีการศึกษา 2557 ใช้ระยะเวลาสอนจำนวน 2 วัน วันละ 6 ชั่วโมง รวมเวลาทั้งสิ้น 12 ชั่วโมง

4. ขอบเขตเนื้อหา

เนื้อหาหลักสูตรฝึกอบรมวัยใสเข้าใจเพศศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5–6 สาระที่ 1 การเจริญเติบโตและพัฒนาการของมนุษย์ มาตรฐาน พ 1.1 เข้าใจธรรมชาติของการเจริญเติบโตและพัฒนาการของมนุษย์ สาระที่ 2 ชีวิตและครอบครัว มาตรฐาน พ 2.1 เข้าใจและเห็นคุณค่าตนเอง ครอบครัว เพศศึกษา และมีทักษะในการดำเนินชีวิต โดยผู้วิจัยได้กำหนดเนื้อหาของหลักสูตรประกอบด้วย 1) ความสำคัญของระบบสืบพันธุ์ 2) การเปลี่ยนแปลงทางเพศ 3) วิธีดูแลรักษาระบบสืบพันธุ์ 4) การวางตัวที่เหมาะสมกับเพศ 5) พฤติกรรมเสี่ยงที่นำไปสู่การมีเพศสัมพันธ์ 6) ผลจากการมีเพศสัมพันธ์ และ 7) การคุมกำเนิด

วิธีดำเนินการวิจัย

ตอนที่ 1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน

ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 แผนยุทธศาสตร์กระทรวงสาธารณสุข พ.ศ. 2548–2556 วิเคราะห์จุดมุ่งหมายหลักสูตร ขอบข่ายเนื้อหาวิชา ตัวชี้วัดมาตรฐานการเรียนรู้ ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 จากหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ตลอดจนศึกษาแนวคิด ทฤษฎี วิธีการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม เอกสารและตำราที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาของเพศศึกษาและวัยรุ่น จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ตอนที่ 2 การกำหนดจุดมุ่งหมาย

กำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตรให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของผู้เรียนในการพัฒนาหลักสูตร โดยกำหนดสิ่งที่ผู้เรียนจะได้รับหลังการเรียนให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตรฝึกอบรมวัยใสเข้าใจเพศศึกษา มุ่งให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจ ดังนี้ อธิบายความสำคัญของระบบสืบพันธุ์ อธิบายการเปลี่ยนแปลงทางเพศและปฏิบัติตนได้อย่างเหมาะสม อธิบายวิธีการดูแลรักษาระบบสืบพันธุ์ อภิปรายการวางตัวที่เหมาะสมกับเพศ วิเคราะห์พฤติกรรมเสี่ยงที่อาจนำไปสู่การมีเพศสัมพันธ์ อธิบายผลจากการมีเพศสัมพันธ์ และอธิบายวิธีการคุมกำเนิด

ตอนที่ 3 การเลือกเนื้อหาการเรียนรู้

การกำหนดเนื้อหา ได้นำตัวชี้วัดของหลักสูตรแกนกลางมาวิเคราะห์แล้วกำหนดจุดมุ่งหมาย โครงสร้างเนื้อหา หลักสูตรฝึกอบรมวัยใสเข้าใจเพศศึกษา ทั้งด้านความรู้ ทักษะ ให้เหมาะสมกับวุฒิภาวะของผู้เรียน

ตอนที่ 4 การจัดเนื้อหาการเรียนรู้

การจัดเนื้อหาการเรียนรู้หลักสูตรฝึกอบรมวัยใส เข้าใจเพศศึกษา ยึดแนวทางของความต้องการพัฒนาหลักสูตร ความมุ่งหมายของหลักสูตร และแนวทางการเลือกเนื้อหาการเรียนรู้ โดยคำนึงถึงวุฒิภาวะของผู้เรียน ความสนใจของผู้เรียน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ตอนที่ 5 การเลือกประสบการณ์การเรียนรู้

การเลือกประสบการณ์การเรียนรู้ เลือกวิธีสอนที่เหมาะสมกับเนื้อหาเพื่อการเรียนรู้ที่สมบูรณ์และเหมาะสมกับผู้เรียน โดยหลักสูตรฝึกอบรมวัยใสเข้าใจเพศศึกษา ดำเนินการวิเคราะห์ตัวชี้วัด และลำดับความสำคัญของเนื้อหาแล้วให้ผู้เรียนได้ศึกษาและฝึกทักษะการปฏิบัติ ได้กำหนดวิธีการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ทั้งด้านความรู้ความเข้าใจ เกิดทักษะการปฏิบัติ และมีความพึงพอใจต่อการเรียนรู้ ทั้งนี้เพื่อมุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้อย่างแท้จริง

ตอนที่ 6 การจัดประสบการณ์การเรียนรู้

การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ได้จัดทำหน่วยการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้ เอกสารการวัดผล ประเมินผล ได้แก่ แบบทดสอบ วัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบประเมินความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมทางเพศในวัยรุ่นและแบบประเมินความพึงพอใจที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรม

ตอนที่ 7 การประเมินผลและวิธีการประเมินผล

การประเมินผลและวิธีการประเมินหลักสูตรฝึกอบรมวัยใส เข้าใจเพศศึกษา แบ่งออกได้เป็น การประเมินผลหลักสูตรฉบับร่าง และการประเมินผลการใช้หลักสูตร

มีรายละเอียดดังนี้ การประเมินหลักสูตรฉบับร่าง ดำเนินการประเมินหลักสูตรฉบับร่างโดยการตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตรด้วยความเหมาะสม ความสอดคล้องขององค์ประกอบหลักสูตร และตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตร ส่วนการประเมินผลการใช้หลักสูตร ได้แก่ ประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจเรื่อง เพศศึกษา ประเมินความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมทางเพศในวัยรุ่น และประเมินความพึงพอใจที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรม

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการใช้หลักสูตรฝึกอบรมวัยใสเข้าใจเพศศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษา และพลศึกษา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5–6 ตามขั้นตอน ดังนี้

1. ขอหนังสือจากคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี เพื่อขอความอนุเคราะห์จากผู้บริหารโรงเรียนบ้านนาตะกรุด ในการทดลองใช้หลักสูตร

2. ขอหนังสือจากคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี เพื่อขอความอนุเคราะห์จากผู้บริหาร โรงเรียนบ้านบึงนาจาน ในการใช้หลักสูตรและเก็บรวบรวมข้อมูล

3. ผู้วิจัยชี้แจงรายละเอียดเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรฝึกอบรมวัยใสเข้าใจเพศศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5–6 โรงเรียนบ้านบึงนาจาน อำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์ ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 50 คน

4. ทำการเก็บข้อมูลโดยทดสอบก่อนการทดลอง โดยให้นักเรียนกลุ่มตัวอย่างทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เพื่อนำคะแนนที่ได้เป็นคะแนนทดสอบก่อนเรียน

5. ผู้วิจัยนำหลักสูตรที่กำหนดแนวการจัดการเรียนรู้และแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อนำไปใช้โดยผู้วิจัยร่วมกับวิทยากร ซึ่งใช้หลักสูตรกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5–6 โรงเรียนบ้านบึงนาจาน จำนวน 50 คน ปีการศึกษา 2557 จำนวน 2 วัน วันละ 6 ชั่วโมง รวมเวลา 12 ชั่วโมง

6. ประเมินความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมทางเพศในวัยรุ่น ตามเกณฑ์การประเมินที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

7. การทดสอบหลังการทดลองให้นักเรียนกลุ่มตัวอย่างทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และแบบประเมินความพึงพอใจที่มีต่อหลักสูตร

8. นำคะแนนที่ได้จากการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน แบบประเมินความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมทางเพศในวัยรุ่น แบบประเมินความพึงพอใจที่มีต่อหลักสูตรมาทำการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติเพื่อทดสอบสมมุติฐานต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์หาความเที่ยงตรงของหลักสูตรฝึกอบรมวัยใสเข้าใจเพศศึกษา แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบประเมินความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมทางเพศในวัยรุ่น และแบบประเมินความพึงพอใจที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรมวัยใสเข้าใจเพศศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5–6 โรงเรียนบ้านบึงนาจาน อำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์ โดยใช้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ได้ค่าเท่ากับ 0.98

2. การวิเคราะห์หาค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ซึ่งได้ค่าความยากง่ายระหว่าง 0.56-0.84 และค่าอำนาจจำแนกระหว่าง 0.20-0.68

3. การวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่น (reliability) ของแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยสูตร KR – 20 ของคูเดอร์และริชาร์ดสัน (Kuder and Richardson) มีค่าเท่ากับ 0.866

4. การวิเคราะห์คะแนนจากแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียนและหลังเรียน โดยการทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย 2 ค่า ที่ได้จากกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สถิติทดสอบที โดยการหาค่า t-test แบบ dependent ได้ค่าเท่ากับ 16.50

ผลการวิจัย

การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมวัยใสเข้าใจเพศศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 สรุปผลการวิจัยได้ ดังนี้

1. การพัฒนาหลักสูตรผู้วิจัยได้ดำเนินการพัฒนาหลักสูตร 7 ขั้นตอน คือ 1) ศึกษาข้อมูลพื้นฐาน 2) กำหนดจุดมุ่งหมาย 3) เลือกเนื้อหาการเรียนรู้ 4) จัดเนื้อหาการเรียนรู้

5) เลือกประสบการณ์การเรียนรู้ 6) จัดประสบการณ์การเรียนรู้ 7) ประเมินผลและวิธีการประเมินผล ผลจากการทดลองใช้หลักสูตรและได้หลักสูตรฉบับร่าง ทำให้ได้หลักสูตรฝึกอบรมวัยใสเข้าใจเพศศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 มีองค์ประกอบของหลักสูตร คือ หลักการ จุดมุ่งหมาย โครงสร้างขอบข่ายเนื้อหาสาระ กิจกรรมในการฝึกอบรม สื่อและวัสดุประกอบการฝึกอบรม ระยะเวลาที่ใช้ในการฝึกอบรม การวัดประเมินผล มีแผนการฝึกอบรมจำนวน 2 แผน โดยกำหนดเวลาการจัดอบรม 2 วัน วันละ 6 ชั่วโมง รวมเวลาทั้งสิ้น 12 ชั่วโมง ผลการประเมินมีคุณภาพสอดคล้องและเหมาะสม

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตรฝึกอบรมวัยใสเข้าใจเพศศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5–6 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05

3. ผลการประเมินความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมทางเพศในวัยรุ่น ตามหลักสูตรฝึกอบรมวัยใสเข้าใจเพศศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5–6 อยู่ในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง

4. ความพึงพอใจที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรมวัยใสเข้าใจเพศศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5–6 อยู่ในระดับมากที่สุด

อภิปรายผล

จากการวิจัยเรื่อง “การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมวัยใสเข้าใจเพศศึกษา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6” โดยจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามหลักสูตรฝึกอบรมวัยใสเข้าใจเพศศึกษา การอภิปรายผลการวิจัยดังต่อไปนี้

1. การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมวัยใสเข้าใจเพศศึกษา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 ได้ดำเนินการพัฒนาหลักสูตร 7 ขั้นตอน คือ 1) ศึกษาข้อมูลพื้นฐาน 2) กำหนดจุดมุ่งหมาย 3) เลือกเนื้อหาการเรียนรู้ 4) จัดเนื้อหาการเรียนรู้ 5) เลือกประสบการณ์การเรียนรู้ 6) จัดประสบการณ์การเรียนรู้ 7) ประเมินผล และวิธีการประเมินผล ผลการทดลองใช้หลักสูตร และได้หลักสูตรฉบับร่าง การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมวัยใสเข้าใจเพศศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5–6 ได้พัฒนาขึ้นโดยเพิ่มเติมเวลาเรียนตามความพร้อมเพื่อให้สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงและความต้องการของนักเรียน ได้เชิญวิทยากรที่เกี่ยวข้องมามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ทำให้นักเรียนกระตือรือร้นในการเข้าร่วมกิจกรรม เกิดความรู้ความเข้าใจ ตระหนักถึงปัญหาของการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร และนักเรียนสามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตจริงเป็นการส่งเสริมให้นักเรียนเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่สมบูรณ์ สอดคล้องกับ (Taba, 1962) ได้เสนอขั้นตอนของการดำเนินการพัฒนาหลักสูตรไว้ 7 ข้อ ดังนี้ 1) การวินิจฉัยความต้องการ (cyanosis of need) สำรวจความต้องการและความจำเป็นต่างๆ ของสังคม 2) กำหนดจุดประสงค์ (formulation of objective) กำหนดจุดประสงค์ที่ชัดเจนและเข้าใจตรงกันตามสังคมต้องการ 3) การเลือกเนื้อหาสาระ (selection of content) เลือกเนื้อหาที่จะสอนให้ตรงกับความต้องการและความจำเป็นของสังคม 4) จัดเนื้อหาสาระ (organization of content) จัดระเบียบจัดลำดับแก้ไข ปรับปรุงเนื้อหาสาระที่คัดเลือกไว้ในขั้นที่ 3 5) เลือกประสบการณ์การเรียนรู้ (selection of learning experiences) คัดเลือกประสบการณ์เพื่อการเรียนรู้ ซึ่งจะนำมาเสริมเนื้อหาสาระให้สมบูรณ์ 6) การจัดประสบการณ์เพื่อการเรียนรู้ (organization of learning experiences) จัดระเบียบ จัดลำดับ แก้ไข ปรับปรุงประสบการณ์ต่างๆ และ 7) การตัดสินใจว่ามีเนื้อหาประสบการณ์อะไรที่จะต้องประเมินผลว่าได้มีการเรียนรู้ตรงกับจุดประสงค์ที่กำหนดไว้หรือไม่ เพียงใด และกำหนดด้วยว่าจะใช้วิธีประเมินผลอย่างไร มีอะไรที่จะช่วยประเมินผลได้บ้าง

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตรฝึกอบรมวัยใสเข้าใจเพศศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5–6 หลังเรียนมีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้เนื่องมาจาก เด็กได้ปฏิบัติจริง สอดคล้องกับงานวิจัยของโกสินทร์ อำคาศักดิ์ (2555) ได้ศึกษาการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการแก้ปัญหาเรื่อง เพศศึกษา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้รูปแบบการเรียนรู้ตามแนวคิด การสร้างสรรค์ความรู้ ผลการวิจัย พบว่า 1) การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนพบว่า จำนวน

นักเรียน 26 คน จากนักเรียนทั้งหมด 32 คน คิดเป็นร้อยละ 81.25 มีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนผ่านเกณฑ์คะแนนร้อยละ 70 ของคะแนนเต็ม 2) การศึกษาความสามารถในการแก้ปัญหาเรื่อง เพศศึกษา พบว่า จำนวนนักเรียน 28 คน จากนักเรียนทั้งหมด 32 คน คิดเป็นร้อยละ 87.50 มีคะแนนความสามารถในการแก้ปัญหาเรื่อง เพศศึกษา ผ่านเกณฑ์คะแนนร้อยละ 70 ของคะแนนเต็ม

3. ผลการประเมินความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมทางเพศในวัยรุ่น ตามหลักสูตรฝึกอบรมวัยใสเข้าใจเพศศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5–6 ได้สร้างแบบประเมินความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมทางเพศในวัยรุ่น โดยอิงเกณฑ์รูบริค (Rubric) มีการให้คะแนนเป็นแบบมาตรฐานประมาณค่า 5 ระดับ พบว่า ในภาพรวมนักเรียนมีความคิดเห็นเห็นด้วยเป็นอย่างยิ่ง ทั้งนี้เนื่องมาจากพฤติกรรมต่างๆ มีความสอดคล้องกับชีวิตประจำวันของนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ (วัชราภรณ์ บัตรเจริญ, 2554) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ผลการศึกษาพบว่า การรับรู้ความสามารถของตนเองในการหลีกเลี่ยงพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศและการควบคุมกำกับติดตามของผู้ปกครองมีความสัมพันธ์ทางลบ ในขณะที่ช่องทางการเข้าถึงสื่อกระตุ้นอารมณ์ทางเพศ และความสะดวกในการเข้าถึงสื่อกระตุ้นอารมณ์ทางเพศ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ ($p < 0.001$) และการรับรู้ความสามารถในการหลีกเลี่ยงพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ ช่องทางการเข้าถึงสื่อกระตุ้นอารมณ์ทางเพศ การอาศัยอยู่กับบิดาและมารดา และอายุ เป็นปัจจัยทำนายพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ ($p < 0.001$ 0.001 0.002 และ 0.007 ตามลำดับ) โดยสามารถร่วมกันทำนายพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของนักเรียนได้ร้อยละ 40.6

4. ความพึงพอใจที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรมวัยใสเข้าใจเพศศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5–6 อยู่ในเกณฑ์การประเมินมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้วิจัยดำเนินการสร้างและพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมวัยใสเข้าใจเพศศึกษาอย่างเป็นระบบ ทำให้ได้หลักสูตรฝึกอบรมวัยใสเข้าใจเพศศึกษาที่มีคุณภาพ สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียน ทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ และภาคภูมิใจในตนเอง จนทำให้นักเรียนมีความพึงพอใจในที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับมณี โพธิเสน (2543) กล่าวว่า ความพึงพอใจ เป็นความรู้สึกยินดี เจตคติที่ดีของบุคคล เมื่อได้รับการตอบสนองความต้องการของตนทำให้เกิดความรู้สึกดีในสิ่งนั้นๆ

สรุป

การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมวัยใสเข้าใจเพศศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตรฝึกอบรมหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะ

จากการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมวัยใสเข้าใจเพศศึกษา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 ผู้วิจัยได้สรุปข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำหลักสูตรไปใช้

1.1 ก่อนการนำหลักสูตรไปใช้ ควรศึกษารายละเอียดต่างๆ ของหลักสูตรฝึกอบรมวัยใสเข้าใจเพศศึกษา และเอกสารการฝึกอบรมให้เข้าใจ เพื่อให้สามารถนำหลักสูตรไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประโยชน์สูงสุดกับนักเรียน

1.2 ควรมีการวางแผนการฝึกอบรมวัยใสเข้าใจเพศศึกษาให้เหมาะสม เช่น งบประมาณ สถานที่ สื่อและสิ่งพิมพ์ วัสดุอุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวก ให้เพียงพอและเหมาะสม เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมเกิดการเรียนรู้ที่หลากหลายและเต็มศักยภาพ

1.3 วิทยากรที่ให้การฝึกอบรมหลักสูตร ฝึกอบรมวัยใสเข้าใจเพศศึกษา ควรเป็นผู้ที่มีความชำนาญและมีประสบการณ์ในเรื่องที่ฝึกอบรม

1.4 ในการจัดกิจกรรมการฝึกอบรม ควรจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้หลากหลาย เช่น มีการปฏิบัติจริง มีการเรียนรู้สถานที่จริง การเล่นเกม เพลง การแสดงบทบาทสมมติ การสาธิต การฉายภาพวีทีอาร์

1.5 ควรมีการจัดกิจกรรมให้ความรู้เกี่ยวกับเพศศึกษาอย่างต่อเนื่อง สม่ำเสมอ เพื่อให้นักเรียนเข้าใจและปฏิบัติตนได้อย่างถูกต้อง

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ศึกษาการจัดหลักสูตรฝึกอบรมวัยใสเข้าใจเพศศึกษาให้กับนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ที่มีความสนใจ ซึ่งต้องมีการคัดกรองนักเรียนที่มีความสนใจที่จะมาเข้ารับการฝึกอบรมด้วย

2.2 ศึกษาการขยายผลหลักสูตรฝึกอบรมวัยใสเข้าใจเพศศึกษาไปสู่โรงเรียนที่อยู่ใกล้เคียง ที่มีความสนใจ เพราะการเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องเพศ จะช่วยให้นักเรียนสามารถปรับตัว และปฏิบัติตนได้อย่างถูกต้อง เหมาะสมกับวัย

2.3 ศึกษาติดตามพฤติกรรมทางเพศของกลุ่มนักเรียนที่ผ่านการฝึกอบรมแล้ว

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงสาธารณสุข กรมอนามัย. (2555). **คู่มือก้าวสู่อำเภอ....อนามัยการเจริญพันธ์.** (พิมพ์ครั้งที่ 3). นนทบุรี : สำนักอนามัยเจริญพันธ์.

โกสินทร์ อำคาศักดิ์. (2555). **การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการแก้ปัญหา เรื่อง เพศศึกษา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้รูปแบบการเรียนรู้ตามแนวคิดการสร้างสรรค์ความรู้.** วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

บุญฤทธิ์ สุขรัตน์. (2557). **การตั้งครรภ์ในวัยรุ่น : นโยบาย แนวทางการดำเนินการ และติดตามประเมินผล.** นนทบุรี : สำนักอนามัยเจริญพันธ์.

มณี โพธิเสน. (2543). **ความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนและบุคลากรในโรงเรียนต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนโพธิเสนวิทยา อำเภอท่าบ่อ จังหวัดหนองคาย.** ปริญญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

วัชรภรณ์ บัตรเจริญ. (2554). **ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมทางเพศของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น.** วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล.

สำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์. (2557). **สถานการณ์การคลอดบุตรของวัยรุ่นไทย ปี 2556**. กรุงเทพฯ : ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร.

Taba, Hilda. (1962). **Curriculum Development : Theory and Practice**. New York : Harcourt, Brace And World Nic.

การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นเรื่องการทำไวน์กระเจี๊ยบบ้านสะเน่พ่อง สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนสุนทรเวช

LOCALCURRICULUM DEVELOPMENT OF TEACHING TO MAKE ROSELLE WINE BAN SA NE PONG FOR STUDENTS GRADE 5 BORDERPATROL POLICE SUNTONVACH SCHOOL

ขวัญชัย ประดิษฐสิน
นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยและประเมินผลการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี
Khwanchai Pradidsin
A Graduate Student in Degree of Master of Education Program in Educational Research and Evaluation, Faculty of Education,Kanchanaburi Rajabhat University

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อพัฒนาหลักสูตรเรื่องการทำไวน์กระเจี๊ยบบ้านสะเน่พ่อง และเพื่อหาประสิทธิภาพของหลักสูตรท้องถิ่น กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนสุนทรเวช จำนวน 1 คน และผู้ปกครอง จำนวน 4 คน รวมทั้งสิ้น 5 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นการสนทนากลุ่ม แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์แบบประเมินความเหมาะสม เป็นลักษณะแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ วิเคราะห์ประสิทธิภาพของกระบวนการเรียนการสอนโดยใช้เทคนิคการสนทนากลุ่ม ทั้งด้านกระบวนการและผลผลิต และดัชนีประสิทธิผลของรูปแบบการสอนที่มีคุณภาพที่มีต่อการใช้หลักสูตรตามเกณฑ์ $(E_1)/(E_2)$ สถิติที่ใช้ คือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และแบบทดสอบ ผลการวิจัยพบว่า

1. ได้หลักสูตรท้องถิ่นเรื่องการทำไวน์กระเจี๊ยบบ้านสะเน่พ่อง โดยผ่านการประเมินที่มีความสอดคล้องและเหมาะสมเป็นไปตามเกณฑ์ และกระบวนการหาประสิทธิภาพในด้านการเรียนการสอนโดยใช้หลักสูตรท้องถิ่นตามเกณฑ์ $(E_1)/(E_2)$

2. มีการประเมินผลความพึงพอใจต่อการเรียนการสอนตามรูปแบบการสอนหลักสูตรท้องถิ่นเรื่องการทำไวน์กระเจี๊ยบบ้านสะเน่พ่อง ของนักเรียนระดับชั้นประถมปีที่ 5 มีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.25 ซึ่งอยู่ในระดับ ความพึงพอใจมาก

3. มีแบบประเมินพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม พบว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนนการวัดพฤติกรรมระหว่างเรียนของแผนการจัดการเรียนรู้ที่ใช้ในกิจกรรมการเรียนการสอนคิดเป็นร้อยละ 87.30 ของคะแนนเต็ม ค่าเฉลี่ยของคะแนนระหว่างเรียนโดยรวมเท่ากับ 27.16 คิดเป็นร้อยละ 87.61 ของคะแนนเต็มซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด

4. การหาประสิทธิภาพทางด้านการเรียนการสอนโดยใช้หลักสูตรท้องถิ่นเรื่องการทำไวน์กระเจี๊ยบตามเกณฑ์ $(E_1)/(E_2)$ จากการคำนวณประสิทธิภาพของกระบวนการ (E_1) และประสิทธิภาพของผลโดยรวม (E_2) ทำให้ดัชนีประสิทธิผลเท่ากับผลรวมของคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียนมีค่าเท่ากับ 0.55 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์และมีคุณภาพของหลักสูตร สรุปได้ว่าการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นเรื่องการทำไวน์กระเจี๊ยบบ้านสะเน่พ่องมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลตามเกณฑ์ สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอนได้อย่างดี แสดงว่าหลักสูตรท้องถิ่นมีคุณภาพเป็นไปตามเกณฑ์

คำสำคัญ : การทำไวน์กระเจี๊ยบบ้านสะเน่พ่อง

ABSTRACT

This research aimed to develop how to make wine out of Roselle in Ban Sa Ne Pong and to find the effectiveness of the local curriculum. The subjects of the research were one teacher in Border Patrol Police Suntonvach School and four parents. The research was conducted through focus group discussion, a questionnaire, and interviews to collect data which were analyzed in terms of percentage, mean, standard deviation and tests.

The findings :

1. The local curriculum on making Roselle wine in Ban Sa Ne Pong was developed through the process of congruence, appropriateness and effectiveness criteria in local curriculum management according to $(E_1)/(E_2)$ criteria.

2. The assessment of instructional satisfaction of the local curriculum on making Roselle wine Ban Sa Ne Pong by Prathom Suka 5 students revealed 4.25, at a high level.

3. The average of the learning behavior of the students according to the learning management plans was 87.30% and the average of the overall scores was 27.16, 87.61% as the criteria set.

4. The effectiveness of the local curriculum instruction on making Roselle wine according to $(E_1)/(E_2)$, the process effectiveness (E_1) and the overall result effectiveness (E_2), making the effectiveness index equal to the sum of scores before and after learning of 0.55 which was compatible with the curriculum quality criteria. It can be concluded that the local curriculum development of making Roselle wine reaches effectiveness as the criteria set and is appropriate to be applied for instruction.

Keyword : Teaching to make roselle wine ban sa ne pong.

บทนำ

เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าทุ่งใหญ่นเรศวรที่อยู่ในภูมิภาคตะวันตกของประเทศไทย ยังมีประชากรของกลุ่มชาติพันธุ์กลุ่มใหญ่ที่อาศัยอยู่ในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าทุ่งใหญ่นเรศวรเป็นจำนวนมาก โดยได้อาศัยผืนป่าและธรรมชาติในการดำรงชีวิต ซึ่งเรียกตัวเองว่า กะเหรี่ยงโปว์แห่งป่าทุ่งใหญ่นเรศวร ด้านตะวันตกกะเหรี่ยงโปว์ได้อาศัยพื้นป่าธรรมชาติเป็นที่อยู่ที่อาศัยทำมาหากินจนทำให้มีชีวิตและการดำรงชีพเป็นไปอย่างเรียบง่ายและยังคงมีวัฒนธรรม ประเพณีสืบทอดมาจนถึงลูกถึงหลาน การศึกษาเป็นรากฐานที่สำคัญในการสร้างสรรค์ ความเจริญก้าวหน้าและแก้ไขปัญหาต่างๆ ในชุมชนเป็นกระบวนการที่ช่วยให้คนได้พัฒนาในด้านต่างๆ ตั้งแต่การวางรากฐานพัฒนาการของชีวิต การพัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถในด้านต่างๆ ที่จะดำรงชีพและประกอบอาชีพได้อย่างมีความสุข (สำนักงานคณะกรรมการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2540, หน้า 2) การศึกษามีบทบาทในการพัฒนาเด็กเยาวชนและประชาชนให้เป็นผู้มีคุณภาพที่จะสามารถพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมของตน ครอบครัว และบ้านเมืองได้อย่างมีประสิทธิภาพ การจัดการศึกษาในอดีตที่ผ่านมาเป็นภาระหน้าที่ของชุมชนในการให้การศึกษาแก่ลูกหลานและสมาชิกของชุมชนทั้งด้านวิชาการและอาชีพโดยมีพ่อแม่ คนเฒ่าคนแก่ และช่างฝีมือเป็นผู้ถ่ายทอดวิชาความรู้ให้แก่เด็ก การจัดการศึกษาในลักษณะนี้จึงมีรูปแบบที่หลากหลา ยและสอดคล้องกับพื้นฐาน หรือวิถีชีวิตของชาวบ้านในชุมชน ความหลากหลายของรูปแบบการศึกษาที่เคยมีในชุมชนได้สูญไปเมื่อรัฐเข้าควบคุมการจัดการศึกษาและนำเอาระบบการศึกษาของทางตะวันตกมาใช้แทนระบบการศึกษาที่เคยมีมาแต่เดิม การจัดการศึกษาจึงกำหนดนโยบาย หลักการ และปฏิบัติจากหน่วยงานที่อยู่ในส่วนกลางมากเกินไปทำให้หลักสูตรที่นำมาสอนห่างไกลชีวิตจริงของชุมชน ผู้เรียนเรียนรู้เรื่องไกลตัวมากกว่าที่จะ

รู้เรื่องตัวเอง (อังกูล สมคะเนย์, 2535 หน้า 1) ในสภาพที่สังคมไทยมีระบบการศึกษาสากล การศึกษาในระบบโรงเรียนเข้าฝังตรึงในโครงสร้างทางสังคม ดังนั้น แนวทางที่เหมาะสมที่จะเป็นการอนุรักษ์และฟื้นฟูภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อให้เกิดการผลิตซ้ำของสังคมไทยปัจจุบันที่ยากยิ่งที่จะหลีกเลี่ยงจะทำได้ด้วยกระบวนการให้การศึกษาแก่เยาวชนและประชาชนได้เรียนรู้ในสิ่งที่ใกล้ตัว เพิ่มมูลค่าสิ่งที่ทำได้ก่อน และสามารถพึ่งพาตนเอง มีความเชื่อมั่นในตนเองการศึกษาเท่านั้นที่จะช่วยนำภูมิปัญญาที่เป็นความภูมิใจของชาติกลับคืนสู่สังคมไทย พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้ให้ความสำคัญต่อการดำเนินการปฏิรูปการศึกษาทั้งระบบ โดยเฉพาะอย่างยิ่งมุ่งตอบสนองความต้องการของท้องถิ่น อาทิ หมวดที่ 1 มาตรา 7 “ในกระบวนการเรียนรู้เพื่อปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รู้จักรักษาและส่งเสริมสิทธิหน้าที่เสรีภาพ สภาพปัญหาในชุมชนและสังคมภูมิปัญญาท้องถิ่น คุณลักษณะอันพึงประสงค์เพื่อเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคมและประเทศชาติ” และในมาตรา 29 “ให้สถานศึกษาร่วมกับบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น ส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชน โดยจัดกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชนเพื่อให้ชุมชนมีการจัดการศึกษาอบรม มีการแสวงหาความรู้ ข้อมูลข่าวสาร และรู้จักเลือกสรรภูมิปัญญาและวิทยาการต่างๆ เพื่อพัฒนาชุมชนให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการรวมทั้งหาวิชาการสนับสนุนให้มีการเปลี่ยนประสบการณ์การพัฒนาระหว่างชุมชน” (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2542 หน้า 5-16) ดังนั้น ในการจัดการเรียนการสอนจึงมุ่งให้ผู้เรียนได้พัฒนากระบวนการเรียนรู้สำหรับเป็นเครื่องมือให้ผู้เรียนได้นำไปใช้แก้ปัญหาและพัฒนาชีวิตทั้งส่วนตัวและส่วนรวม รวมทั้งเป็นการนำไปสู่การพัฒนาที่มั่นคงและยั่งยืนของตัวผู้เรียนด้วย นอกจากนี้ยังต้องมีการผสมผสานความรู้ระหว่างภูมิปัญญาท้องถิ่นกับวิทยาการใหม่ เพราะภูมิปัญญาเหล่านั้น คือ พื้นฐานขององค์ความรู้ใหม่ดังนั้น การนำภูมิปัญญาท้องถิ่นให้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาและพัฒนากระบวนการเรียนรู้จึงเป็นการจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับท้องถิ่น และใกล้ชิดกับตัวผู้เรียนด้วย และจะมีผลทำให้การเรียนรู้นั้นมีความหมายกับผู้เรียนมากยิ่งขึ้น ทั้งนี้เพราะการเรียนรู้ที่จะมีความหมายต่อผู้เรียนนั้นจะต้องเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องและมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับผู้เรียน (กรมวิชาการ, 2539 ข, หน้า 3) การพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับท้องถิ่นนั้น ส่วนสำคัญของหลักสูตรท้องถิ่น คือ ความเป็นท้องถิ่น การตอบสนองความต้องการของท้องถิ่น การตอบสนองความต้องการ และความสนใจเห็นคุณค่าในการเรียนของผู้เรียน การพัฒนาและการใช้หลักสูตรโดยการจัดทำแผนการสอนและสื่อการเรียนที่ปรับจากหลักสูตรแม่บท หรือหลักสูตรส่วนกลางให้ตรงกับสภาพท้องถิ่น ย่อมถือได้ว่าเป็นหลักสูตรท้องถิ่น ทั้งนี้ โดยจะต้องคำนึงถึงแนวจัดการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การสอนให้นักเรียนได้คิดได้ปฏิบัติจากแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลาย การสอนบูรณาการเนื้อหาสาระที่จำเป็นต่อชีวิตและสังคมรวมทั้งการจัดให้การวัดผลและประเมินผลด้วยวิธีที่หลากหลาย ดังนั้น จึงกล่าวได้ว่าการพัฒนาและการใช้หลักสูตรท้องถิ่นในระดับโรงเรียนเป็นหัวใจของการพัฒนาการศึกษา ซึ่งครูผู้สอนและผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องมีความรับผิดชอบและมีบทบาทอย่างสำคัญ และมีความจำเป็นต้องนำกระบวนการวิจัยเข้ามาใช้เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพอีกด้วย (สำนักงานคณะกรรมการศึกษาแห่งชาติ, 2545 หน้า 121) ผู้วิจัยได้เห็นถึงประโยชน์และความสำคัญของหลักสูตรท้องถิ่นซึ่งจะมีส่วนช่วยให้การพัฒนาการเรียนการสอนของนักเรียนและครูในโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพ และเป็นหลักสูตรการสอนที่เกิดจากชุมชนได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาการเรียนการสอนของโรงเรียนในชุมชน ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่องการทำไวน์กระเจี๊ยบบ้านสะเน่พ่อง เพราะหมู่บ้านสะเน่พ่องมีกระเจี๊ยบขึ้นเองตามธรรมชาติมากมาย ผู้วิจัยจึงมีแนวคิดที่จะนำกระเจี๊ยบมาทำเป็นผลิตภัณฑ์ให้กับชุมชนในท้องถิ่น และเพื่อเพิ่มรายได้ให้กับชุมชนทำให้เยาวชนได้รู้สึกหวงแหนในภูมิปัญญาท้องถิ่น ได้ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ ผู้วิจัยได้ร่วมมือกับครู ชุมชน และนักเรียนช่วยกันคิดพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นให้มีไว้ในโรงเรียน ช่วยให้ได้หลักสูตรท้องถิ่นที่มีประสิทธิภาพและตรงตามความต้องการของชุมชน นักเรียนและครู และเป็นแนวทางในการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนหลักสูตรท้องถิ่นสำหรับศึกษานิเทศก์ ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอน และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาเป็น

ประโยชน์และแนวทางในการประกอบอาชีพของนักเรียนที่ได้ศึกษาตามหลักสูตรท้องถิ่นนี้ต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อพัฒนาหลักสูตร เรื่องการทำไวน์กระเจี๊ยบบ้านสะเน่พ่อง

2. เพื่อหาประสิทธิภาพของหลักสูตรท้องถิ่น เรื่องการทำไวน์กระเจี๊ยบบ้านสะเน่พ่อง

กรอบแนวคิดของการวิจัย

แนวคิดทฤษฎีการทำหลักสูตรท้องถิ่นของผู้วิจัยได้สอดคล้องกับกระบวนการพัฒนาหลักสูตรของเซเลอร์ อเล็กซานเดอร์ ซึ่งมีการกำหนดเป้าหมาย จุดมุ่งหมายของขอบเขต การกำหนดเป้าหมายแต่ละเป้าหมาย พิจารณาตามความเหมาะสมของผู้เรียนและลักษณะของสังคมแล้วนำตัวแปรภายนอกมาพิจารณาเป้าหมาย จุดมุ่งหมาย และขอบเขตมีการออกแบบพัฒนาหลักสูตรที่เหมาะสมและสอดคล้องกับเนื้อหาสาระ พร้อมกับการใช้หลักสูตรในขั้นตอนนี้ครูผู้สอนจะวางแผนการสอนและจัดทำแผนการสอนโดยเลือกวิธีการต่างๆ โดยจะให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้โดยมีขั้นตอนสุดท้าย คือ การประเมินผลหลักสูตรที่เน้นการประเมินตัวหลักสูตร คุณภาพการสอน และพฤติกรรมของผู้เรียน

นิยามศัพท์

1. การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น หมายถึง การปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรที่เกิดขึ้นจากสภาพปัญหา และความต้องการหรือวิถีชีวิตของผู้เรียนตามท้องถิ่นต่างๆ ให้เหมาะสมและสอดคล้องตามท้องถิ่นนั้นๆ และผู้ใช้หลักสูตรมีจุดมุ่งหมาย แนวทางกระบวนการ และเนื้อหาสาระ เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถ และนำไปปฏิบัติได้จริง

2. หลักสูตรท้องถิ่นไวน์กระเจี๊ยบ หมายถึง หลักสูตรที่สถานศึกษา ครู ผู้เรียน และภูมิปัญญาในชุมชน ร่วมกันสร้างขึ้นเพื่อมุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้นำไปใช้ในชีวิตจริง สามารถนำไปใช้อย่างมีคุณภาพ หลักสูตรท้องถิ่นเป็นหลักสูตรที่ได้มาจากปัญหาและความต้องการของผู้เรียน ครู และชุมชนที่ปรับให้เข้ากับวิถีชีวิตจริงของชุมชน

3. การพัฒนารูปแบบการสอนหลักสูตรท้องถิ่น หมายถึง กระบวนการพัฒนารูปแบบการสอนหลักสูตรท้องถิ่นโดยการใช้เทคนิคการสนทนากลุ่มเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการพัฒนาระดมสมองและใช้ความรู้ของครูและชุมชนโดยผู้วิจัยจัดทำรายวิชาเพิ่มเติมขึ้นใหม่ซึ่งอยู่ในสัดส่วนสาระการเรียนรู้ที่สถานศึกษาสามารถกำหนดสาระการเรียนรู้ตามสภาพปัญหาและความต้องการของท้องถิ่น

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมีวัตถุประสงค์ เพื่อพัฒนา หลักสูตรท้องถิ่น เรื่องไวน์กระเจี๊ยบซึ่งอยู่ในวิชาการงานอาชีพและเทคโนโลยี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนสุนทรเวช เป็นการวิจัยแบบมีส่วนร่วมซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการขั้นตอนโดยแบ่งเป็น 4 ขั้นตอน ดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาข้อมูลพื้นฐานของโรงเรียน และสภาพท้องถิ่น

ศึกษาสำรวจข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น ตามสภาพของชุมชนและความต้องการที่แท้จริงของโรงเรียน การสำรวจข้อมูลพื้นฐานนี้เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อเป็นข้อมูลสำหรับสร้างโครงร่างหลักสูตรท้องถิ่นวิชาการงานอาชีพและเทคโนโลยีสำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนสุนทรเวช

1. แหล่งข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการศึกษาเป็น ครูผู้สอนและผู้ปกครองนักเรียนของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนสุนทรเวช โดยแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ดังนี้

กลุ่ม 1 ครูผู้สอนโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนสุนทรเวช จำนวน 1 คน

กลุ่ม 2 ผู้ปกครองนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 4 คน

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการสนทนากลุ่ม คือ ครูโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนสุนทรเวช จำนวน 1 คน และผู้ปกครองนักเรียน จำนวน 4 คน เหตุผลในการเลือกกลุ่มเป้าหมายแบบเจาะจงนี้ ได้พิจารณาเลือกนักเรียนและชาวบ้านที่มีความสนใจและต้องการที่จะนำภูมิปัญญาท้องถิ่นเกี่ยวกับการทำไวน์กระเจี๊ยบมาจัดทำหลักสูตรสอน

ให้กับนักเรียนในท้องถิ่น มีผู้รู้หรือเจ้าของภูมิปัญญาท้องถิ่นเกี่ยวกับการทำไวน์กระเจี๊ยบในท้องถิ่นนั้นและโรงเรียนตั้งอยู่ใกล้แหล่งการเรียนรู้ในการทำไวน์กระเจี๊ยบ ได้แก่ ต้นกระเจี๊ยบที่ขึ้นเป็นจำนวนมากในหมู่บ้าน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ผู้วิจัยใช้ในการสำรวจความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่องการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นการทำไวน์กระเจี๊ยบบ้านสะเน่พ่อง คือ มีแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนสุนทรเวช ตำบลไล่โว่ อำเภอสังขละบุรี จังหวัดกาญจนบุรี

- แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ ความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรของครูโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนสุนทรเวช
- แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ ความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรของผู้ปกครองนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนสุนทรเวช
- นำแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อพิจารณาขอบเขตของเนื้อหาว่าเที่ยงตรงและครอบคลุมเรื่องที่จะศึกษาหรือไม่
- นำแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์มาปรับปรุงและแก้ไขส่วนที่บกพร่อง แล้วเสนอผู้เชี่ยวชาญด้านการพัฒนาหลักสูตร ด้านการวัดผล และด้านหลักสูตร จำนวน 4 คน สร้างแบบสอบถามความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นของครู และแบบสอบถามความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรของผู้ปกครอง
- นำแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์มาปรับปรุงตามข้อเสนอและของผู้เชี่ยวชาญ เพื่อนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลโดยขอหนังสือแนะนำตัวจากมหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี เพื่อนำไปใช้ในการติดต่อประสานงาน เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลจากนักเรียน ครู และผู้ปกครอง โดยผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ผู้วิจัยนำแบบสอบถามเกี่ยวกับความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง การทำไวน์กระเจี๊ยบบ้านสะเน่พ่อง มาสรุปวิเคราะห์ข้อมูล

ขั้นตอนที่ 2

การกำหนดจุดมุ่งหมายจุดประสงค์ของหลักสูตรระดับท้องถิ่น

ขั้นตอนนี้ประกอบด้วย 2 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 การสร้างหลักสูตร ส่วนที่ 2 การประเมินคุณภาพของหลักสูตร

ส่วนที่ 1 การสร้างหลักสูตร

การสร้างหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง การทำไวน์กระเจี๊ยบบ้านสะเน่พ่อง สำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยหลักสูตรมี 9 องค์ประกอบ

จุดหมายของหลักสูตร
โครงสร้างเนื้อหา/เวลาเรียน
มาตรฐานการเรียนรู้
ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง
สาระการเรียนรู้
แนวการจัดการเรียนรู้
คำอธิบายรายวิชา
สื่อ/แหล่งเรียนรู้
การวัดผลและประเมินผล

ส่วนที่ 2 การประเมินคุณภาพหลักสูตร

ขั้นตอนนี้ประกอบไปด้วย 2 ส่วน คือ

1. หาค่าดัชนีความสอดคล้องโดยการคำนวณ ค่า IOC โดยให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพความเที่ยงตรง

2. ประเมินความเหมาะสมโดยการนำหลักสูตรท้องถิ่นและแผนการจัดการเรียนรู้ให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินด้วยแบบประเมินที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยมีลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ของ (Likert) คือ ระดับความเหมาะสมมากที่สุด เหมาะสมมาก เหมาะสมปานกลาง เหมาะสมน้อย เหมาะสมน้อยที่สุด โดยกำหนดเกณฑ์ดังนี้

การตรวจให้คะแนน

ระดับความเหมาะสมมากที่สุดตรวจให้	5 คะแนน
ระดับความเหมาะสมมากตรวจให้	4 คะแนน
ระดับความเหมาะสมปานกลางตรวจให้	3 คะแนน
ระดับความเหมาะสมน้อยตรวจให้	2 คะแนน
ระดับความเหมาะสมน้อยที่สุดตรวจให้	1 คะแนน

ขั้นตอนที่ 3 การนำหลักสูตรไปทดลองใช้

การดำเนินงานในขั้นตอนนี้ เป็นการประเมินผลหลังจากนำหลักสูตรไปทดลองใช้เพื่อรวบรวมข้อเสนอแนะต่างๆ สำหรับนำไปใช้ปรับปรุงองค์ประกอบต่างๆ ของหลักสูตรในส่วนที่ยังบกพร่องอยู่ การประเมินผลและปรับปรุงหลักสูตรท้องถิ่น พิจารณาจาก

1. เกณฑ์พิจารณาประสิทธิภาพของหลักสูตรท้องถิ่น

1.1 ประสิทธิภาพของการเรียนการสอน โดยใช้ทั้งด้านกระบวนการและผลผลิตของการใช้หลักสูตร ตามเกณฑ์ $(E_1)/(E_2)$

คำนวณจากสูตร

ประสิทธิภาพของกระบวนการ (E_1)

$$= \frac{\text{ผลรวมของคะแนนที่ได้ระหว่างเรียนทุกคน}}{\text{ผลรวมของคะแนนเต็มจากทุกคนระหว่างเรียน}} \times 100$$

ประสิทธิภาพของผลโดยรวม (E_2)

$$= \frac{\text{ผลรวมของคะแนนที่ได้หลังเรียนทุกคน}}{\text{ผลรวมของคะแนนเต็มจากทุกคนหลังเรียน}} \times 100$$

ดัชนีประสิทธิผล $= \frac{\text{ผลรวมของคะแนนแบบทดสอบหลังเรียน - ผลรวมของคะแนนก่อนเรียน}}{\text{(จำนวนนักเรียน)} \times \text{(คะแนนเต็ม)} - \text{ผลรวมของคะแนนก่อนเรียน}}$

จากสูตรการคำนวณหาค่า $(E_1)/(E_2)$ คือ การหาประสิทธิภาพของรูปแบบการสอนหลักสูตรท้องถิ่นเรื่องการทำไวน์กระเจี๊ยบที่ได้จากการสนทนากลุ่มทั้งด้านกระบวนการ และผลผลิตที่ทดลองสอนโดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นจากการวัดผลสัมฤทธิ์หลังจากสอนจบลงในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้ที่ใช้กิจกรรมการเรียนการสอนทั้ง 3 ประเภท รวมคะแนนของทุกกิจกรรมเป็นคะแนนผลสัมฤทธิ์ระหว่างเรียน (กระบวนการ) (E_1) และรวมคะแนนจากการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน (ผลผลิต) (E_2) หาค่าเฉลี่ยของคะแนนทุกประเภทคะแนนรวมระหว่างเรียนและคะแนนจากการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน

ขั้นตอนที่ 4 การประเมินผลการใช้หลักสูตรท้องถิ่น ปรับปรุงแก้ไขและพัฒนา

ขั้นการประเมินผลการใช้หลักสูตรท้องถิ่น เรื่องการทำไวน์กระเจี๊ยบบ้านสะเน่พ่อง สำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียตำรวจตระเวนชายแดนสุนทรเวชมีวัตถุประสงค์เพื่อสอบถามเกี่ยวกับความพึงพอใจที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง การทำไวน์กระเจี๊ยบบ้านสะเน่พ่อง มีเกณฑ์ดังต่อไปนี้

4.1 มีความสอดคล้องเป็นไปตามเกณฑ์

4.2 มีความเหมาะสมเป็นไปตามเกณฑ์

4.3 ค่า $(E_1)/(E_2)$ เป็นไปตามเกณฑ์

ผู้วิจัยได้ทำตามขั้นตอนของหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง การทำไวน์กระเจี๊ยบบ้านสะเน่พ่อง สำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนสุนทรเวช สรุปว่าหลักสูตรมีคุณภาพเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยดำเนินการทำการวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งออกเป็น 2 ส่วน

1. วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสนทนากลุ่ม เพื่อสร้างรูปแบบการสอนหลักสูตรท้องถิ่น เรื่องการทำไวน์กระเจี๊ยบ การวิเคราะห์ข้อมูลในการสนทนากลุ่มแบ่งเป็น

1.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น ผู้วิจัยได้สรุปจากความคิดเห็นของผู้ดำเนินการสนทนา โดยจดบันทึกและพัฒนากรอบประเด็นในการวิเคราะห์

1.2 การวิเคราะห์เนื้อหาสรุปจากเอกสารจากเครื่องบันทึกและเนื้อหาของกลุ่มสนทนา

2. วิเคราะห์ข้อมูลจากการนำรูปแบบการสอนที่สร้างขึ้นจากกลุ่มสนทนามาหาประสิทธิภาพ

2.1 แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลัง

2.2 คำนวณหาร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่อวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้หลักสูตรท้องถิ่นเรื่องการทำไวน์กระเจี๊ยบบ้านสะเน่พ่อง ที่ได้มาจากการสนทนากลุ่ม และได้ผลการวิเคราะห์การหาประสิทธิภาพของหลักสูตรท้องถิ่นเรื่องการทำไวน์กระเจี๊ยบ

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์หาประสิทธิภาพของรูปแบบการสอนหลักสูตรท้องถิ่นเรื่องการทำไวน์กระเจี๊ยบ ที่ได้จากการสนทนากลุ่ม ทั้งด้านกระบวนการและผลผลิต

นักเรียนคนที่	คะแนนวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียน (30 คะแนน)	คะแนนระหว่างเรียนตามรูปแบบการสอนหลักสูตรท้องถิ่นเรื่องการทำไวน์กระเจี๊ยบของผู้เรียนที่ได้จากการสนทนากลุ่มโดยใช้กิจกรรมการเรียนการสอนทั้ง 3 ประเภท				
		แบบกิจกรรมการแสดงความคิดเห็น (31 คะแนน)	แบบการทำงานเป็นกลุ่ม (62 คะแนน)	แบบการฝึกปฏิบัติ (262 คะแนน)	รวม (355 คะแนน)	คะแนนวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน (30 คะแนน)
1	19	25	52	227	304	23
2	17	25	52	227	304	25
3	17	27	52	226	305	28
4	14	27	52	230	309	27
5	20	28	51	235	314	28
6	22	27	52	235	314	27
7	16	26	55	245	326	25
8	12	27	58	239	324	25
9	19	27	56	242	325	25
10	9	26	53	239	318	21
11	17	29	54	237	320	28
12	16	30	55	228	313	26
13	18	28	50	225	303	25
14	14	27	52	232	311	22
15	18	25	55	232	312	19
16	18	26	53	229	308	22
17	10	24	53	235	312	21
18	16	27	54	238	319	23
19	15	27	53	231	311	24
20	14	27	53	233	313	22
21	18	29	55	235	319	22
22	15	28	55	236	319	21
23	19	26	55	236	317	23
24	20	26	54	228	308	25
25	18	29	55	232	316	24
26	22	30	56	241	327	25

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์หาประสิทธิภาพของรูปแบบการสอนหลักสูตรท้องถิ่นเรื่องการทำไวน์กระเจี๊ยบ ที่ได้จากการสนทนากลุ่ม ทั้งด้านกระบวนการและผลผลิต (ต่อ)

นักเรียนคนที่	คะแนนวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนเรียน (30 คะแนน)	คะแนนระหว่างเรียนตามรูปแบบการสอนหลักสูตรท้องถิ่นเรื่องการทำไวน์กระเจี๊ยบของผู้เรียนที่ได้จากการสนทนากลุ่มโดยใช้กิจกรรมการเรียนการสอนทั้ง 3 ประเภท				
		แบบกิจกรรมการแสดงความคิดเห็น (31 คะแนน)	แบบการทำงานเป็นกลุ่ม (62 คะแนน)	แบบการฝึกปฏิบัติ (262 คะแนน)	รวม (355 คะแนน)	คะแนนวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน (30 คะแนน)
27	20	30	55	245	330	27
28	20	27	57	245	329	27
29	19	28	56	241	325	25
30	23	27	55	242	324	25
รวม	515	815	1618	7046	9479	730
$\bar{x}$	17.16	27.16	53.93	234.86	315.96	24.33
S.D.	3.31	1.53	1.85	5.96	7.84	2.38
ร้อยละของค่าเฉลี่ย	57.20	87.61	86.98	89.64	89.00	81.10

$$\text{ดัชนีประสิทธิผล} = \frac{\text{ผลรวมของคะแนนแบบทดสอบหลังเรียน - ผลรวมของคะแนนก่อนเรียน}}{\text{(จำนวนนักเรียน) } \chi \text{ (คะแนนเต็ม) - ผลรวมของคะแนนก่อนเรียน}}$$

$$\frac{730-515}{(30 \chi 30)} - 515 = 0.55$$

ตารางที่ 2 ผลการวัดความพึงพอใจต่อการเรียนการสอนตามรูปแบบการสอนหลักสูตรท้องถิ่นเรื่องการทำไวน์กระเจี๊ยบของผู้เรียน

ข้อที่	รายการประเมิน	$\bar{x}$	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
1	เนื้อหาของเรื่องที่เรียนมีความน่าสนใจ	4.25	0.44	มาก
2	เรื่องที่เรียนทำให้เกิดทักษะการปฏิบัติงาน	3.95	0.55	มาก
3	เนื้อหาที่เรียนเข้าใจง่าย	4.12	0.34	มาก
4	เรื่องที่เรียนสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน	4.42	0.50	มาก
5	การเรียนเรื่องการทำไวน์กระเจี๊ยบทำให้ข้าพเจ้าเป็นคนละเอียดรอบคอบและมีความอดทน	4.04	0.55	มาก
6	ข้าพเจ้าสามารถนำทรัพยากรที่มีในท้องถิ่นมาใช้ประโยชน์	4.67	0.48	มากที่สุด
7	กิจกรรมการเรียนการสอนแบบนี้ผู้เรียนมีความสนุกสนานที่ได้เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้	4.46	0.50	มาก

ตารางที่ 2 ผลการวัดความพึงพอใจต่อการเรียนการสอนตามรูปแบบการสอนหลักสูตรท้องถิ่นเรื่องการทำไวน์กระเจี๊ยบของผู้เรียน (ต่อ)

ข้อที่	รายการประเมิน	$\bar{x}$	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
8	การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบนี้กระตุ้นให้ผู้เรียนอยากเรียนมากขึ้น	4.00	0.59	มาก
9	กิจกรรมการเรียนทำให้ได้วางแผนการทำงาน ร่วมกับเพื่อนๆ	4.04	0.69	มาก
10	กิจกรรมการเรียนการสอนมีความเหมาะสมกับเนื้อหาและเวลา	4.33	0.70	มาก
11	ข้าพเจ้าได้ลงมือปฏิบัติงานตามความสามารถของตนเอง	4.13	0.44	มาก
12	ข้าพเจ้ามีความเข้าใจและสามารถสร้างความรู้ได้ด้วยตนเอง	4.13	0.34	มาก
13	ความเพียงพอของสื่ออุปกรณ์การเรียนรู้	3.92	0.50	มาก
14	ความน่าสนใจของสื่ออุปกรณ์ที่ครูใช้มีความสอดคล้องและเหมาะสมกับเนื้อหา	4.38	0.49	มาก
15	การได้ฝึกปฏิบัติงานโดยมีภูมิปัญญาท้องถิ่นให้ความรู้	4.63	0.49	มากที่สุด
16	ตรงกับความต้องการในการเรียนรู้	4.33	0.56	มาก
17	เครื่องมือที่ใช้วัดมีความสอดคล้องกับเนื้อหาการเรียน	4.38	0.65	มาก
18	เครื่องมือที่ใช้วัดมีความหลากหลายและเหมาะสมกับผู้เรียน	4.17	0.70	มาก
19	เกณฑ์การวัดการประเมินผลมีความเหมาะสม	4.00	0.51	มาก
20	ข้าพเจ้ามีความพึงพอใจต่อการทำไวน์กระเจี๊ยบ	4.80	0.41	มากที่สุด
	รวม	4.25	0.52	มาก

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการวิจัยโดยใช้กระบวนการกลุ่มแบบมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นเรื่องไวน์กระเจี๊ยบบ้านสะเน่พ่อง สำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนสุนทรเวช

1.1 การสำรวจความต้องการและศึกษาข้อมูลในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นผู้วิจัยและกลุ่มผู้ร่วมวิจัยได้ร่วมกันศึกษาสภาพปัญหาในท้องถิ่น พร้อมร่วมกันกำหนดหลักสูตรท้องถิ่นเรื่องไวน์กระเจี๊ยบบ้านสะเน่พ่องสำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ซึ่งตรงกับขั้นตอนของการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่นในขั้นตอนการสำรวจความต้องการและวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานโดยการสนทนากลุ่ม แบบสอบถามจากครู ผู้ปกครอง และครูกลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาการงานอาชีพและเทคโนโลยี ได้รับความร่วมมืออย่างดีในการให้ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัญหาของการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น และข้อมูลในท้องถิ่นของหมู่บ้านด้วยเหตุผลนี้ผู้วิจัยได้กำหนดและดำเนินการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่นเรื่องไวน์กระเจี๊ยบบ้านสะเน่พ่อง

1.2 การกำหนดจุดมุ่งหมายจุดประสงค์ของหลักสูตรโดยคำนึงถึงความสอดคล้องกับสภาพปัญหาที่วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานตรงกับความต้องการของผู้เรียนการนำไปปฏิบัติจริงได้เลือกและจัดเนื้อหาวิชา เพื่อให้เหมาะสมกับความสามารถในการเรียนรู้ ประโยชน์ที่นักเรียนจะได้รับ ประหยัดเวลาเรียนของนักเรียน ครู และเหมาะสมทันสมัยถูกต้องตามเนื้อหาสาระของหลักสูตร ในการเลือกเนื้อหา คำนึงถึงความสำคัญต่อการเรียนรู้ไม่มากเกินไปน้อยเกินไป ความเชื่อถือได้ถูกต้องสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายที่หลักสูตรกำหนด

1.3 การนำหลักสูตรไปใช้ผู้วิจัยได้ดำเนินการใช้หลักสูตรท้องถิ่น ภายหลังจากพัฒนาหลักสูตรตามขั้นตอนวิธีการพัฒนาตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้แล้ว นำไปทดลองกับ

กลุ่มเป้าหมาย และวางแผนการใช้โดยการให้คำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญทำความเข้าใจในการใช้หลักสูตร

1.4 การประเมินผลหลักสูตร ปรับปรุงแก้ไข และพัฒนาอย่างต่อเนื่องดำเนินการโดยการนำผลการทดลองประเมินว่าหลักสูตรมีความบกพร่องควรแก้ไขหรือปรับปรุงอย่างไร ระหว่างการใช้หลักสูตร และหลังจากใช้หลักสูตรนำข้อมูลจากการประเมินผลมาแก้ไขปรับปรุงหลักสูตรให้เหมาะสมยิ่งขึ้นจนได้หลักสูตรท้องถิ่นที่มีความสมบูรณ์จัดทำโดยการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย

2. ผลการหาประสิทธิภาพและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของการใช้หลักสูตรท้องถิ่นเรื่องไวน์กระเจี๊ยบ บ้านสะเน่พ่อง สำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์สูงขึ้น ซึ่งมาจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังการใช้หลักสูตร แตกต่างกันที่นัยสำคัญทางสถิติระดับ 0.05 โดยค่าเฉลี่ยหลังการใช้หลักสูตร คือ 24.33 และก่อนใช้หลักสูตร เท่ากับ 17.16

2.1 จากการวิเคราะห์ผู้วิจัยได้สังเกตว่านักเรียนส่วนใหญ่สามารถทำงานได้อย่างถูกต้องและลงมือปฏิบัติอย่างดีเยี่ยม มีความกระตือรือร้นให้ความสนใจต่อหลักสูตรท้องถิ่นอย่างดีเยี่ยม

2.2 ประสิทธิภาพของรูปแบบการสอนที่พัฒนาขึ้นจากการสนทนากลุ่มโดยการหาประสิทธิภาพของกระบวนการต่อประสิทธิภาพของผลผลิตซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ผลการหาค่าดัชนีประสิทธิผลของรูปแบบการสอนมีค่าเท่ากับ 0.55 แสดงว่ารูปแบบการสอนที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นทำให้นักเรียนมีความรู้เพิ่มขึ้นจากก่อนเรียนร้อยละ 55

สรุปได้ว่าการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง การทำไวน์กระเจี๊ยบ บ้านสะเน่พ่องที่ได้จากการสนทนากลุ่มมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลตามเกณฑ์ สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอนได้อย่างดี แสดงว่าหลักสูตรท้องถิ่นเรื่องการทำไวน์กระเจี๊ยบ บ้านสะเน่พ่อง สำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนสุนทรเวชมีคุณภาพเป็นไปตามเกณฑ์

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยที่นำเอาเทคนิคการสนทนากลุ่มมาใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อให้ได้รูปแบบการสอนหลักสูตรท้องถิ่นที่ตรงกับความต้องการของผู้ปกครอง ครู และรูปแบบการสอนที่ได้จากการสนทนากลุ่มนี้ผลการวิจัยที่ได้มีประสิทธิภาพประสิทธิผลและนักเรียนมีความพึงพอใจในการเรียนรู้อยู่ในระดับที่มาก ดังนั้น ผลการวิจัยนี้จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง หากสถานศึกษาและครูที่สอนจะได้ทำความเข้าใจให้ดีก่อนที่จะนำเอารูปแบบการสอนนี้ไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนารูปแบบการสอนในวิชาอื่นต่อไป

1.2 การสนทนากลุ่มจะเป็นเทคนิคที่เป็นประโยชน์อย่างมาก ถ้าครูที่สอนจะนำไปประยุกต์ใช้ในกระบวนการเรียนการสอนในรายวิชาอื่นต่อไปเพราะเป็นกระบวนการที่ได้ข้อมูลที่เป็นความต้องการของผู้เรียนโดยตรง และเกิดจากการศึกษาเรียนรู้และส่งผลต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในปัจจุบัน

1.3 การสนทนากลุ่มเป็นเทคนิคที่ผู้วิจัยจำเป็นต้องมีประสบการณ์ในการพูดที่ดี เพื่อกระตุ้นให้ผู้ร่วมสนทนามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นให้ได้มากที่สุดและเป็นคนที่มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้ร่วมสนทนาและมีความยืดหยุ่นสูง

2. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการนำเอากระบวนการพัฒนารูปแบบการสอนหลักสูตรท้องถิ่นที่ได้จากการสนทนากลุ่มไปใช้ในการพัฒนารูปแบบการสอนของกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆ เพื่อเปรียบเทียบผลที่เกิดขึ้นของสาระการเรียนรู้ที่ต่างกัน

2.2 ควรมีการพัฒนารูปแบบการสอนหลักสูตรท้องถิ่นให้มีความหลากหลายและเหมาะสมกับสภาพของแต่ละท้องถิ่นเพื่อเป็นการสืบทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นให้กับเยาวชนและเป็นการสร้างอาชีพรายได้เสริมให้กับนักเรียนและชุมชนได้อย่างยั่งยืน

2.3 ควรมีการวางแผนในการกำหนดขั้นตอนในการดำเนินการเรียนรู้หรือการเก็บรวบรวมข้อมูลที่มีความหลากหลายเพื่อให้สอดคล้องกับสภาพบริบทของชุมชนและโรงเรียนในแต่ละพื้นที่

เอกสารอ้างอิง

กรมวิชาการ. (2539). **สรุปผลการประชุมสัมมนาเรื่องภูมิปัญญาท้องถิ่นกับหลักสูตรที่พึงประสงค์.** กรุงเทพฯ : คุรุสภาลาดพร้าว

สำนักงานคณะกรรมการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2540). **แผนพัฒนาการศึกษาฉบับที่ 8** (พ.ศ. 2540-2544). กรุงเทพฯ : การศาสนา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2542). **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ 2542.** กรุงเทพฯ : พริกหวานกราฟฟิค,

_____. (2545). **แนวทางการวัดผลประเมินผลในชั้นเรียนกลุ่มสาระวิทยาศาสตร์ หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544.** กรุงเทพมหานคร : องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).

อังกูล สมคะเนย์. (2535). **สภาพและปัญหาการนำภูมิปัญญาชาวบ้านมาใช้พัฒนาหลักสูตรในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี.** วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์มหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

การวิจัยเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาความพร้อมทางคณิตศาสตร์ของเด็กอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนเขาดินวิทยาคาร อำเภอท่าม่วง จังหวัดกาญจนบุรี

ACTION RESEARCH FOR DEVELOPING MATHEMATICS RESEADINESS OF KINDERGARTENERS 2 AT KHAODINVITTAYAKAN SCHOOL THAMUANG DISTRICT KANCHANABURI PROVINCE

ลลิดา ระงับพิษ

นักศึกษามหาบัณฑิตสาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี

Lalida Rangabpis

Master of Educational Research and Evaluation. Faculty of Education, Kanchanaburi Rajabhat University

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาผลการวิจัยเชิงปฏิบัติการในการพัฒนาความพร้อมทางคณิตศาสตร์สำหรับนักเรียนชั้นอนุบาล 2 โรงเรียนเขาดินวิทยาคาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กาญจนบุรี เขต 1 โดยใช้กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการ ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ขั้นที่ 1 ขั้นการวางแผน ขั้นที่ 2 ขั้นการปฏิบัติ ขั้นที่ 3 ขั้นการสังเกต ขั้นที่ 4 ขั้นสะท้อนผลการปฏิบัติ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบวัดความพร้อมทางคณิตศาสตร์สำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 แบบสัมภาษณ์สำหรับผู้ปกครอง และแบบสังเกตพฤติกรรมทางคณิตศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยใช้โปรแกรมการวิเคราะห์ SPSS for Window และการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า ความพร้อมทางคณิตศาสตร์ของนักเรียนก่อนได้รับการพัฒนา มีคะแนนเฉลี่ย 41.36 และหลังการพัฒนามีคะแนนเฉลี่ย 61.92

คำสำคัญ : ความพร้อมทางคณิตศาสตร์ วิจัยเชิงปฏิบัติการ

ABSTRACT

This research aimed to study the results of the research in the development of mathematical behavior readiness for kindergarten students 2 of Khaodinwitthayakarn School under Kanchanaburi Primary Educational Service Area Office 1. The research process consisted of four steps : plan, action, observation, reflection. The research instrument consisted of a test form on mathematical readiness model for Kindergarten 2, interviews of parents and an observation of mathematical behavior of kindergarten 2. The statistics used for data analysis were mean, percentage, standard deviation, and content analysis. The research results showed that the average score of students' mathematical readiness before development was 41.36 and the average score of 61.92 after development.

Keywords : mathematics readiness, action research

บทนำ

"การศึกษาปฐมวัย คือ การสร้างคน สร้างชาติ" (คณะกรรมการงานวิจัยและพัฒนาอนุบาลศึกษา, 2543 หน้า 2) เป็นรากฐานที่สำคัญที่สุดในการเรียนโดยมีเป้าหมายหลัก เพื่อการพัฒนาเด็กอย่างเป็นองค์รวมในทุกด้าน (นภเนตร ธรรมบวร, 2546 หน้า 81)

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 ได้จัดการศึกษาในลักษณะของการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษาเด็กจะได้รับการพัฒนาทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาตามวัยและความสามารถของแต่ละบุคคล (กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, 2546, หน้า 31)

การเตรียมความพร้อมทางการเรียนจึงเป็นการปูพื้นฐานความรู้อันจำเป็นสำหรับการเรียน (ภรณี รัตนะ, 2535 หน้า 43 - 44) ซึ่งสอดคล้องกับเยาวพา เดชะคุปต์ (2542, หน้า 7) ที่กล่าวว่า การสอนปฐมวัยควรจัดในรูปของการเตรียมความพร้อมหรือกิจกรรม เพื่อให้เด็กเกิดความคิดรวบยอดจากการเล่น การกระทำ และการลงมือปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ด้วยตนเอง ไม่ควรเน้นการอ่านออก เขียนได้เป็นสำคัญ แต่ควรให้เด็กได้รับการเตรียมความพร้อมเพื่อพัฒนาตนเองทุกๆ ด้าน คือ ทั้งทาง ด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาไปพร้อมๆ กัน ซึ่งเช่นเดียวกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 ได้กำหนดให้เด็กทุกคนมีสิทธิที่จะได้รับการอบรมเลี้ยงดูและส่งเสริมพัฒนาการตลอดจนการเรียนรู้อย่างเหมาะสม ด้วยปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างเด็กกับพ่อแม่ เด็กกับผู้เลี้ยงดู หรือบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษาเด็กปฐมวัย เพื่อให้เด็กมีโอกาสพัฒนาตนเองตามลำดับขั้นของพัฒนาการทุกด้านอย่างสมดุลและเต็มตามศักยภาพ (กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, 2546 หน้า 7) ซึ่งในการจัด ประสบการณ์การเรียนรู้ให้กับเด็กปฐมวัยจะต้องยึดหลักการอบรมเลี้ยงดูควบคู่กับการให้การศึกษา โดยต้องคำนึงถึงความสนใจและความต้องการของเด็กทุกคน โดยจัดกิจกรรมที่หลากหลายบูรณาการผ่านการเล่นและกิจกรรมที่ให้ประสบการณ์ตรงผ่านประสาทสัมผัสทั้งห้า ให้เหมาะสมกับวัยและความแตกต่างระหว่างบุคคล

คณิตศาสตร์มีบทบาทสำคัญยิ่งต่อการพัฒนาความคิดมนุษย์ ทำให้มนุษย์มีความคิดสร้างสรรค์ คิดอย่างมีเหตุผล เป็นระบบ มีแบบแผน สามารถวิเคราะห์ปัญหาหรือสถานการณ์ได้อย่างถี่ถ้วน รอบคอบ ช่วยให้คาดการณ์ วางแผน ตัดสินใจ แก้ปัญหา และนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างถูกต้องเหมาะสม นอกจากนี้คณิตศาสตร์ยังเป็นเครื่องมือในการศึกษาทางด้านวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและศาสตร์อื่นๆ คณิตศาสตร์จึงมีประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิต ช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้น และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข (กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, 2551, หน้า 47) คณิตศาสตร์จึงมีประโยชน์ต่อการดำรงชีวิต และช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิตให้มีความสมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา และอารมณ์ สามารถคิดเป็น ทำเป็น และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข (วิไล มาศจรัส และปานรวี ยงยุทธวิชัย, 2551, หน้า 36 - 37)

ปัจจุบันการจัดการเรียนการสอนในระดับชั้นอนุบาลมุ่งให้เด็กมีพัฒนาการที่เหมาะสมกับความสามารถ และความแตกต่างระหว่างบุคคลตามมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 โดยครูผู้สอนมีความสำคัญต่อการจัดกิจกรรมพัฒนาการเด็กและเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการจัดสภาพแวดล้อม ประสบการณ์สำคัญ กิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กเพื่อส่งเสริมพัฒนาการทุกด้านทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ตามสาระการเรียนรู้ของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย และเพื่อเป็นการเชื่อมต่อสาระการเรียนรู้ระดับปฐมวัยกับสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ให้สอดคล้องและประสบผลสำเร็จ ดังนั้น การพัฒนาความพร้อมทางคณิตศาสตร์จะจัดการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบระเบียบตามหลักปรัชญา ทฤษฎี หลักการ แนวคิด หรือความเชื่อต่างๆ โดยมีการจัดกระบวนการหรือขั้นตอนในการจัดการเรียนการสอนโดยอาศัยวิธีสอนและเทคนิคการสอนต่างๆ ที่สามารถช่วยให้สภาพการเรียนการสอนนั้นเป็นไปตามทฤษฎี หลักการหรือแนวคิดที่ยึดถือและได้รับการพิสูจน์ ทดสอบหรือยอมรับว่ามีประสิทธิภาพ สามารถใช้เป็นแบบแผนในการเรียนการสอนให้บรรลุวัตถุประสงค์ (ทิศนา แขมมณี, 2545, หน้า 3 - 4)

จากความสำคัญที่กล่าวมาข้างต้น ในฐานะที่ผู้วิจัยเป็นครูผู้สอนระดับก่อนปฐมวัยจึงมีความสนใจและมีแนวคิดที่จะพัฒนาความพร้อมทางคณิตศาสตร์สำหรับเด็กชั้นอนุบาลปีที่ 2 โดยใช้เทคนิคและวิธีการใหม่ๆ มาใช้ในการพัฒนาความพร้อมทางคณิตศาสตร์ โดยการใช้กระบวนการ

วิจัยเชิงปฏิบัติการ เพื่อพัฒนาความพร้อมทางคณิตศาสตร์และเห็นความสำคัญของคณิตศาสตร์สำหรับเด็กชั้นอนุบาลต่อไป

วัตถุประสงค์งานวิจัย

เพื่อใช้กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการพัฒนาความพร้อมทางคณิตศาสตร์ของเด็กอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนเขาดินวิทยาคาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1

ขอบเขตของการวิจัย

1. รูปแบบการวิจัย การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (action research)

2. เนื้อหา เป็นการพัฒนาความพร้อมทางคณิตศาสตร์ของนักเรียน ประกอบด้วย 5 เรื่อง คือ

2.1 ความสามารถในการเปรียบเทียบ เป็นการเปรียบเทียบสิ่งต่างๆ ตามความสูง-ต่ำ ยาว-สั้น มาก-น้อย และหนัก-เบา

2.2 ความสามารถในการจำแนก เป็นการจัดจำแนกสิ่งต่างๆ ตามรูปร่างกลม สามเหลี่ยม สี่เหลี่ยม และขนาดเล็ก–ใหญ่

2.3 ความสามารถในการจัดหมวดหมู่ เป็นการจัดหมวดหมู่สิ่งต่างๆ ตามสี รูปร่าง ขนาด และความยาว

2.4 ความสามารถในการเรียงลำดับ เป็นการเรียงลำดับสิ่งของต่างๆ ตามความ สูง-เตี้ย จากความ เตี้ย-สูง จากความ ยาว-สั้น จากความ สั้น-ยาว จากความ ใหญ่-เล็ก จากความ เล็ก-ใหญ่ จากจำนวน มาก-น้อย และจากจำนวน น้อย-มาก

2.5 ความสามารถในการรู้ค่าจำนวน เป็นความสามารถในการนับ แสดงค่าจำนวน 1-10 รู้ค่าจำนวนน้อย จำนวนมาก

3. ประชากร นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนเขาดินวิทยาคาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 ที่กำลังเรียนอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 จำนวน 25 คน

4. ตัวแปรที่ศึกษา

4.1 ตัวแปรอิสระ คือ กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการ

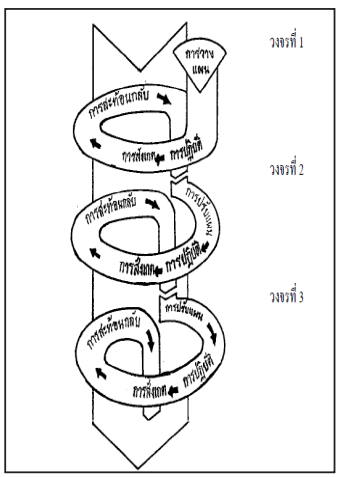
4.2 ตัวแปรตาม คือ ความพร้อมทางคณิตศาสตร์นักเรียน 5 ด้าน

5. พื้นที่ที่ทำการวิจัย โรงเรียนเขาดินวิทยาคาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กาญจนบุรี เขต 1 อำเภอเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี

6. ระยะเวลาในการทำวิจัย ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาความพร้อมทางคณิตศาสตร์ของเด็กชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนเขาดินวิทยาคาร อำเภอท่าม่วง จังหวัดกาญจนบุรี สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กาญจนบุรี เขต 1 มีวิธีดำเนินการวิจัยโดยมีวิธีดำเนินการวิจัยเชิงปฏิบัติการตามแนวทางของเคมมิสและแมคเทกการ์ต ซึ่งมี 4 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การวางแผน 2) การปฏิบัติการ 3) การสังเกต และ 4) การสะท้อนการปฏิบัติการ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. ขั้นวางแผน

เป็นการสำรวจสภาพปัญหา สาเหตุ และวิธีการแก้ปัญหา รวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อนำมาวางแผนการสร้างเครื่องมือ ประกอบด้วย 2 กิจกรรมหลัก คือ 1) สำรวจสภาพปัญหา สาเหตุ และวิธีการแก้ปัญหา 2) วางแผนการสร้างเครื่องมือวิจัย โดยนำข้อมูลจากการสำรวจสภาพปัญหา สาเหตุ และวิธีการแก้ปัญหา นำมาวิเคราะห์ข้อมูล ศึกษาแนวคิด และทฤษฎี ที่เกี่ยวข้องแล้วดำเนินการสร้างเครื่องมือวิจัย ได้แก่ แบบทดสอบวัดความพร้อมทางคณิตศาสตร์ก่อนและหลังการพัฒนา การวางแผนการสร้างเครื่องมือวิจัย โดยยึดวัตถุประสงค์จากความพร้อมทางคณิตศาสตร์เป็นหลัก

วัตถุประสงค์

1. เพื่อสำรวจสภาพปัญหาสาเหตุ และวิธีการแก้ปัญหาความพร้อมทาง

2. เพื่อกำหนดขั้นตอนในการวางแผนและกำหนดทางเลือกในการสร้างเครื่องมือพัฒนาความพร้อมของนักเรียนชั้นอนุบาล 2 ให้สอดคล้องกับสภาพปัญหา และสาเหตุของปัญหาที่สำรวจ

วิธีดำเนินการ

1. สำรวจสภาพปัญหา สาเหตุ และวิธีการแก้ปัญหา ผู้วิจัยได้สำรวจสภาพปัญหาจากแหล่งข้อมูลต่างๆ ดังนี้

- จากแบบสอบถามการสำรวจสภาพปัญหาความพร้อมทางคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2

- จากการสนทนากลุ่ม (focus group) ผู้บริหารโรงเรียน ครู และผู้ปกครองนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2

- จากการสังเกตสภาพปัญหาในชั้นเรียน พฤติกรรมของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ที่ผ่านมาของผู้วิจัยเอง

ประชากรที่ใช้ในการสำรวจสภาพปัญหาสาเหตุและวิธีการแก้ปัญหาในครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนเขาดินวิทยาคาร ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 จำนวน 25 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วย 1) แบบสอบถามสภาพความพร้อมทางคณิตศาสตร์ 2) การสนทนากลุ่มระหว่างผู้บริหาร ครู และผู้ปกครองนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 3) แบบสังเกตพฤติกรรมความพร้อมทางคณิตศาสตร์

2. วางแผนการสร้างเครื่องมือวิจัย

- ประชากรที่พัฒนาความพร้อมทางคณิตศาสตร์ครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนเขาดินวิทยาคาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กาญจนบุรี เขต 1 ที่กำลังเรียนอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 จำนวน 25 คน

- การวางแผนการดำเนินการ

1. ดำเนินการประชุมชี้แจงการพัฒนาความพร้อมทางคณิตศาสตร์ให้กับนักเรียนและผู้ปกครองชั้นอนุบาลปีที่ 2

2. ทดสอบความรู้ก่อนการพัฒนา

3. พัฒนาความพร้อมทางคณิตศาสตร์โดยใช้การจัดกิจกรรมพัฒนาความพร้อมทางคณิตศาสตร์กับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 จำนวน 15 แผน (ไม่รวมปฐมนิเทศ และการวัดความพร้อมทางคณิตศาสตร์ ก่อนการพัฒนาและหลังการพัฒนา)

4. ทดสอบความรู้หลังการพัฒนา

5. เปรียบเทียบคะแนนความพร้อมทางคณิตศาสตร์ของนักเรียนก่อนและหลังการพัฒนา

6. สรุปผลการพัฒนาความพร้อมทางคณิตศาสตร์ของนักเรียน

แบบแผนการทดลอง

การเลือกแบบแผนการทดลอง ผู้วิจัยดำเนินการทดลองแบบกลุ่มเดียวสอบก่อนและหลัง (one group pretest – posttest design) ของล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ (2543, หน้า 249-248)

2. ขั้นปฏิบัติการ

การดำเนินการพัฒนา เป็นการนำขั้นตอนในการวางแผนมาดำเนินการพัฒนาความพร้อมทางคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนเขาดินวิทยาคาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กาญจนบุรี เขต 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 จำนวน 25 คน ผู้วิจัยเริ่มจากการปฐมนิเทศ วัดความพร้อมทางคณิตศาสตร์ นำผลการวัดความพร้อมทางคณิตศาสตร์ก่อนการพัฒนามาพิจารณาปัญหาและอุปสรรค จากนั้นจึงวางแผนการพัฒนาความพร้อมทางคณิตศาสตร์ แล้วเริ่มกระบวนการพัฒนา

ความพร้อมทางคณิตศาสตร์ มีการประเมินระหว่างการพัฒนา โดยประเมินความคิดเห็นความรู้สึกของผู้ปกครอง และพฤติกรรมของนักเรียน เมื่อจบการพัฒนาแต่ละด้าน แล้วจึงนำผลการพัฒนามาวิเคราะห์และวิจารณ์เพื่อปรับปรุงในรอบต่อไป ถ้าหากยังไม่จบเนื้อหาในการพัฒนาก็เริ่มขั้นตอนของการวางแผนการพัฒนาใหม่ จนถึงขั้นตอนของการนำผลการพัฒนามาวิเคราะห์และวิจารณ์เพื่อปรับปรุง แล้วจึงวัดความพร้อมทางคณิตศาสตร์เมื่อจบการพัฒนา (act and observe) จากนั้นนำผลการวัดมาวิเคราะห์ผลอีกครั้งหนึ่ง

วัตถุประสงค์

เพื่อพัฒนาความพร้อมทางคณิตศาสตร์ของเด็กนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนเขาดินวิทยาคารสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 จำนวน 25 คน

วิธีดำเนินการ

ผู้วิจัยเริ่มจากการปฐมนิเทศ (plan) วัดความพร้อมทางคณิตศาสตร์ก่อนการพัฒนา (act and observe) นำผลการวัดความพร้อมทางคณิตศาสตร์ก่อนการพัฒนามาพิจารณาปัญหา และอุปสรรค (reflect) จากนั้นจึงวางแผนการพัฒนาความพร้อมทางคณิตศาสตร์ (plan) แล้วเริ่มกระบวนการพัฒนาความพร้อมทางคณิตศาสตร์ (act and observe) มีการประเมินระหว่างการพัฒนา (act and observe) โดยประเมินความคิดเห็น ความรู้สึกของผู้ปกครองและพฤติกรรมของนักเรียนเมื่อจบการพัฒนาแต่ละด้าน แล้วจึงนำผลการพัฒนามาวิเคราะห์ เพื่อปรับปรุงในรอบต่อไป (reflect) ถ้าหากยังไม่จบ เนื้อหาในการพัฒนาก็เริ่มขั้นตอนของการวางแผนการพัฒนาใหม่ (plan) จนถึงขั้นตอนของการนำผลการพัฒนามาวิเคราะห์เพื่อปรับปรุง (reflect) แล้วจึงวัดความพร้อมทางคณิตศาสตร์ เมื่อจบการพัฒนา (act and observe) และนำผลการวัดมาวิเคราะห์อีกครั้งหนึ่ง เพื่อทบทวนและประเมินวงจรเพื่อปรับแผน (reflect of review and evaluate cycle)

1. ปฐมนิเทศ เป็นการเกริ่นนำให้นักเรียนและผู้ปกครองเห็นความสำคัญของความพร้อมทางคณิตศาสตร์ พร้อมทั้งกล่าวถึงรายละเอียดและวัตถุประสงค์ของการใช้กิจกรรมจากแผนการจัดประสบการณ์พัฒนาความพร้อมทางคณิตศาสตร์ เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันในการจัดกิจกรรม ได้แก่

1.1 ทำความเข้าใจกับผู้ปกครองและนักเรียนเกี่ยวกับขอบข่ายความพร้อมทางคณิตศาสตร์ของนักเรียนทั้ง 5 ประเภท ว่ามีรายละเอียดอย่างไรบ้าง มีแนวในการปฏิบัติตนอย่างไร

1.2 กำหนดข้อตกลงและชี้แจงนักเรียนเกี่ยวกับหน้าที่ของนักเรียนและผู้ปกครองที่ต้องปฏิบัติในขณะที่ผู้วิจัยดำเนินการทดลองและหลังการทดลองแต่ละครั้ง ได้แก่

1.2.1 วิธีการจัดทำแบบบันทึกพฤติกรรมของนักเรียนตามหลักเกณฑ์และรายละเอียดพฤติกรรมที่กำหนด โดยใช้บันทึกที่กำหนดให้อย่างเป็นขั้นตอน

1.2.2 วิธีการสังเกตพฤติกรรมของเพื่อนนักเรียน การปฏิบัติตนและการรายงานผลการสังเกตตามแบบสังเกตที่กำหนดให้

2. ทดสอบก่อนการพัฒนา ในวันที่ผู้วิจัยดำเนินการทดสอบก่อนการพัฒนาความพร้อมทางคณิตศาสตร์ของนักเรียน โดยใช้แบบทดสอบวัดความพร้อมทางคณิตศาสตร์ฉบับสมบูรณ์ เป็นข้อสอบแบบปรนัย ชนิด 3 ตัวเลือก จำนวน 5 ฉบับ ฉบับละ 10 ข้อ รวมจำนวน 50 ข้อ ผู้วิจัยเป็นผู้ตรวจและเก็บคะแนนไว้เพื่อเปรียบเทียบผลการทดลองหลังการพัฒนาความพร้อมทางคณิตศาสตร์

3. วางแผนการพัฒนาความพร้อมทางคณิตศาสตร์ (plan) โดยนำข้อมูลที่ได้จากการวัดมาวิเคราะห์

4. พัฒนาความพร้อมทางคณิตศาสตร์ของนักเรียน (act and observe) โดยการใช้กิจกรรมตามแผนการจัดประสบการณ์เพื่อพัฒนาความพร้อมทางคณิตศาสตร์ 15 ครั้ง ควบคู่ไปกับการใช้เครื่องมือในการประเมินผลจากสภาพจริง โดยครูดังตัวอย่าง

3. ขั้นสังเกต

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยแบ่งการเก็บข้อมูลเป็นก่อนการพัฒนาระหว่างการพัฒนา และหลังการพัฒนา ดังมีรายละเอียด ดังนี้

1. ทดสอบก่อนการพัฒนา (pretest) โดยใช้แบบทดสอบวัดพฤติกรรมทางคณิตศาสตร์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

2. ดำเนินการพัฒนาโดยใช้กิจกรรมตามแผนการจัดประสบการณ์เพื่อพัฒนาความพร้อมทางคณิตศาสตร์ ใช้เวลาพัฒนา 15 ครั้ง ครั้ง ละ 1 ชั่วโมง เป็นเวลา 3 สัปดาห์

3. ทดสอบหลังจากการพัฒนา (posttest) โดยใช้แบบทดสอบฉบับเดียวกันกับที่ใช้ทดสอบก่อนการพัฒนา

4. นำแบบทดสอบที่นักเรียนตอบมาตรวจให้คะแนน นำผลการตรวจให้คะแนนไปวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาวิจัย ประกอบด้วย

1. ข้อมูลเชิงคุณภาพ ได้แก่ การเก็บรวบรวมข้อมูลจากการประเมินในระหว่างพัฒนาโดยใช้วิธีการสังเกตการสัมภาษณ์ การสนทนากับนักเรียนและครูในโรงเรียนตามสภาพที่เป็นจริงสะท้อนผลการจัดกิจกรรม รวมทั้งปัญหาอุปสรรคของการดำเนินกิจกรรมแล้วทำการวิเคราะห์เนื้อหาเชิงอุปนัย (inductive content analysis)

2. ข้อมูลเชิงปริมาณ โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลก่อนการพัฒนา และหลังการพัฒนาผสานกับเครื่องมือการประเมินจากสภาพจริง ได้แก่

2.1 ทดสอบด้วยแบบทดสอบวัดพฤติกรรมความพร้อมทางคณิตศาสตร์ก่อนการพัฒนา และหลังการพัฒนา

2.2 หาค่าสถิติพื้นฐานคะแนนความพร้อมทางคณิตศาสตร์ก่อนพัฒนา และหลังการพัฒนา

2.3 วิเคราะห์ความก้าวหน้าของคะแนนความพร้อมทางคณิตศาสตร์ โดยใช้ร้อยละความก้าวหน้า

4. ขั้นสะท้อนการปฏิบัติ

การทบทวนประเมินและประเมินวงจร เพื่อปรับแผนการวิจัยเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาความพร้อมทางคณิตศาสตร์ที่กำหนดไว้ก่อนการพัฒนา ระหว่างการพัฒนาและหลังการพัฒนา เมื่อพบข้อบกพร่องระหว่างการพัฒนาที่แก้ไขได้ก็จะแก้ไขทันที เมื่อดำเนินการตามแผนการจัดประสบการณ์ที่วางไว้จนครบสัปดาห์ สุดท้ายแล้วประเมินนักเรียน โดยใช้เกณฑ์ตามที่ผู้วิจัยกำหนด เพื่อเป็นการนำเสนอผลงาน เป็นข้อมูลย้อนกลับให้นักเรียนทราบผลการพัฒนาคณิตศาสตร์ของนักเรียน

ผู้วิจัยได้ทำการปรับปรุงรายละเอียดในขั้นตอน ทบทวนประเมินวงจรเพื่อปรับแผน ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 1 แสดงผลการวิจัยก่อนและหลังการพัฒนา

วงจรที่ 1							วงจรที่ 2						วงจรที่ 3					
ลำดับที่	การเปรียบเทียบ	การจำแนก	การจัดหมวดหมู่	การเรียงลำดับ	การรู้ค่าจำนวน	รวม	การเปรียบเทียบ	การจำแนก	การจัดหมวดหมู่	การเรียงลำดับ	การรู้ค่าจำนวน	รวม	การเปรียบเทียบ	การจำแนก	การจัดหมวดหมู่	การเรียงลำดับ	การรู้ค่าจำนวน	รวม
1	6	4	3	6	6	25	5	7	6	7	8	33	8	6	8	8	7	37
2	5	3	5	4	5	22	4	5	5	6	7	27	5	6	6	7	5	29
3	9	9	8	8	9	43	9	10	9	9	10	47	10	9	9	10	10	48
4	7	6	6	5	6	30	7	7	9	5	7	35	8	8	8	7	9	40
5	6	5	5	6	8	30	8	7	8	7	8	38	9	7	9	8	9	42
6	7	6	5	5	7	30	7	8	7	6	8	36	8	6	9	7	9	39
7	6	6	6	7	6	31	7	6	8	8	9	38	9	6	7	8	9	39
8	4	4	5	4	6	23	6	5	5	6	6	28	6	5	6	7	6	30
9	9	8	9	8	10	44	10	8	9	10	10	47	10	10	9	10	10	49
10	7	5	5	5	6	28	8	8	8	8	6	38	8	7	8	8	9	40
11	6	5	6	5	7	29	7	7	7	8	7	36	8	7	9	9	9	42
12	7	8	8	9	9	41	9	8	9	9	10	45	10	9	10	10	10	49
13	8	7	8	8	9	40	9	8	9	8	10	44	10	9	9	9	10	47

1. ผู้วิจัยมีการประเมินผลระหว่างการพัฒนา โดยเมื่อพบปัญหาหรือข้อบกพร่องที่สามารถแก้ไขได้ก็จะดำเนินการแก้ไขทันที

2. ในการจัดกิจกรรมตามแผนการจัดประสบการณ์ นักเรียนส่วนใหญ่มีความกล้าแสดงออก สนใจในกิจกรรมที่จัดให้แต่มีนักเรียนบางคนยังไม่ค่อยมีความมั่นใจในตนเอง ผู้วิจัยได้ใช้แรงเสริมโดยพูดชมเชย

3. การบันทึกพฤติกรรมของนักเรียนทำให้ผู้วิจัยสามารถนำข้อมูลไปปรับกิจกรรมในครั้งต่อไปและนักเรียนได้นำข้อมูลไปปรับปรุงแก้ไขทำให้เกิดความภาคภูมิใจในตนเอง

ตารางที่ 1 แสดงผลการวิจัยก่อนและหลังการพัฒนา (ต่อ)

	วงจรที่ 1						วงจรที่ 2						วงจรที่ 3					
ลำดับที่	การเปรียบเทียบ	การจำแนก	การจัดหมวดหมู่	การเรียงลำดับ	การรู้ค่าจำนวน	รวม	การเปรียบเทียบ	การจำแนก	การจัดหมวดหมู่	การเรียงลำดับ	การรู้ค่าจำนวน	รวม	การเปรียบเทียบ	การจำแนก	การจัดหมวดหมู่	การเรียงลำดับ	การรู้ค่าจำนวน	รวม
14	6	6	5	5	7	29	7	7	8	7	9	38	8	7	9	8	9	41
15	6	5	4	4	6	25	6	5	6	5	7	29	8	6	7	7	7	35
16	7	5	4	5	5	26	8	7	6	8	8	37	9	7	9	9	9	43
17	6	4	4	6	6	26	7	5	5	5	8	30	7	6	7	7	7	34
18	8	8	7	8	10	41	9	9	8	9	10	45	10	9	9	9	10	47
19	6	6	6	6	6	30	8	7	8	7	8	38	8	7	8	9	9	41
20	6	6	5	6	7	30	7	7	7	8	9	38	8	8	9	9	9	43
21	6	4	5	5	6	26	7	6	5	6	8	32	7	5	7	7	7	33
22	6	5	5	6	8	30	6	6	6	6	9	33	8	6	9	8	9	40
23	5	4	6	7	6	28	7	8	7	8	8	38	9	8	9	9	9	44
24	6	5	6	6	7	30	8	6	7	9	8	38	9	6	8	9	9	41
25	5	4	4	5	7	25	6	6	7	6	7	32	7	6	7	7	7	34
รวม	160	138	140	149	175	762	182	173	179	181	205	920	207	176	205	206	213	1007
เฉลี่ย	6.40	5.52	5.60	5.96	7.00	30.48	7.28	6.92	7.16	7.24	8.20	36.8	8.28	7.04	8.20	8.24	8.52	40.28
ร้อยละ	64.00	55.20	56.00	59.60	70.00	60.96	72.80	69.20	71.60	72.40	82.00	73.60	82.80	70.40	82.00	82.40	85.20	80.56

จากตารางที่ 1 พบว่า หลังการพัฒนาเด็กมีความพร้อมทางคณิตศาสตร์ในระดับอนุบาลปีที่ 2 ทั้ง 5 ด้าน โดยแยกเป็นรายด้านเด็กมีคะแนนเพิ่มขึ้นเรียงจากมากไปหาน้อย ด้านการรู้ค่าจำนวน มีเด็กจำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 96.55 ด้านการเปรียบเทียบ เด็กจำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 82.76 ด้านการเรียงลำดับ เด็กจำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 79.31 ด้านการจัดหมวดหมู่ เด็กจำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 75.86 และด้านการจำแนก เด็กจำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 68.96 และเมื่อถามถึงความพึงพอใจในความพร้อมทางคณิตศาสตร์ของเด็กจากการสนทนากลุ่มผู้ปกครองเด็ก ผลปรากฏว่า ผู้ปกครองเด็กมีความพึงพอใจต่อความพร้อมทางคณิตศาสตร์ของเด็กในด้านการเปรียบเทียบ การจำแนก การจัดหมวดหมู่ การเรียงลำดับและการรู้ค่าจำนวน ในระดับอนุบาลปีที่ 2 ที่จะเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

ตารางที่ 2 ตารางแสดงผลคะแนนการทดสอบวัดความพร้อมทางคณิตศาสตร์คะแนนทดสอบก่อนการจัดประสบการณ์และหลังการจัดประสบการณ์

pretest (เต็ม 20)	posttest (เต็ม 20)	D	D^2
270	400	130	686
10.80	16.00		

จากตารางที่ 2 เมื่อสิ้นสุดการจัดประสบการณ์เพื่อพัฒนาความพร้อมทางคณิตศาสตร์ของเด็กชั้นอนุบาลปีที่ 2 ผู้วิจัยจัดให้เด็กได้ทำแบบทดสอบวัดความพร้อมทางคณิตศาสตร์หลังการจัดประสบการณ์แล้วนำคะแนนมาเปรียบเทียบกับคะแนนก่อนการจัดประสบการณ์ ซึ่งผลการเปรียบเทียบคะแนนก่อนการจัดประสบการณ์และหลังการจัดประสบการณ์

ผลการเปรียบเทียบการพัฒนาความพร้อมทางคณิตศาสตร์ของเด็กชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนเขาดินวิทยาคาร คะแนนก่อนพัฒนาและหลังพัฒนา พบว่า เด็กชั้นอนุบาลปีที่ 2 หลังได้รับการพัฒนาโดยคะแนนเฉลี่ยหลังการพัฒนาสูงกว่าก่อนการพัฒนา

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า เด็กชั้นอนุบาลปีที่ 2 มีคะแนนเฉลี่ยการพัฒนาความพร้อมทางคณิตศาสตร์หลังการพัฒนาโดยใช้แบบฝึกหัด เกมการศึกษา และเล่นตามมุมเสริมประสบการณ์เล่น-เรียน (บทบาทสมมุติ) สูงกว่าก่อนการพัฒนาโดยคะแนนเฉลี่ยก่อนการพัฒนาเท่ากับ 10.80 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.58 และคะแนนเฉลี่ยหลังการพัฒนาเท่ากับ 16.00 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.43

การเปรียบเทียบความพร้อมทางคณิตศาสตร์ของเด็กชั้นอนุบาลปีที่ 2 หลังการพัฒนากับเกณฑ์คะแนนร้อยละ 70

เมื่อสิ้นสุดการจัดประสบการณ์เพื่อพัฒนาความพร้อมทางคณิตศาสตร์ของเด็กชั้นอนุบาลปีที่ 2 ครบแล้วนั้น ผู้วิจัยจัดให้เด็กทำแบบทดสอบวัดความพร้อมทางคณิตศาสตร์หลังการจัดประสบการณ์แล้วนำคะแนนมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์คะแนนร้อยละ

ผลการเปรียบเทียบการพัฒนาความพร้อมทางคณิตศาสตร์ของเด็กชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนเขาดินวิทยาคาร คะแนนหลังการพัฒนากับเกณฑ์ คะแนนร้อยละ 70 พบว่า เด็กชั้นอนุบาลปีที่ 2 หลังได้รับการพัฒนามีความพร้อมทางคณิตศาสตร์สูงกว่าเกณฑ์ คะแนนร้อยละ 70 โดยมีคะแนนเฉลี่ยหลังการพัฒนา ร้อยละ 80.00

การอภิปรายผล

จากการวิจัยพบว่า การวิจัยเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาความพร้อมทางคณิตศาสตร์สำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนเขาดินวิทยาคาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กาญจนบุรี เขต 1 ในขั้นการวางแผนพบว่าทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งคณะครู นักเรียน และผู้ปกครองให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี ขั้นการวางแผน ผู้วิจัยได้ดำเนินการสำรวจข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัญหา แนวทางในการแก้ปัญหาและวางแผนกำหนดแนวทางในการพัฒนาความพร้อมทางคณิตศาสตร์สำหรับนักเรียน โดยใช้แบบวัดความพร้อมทางคณิตศาสตร์ แบบสัมภาษณ์ผู้ปกครอง แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์ หาแนวทางการพัฒนา โดยจัดทำแผนการจัดประสบการณ์ สื่อนวัตกรรมการเรียนการสอน และแบบสังเกตพฤติกรรมทางคณิตศาสตร์ ซึ่งสอดคล้องกับข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยเชิงปฏิบัติการของสุวิมล ว่องวาณิช (2544) กล่าวไว้ว่า นักวิจัยต้องคิดว่าอะไรเป็นสิ่งที่ควรทำก่อนในการวิจัยและการวิจัยเชิงปฏิบัติการเป็นการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับผู้อื่นซึ่งบุคคลเหล่านี้จะช่วยสนับสนุนข้ออ้างที่ผู้วิจัยได้ค้นพบ ซึ่งจะเป็นข้อมูลที่มีส่วนช่วยในการนำไปปรับปรุงการศึกษาแก้ปัญหาได้ตรงจุดที่สุด โดยสอดคล้องกับกิตติพร ปัญญาภิญโญผล (2540) กล่าวไว้ว่า การวิจัยเชิงปฏิบัติการนั้นครูผู้สอนเหมาะสมที่จะทำ เพราะครูเป็นผู้ที่ทราบปัญหาของตน ปัญหาของนักเรียนได้ดีที่สุด และครูสามารถเลือกแนวทางแก้ปัญหาได้ตรงกับสภาพปัญหาที่สุด ขั้นการปฏิบัติและการสังเกต ผู้วิจัยดำเนินการตามแผนที่วางไว้ โดยผู้วิจัยจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียน

เป็นสำคัญให้ความเป็นกันเองกับนักเรียน ให้คำแนะนำ ปรับปรุงแก้ไขกรณีนักเรียนไม่เข้าใจ หลังการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในแต่ละแผนการจัดประสบการณ์ผู้วิจัยบันทึกการสังเกตพฤติกรรมทางคณิตศาสตร์ของนักเรียน และสิ้นสุดกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ผู้วิจัยวัดความพร้อมทางคณิตศาสตร์หลังการพัฒนาด้วยแบบวัดความพร้อมทางคณิตศาสตร์ ขั้นการสะท้อนการปฏิบัติ เป็นการนำข้อมูลที่ได้จากขั้นปฏิบัติ ได้แก่ แบบวัดความพร้อมทางคณิตศาสตร์ และแบบสังเกตพฤติกรรมทางคณิตศาสตร์ พบว่านักเรียนมีความพร้อมทางคณิตศาสตร์หลังการพัฒนาเฉลี่ยเพิ่มขึ้น และพฤติกรรมระหว่างการพัฒนามีการพัฒนาเฉลี่ยเพิ่มขึ้นทุกสัปดาห์ ซึ่งสอดคล้องกับกิตติพร ปัญญาภิญโญผล (2540) ได้ทำการวิจัยเรื่อง รูปแบบของวิธีการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน : กรณีศึกษาสำหรับครูประถมศึกษาและกรณีศึกษาสำหรับครูมัธยม (2541) มีวัตถุประสงค์ของการวิจัย คือ เพื่อหารูปแบบของวิธีการวิจัยปฏิบัติการสำหรับครูผู้สอนวิชาคณิตศาสตร์ ระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา โดยศึกษากับครูประถมศึกษา จำนวน 6 คน ในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเชียงใหม่ และครูมัธยมศึกษา จำนวน 5 คน จากการศึกษาทำให้ได้รูปแบบในการวิจัยเชิงปฏิบัติการมีขั้นตอน 4 ขั้นตอน คือ ก) ขั้นเตรียมการ ข) ขั้นวางแผน ค) ขั้นครู ดำเนินการสอนควบคู่กับกระบวนการวิจัย ง) ขั้นสรุป ทบทวน และประมวลผล เพื่อปรับแผนการดำเนินงานวิจัยตามรูปแบบดังกล่าว พบว่านักเรียนทุกคนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์เป็นที่น่าพอใจ

จะเห็นได้ว่า การวิจัยเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาความพร้อมทางคณิตศาสตร์โดยใช้กระบวนการจัดการเรียนการสอน แผนการจัดประสบการณ์ แบบวัดความพร้อมทางคณิตศาสตร์ และแบบสังเกตพฤติกรรมทางคณิตศาสตร์นั้น สามารถพัฒนาความพร้อมทางคณิตศาสตร์ของนักเรียนอยู่ในระดับที่สูงขึ้น

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1. ในการนำแบบฝึกหัดเกมการศึกษาเล่นตามมุมเสริมประสบการณ์เล่น-เรียน (บทบาทสมมุติ) พัฒนาความพร้อมทางคณิตศาสตร์ที่เกิดจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องไปใช้จัดประสบการณ์ ครูผู้สอนควรศึกษารายละเอียดของกิจกรรมดังกล่าว คำชี้แจงการใช้เนื้อหา สื่อการจัด ประสบการณ์และการดำเนินกิจกรรม ให้เข้าใจทุกครั้งจนเกิดความเข้าใจอันดีจะทำให้การจัดประสบการณ์บรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้

2. การดำเนินการจัดกิจกรรมการจัดประสบการณ์และการใช้สื่ออุปกรณ์ในการทำแบบฝึกหัด เล่นเกมการศึกษาและเล่นตามมุมเสริมประสบการณ์เล่น-เรียน (บทสมมุติ) เพื่อพัฒนาความพร้อมทางคณิตศาสตร์ที่เกิดจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ครูผู้สอนสามารถปรับและยืดหยุ่นให้เข้ากับสภาพแวดล้อมของเด็กและสามารถจัดหาสื่อที่เหมาะสมกับสภาพของโรงเรียนหรือท้องถิ่นได้

3. การดำเนินการจัดกิจกรรมการจัดประสบการณ์และการใช้สื่ออุปกรณ์ในการทำแบบฝึกหัด เล่นเกมการศึกษาและเล่นตามมุมเสริมประสบการณ์เล่น-เรียน (บทบาทสมมุติ) เพื่อพัฒนาความพร้อมทางคณิตศาสตร์ที่เกิดจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ครูผู้สอนสามารถปรับและยืดหยุ่นให้เข้ากับการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ในแต่ละกลุ่มประสบการณ์ที่จัดให้กับเด็กในแต่ละวันได้ตามความเหมาะสม

4. ควรดำเนินการจัดกิจกรรมการจัดประสบการณ์และการใช้สื่อ อุปกรณ์ในการทำแบบฝึกหัด เล่นเกมการศึกษา และเล่นตามมุมเสริมประสบการณ์เล่น-เรียน (บทบาทสมมุติ) เพื่อพัฒนาความพร้อมทางคณิตศาสตร์ โดยเฉพาะส่งเสริมความสามารถในด้านการจำแนก

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาถึงพัฒนาการและความพร้อมในด้านอื่นๆ ของเด็กระดับชั้นอนุบาลปีที่ 2 เช่น พัฒนาการด้านร่างกาย พัฒนาการด้านอารมณ์-จิตใจ และพัฒนาการด้านสังคม

2. ควรมีการพัฒนาความพร้อมในด้านอื่นๆ โดยใช้กระบวนการวิจัยปฏิบัติการ

3. ควรมีการทำวิจัยติดตามผลการพัฒนาความพร้อมทางคณิตศาสตร์ของเด็กระดับชั้นอนุบาลปีที่ 2 ในทุกๆ ปีการศึกษา

เอกสารอ้างอิง

_____. (2546). **คู่มือวัดผลประเมินผลคณิตศาสตร์**. กรุงเทพฯ : สสวท.

_____. (2546). **คู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย**. พุทธศักราช 2546. กรุงเทพฯ.

_____. (2546). **หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย**. พุทธศักราช 2546. กรุงเทพฯ : คุรุสภาลาดพร้าว.

กรรณิการ์ ทวีนันท์. (2547). **การพัฒนาแผนการจัดประสบการณ์ การเตรียมความพร้อมพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ชั้นอนุบาลปีที่ 2.** การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญามหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

กรรณิกา สุขมาก. (2539). **ความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาระดับเรียนได้เชาว์ปัญญา 50-70 ที่ฝึกโดยใช้เกมการฝึกกล้ามเนื้อมัดเล็ก.** ปริญญานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาการประถมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2540). **กรมวิชาการ. หลักสูตรก่อนประถมศึกษาพุทธศักราช 2540.** กรุงเทพฯ : คุรุสภาลาดพร้าว.

กัณย์ณพัชร อินทจันทร์. (2548). **ศึกษาทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาระดับปฐมวัยจากการจัดประสบการณ์การละเล่นพื้นบ้าน**. สารนิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาการศึกษาพิเศษ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

กิตติพร ปัญญาภิญโญผล. (2549). **วิจัยเชิงปฏิบัติการ : แนวคิดทางสำหรับครู Action research : a guide for teachers.** กรุงเทพฯ : นันทพันธ์พริ้นติ้ง.

กุลยา ตันติผลาชีวะ. (2542). **การเลี้ยงดูเด็กก่อนวัยเรียน 3-5 ขวบ**. กรุงเทพฯ : โชติสุขการพิมพ์.

_____. (2551). **การจัดกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย**. กรุงเทพฯ : เบรน-เบส บุคส์.

เกศินี โชติกเสถียร. (2522). **จิตวิทยาการศึกษา ฉบับปรับปรุงใหม่.** กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

คมขวัญ อ่อนบึงพร้าว. (2550). **การพัฒนาทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์สำหรับเด็กปฐมวัยโดยใช้รูปแบบกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เพื่อการเรียนรู้**. ปริญญานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

ดวงเดือน วังสินธ์. (2533). **การจัดกิจกรรมเกมและการเล่นในชั้นเด็กเล็ก.** กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช

ทิศนา แขมมณี. (2546). **กระบวนการเรียนรู้ ความหมาย แนวทางการพัฒนาและปัญหาข้องใจ**. กรุงเทพฯ : พัฒนาคุณภาพวิชาการ (พว.).

_____. (2535). **หลักการและรูปแบบการพัฒนาเด็กปฐมวัย ตามวิถีชีวิตไทย.** กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ธีรวุฒิ เอกะกุล. (2545). **การวิจัยเชิงปฏิบัติการ**. อุบลราชธานี : สถาบันราชภัฏอุบลราชธานี.

นภเนตร ธรรมบวร. (2546). **การประเมินผลพัฒนาการเด็ก** (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

นิตยา ประพฤติกิจ. (2539 ก). **การพัฒนาเด็กปฐมวัย**. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.

_____. (2544). **การพัฒนาเด็กปฐมวัย**. กรุงเทพฯ: กรมการศาสนา.

นิตยา ประพฤติกิจ. (2539 ข). **คณิตศาสตร์สำหรับเด็กปฐมวัย**. ม.ป.ท. : ม.ป.พ.

_____. (2541). **คณิตศาสตร์สำหรับเด็กปฐมวัย**. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.

นิรมล ชยุตสาหกิจ. (2524). **ทฤษฎีการเล่นเพื่อพัฒนาสติปัญญา ในการละเล่นและเครื่องเล่นเพื่อพัฒนาเด็ก เอกสารวิชาการคณะทำงานเกี่ยวกับการพัฒนาเครื่องเล่นของเด็ก**. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน. (2528). **แผนการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลปีที่ 2** (เล่ม 1). กรุงเทพฯ : การศาสนา.

สุภางค์ จันทวานิช. (2550). **วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ**. พิมพ์ครั้งที่ 15. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

_____. (2552). **การวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน**. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

การประยุกต์ใช้แนวทางทรงงานตามเบื้องพระยุคลบาท (SAPAE) เพื่อพัฒนาจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านเขากรวด จ.กาญจนบุรี

Application of the King's Working Styles Model (SAPAE) for Developing Public Mind of Mathayomsuksa 1 Students, Ban Khaogruad School, Kanchanaburi

แพรวพิชฌาณ์ ไมตรีเวช

นักศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี

Preawpitcha Maitreewech

Master of Educational Research and Evaluation. Faculty of Education, Kanchanaburi Rajabhat University

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อการประยุกต์ใช้แนวทางทรงงานตามเบื้องพระยุคลบาท (SAPAE) เพื่อพัฒนาจิตสาธารณะของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านเขากรวด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 โดยศึกษาผ่านกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ซึ่งมีรูปแบบการเรียนรู้เชิงกิจกรรม 4 ด้าน คือ การใช้ การถือเป็นหน้าที่ การเคารพสิทธิ และการรับผิดชอบต่อส่วนรวม จำนวนประชากรที่ศึกษา มี 26 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ ชุดคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ และแผนการจัดการเรียนรู้ตามแนวทางการทรงงานตามเบื้องพระยุคลบาทฯ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพโดยการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มนักเรียนส่วนใหญ่มีการปฏิบัติตนผ่านรูปแบบการเรียนรู้เชิงกิจกรรมอย่างมีจิตสาธารณะในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายข้อ องค์ประกอบเชิงกิจกรรมที่นักเรียนมีปัญหามากที่สุด 3 ลำดับ คือ การถือเป็นหน้าที่ การใช้ และการปฏิบัติกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม ส่วนการพัฒนาจิตสาธารณะของนักเรียนตามแนวทางการทรงงานตามเบื้องพระยุคลบาทฯ ก่อนและหลังการพัฒนา พบว่า ค่าเฉลี่ยหลังการพัฒนาสูงกว่าก่อนการพัฒนา โดยเมื่ออ้างอิงกับเกณฑ์ค่าเฉลี่ยที่กำหนดไว้เท่ากับ 25 นั้น ค่าเฉลี่ยก่อนการพัฒนาเท่ากับ 53.54 อยู่ในระดับปรับปรุง ขณะที่ค่าเฉลี่ยหลังการพัฒนาเท่ากับ 86.27 อยู่ในระดับดี นอกจากนี้พบว่า หากประยุกต์แนวทรงงานตามเบื้องพระยุคลบาทฯ เพื่อพัฒนาจิตสาธารณะของนักเรียนในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม นักเรียนจะมีความก้าวหน้าทางการเรียนเพิ่มขึ้นโดยคะแนนความก้าวหน้าของนักเรียนอยู่ระหว่าง 10 ถึง 59 สรุปได้ว่า หลังการพัฒนานักเรียนมีจิตสาธารณะสูงขึ้นอย่างน่าสนใจ

คำสำคัญ : แนวทางทรงงานตามเบื้องพระยุคลบาท การพัฒนาจิตสาธารณะ

ABSTRACT

This research aimed to apply the king's working styles model (SAPAE) for developing public mind of Mathayomsuksa 1 students of Ban Khaogruad School under Kanchanaburi Primary Educational Service Area Office 2. The population consisted of 26 Mathayomsuksa 1 students of BanKhaogruad School. The research instruments for collecting data consisted of a constructed 5-level rating scale public mind measurement form, and a lesson plan that emphasized the research process based on SAPAE. The statistics employed for data analysis were percentage, mean, standard deviation, and content analysis.

The research results were as follows :

1. As for public mind of students in 4 areas, it revealed that the scores after development were higher than before development, with the progress of 25%. The research progress, based on SAPAE, from the public mind measurement form showed that students as a whole had the public mind at a moderate level. As for individual aspects, three areas that students had problems, ranking in order were regarding the public mind as part of duty, its application, and implementing activities that were of common interest.

2. The results of developing public mind, before and after the development, revealed that the average score was 53.54 before the development. The result of quality assurance score was at a need for improvement level. The average score, however, was 86.27 after the development, with the quality assurance score at a good level. Comparing the percentage of scores of progress before and after the development, it revealed that students who learned by the research process based on

Keywords : the king's working styles model, public mind of students

บทนำ

ความสุขเป็นสิ่งที่ทุกคนในโลกปรารถนาด้วยกันทั้งสิ้น ไม่ว่าจะเป็นคนชาติใด ภาษาใด อยู่ที่ไหน หรือนับถือศาสนาใดก็ตาม แต่สังคมปัจจุบันที่ให้ความสำคัญทางวัตถุจนเกินพอดี เพื่อให้เกิด "ความอยู่ดี" ทางกาย มากที่สุด อันนำไปสู่การเอารัดเอาเปรียบและเห็นแก่ตัว เพื่อให้ได้สิ่งที่ตนต้องการเมื่อไม่ได้ก็เป็นทุกข์เพราะ "ความสุขของคนเรานี้อยู่ที่การได้สนองความต้องการ พอเรามีความต้องการอย่างหนึ่ง เมื่อได้สนองความต้องการนั้นเราก็มีความสุข" (พระพรหมคุณาภรณ์, 2548, หน้า 121) สังคมไทยปัจจุบันนี้ได้ถูกครอบงำด้วยอิทธิพลของเศรษฐศาสตร์กระแสหลัก เศรษฐกิจทุนนิยม บริโภคนิยม และปัจเจกบุคคลนิยม ซึ่งได้แพร่ขยายไปทั่วโลกด้วย จึงทำให้คนส่วนใหญ่เชื่อว่า "บริโภคมากมีความสุขมาก" กล่าวคือ เข้าใจว่าความสุขมีเพียงมิติเดียว คือ ความสุขที่เกิดจากการบริโภคหรือการได้รับเท่านั้น โดยลืมไปว่า การให้ก็ทำให้มีความสุขด้วย เพราะในทางเศรษฐศาสตร์นั้น การให้ก็ถือว่าเป็นการบริโภคอีกชนิดหนึ่ง เช่น บริโภคชื่อเสียง บริโภคความยอมรับ นับถือ หรือบริโภคความมีหน้ามีตาดังเช่นมาตรการทางภาษีที่ลดหย่อนให้แก่ผู้ที่บริจาคให้สาธารณะกุศล (รศรินทร์ เกรย์, 2553, หน้า 44)

ตลอดเวลากว่าหกทศวรรษแห่งการครองราชย์ที่ผ่านมา พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงเป็นศูนย์รวมจิตใจของปวงชนทั้งชาติ ด้วยพระราชปณิธานอันแน่วแน่ ที่จะทรงเสียสละประโยชน์สุขส่วนพระองค์เพื่อพสกนิกรชาวไทยสมดังที่ได้พระราชทานพระปฐมบรมราชโองการว่า "เราจะครองแผ่นดินโดยธรรม เพื่อประโยชน์สุขแห่งมหาชนชาวสยาม" พระราชกรณียกิจที่พระองค์ทรงปฏิบัติ นับตั้งแต่เสด็จขึ้นเถลิงถวัลย์สิริราชสมบัติในปี 2489 แสดงให้เห็นถึงพระเมตตา และพระมหากรุณาธิคุณ ในการบำบัดทุกข์บำรุงสุขให้แก่พสกนิกรทั้งแผ่นดินได้มีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ทรงทุ่มเทพระวรกายตรากตรำและมุ่งมั่น เพื่อแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนให้แก่พสกนิกร ไม่ว่าจะเชื้อชาติและศาสนาใด หรืออยู่ห่างไกลสักเพียงใด ก็มิทรงย่อท้อ ทรงเข้าไปช่วยเหลือราษฎรทั้งด้านสาธารณสุข การศึกษา สาธารณูปโภคขั้นพื้นฐาน การเกษตร การฟื้นฟู ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ทั้งดิน น้ำ ป่าไม้ และพลังงาน หรือแม้กระทั่งการจราจร ก็ทรงคิดค้นแนวทางแก้ไขปัญหาได้อย่างแยบยล

การทรงงานของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เป็นการดำเนินงานในลักษณะทางสายกลางที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตของสังคมไทย และสามารถปฏิบัติได้จริง โดยทรงเน้น "การพัฒนาคน" เป็นตัวตั้ง และยึดหลักผลประโยชน์ของปวงชน และการมีส่วนร่วมตัดสินใจของประชาชน ตลอดจนภูมิสังคมที่คำนึงความแตกต่างกันในแต่ละพื้นที่ และการพึ่งตนเอง โดยรู้จักประมาณตนและดำเนินการด้วยความรอบคอบ ระมัดระวัง และ "ทำตามลำดับขั้น" อย่างบูรณาการ ซึ่งอาศัยความ "เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา" และการ "รู้รักสามัคคี" ของทุกฝ่าย ส่งผลให้ประชาชนและชุมชน

ในชนบทที่ได้ดำเนินการตามแนวพระราชดำริมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น สามารถพึ่งตนเองได้ทั้งเรื่องเศรษฐกิจ สังคม มีเทคโนโลยีที่เหมาะสม ดำเนินการได้อย่างประหยัด และใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน อันนำไปสู่ชุมชน และสังคมที่เข้มแข็งและอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2551) วิกฤติการขาดจิตสาธารณะของคนในชาติ เกิดจากความยากจน และด้อยการศึกษา บุคคล แกนนำในสังคมถูกครอบงำทางความคิด การดำเนินนโยบายเสรีตะวันตกอย่างไร้ขอบเขต สร้างให้เกิดความเห็นแก่ตัวของแต่ละคน เกิดปัญหาสังคมอื่นๆ ตามมา การย่อหย่อนในศีลธรรม การขาดระเบียบวินัย มีการทำลายสิ่งแวดล้อม ทรัพยากรธรรมชาติ และสาธารณสมบัติของส่วนรวมต่างๆ เพิ่มมากขึ้น (สมาคมวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักรเพื่อสังคม, 2546, หน้า 18 – 20)

จิตสาธารณะ สามารถพัฒนาได้ด้วยการใช้เทคนิควิธีการและวางแผน และจัดกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลายแปลกใหม่และน่าสนใจมากระตุ้นให้นักเรียนเกิดจิตสาธารณะ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจจะศึกษาการพัฒนาจิตสาธารณะของนักเรียน ตามแนวทางการทรงงานตามเบื้องพระยุคลบาทฯ (SAPAE) ประกอบด้วยการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นที่ 1 การสำรวจปัญหา (S = survey) เพื่อหาสาเหตุของปัญหา ขั้นที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูล (A = analysis) เป็นการนำข้อมูลที่ได้จากขั้นที่ 1 มาวิเคราะห์สาเหตุของปัญหา ขั้นที่ 3 การวางแผน (P = planning) เป็นการเลือกแนวทางที่เหมาะสมมาใช้เพื่อแก้ปัญหา แล้วนำแนวทางนั้นมากำหนดเป็นขั้นตอนที่ชัดเจน ขั้นที่ 4 การปฏิบัติงาน (A = action) ตามแผนที่วางไว้ และขั้นที่ 5 การประเมินผล (E = evaluation) การจัดการเรียนรู้ที่นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการวางแผน และประเมินผลด้วยตนเองน่าจะเหมาะสมกับการพัฒนาจิตสาธารณะของนักเรียน เพราะเป็นกระบวนการที่มีประสิทธิภาพซึ่งเริ่มจากการศึกษาปัญหา วิเคราะห์ปัญหา วางแผนหาวิธีการแก้ไข ลงมือปฏิบัติ ร่วมปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาอย่างเป็นขั้นตอน ซึ่งจะเห็นได้จากการที่พระองค์ท่านทรงสร้างโครงการสำคัญต่างๆ เพื่อความมีสันติสุขของพสกนิกรของพระองค์ ซึ่งพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงใช้ในการทรงงานตลอดระยะเวลาที่ทรงครองราชย์

วัตถุประสงค์งานวิจัย

เพื่อการประยุกต์ใช้แนวทางทรงงานตามเบื้องพระยุคลบาท เพื่อพัฒนาจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านเขากรวด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กาญจนบุรี เขต 2

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากร

ประชากรในการดำเนินงานวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านเขากรวด จ.กาญจนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กาญจนบุรี เขต 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 จำนวน 26 คน

2. เนื้อหา

2.1 เนื้อหาในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน มัธยมศึกษาปีที่ 1 ตามหลักสูตรแกนกลางกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม พ.ศ. 2551

2.2 ใช้แนวทางการทรงงานตามเบื้องพระยุคลบาทฯ เป็นกรอบแนวคิดการวิจัย

3. ตัวแปรที่ศึกษา

3.1 ตัวแปรอิสระ แนวทางการทรงงานตามเบื้องพระยุคลบาทฯ

3.2 ตัวแปรตาม คือ จิตสาธารณะของนักเรียน

4. พื้นที่ที่ทำการวิจัย โรงเรียนบ้านเขากรวด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กาญจนบุรี เขต 2 อำเภอห้วยกระเจา จังหวัดกาญจนบุรี

5. ระยะเวลาในการทำวิจัย ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการประยุกต์แนวทางการทรงงานตามเบื้องพระยุคลบาทฯ เพื่อพัฒนาจิตสาธารณะของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านเขากรวด จ.กาญจนบุรี ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการตามแนวทางการทรงงานตามเบื้องพระยุคลบาทฯ 5 ขั้นตอน คือ

ขั้นตอนที่ 1 การสำรวจสภาพปัญหา “S” เป็นการรวบรวมข้อมูลที่จะนำมาเป็นแนวทางในการสร้างเครื่องมือ

เพื่อพัฒนาจิตสาธารณะ โดยเก็บข้อมูลจากนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านเขากรวด จ.กาญจนบุรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กาญจนบุรี เขต 2

ขั้นตอนที่ 2 การวิเคราะห์สภาพปัญหาและสาเหตุ “A” เป็นการนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์สภาพปัญหา และหาสาเหตุของปัญหา สรุปเป็นระดับปัญหาและเลือกปัญหา

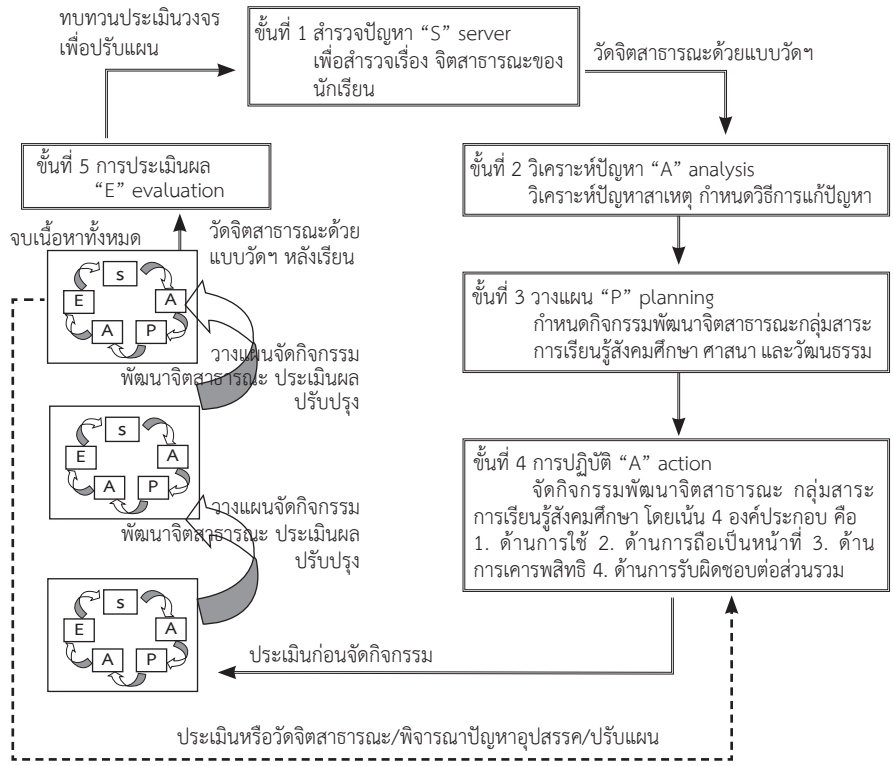
ขั้นตอนที่ 3 การวางแผน “P” จากการวิเคราะห์ สภาพปัญหา และสาเหตุของปัญหาในการทำวิจัย เพื่อพัฒนาจิตสาธารณะ ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้มาวางแผนการพัฒนาจิตสาธารณะ

ขั้นตอนที่ 4 การปฏิบัติ “A” เป็นการนำเครื่องมือพัฒนาจิตสาธารณะที่ปรับปรุงแล้วในขั้นตอนที่ 3 ไปทดลองกับกลุ่มเป้าหมาย

ขั้นตอนที่ 5 การประเมินผล “E” เป็นการทบทวนประเมินวงจรเพื่อปรับปรุงแก้ไขและรายงานผล เพื่อพัฒนาจิตสาธารณะของนักเรียนให้สูงยิ่งขึ้น

การใช้กระบวนการวิจัยตามแนวทางการทรงงานตามเบื้องพระยุคลบาทฯ เพื่อพัฒนาจิตสาธารณะนั้นมี 5 ขั้นตอน ซึ่งมีความสำคัญ และเชื่อมโยงต่อเนื่องซึ่งกันและกันดังแสดงในแผนภูมิต่อไปนี้

แผนภูมิที่ 3.1 ขั้นตอนการใช้กระบวนการวิจัยตามแนวทางการทรงงานตามเบื้องพระยุคลบาทฯ (SAPAE) เพื่อพัฒนาจิตสาธารณะของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านเขากรวด

ขั้นตอนที่ 1 การสำรวจสภาพปัญหา “S”

สำรวจสภาพปัญหาการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โดยศึกษาจากการตอบแบบสอบถามของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านเขากรวด จ.กาญจนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กาญจนบุรี เขต 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 จำนวน 26 คน

2. เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบวัดจิตสาธารณะ โดยมีวิธีการสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือดังนี้

2.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องแล้วกำหนดประเด็นที่เป็นกรอบปัญหา สำหรับการสำรวจ ปัญหา

2.2 ยกร่างแบบวัดจิตสาธารณะ ซึ่งประยุกต์ใช้และพัฒนามาจากของนางศิริลักษณ์ เลื่อนยศ (การพัฒนาแบบ

วัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านการมีจิตสาธารณะ, 2553) เพื่อใช้ในการสอบถามปัญหา

2.3 นำแบบวัดจิตสาธารณะหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (content validity) โดยนำแบบสอบถามให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ประเมินความสอดคล้อง (Index of item Objective Conqurence : IOC) ระหว่างข้อคำถามแต่ละข้อกับวัตถุประสงค์ของการสร้างแบบวัดรวมถึงการให้ข้อเสนอแนะต่างๆ

2.4 นำข้อมูลที่รวบรวมจากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญมาคำนวณหาค่า IOC แล้วคัดเลือกค่าดัชนีความสอดคล้องที่มีค่าเท่ากับ หรือมากกว่า 0.5 ขึ้นไป

2.5 นำข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงแก้ไขแล้วเรียบเรียงจัดทำเป็นแบบวัดฉบับสมบูรณ์ได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) มีค่าเท่ากับ 0.60

2.6 นำแบบสอบถามไปใช้กับนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านเขากรวด จ.กาญจนบุรี ปีการศึกษา 2555 จำนวน 26 คน

2.7 นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ปัญหา โดยใช้ค่าความถี่ ค่าร้อยละค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ขั้นตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูล “A”

เป็นการนำข้อมูลจากขั้นตอนที่ 1 มาวิเคราะห์หาปัญหาในการวิจัยประกอบด้วยกิจกรรม 2 กิจกรรม คือจัดลำดับคะแนน และเลือกปัญหาที่พบจากขั้นตอนที่ 1

ขั้นตอนที่ 3 การวางแผน “P”

จากการวิเคราะห์สภาพปัญหาผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้มาวางแผนและยกร่างรูปแบบในการพัฒนาจิตสาธารณะ รูปแบบการทดลองในขั้นตอนนี้ ผู้วิจัยใช้แบบแผนการทดลองกลุ่มเดียว สอบก่อนและหลังการทดลอง (one group pretest – posttest design) (วาโร เพ็งสวัสดิ์, 2548) เพื่อดูผลการพัฒนาความสามารถในการใช้ความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียน

ขั้นตอนที่ 4 การปฏิบัติ “A”

เป็นการนำแผนงานจากขั้นตอนที่ 3 มาดำเนินการพัฒนาจิตสาธารณะตามแนวทางการทรงงานตามเบื้องพระยุคลบาท

ขั้นตอนที่ 5 การประเมินผล “E”

ประเมินผลการใช้แนวทางการทรงงานตามเบื้องพระยุคลบาทฯ พัฒนาจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านเขากรวด ปีการศึกษา 2555

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ยของคะแนนกิจกรรมก่อนการพัฒนา และผลลัพธ์การทำแบบทดสอบหลังการพัฒนา

ลำดับที่	ก่อนการพัฒนา (เต็ม 100)	หลังการพัฒนา (เต็ม 100)	ผลต่างของคะแนน
1	40	75	35
2	44	84	40
3	44	80	36
4	45	96	51
5	54	86	32
6	46	92	46
7	48	89	41
8	50	90	40
9	51	84	33
10	59	85	26
11	64	83	19

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ยของคะแนนกิจกรรมก่อนการพัฒนา และผลลัพธ์การทำแบบทดสอบหลังการพัฒนา (ต่อ)

ลำดับที่	ก่อนการพัฒนา (เต็ม 100)	หลังการพัฒนา (เต็ม 100)	ผลต่างของคะแนน
12	69	85	16
13	66	84	18
14	70	80	10
15	68	79	11
16	59	77	18
17	51	85	34
18	43	89	46
19	34	93	59
20	44	94	50
21	47	91	44
22	56	88	32
23	54	83	29
24	48	82	34
25	61	93	32
26	77	96	19
รวม	1392	2243	851
ค่าฉลี่ย	53.54	86.27	
S.D.	2.68	4.31	

ผลการวิจัย

จากตารางที่ 1 พบว่า คะแนนจากการทดสอบก่อนการจัดประสบการณ์และหลังการจัดประสบการณ์ด้วยแบบวัดจิตสาธารณะ ค่าเฉลี่ยก่อนการจัดกิจกรรม เท่ากับ 53.54 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2.68 และมีค่าเฉลี่ยหลังการจัดกิจกรรมเท่ากับ 86.27 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 4.31 ซึ่งค่าเฉลี่ยหลังการจัดกิจกรรมสูงกว่าค่าเฉลี่ยก่อนการจัดกิจกรรมแสดงว่า นักเรียนที่เรียนโดยใช้แนวทางการทรงงานตามเบื้องพระยุคลบาทฯ มีความก้าวหน้าทางการเรียนดีกว่า และเมื่อพิจารณาจำแนกรายบุคคลพบว่า ความก้าวหน้าด้านการพัฒนาจิตสาธารณะของนักเรียนก่อนและหลังการใช้แนวทางการทรงงานตามเบื้องพระยุคลบาทฯ มีความแตกต่างทางคะแนนระหว่าง 10 ถึง 59

ตารางที่ 2 ตารางแสดงผลการหาค่าเฉลี่ย (μ) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) ผลการพัฒนาจิตสาธารณะของนักเรียนก่อนและหลังการพัฒนาจิตสาธารณะ

การประเมิน	μ	σ	ระดับคุณภาพ
ก่อนเรียน (เต็ม = 100)	53.54	2.68	ปรับปรุง
หลังเรียน (เต็ม = 100)	86.27	4.31	ดี

จากตารางที่ 2 เมื่อสิ้นสุดการพัฒนาจิตสาธารณะ พบว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนนก่อนเรียนมีค่าเท่ากับ 53.54 ผลการประเมินคุณภาพอยู่ในระดับปรับปรุง ส่วนค่าเฉลี่ยของคะแนนหลังเรียนมีค่าเท่ากับ 86.27 ผลการประเมินคุณภาพอยู่ในระดับดี เทียบจากเกณฑ์ค่าเฉลี่ย ซึ่งผู้วิจัยกำหนดไว้ที่ 25

การอภิปรายผล

จากผลการวิจัยเรื่องการใช้แนวทางการทรงงานตามเบื้องพระยุคลบาทฯ (SAPAE) พัฒนาจิตสาธารณะสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านเขากรวด สามารถนำไปสู่การอภิปรายได้ ดังนี้

ด้านการใช้นักเรียนมีลักษณะพฤติกรรมของผู้เรียนในการใช้ของส่วนรวม การรักษาทรัพย์สิน การดูแลรักษาความสะอาด การไม่ทำลายทรัพย์สินที่เป็นสาธารณสมบัติในโรงเรียน ทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน ให้เกิดความชำรุดเสียหาย ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของพรสุดา ศรีปัญญา (2550, หน้า 135) คุณธรรมด้านความรับผิดชอบมีอิทธิพลทางบวกกับจิตสาธารณะและอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่าผู้ที่มีความรับผิดชอบจะเป็นผู้ที่มีลักษณะที่มีความสนใจ ตั้งใจที่จะทำงาน ติดตามผลงานที่กระทำไปแล้ว เพื่อปรับปรุงแก้ไขให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ยอมรับในสิ่งที่ตนได้กระทำลงไป ทั้งในด้านดีและด้านไม่ดี ปฏิบัติงานตามที่รับมอบหมายด้วยความเต็มใจอย่างระมัดระวัง ไม่ปัดความรับผิดชอบในหน้าที่ของตนให้แก่ผู้อื่น ทำให้เป็นคนตั้งใจจริง เป็นคุณลักษณะของความเป็นผู้นำที่ดีและพบว่าค่าเฉลี่ยของคะแนนกิจกรรม ระหว่างการพัฒนา (E_1) เท่ากับ 53.54 และคะแนนหลัง การพัฒนา (E_2) เท่ากับ 86.27 ดังนั้น คะแนนหลังการพัฒนาจากการจัดกิจกรรมตามแผนจัดการเรียนรู้มีค่าสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของกฤษณ์ พวงพันธ์ (2552, หน้า 97) จากการใช้กลยุทธ์เสริมแรงโดยการชมเชย มอบรางวัล และการประชาสัมพันธ์ โดยจัดกิจกรรมประกวดห้องเรียน และบริเวณรับผิดชอบสะอาด โดยนำคะแนนความสะอาดจากแบบตรวจความสะอาดประจำวันมาสรุปเพื่อหาห้องที่มีความสะอาดที่สุดและมอบรางวัล ทำให้นักเรียนมีความกระตือรือร้นมาโรงเรียนแต่เช้าช่วยกันทำความสะอาดห้อง และบริเวณโรงเรียน ส่งผลให้ห้องเรียน และบริเวณโรงเรียนสะอาด เป็นผลให้การพัฒนาจิตสาธารณะของนักเรียนสามารถเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมนักเรียนให้มีจิตสาธารณะได้

ด้านการถือเป็นหน้าที่ นักเรียนมีพฤติกรรมที่แสดงออกถึงการมุ่งปฏิบัติเพื่อส่วนรวมในการดูแลรักษาของส่วนรวมในโรงเรียน ทั้งในห้องเรียน และนอกห้องเรียน ในขั้นนี้ทำให้นักเรียนได้ค้นพบปัญหาของนักเรียน เมื่อพบปัญหาก็วางแผนแก้ไขปัญหาให้ถูกจุด เมื่อปัญหาหมดไปประสิทธิภาพในการเรียน การวางตัว การคบเพื่อน จึงดีขึ้น มีเจตคติที่ดีและมีพฤติกรรมด้านการเรียนรู้ดีขึ้น ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากการแก้ไขปัญหาและการปรับเปลี่ยนการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับสภาพนักเรียน ขั้นตอนการสำรวจเพื่อศึกษาสภาพปัญหาของนักเรียน ทำให้ทราบปัญหาและสาเหตุเพื่อนำมาวิเคราะห์หาแนวทางแก้ไขส่งผลให้การวางแผนการสอนมีประสิทธิภาพมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของกิตติพร ปัญญาภิญโญผล (2541, หน้า 3) ขั้นตอนการสำรวจเพื่อศึกษาสภาพปัญหาของนักเรียนทำให้ทราบปัญหาและสาเหตุเพื่อนำมาวิเคราะห์หาแนวทาง แก้ไขส่งผลให้การวางแผนการสอนมีประสิทธิภาพมากขึ้น

ด้านการเคารพสิทธิ นักเรียนมีพฤติกรรมที่แสดงออกถึงการเคารพสิทธิในการใช้ของส่วนรวมที่ใช้ประโยชน์ร่วมกันของกลุ่ม การไม่ยึดครองของส่วนร่วมมาเป็นของตน ตลอดจนไม่ปิดกั้นโอกาสของบุคคลอื่นที่จะใช้ของส่วนรวมนั้น ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของอัญชลี ยิ่งรักพันธุ์ (2550, หน้า 91) พฤติกรรมของนักเรียนสะท้อนถึงการมีจิตสาธารณะของนักเรียนในห้องมากน้อยแตกต่างกันของแต่ละคน ดังนั้น ควรที่จะยังต้องส่งเสริมและปลูกฝังให้นักเรียนมีจิตสาธารณะมากขึ้นกว่าเดิม จึงเห็นควรที่ทางโรงเรียนหรือครูประจำชั้นจำเป็นต้องมีการปลูกฝังดูแลเอาใจใส่ให้นักเรียนมีจิตสาธารณะและนักเรียนเห็นความสำคัญรู้จักเอาใจใส่เป็นธุระและเข้าร่วมในเรื่องของส่วนรวมที่ใช้ประโยชน์ร่วมกันของห้องเรียนมากขึ้น

ด้านการปฏิบัติกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม นักเรียนมีพฤติกรรมที่แสดงออกถึงการทำความดีให้เป็นประโยชน์ต่อผู้อื่น และสังคมส่วนรวมด้วยความจริงใจและเต็มใจ โดยไม่หวังผลตอบแทน นักเรียนที่เรียนรู้โดยใช้แนวทางการทรงงานตามเบื้องพระยุคลบาทฯ มีความ

ก้าวหน้าทางการเรียนมากขึ้น และเมื่อพิจารณาจำแนกรายบุคคลพบว่า นักเรียนมีคะแนนความก้าวหน้าแตกต่างระหว่าง 10 ถึง 59 เนื่องจากในการจัดการเรียนรู้ตามแนวทางการทรงงานตามเบื้องพระยุคลบาทฯ เป็นการจัดการเรียนรู้ที่ให้นักเรียนได้ปฏิบัติตามขั้นตอน โดยให้นักเรียนได้ศึกษาสภาพปัญหา ศึกษาวิธีการแก้ปัญหา คิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ และมีจินตนาการ ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของปนัดดา ธนกิจโสภณ (2555, หน้า 78) จากการใช้กลยุทธ์การประชุมแบบมีส่วนร่วม ซึ่งเป้าหมายเพื่อให้นักเรียนเข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนเองมากขึ้น มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย มีจิตสาธารณะในการดูแลรักษาความสะอาด ตลอดทั้งมีการประชุมติดตามความก้าวหน้าในการปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ที่ดำเนินการ ซึ่งการประชุมแบบมีส่วนร่วม เป็นกระบวนการระดมความคิดทุกคนได้มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งในการแสดงความคิดเห็นและการปฏิบัติงาน ซึ่งในการดำเนินกิจกรรมมีการประชุมวางแผนอย่างสม่ำเสมอ จะส่งผลให้ผลการดำเนินกิจกรรมต่างๆ มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1. จากผลการวิจัยที่พบว่า การสอนโดยใช้แนวทางการทรงงานตามเบื้องพระยุคลบาทฯ ส่งผลให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ได้รับการพัฒนาจิตสาธารณะสูงขึ้น ซึ่งอาจนำไปใช้กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นที่ต้องการพัฒนาด้านอื่นๆ ได้

2. ในการปลูกฝังเรื่องจิตสาธารณะ ควรปลูกฝังให้เกิดกับนักเรียน ให้เห็นคุณค่าของการทำความดี เคารพในพื้นที่สาธารณะ การใช้ประโยชน์ร่วมกันอย่างเป็นระบบ ซึ่งการนำแนวทางทรงงานตามเบื้องพระยุคลบาท สามารถช่วยให้นักเรียนคิดอย่างเป็นระบบ และพัฒนาตนได้อย่างมีระบบ โดยนักเรียนมีส่วนร่วมอย่างเต็มที่และต่อเนื่อง สามารถสร้างจิตสำนึกด้านต่างๆ ด้วยตนเอง

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาการประยุกต์ใช้แนวทางการทรงงานตามเบื้องพระยุคลบาทฯ ในกระบวนการวิจัยเพื่อการพัฒนาทักษะที่จำเป็นในกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆ

2. ควรทำการวิจัยเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะของนักเรียนโดยใช้แนวทางการทรงงานตามเบื้องพระยุคลบาทฯ ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม อย่างต่อเนื่องทุกระดับชั้น

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**. กรุงเทพมหานคร : ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

กระทรวงศึกษาธิการ. กรมวิชาการ. (2539). **คู่มือการสร้างเครื่องวัดคุณลักษณะด้านจิตพิสัย.** กรุงเทพฯ : คุรุสภาลาดพร้าว.

กระทรวงศึกษาธิการ. สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (ม.ป.ป.). **แนวทางการพัฒนาการวัดและประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**. กรุงเทพฯ : ม.ป.พ.

กัญญา ชมละม้าย. (2554). **การใช้กระบวนการวิจัยตามแนวทางการทรงงานตามเบื้องพระยุคลบาทฯ (SAPAE) เพื่อพัฒนาทักษะการเขียนสร้างสรรค์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดเบญพาด.** วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี.

ชาชิวัฒน์ ศรีแก้ว. (2545). **แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2540-2544)** กรุงเทพฯ : ธนธัช.

ชาย โพธิสิตา ปราโมทย์ ประสาทกุล และอุมาภรณ์ ภัทรวาณิชย. (2540). **รายงานการศึกษาวิจัยเรื่องจิตสำนึกต่อสาธารณสมบัติ : ศึกษากรณีกรุงเทพมหานคร.** นครปฐม : สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล.

เบญจมาศ นุ่มวัฒนะ. (2552). **การวิจัยเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 โรงเรียนบ้านนากาญจน์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กาญจนบุรี เขต 1**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี.

มัลลิกา มัติโก. (2541). **จิตสำนึกทางสังคมของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหิดล.** กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยมหิดล.

รศรินทร์ เกรย์ วรชัย ทองไทย และเรวดี สุวรรณนพเก้า. (2553). **ความสุขเป็นสากล.** นครปฐม : สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล.

ล้วน สายยศ. (2543). **เทคนิคการวัดผลการเรียนรู้.** ภาควิชาการวัดผลการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. (2543). **เทคนิคการวิจัยการศึกษา**. (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.

วัลลภา จันทร์เพ็ญ. (2544). **การพัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาจริยธรรมของนักศึกษาช่างอุตสาหกรรมตามแนวคิดการปรับพฤติกรรมทางปัญญา.** วิทยานิพนธ์ สาขาหลักสูตรและการสอน จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

วิทยพัฒนท สีหา. (2551). **ปัจจัยที่สัมพันธ์กับจิตสาธารณะของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.** ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

สุคนธรส หุตะวัฒนะ. (2550). **ผลของการใช้โปรแกรมพัฒนาจิตสาธารณะด้วยเทคนิคเสนอตัวแบบผ่านภาพการ์ตูนร่วมกับการชี้แนะทางวาจาที่มีต่อจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3.** ปริญญานิพนธ์ วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

สุชาดา จักรพิสุทธ์. (2544). จิตสำนึกสาธารณะ. **ศิลปวัฒนธรรม, 22,** 22 – 23.

สุนทรี จูงวงค์สุข. (2548). **การใช้กระบวนการสิ่งแวดล้อมศึกษาเพื่อสร้างเสริมลักษณะนิสัยจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยเชียงใหม่.** ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต การสอนสังคมศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

สุวิมล ว่องวาณิช. (2544). **การวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน** (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ : อักษรไทย.

ศิริลักษณ์ เลื่อนยศ. (2553). **การพัฒนาแบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านการมีจิตสาธารณะสำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น**, ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์.

การศึกษาปัญหาการออกเสียงสัทอักษรจีนของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี
A Problem of Pronouncing Chinese Phonetic Alphabets of Kanchanaburi Rajabhat University Students.

เบญจอาภา พิเศษสกุลวงศ์
สาขาวิชาภาษาจีน คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี
Benja-arpa Phisetsakunwong
Faculty of Humanities and Social Sciences, Kanchanaburi Rajabhat University.

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาปัญหาการออกเสียงสัทอักษรจีนของนักศึกษา เพื่อศึกษาสาเหตุของปัญหาการออกเสียงสัทอักษรจีนของนักศึกษา และเพื่อนำผลการวิจัยที่ได้เป็นแนวทางในการพัฒนาการเรียนการสอน การออกเสียงสัทอักษรจีนให้เกิดประสิทธิภาพยิ่งขึ้น กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษา จำนวน 38 คน เครื่องมือการวิจัยประกอบด้วยแบบทดสอบและแบบสอบถาม

ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษามีปัญหาในการออกเสียงสัทอักษรจีนทั้งพยัญชนะ สระ และวรรณยุกต์ ปัญหาการออกเสียงพยัญชนะ เช่น นักศึกษาไม่สามารถออกเสียงพยัญชนะ zh sh ch r z c s ได้ นักศึกษาออกเสียงพยัญชนะ g ตามแบบภาษาอังกฤษ เป็นต้น นักศึกษาไม่สามารถออกเสียงสระ a e i u en un eng ได้ นักศึกษาไม่สามารถอ่านออกเสียงสระประสม ia และ ie ได้ ในการอ่านคำพยางค์เดียวและสองพยางค์ นักศึกษาออกเสียงคำว่า xióng เป็นสองพยางค์ และไม่สามารถออกเสียงคำว่า jú jué érzi ได้ นักศึกษาไม่สามารถอ่านคำว่า cān tīng ในประโยค Qǐngwèn cān tīng zài nǎr? ได้ เป็นต้น ส่วนวรรณยุกต์ นักศึกษาไม่สามารถอ่านคำที่มีวรรณยุกต์เสียงเบาได้ นักศึกษาไม่สามารถอ่านเปลี่ยนเสียงวรรณยุกต์ที่มีเสียง 3 ติดกันได้ และนักศึกษามีปัญหาในการออกเสียงวรรณยุกต์เสียง 2 และ 3 เป็นต้น โดยสาเหตุของปัญหามี 6 ประการ ได้แก่ 1) ความสับสนระหว่างการอ่านออกเสียงสัทอักษรจีนกับเสียงภาษาอังกฤษ 2) นักศึกษาไม่เคยชินกับเสียงและวิธีการออกเสียงที่ไม่มีในภาษาไทย 3) ความยากและความซับซ้อนของสัทอักษรจีน 4) ผลกระทบจากภาษาจีนท้องถิ่นที่ใช้สื่อสารในครอบครัวของนักศึกษาเชื้อสายจีน 5) ขาดสภาพแวดล้อมของการเรียนการออกเสียงสัทอักษรจีนที่เหมาะสม 6) นักศึกษาไม่มีความใส่ใจในการฝึกทบทวนการออกเสียงสัทอักษรจีน

คำสำคัญ : การออกเสียง สัทอักษรจีน นักศึกษา

ABSTRACT

This research aims to study the students' problem of pronunciation of Chinese phonetic alphabets, to identify the causes of why the students cannot pronounce correctly, and to improve the teaching effectiveness. The sample consisted of 38 students. The test and the questionnaire were used to collect data.

The result shows that students have problem on pronouncing Chinese phonetic consonants, vowels and tones. About the problem of consonants, students cannot pronounce zh sh ch r z c s and they read the consonant g as in English. Students cannot pronounce Chinese single vowels, such as a e i u en un eng. Also, they cannot read compound vowels ia and ie. In pronounciation test regarding to

single-syllable words and two- syllable words, students pronounce xióng as a two-syllable word. And also students cannot pronounce the words jú jué and érzi correctly. In addition, students cannot pronounce a word in the sentence. For example, Qǐngwèn cāntīng zài nǎr? students cannot pronounce cāntīng, etc. About the tones, students cannot pronounce low tones; they cannot change tones correctly when there are 3rd tones together in the sentence; students have pronouncing difficulty in 2nd and 3rd tone. The factors affecting the problem are 1) confusion between Chinese and English pronunciation 2) students are not familiar with Chinese pronunciation which has never been used in Thai. 3) the difficulty and complexity of Chinese Phonetic Alphabet. 4) impact from the local Chinese-based communication in Chinese families 5) lack of a good environment for learning the Chinese phonetic pronunciation and 6) students are inattention to practice pronouncing Chinese alphabets.

Keywords : pronunciation, Chinese phonetic alphabets, students

บทนำ

ภาษาจีนเป็นภาษาที่สำคัญและเป็นภาษาที่มีคนใช้มากที่สุด เนื่องจากจำนวนประชากรจีนในประเทศมีมากกว่า 1,300 ล้านคน ยังไม่รวมชาวจีนที่กระจายตัวอยู่ทั่วทุกมุมโลก การเรียนรู้ภาษาจีนนอกจากเพื่อการติดต่อสื่อสาร และเพื่อความเข้าใจในอารยธรรมจีนที่ยิ่งใหญ่แล้วยังเป็นโอกาสในการสร้างความเจริญก้าวหน้าในด้านต่างๆ ทั้งในระดับบุคคลและประเทศชาติ เช่น การสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างประเทศ การศึกษา ความรู้วิทยาการเพื่อการพัฒนา การประกอบธุรกิจ การค้าการลงทุน เป็นต้น ดังนั้นจึงปฏิเสธไม่ได้ว่าภาษาจีนเป็นภาษาที่มีความสำคัญภาษาหนึ่งของโลก

การเรียนการสอนภาษาจีนกลางในประเทศไทยได้รับความนิยมเพิ่มมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง เห็นได้จากรัฐบาลไทยได้เล็งเห็นความสำคัญและพยายามสนับสนุน ส่งเสริมให้สถาบันการศึกษาต่างๆ สร้างบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถทางด้านทักษะภาษาจีนเพิ่มมากขึ้น สถาบันการศึกษาทั้งของภาครัฐและภาคเอกชนตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาลประถมศึกษา มัธยมศึกษา และอุดมศึกษาต่างได้นำวิชาภาษาจีนบรรจุไว้ในหลักสูตร ซึ่งเป็นผลดีต่อการสร้างและพัฒนาทรัพยากรบุคคลด้านภาษาจีนของประเทศ

มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มีการเรียนการสอนวิชาภาษาจีนตั้งแต่ปี พ.ศ. 2552 โดยได้เปิดเป็นวิชาเลือกให้กับนักศึกษา สาขาวิชาภาษาอังกฤษธุรกิจ และนักศึกษาคณะวิทยาการจัดการสาขาวิชาการจัดการอุตสาหกรรมบริการการท่องเที่ยว ในปี พ.ศ. 2557 มีการเปิดการเรียนการสอนหลักสูตรสาขาวิชาภาษาจีนในระดับปริญญาตรี จากการเรียนการสอนและการประเมินผลการเรียนในแต่ละภาคการศึกษาที่ผ่านมานักศึกษายังมีพื้นฐานทางด้านภาษาจีนไม่ดีนัก โดยเฉพาะทักษะด้านการออกเสียง และการพูด ถึงแม้จะผ่านการเรียนวิชาภาษาจีนมาหลายภาคการศึกษา แต่ก็ยังไม่สามารถเข้าใจถึงระบบการออกเสียงสัทอักษรจีนได้อย่างถูกต้อง ซึ่งการออกเสียงสัทอักษรจีนเป็นทักษะพื้นฐานสำคัญในการต่อยอดการเรียนภาษาจีน เป็นเรื่องสำคัญที่ต้องให้ความสนใจเป็นอย่างยิ่ง

ระบบสัทอักษรจีนหรือในภาษาจีนเรียกว่า ฮั่นอวี่พินอิน (汉语拼音) เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการออกเสียงภาษาจีน คณะกรรมการปฏิรูปตัวอักษรจีนออกสำรวจสอบถามความคิดเห็นเพื่อทำการวิจัยและวิเคราะห์การใช้สัทอักษรจีน ในเดือนกุมภาพันธ์ ค.ศ. 1956 คณะกรรมการได้พัฒนาแบบแผนการถอดเสียงอ่านระบบสัทอักษรจีน ซึ่งแบบแผนนี้ได้ผ่านการปรับแก้ไขจากผู้เชี่ยวชาญหลายครั้ง ท้ายที่สุดในเดือนกุมภาพันธ์ ค.ศ. 1958 จึงได้มีการประกาศใช้อย่างเป็นทางการ สัทอักษรจีนหรือพินอินได้รับการพัฒนามาจากระบบจู้อินซึ่งเป็นระบบการออกเสียงแบบเก่าของจีน พินอินมีความสมบูรณ์และเป็นที่ยอมรับจากสถาบันนานาชาติหลายแห่งทั่วโลก โดยถือว่าเป็นระบบการออกเสียงที่เป็นมาตรฐานสำหรับภาษาจีนกลาง จากการสำรวจ

การใช้ระบบการอ่านออกเสียงในระดับมหาวิทยาลัยในประเทศไทย จำนวน 59 แห่ง มหาวิทยาลัยที่สอนการออกเสียงภาษาจีนด้วยระบบพินอินมีทั้งหมด 57 แห่ง (96.6%) สอนด้วยระบบจู้อิน 3 แห่ง และสอนโดยการใช้ภาษาไทย 1 แห่ง (มี 2 แห่งที่ตอบว่าสอนโดยการใช้ 2 ระบบ) จะเห็นได้ว่า มหาวิทยาลัยเกือบทั้งหมดในประเทศไทยใช้ระบบการอ่านออกเสียงด้วยระบบสัทอักษรจีนหรือพินอิน (ศูนย์จีนศึกษา สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2551, หน้า 68)

การเรียนระบบสัทอักษรจีนเป็นพื้นฐานสำคัญของผู้เรียนวิชาภาษาจีน สำหรับนักศึกษาต่างชาติการอ่านออกเสียงพยัญชนะ สระ และวรรณยุกต์ที่เป็นส่วนประกอบของระบบสัทอักษรจีนให้ถูกต้องและชัดเจนไม่ใช่เรื่องง่าย ซึ่งถ้าออกเสียงไม่ชัดเจนหรือไม่ถูกต้องแล้ว การพูดสื่อสารเป็นภาษาจีนนั้นก็จะมีความยากเพิ่มขึ้น ส่งผลให้การสื่อความหมายเกิดความลำบากและอาจจะทำให้เกิดความเข้าใจผิดขึ้นได้ นอกจากนี้การเรียนสัทอักษรจีนให้ชัดเจนและถูกต้องมีความสำคัญอย่างมาก เนื่องจากสามารถต่อยอดการเรียนภาษาจีนด้วยตัวเองได้ การเรียนในห้องเรียนนักศึกษาจะได้รับความรู้จากที่อาจารย์สอนในระดับหนึ่ง แต่ถ้านักศึกษามีความแม่นยำในการออกเสียงและการสะกดคำอ่านสัทอักษรจีนก็ สามารถค้นหาคำศัพท์หรือสำนวนต่างๆ ในพจนานุกรมได้อย่างสะดวก เป็นการเรียนรู้ภายนอกห้องเรียนได้ด้วยตนเอง สิ่งนี้จะทำให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาทักษะและเพิ่มพูนความรู้ภาษาจีนได้ จะเห็นได้ว่าการพัฒนาการออกเสียงสัทอักษรจีนให้กับนักศึกษาเป็นเรื่องที่ต้องได้รับการพัฒนาอย่างเร่งด่วน นักศึกษาที่อยู่ในช่วงเริ่มต้นเรียนภาษาจีนควรได้รับการแก้ไขการออกเสียงที่มีปัญหา เนื่องจากการออกเสียงที่ดีหรือไม่ดีนั้นจะส่งผลกระทบโดยตรงกับอนาคตการเรียนภาษาจีนของนักศึกษา

การวิจัยเพื่อศึกษาปัญหาการออกเสียงสัทอักษรจีนของนักศึกษานี้เป็นหัวข้อที่สำคัญและน่าศึกษาเป็นอย่างยิ่ง ซึ่งผลการวิจัยจะทำให้รู้ถึงปัญหาและสาเหตุของปัญหาที่เกิดขึ้น ซึ่งจะเป็นแนวทางในการปรับปรุงและประยุกต์ใช้ในการดำเนินการเรียนการสอนวิชาการออกเสียงสัทอักษรจีนเพื่อการพัฒนาและการเรียนรู้ของนักศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาปัญหาการออกเสียงสัทอักษรจีนของนักศึกษา
2. เพื่อศึกษาสาเหตุของปัญหาการออกเสียงสัทอักษรจีนของนักศึกษา
3. เพื่อนำผลการวิจัยที่ได้เป็นแนวทางในการพัฒนาการเรียนการสอนการออกเสียงสัทอักษรจีนให้เกิดประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตด้านประชากร ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ นักศึกษาระดับปริญญาตรีที่ได้ลงทะเบียนเรียนวิชาภาษาจีน ภาคการศึกษาที่ 2/2557 แบ่งเป็นนักศึกษาสาขาวิชาภาษาจีนชั้นปีที่ 1 นักศึกษาสาขาวิชาภาษาอังกฤษธุรกิจชั้นปีที่ 2 และนักศึกษาสาขาวิชาการจัดการอุตสาหกรรมบริการการท่องเที่ยวชั้นปีที่ 2 รวม จำนวน 38 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 2 ชุด คือ แบบทดสอบและแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้พัฒนาโดยอาศัยแนวคิดจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวมถึงตำราเรียนของนักศึกษา จากนั้นได้ให้อาจารย์ชาวจีนและผู้เชี่ยวชาญพิจารณาแก้ไขและตรวจความตรงเชิงเนื้อหาและการใช้ภาษา โดยแบบทดสอบแบ่งเป็น 4 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 แบบทดสอบอ่านพยัญชนะ จำนวน 23 ตัว

ส่วนที่ 2 แบบทดสอบอ่านสระเดี่ยว สระประสม และสระประสมนาสิก จำนวน 36 ตัว

ส่วนที่ 3 แบบทดสอบอ่านคำพยางค์เดียว และสองพยางค์ จำนวน 20 คำ

ส่วนที่ 4 แบบทดสอบอ่านประโยค จำนวน 10 ประโยค

แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของนักศึกษาผู้เป็นกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เพศ อายุ สาขาวิชา ชั้นปี ระยะเวลาที่เคยเรียนภาษาจีน เกรดเฉลี่ย เชื้อสาย ส่วนของสัทอักษรจีนที่คิดว่าออกเสียงยากที่สุด ระดับภาษาจีนของตนเอง ระดับความชอบในการเรียนภาษาจีน โดยการสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check Lists) จำนวน 10 ข้อ

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการเรียนระบบสัทอักษรจีน ในส่วนนี้สอบถามความเห็นและความรู้สึกของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อการเรียนสัทอักษรจีน จำนวน 10 ข้อ

ส่วนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนสัทอักษรจีน สอบถามความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อการจัดการเรียนการสอนสัทอักษรจีน ในห้องเรียน จำนวน 5 ข้อ

วิธีดำเนินการวิจัย

- **การเก็บรวบรวมข้อมูล**

1. ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดสอบการอ่านของนักศึกษาตามแบบทดสอบเป็นรายบุคคลด้วยตัวผู้วิจัยเองหลังจากเสร็จสิ้นการเรียนการสอนในภาคการศึกษา 2/2557 โดยได้มีการจดบันทึกผลการอ่านและใช้การบันทึกเสียงร่วมด้วย

2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปแจกให้กับนักศึกษาทั้ง 3 สาขาวิชา และให้หัวหน้าชั้นเรียนเป็นผู้เก็บรวบรวมแบบสอบถามทั้งหมดส่งคืนผู้วิจัย

- **การวิเคราะห์ข้อมูล**

การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบทดสอบ ผู้วิจัยนำแบบบันทึกผลการอ่านออกเสียงสัทอักษรจีนของนักศึกษารวมถึงเทปบันทึกเสียงมาวิเคราะห์ โดยคำนวณหาค่าเฉลี่ยความผิดพลาด ในการอ่านของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 4 ส่วน หลังจากนั้นดำเนินการวิเคราะห์และสรุปหาสาเหตุของปัญหาที่เกิดขึ้น รวมทั้งเสนอแนะแนวทางในการพัฒนาการเรียนการสอนสัทอักษรจีนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้นำแบบแบบสอบถามที่ได้คืนทั้งหมดมาตรวจสอบและคัดเลือกแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์ในการวิเคราะห์ แบบสอบถามส่วนที่ 1 ผู้วิจัยใช้สถิติเชิงพรรณนาเพื่ออธิบายข้อมูลทั่วไปของนักศึกษาผู้เป็นกลุ่มตัวอย่าง วิเคราะห์โดยการหาค่าสถิติพื้นฐานด้วยคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป (SPSS) ได้แก่ ความถี่และร้อยละ ส่วนการวิเคราะห์แบบสอบถามในส่วนที่ 2 และส่วนที่ 3 ซึ่งเป็นคำถามให้กลุ่มตัวอย่างแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการเรียนระบบสัทอักษรจีน และการจัดการเรียนการสอนสัทอักษรจีน ผู้วิจัยนำเสนอในรูปแบบการวิเคราะห์พรรณนาเปรียบเทียบความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง

ผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลสามารถสรุปผลการวิจัยของการศึกษาปัญหาการออกเสียงสัทอักษรจีนของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี และเสนอแนวทางในการพัฒนาเรียนการสอนการออกเสียงสัทอักษรจีนให้เกิดประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ดังนี้

ด้านการทดสอบ

1. ปัญหาการอ่านออกเสียงพยัญชนะจีน ได้แก่ นักศึกษาไม่สามารถออกเสียงพยัญชนะกลุ่มที่เกิดจากปลายลิ้นส่วนหลังและปลายลิ้นส่วนหน้าได้ ได้แก่ zh sh ch และ z c s เนื่องจากนักศึกษาไม่เคยชินกับวิธีการออกเสียงของพยัญชนะเหล่านี้ และบางส่วนออกเสียง เหมือนกับพยัญชนะภาษาไทย จ ช ซ ซึ่งลักษณะการออกเสียงของพยัญชนะทั้งสองกลุ่มนี้ไม่เหมือนกัน และไม่สามารถเทียบได้กับเสียงภาษาไทย นักศึกษาออกเสียงพยัญชนะ r โดยใช้วิธีตวัดหรือรัวลิ้น พร้อมออกเสียงและบางส่วนออกเสียงเป็นพยัญชนะ เซึ่งเกิดจากความสับสนในการจำเสียงอ่าน ส่วนพยัญชนะ g j q x y และ w นักศึกษาไม่สามารถอ่านได้ถูกต้องเนื่องจากสับสนกับเสียงอ่านภาษาอังกฤษ

2. นักศึกษาออกเสียงสระ a e i u en un eng ตามการออกเสียงแบบภาษาอังกฤษ นักศึกษาไม่สามารถอ่านออกเสียงสระประสม ia และ ie ได้โดยเข้าใจผิดว่าออกเสียงคล้ายกับสระ “เอีย” ในภาษาไทย นักศึกษาบางส่วนอ่านออกเสียงสระทั้งสองนี้สลับกันและบางส่วนออกเสียงเป็นสองพยางค์ นอกจากนี้ยังมีสระประสมที่นักศึกษาออกเสียงเป็นสองพยางค์อีก ได้แก่ สระ ai ei ao ou ian iao iong iang ua uai uo uan ang uang ueng นักศึกษาออกเสียงสระ er เป็นเสียงเดียวกับ สระ e นักศึกษาไม่สามารถออกเสียงสระประสมที่ผ่านการลดรูป iu ui และ un ได้ และไม่สามารถออกเสียงสระกลุ่ม ü üe üan และ ün ได้ เนื่องจากไม่เคยชินกับวิธีการออกเสียงของสระเหล่านี้

3. ในการทดสอบอ่านออกเสียงคำพยางค์เดียวสองพยางค์ และประโยค นักศึกษาออกเสียงคำพยางค์เดียวเป็นสองพยางค์ ได้แก่ คำว่า xióng ซึ่งเป็นคำที่นักศึกษาออกเสียงผิดพลาดมากที่สุด นักศึกษาไม่สามารถออกเสียงคำว่า jú และ jué ได้ นักศึกษาอ่านคำว่า rùn ตามเสียงแบบภาษาอังกฤษ นักศึกษาไม่ออกเสียง r ในคำว่า wánr และ érzi นอกจากนี้นักศึกษาไม่สามารถอ่านคำว่า cāntīng และ

cānjiā ในการทดสอบอ่านประโยค Qǐngwèn canting zài nǎr? และ Nǐ yào qù cānjiā tā de shēngrì wǎnhuì ma? ได้ โดยเกิดจากความสับสนกับเสียงอ่านแบบภาษาอังกฤษ

4. ปัญหาการออกเสียงวรรณยุกต์ นักศึกษาไม่สามารถออกเสียงคำที่มีวรรณยุกต์เสียงเบาได้ เนื่องจากไม่เคยชินกับวิธีการออกเสียงวรรณยุกต์เสียงนี้ โดยนักศึกษาออกเสียงเป็นเสียงวรรณยุกต์อื่นแทน ได้แก่ คำว่า xièxie dōngxi, tāmen นักศึกษาไม่สามารถอ่านเปลี่ยนเสียงวรรณยุกต์เสียง 3 ที่อยู่ติดกันได้ เช่น ประโยค Wǒ yě hěn hǎo สาเหตุเพราะนักศึกษาไม่เข้าใจกฎเกณฑ์การเปลี่ยนเสียงอ่านของสัทอักษรจีน นักศึกษามีปัญหาในการออกเสียงวรรณยุกต์เสียง 2 และ 3 โดยนักศึกษาจะออกเสียงวรรณยุกต์เสียง 2 ในลักษณะสั้นๆ และระดับเสียงสูงไม่มากพอ ส่วนวรรณยุกต์เสียง 3 นักศึกษาไม่สามารถแปรเสียงที่เริ่มจากระดับเสียงครึ่งต่ำแล้วลดลงต่ำสุดจากนั้นแปรเสียงขึ้นเป็นเสียงครึ่งสูงได้ เช่น réng lǜ zuì เป็นต้น และนักศึกษาที่มีเชื้อสายจีนยูนนานมีปัญหาการออกเสียงวรรณยุกต์เสียง 4 โดยมักจะออกเสียงเป็นวรรณยุกต์เสียง 2 เช่น คำว่า búshì ออกเสียงเป็น búshí คำว่า qìshuǐ ออกเสียงเป็น qíshuǐ คำว่า mèimei ออกเสียงเป็น méiméi เป็นต้น นอกจากนี้นักศึกษาไม่มีการเน้นคำหรือปรับโทนเสียงให้เหมาะสมกับรูปแบบของประโยคต่างๆ

ด้านแบบสอบถาม

1. นักศึกษาที่เลือกเรียนวิชาภาษาจีนมีความชอบภาษาจีนในระดับปานกลาง นักศึกษามีความชอบในภาษาจีนระดับปานกลางเฉลี่ยความชอบอยู่ที่ร้อยละ 47.4 และประเมินระดับความรู้ภาษาจีนของตนเอง ส่วนใหญ่อยู่ในระดับอ่อน นอกจากนี้นักศึกษายังมีเป้าหมายในการเรียนภาษาจีนไม่สูงมาก ถึงแม้นักศึกษาสาขาวิชาภาษาจีนจะมีเป้าหมายที่ชัดเจนกว่า แต่โดยภาพรวมนักศึกษาต้องการเรียนรู้ภาษาจีนโดยสามารถฟัง พูด อ่าน และเขียนได้ สามารถไปท่องเที่ยวในประเทศจีนได้

2. นักศึกษาส่วนใหญ่ไม่มีการฝึกทบทวนการออกเสียงภาษาจีนนอกห้องเรียนเฉลี่ยร้อยละ 52.6 ส่วนนักศึกษาที่ฝึกออกเสียงนอกห้องเรียนมีวิธีการฝึกทบทวนในหลายวิธี เช่น ฝึกออกเสียงในบทเรียนหรือการบ้าน ฟังและอ่านเนื้อเพลงภาษาจีน พูดคุยกับเพื่อนคนจีน เป็นต้น โดยใช้เวลาประมาณสัปดาห์ละ 2 ครั้ง เฉลี่ยครั้งละ 30 นาที และเมื่อเกิดปัญหาการออกเสียง นักศึกษาจะถามอาจารย์หรือเพื่อนที่เก่งกว่า บางคนมีการค้นหาวิธีการออกเสียงที่ถูกต้องในอินเทอร์เน็ตด้วย นอกจากนี้นักศึกษาส่วนใหญ่เฉลี่ยร้อยละ 39.5 มีความเคยชินในการใช้ภาษาไทยเขียนกำกับการออกเสียงสัทอักษรจีนในบางคำที่ตนเองคิดว่าออกเสียงยาก

3. นักศึกษาให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนการออกเสียงสัทอักษรจีนเกี่ยวกับจำนวนผู้เรียนต่อห้องเรียนไม่ควรเกิน 15 คน ซึ่งในปัจจุบันมีความเหมาะสมแล้ว และส่วนใหญ่เฉลี่ยร้อยละ 47.4 เห็นว่าอาจารย์ผู้สอนการออกเสียงสัทอักษรจีนควรเป็นอาจารย์ชาวไทย เนื่องจากสามารถสื่อสารกันได้รู้เรื่องและเข้าใจมากกว่า แต่อาจารย์ชาวไทยก็ต้องมีความสามารถในการออกเสียงภาษาจีนให้เหมือนหรือคล้ายกับอาจารย์ชาวจีนมากที่สุด นอกจากนี้นักศึกษา ร้อยละ 73.7 ยังเห็นว่าควรจัดให้มีรายวิชาการออกเสียงสัทอักษรจีน เนื่องจากการออกเสียงภาษาจีนมีความยาก และเพื่อเป็นพื้นฐานที่ดีในการเรียนทักษะด้านอื่นควรมีการเรียนการสอนการออกเสียงสัทอักษรจีนโดยเฉพาะ

จากปัญหาความผิดพลาดในการออกเสียงสัทอักษรจีนและสภาพการเรียนของนักศึกษา สรุปสาเหตุที่ส่งผลให้เกิดปัญหา 6 ประการ ได้แก่ 1. ความสับสนระหว่างการอ่านออกเสียงสัทอักษรจีนกับเสียงภาษาอังกฤษ 2. นักศึกษาไม่เคยชินกับเสียงและวิธีการออกเสียงที่ไม่มีในภาษาไทย 3. ความยากและความซับซ้อนของสัทอักษรจีน 4. ผลกระทบจากภาษาจีนท้องถิ่นที่ใช้สื่อสารในครอบครัวของนักศึกษาเชื้อสายจีน 5. ขาดสภาพแวดล้อมของการเรียนการสอนการออกเสียงสัทอักษรจีนที่เหมาะสม 6. นักศึกษาไม่มีความใส่ใจในการฝึกทบทวนการออกเสียงสัทอักษรจีน

แนวทางในการพัฒนาการเรียนการสอนการออกเสียงสัทอักษรจีนเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

1. ผู้สอนสามารถใช้วิธีการเปรียบเทียบในการอธิบายวิธีการออกเสียงสัทอักษรจีน ในกระบวนการเรียนรู้ภาษาที่สองหรือภาษาที่สามผู้เรียนมักจะนำภาษาแม่หรือภาษาที่เคยเรียนมาเชื่อมโยงกับภาษาที่กำลังเรียนอยู่เสมอ การเปรียบเทียบทั้งสองภาษาอย่างเป็นระบบจะทำให้นักศึกษาสามารถมองเห็นความยากง่ายและจุดที่ควรระวังในการป้องกันความผิดพลาดของการออกเสียงได้ ผู้สอนสามารถ

เปรียบเทียบกับภาษาไทยหรือภาษาอังกฤษที่นักศึกษาคุ้นเคย ซึ่งจะทำให้นักศึกษาเข้าใจวิธีการออกเสียงสัทอักษรจีนได้ง่ายขึ้น

2. สร้างบรรยากาศการเรียนการสอนเพื่อให้นักศึกษาได้ฝึกออกเสียงภาษาจีนได้เต็มที่ ในการดำเนินการเรียนการสอนอาจารย์ต้องสร้างความน่าสนใจในการเรียนให้กับนักศึกษาโดยสร้างบรรยากาศในห้องเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักศึกษา การใช้ภาษาจีนในห้องเรียน การกำหนดกิจกรรมนอกห้องเรียน เพื่อให้นักศึกษาได้มีโอกาสใช้ภาษาจีนอย่างสม่ำเสมอ เนื่องจากนักศึกษาไม่ได้เรียนอยู่ในประเทศจีน ไม่มีสภาพแวดล้อมที่จะสามารถใช้ภาษาจีนในชีวิตประจำวันได้ การฝึกใช้ภาษาจีนก็มีเพียงในห้องเรียนเท่านั้น ดังนั้น อาจารย์ผู้สอนจึงต้องสร้างบรรยากาศในห้องเรียนที่ทำให้นักศึกษาสามารถฝึกออกเสียงให้ได้มากที่สุด อาจจะเป็นสื่อที่ทันสมัยหรือการสร้างกิจกรรมที่น่าสนใจ เพื่อให้นักศึกษาเกิดความกระตือรือร้นในการเข้าร่วมและสามารถฝึกออกเสียงสัทอักษรจีนได้อย่างเต็มที่ นอกจากนี้ควรมีการจัดให้นักศึกษาได้เรียนร่วมกับอาจารย์ผู้สอนที่เป็นชาวจีนด้วยเนื่องจากจะทำให้นักศึกษาได้มีโอกาสได้ฝึกใช้ภาษาจีนในการสื่อสารกับเจ้าของภาษา ฝึกการออกเสียง การฟัง การพูด การสนทนาเพื่อพัฒนาการของนักศึกษาที่ดียิ่งขึ้น

3. ควรมีการอธิบายวิธีการออกเสียงสัทอักษรจีนอย่างละเอียด การเรียนการสอน การออกเสียงจำเป็นต้องเน้นและใส่ใจกับการฝึกฝน แต่การอธิบายลักษณะและวิธีการออกเสียงที่ถูกต้องก็มีความสำคัญมากเช่นกัน เพราะถ้าวิธีการในการออกเสียงไม่ถูกต้อง นักศึกษาก็จะจดจำการออกเสียงที่ผิดและถ้าไม่ได้รับการอธิบายแก้ไขอย่างถูกต้องก็อาจกลายเป็นความเคยชินที่แก้ไขได้ยากในการเรียนการออกเสียงสัทอักษรจีนระดับพื้นฐาน อาจารย์ควรจะอธิบายให้รู้ตำแหน่งและวิธีการในการออกเสียงสัทอักษรจีนอย่างชัดเจนอาจจะใช้สื่อหรือรูปภาพประกอบแสดงวิธีการออกเสียงเพื่อให้นักศึกษาเข้าใจง่าย ชี้ให้เห็นถึงจุดที่ควรระวัง บางเสียงที่ออกเสียงยากหรือผิดพลาดบ่อยๆ ก็จะต้องมีวิธีการในอธิบายเพื่อป้องกันการเกิดความผิดพลาดนั้นซ้ำอีก

4. ควรมีการเรียงลำดับการสอนการออกเสียงสัทอักษรจีนอย่างเหมาะสม การสอนการออกเสียงสัทอักษรจีนจะมีลำดับการสอนอย่างไรก็ควรคำนึงถึงการใช้หรือช่วงเวลาที่เหมาะสมของการเรียนของนักศึกษา เช่น การเรียนการกล่าวทักทายที่ใช้บ่อย เช่น คำว่า nǐ hǎo (สวัสดี) ก็ต้องสอนพยัญชนะ n h สระ i ao รวมถึงพยัญชนะที่สามารถสะกดรวมกับสระเหล่านี้ได้ หรือกลุ่มสระที่ออกเสียงยาก เช่น ü üe จะต้องสอนหลังหรือสอนพร้อมกับพยัญชนะ l n j q x เนื่องจากสระกลุ่มนี้จะสะกดรวมกับพยัญชนะ 5 ตัวนี้เท่านั้น เป็นต้น ผู้สอนจำเป็นต้องวางแผนลำดับการสอนให้เหมาะสมเพื่อพัฒนาการของผู้เรียนและการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ

5. มีเทคนิคการสอนที่หลากหลายเพื่อส่งเสริมการเรียนการสอนออกเสียงสัทอักษรจีน วิธีการสอนและฝึกการออกเสียงในรูปแบบเดิมๆ เช่น ฟังอาจารย์ออกเสียงหรือฟังเทปจากเจ้าของภาษาแล้วให้นักศึกษาเลียนแบบออกเสียงตามอาจจะไม่ได้ประสิทธิภาพเท่าที่ควรและอาจจะสร้างความเบื่อหน่ายในการเรียนได้ ดังนั้น ผู้สอนควรสร้างกิจกรรมส่งเสริมการออกเสียงและเทคนิควิธีในการสอนที่มีประสิทธิภาพ และสามารถสร้างความน่าสนใจในการเรียนการสอน เช่น การใช้รูปภาพแสดงตำแหน่งอวัยวะในการออกเสียง เพื่อให้นักศึกษาได้เห็นภาพและเลียนแบบการออกเสียงได้ถูกต้องชัดเจนมากขึ้น การใช้วิธีการออกเสียงดังๆ เพื่อให้เห็นตำแหน่งอวัยวะรูปปากของการออกเสียงของตนเองที่ชัดเจน การใช้ภาษามือในการแสดงเสียงวรรณยุกต์หรือลักษณะของลิ้น การแข่งขันพูดวลีภาษาจีนที่ออกเสียงให้ถูกต้องและรวดเร็วได้ยาก หรือการเล่นเกมในรูปแบบต่างๆ ซึ่งนอกจากจะทำให้นักศึกษามีความสนุกสนานและสร้างความตื่นตัวในการเรียนในห้องแล้วยังจะทำให้นักศึกษา จดจำการออกเสียงได้ง่ายขึ้นด้วย

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยการศึกษาปัญหาการออกเสียงสัทอักษรจีนของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี ผู้วิจัยได้พบประเด็นที่น่าสนใจเกี่ยวกับปัญหาการออกเสียงสัทอักษรจีนของนักศึกษา ซึ่งควรนำเอามาอภิปรายผลดังต่อไปนี้

1. นักศึกษาไม่สามารถออกเสียงพยัญชนะกลุ่มที่เกิดจากปลายลิ้นส่วนหลังและปลายลิ้นส่วนหน้าได้ ได้แก่ zh sh ch r z c s เนื่องจากนักศึกษาไม่เคยชินกับวิธีการออกเสียงของพยัญชนะเหล่านี้ และนักศึกษาบางส่วนออกเสียงเหมือนกับพยัญชนะภาษาไทยซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ

李红印 (1995) ในบทความ วิจัย เรื่อง 泰国学生汉语学习的语音偏误 (ความผิดพลาดในการออกเสียงของนักศึกษาไทยที่เรียนภาษาจีน) กล่าวว่า นักศึกษาไม่สามารถออกเสียงพยัญชนะที่เกิดจากปลายลิ้นส่วนหลังได้ เนื่องจากภาษาไทยไม่มีวิธีการออกเสียงแบบนี้ ได้แก่ พยัญชนะ zh sh ch r ซึ่งนักศึกษามักใช้พยัญชนะ จ ฉ ช ณ ศ ษ ส แทนเสียงอ่านพยัญชนะเหล่านี้ จึงทำให้เกิดความผิดพลาดในการออกเสียงเนื่องจากวิธีการออกเสียงแตกต่างกัน และสอดคล้องกับ 陈娥 (2006) ใน วิทยานิพนธ์เรื่อง 泰国学生汉语习得中的语音偏误研究 (ความผิดพลาดในการออกเสียงของนักศึกษาไทยในการเรียนรู้ภาษาจีน) ผลการวิจัยพบว่า พยัญชนะ zh sh ch r z c s เป็นพยัญชนะที่นักศึกษาไทยทั้งระดับต้น ระดับกลาง และระดับสูงมีปัญหาในการออกเสียง ความผิดพลาดในการออกเสียงพยัญชนะ เหล่านี้มีค่อนข้างสูงตลอดการเรียนภาษาจีนของนักศึกษาจนกลายเป็นความเคยชิน ซึ่งแก้ไขได้ยาก โดยนอกจากออกเสียงไม่ถูกต้องแล้ว นักศึกษายังมีความสับสนในการออกเสียงในกลุ่มพยัญชนะ zh sh ch และกลุ่มพยัญชนะ z c s อีกด้วย

2. นักศึกษาไม่สามารถอ่านออกเสียงคำที่มีวรรณยุกต์เสียงเบาได้ โดยออกเสียงเป็นเสียงวรรณยุกต์อื่นแทน จากการทดสอบอ่านคำสองพยางค์และประโยค นักศึกษาอ่านคำที่มีวรรณยุกต์เสียงเบาเป็นเสียงวรรณยุกต์เสียงอื่น สอดคล้องกับ 赵丽梅 (2011) ในบทความเรื่อง对泰汉语语音教学中常见偏误的实践调查 (การสำรวจความผิดพลาดที่มักจะพบในการเรียนการสอนการออกเสียงสัทอักษรจีนของนักศึกษาไทย) กล่าวว่า วรรณยุกต์เสียงเบาเป็นเสียงพิเศษอย่างหนึ่ง โดยจะต้องออกเสียงทั้งสั้นและเบา นักศึกษาไทยบางส่วนเกิดปัญหาและไม่เข้าใจวิธีการออกเสียงวรรณยุกต์เสียงเบาที่ตามอยู่หลังคำที่มีวรรณยุกต์ต่างกัน โดยมีการอ่านวรรณยุกต์เสียงเบาเป็นวรรณยุกต์เสียงอื่น เช่นคำว่า dōngxi 东西 นักศึกษาออกเสียงเป็น dōngxī, คำว่า shāfu 舒服 ออกเสียงเป็น shāfú, คำว่า yǐzi 椅子 ออกเสียงเป็น yǐzǐ, คำว่า chuānghu 窗户 ออกเสียงเป็น chuānghù, คำว่า sháozi 勺子 ออกเสียงเป็น sháozǐ เป็นต้น ซึ่งแตกต่างกับผลการวิจัยของสายฝน วรรณสินธพ (2554) ในบทความวิจัยเรื่อง ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการออกเสียงพยัญชนะ สระ และวรรณยุกต์ในภาษาจีนกลางของนักศึกษาวิชาเอกภาษาจีนและนักศึกษาคณะแพทย์แผนจีน มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ ที่กล่าวว่านักศึกษาสับสนวรรณยุกต์เสียง 4 กับวรรณยุกต์เสียงเบา เช่น ในพยางค์ róngyi และ míngzi ทั้ง yi และ zi เป็นเสียงเบาที่ไม่มีวรรณยุกต์กำกับแต่นักศึกษาจะออกเสียงเป็นเสียงวรรณยุกต์ 4 แทน คือ róngyì, míngzì

3. นักศึกษาไม่สามารถอ่านสระประสม uai ian iang iong ได้ สระประสมเหล่านี้เวลาอ่านจำเป็นต้องอ่านควบให้เป็นเสียงพยางค์เดียว แต่นักศึกษาหลายคนกลับอ่านเป็นเสียงสองพยางค์ สอดคล้องกับงานวิจัยของสายฝน วรรณสินธพ (2554) ในบทความวิจัยเรื่อง ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการออกเสียงพยัญชนะ สระ และวรรณยุกต์ในภาษาจีนกลางของนักศึกษาวิชาเอกภาษาจีน และนักศึกษาคณะแพทย์แผนจีน มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ ที่กล่าวว่า นักศึกษาไม่สามารถอ่านสระประสมที่ออกเสียงควบกล้ำ ได้ เช่น สระ iong ซึ่งเป็นสระประสมระหว่าง i และ ong เวลาออกเสียงจะต้องออกเสียงควบกล้ำ แต่นักศึกษาอ่านเป็นสองพยางค์

4. นักศึกษามีปัญหาในการออกเสียงวรรณยุกต์เสียง 2 และ 3 โดยนักศึกษาจะออกเสียง 2 ในลักษณะสั้นและระดับเสียงสูงไม่มากพอ ส่วนเสียง 3 นักศึกษาไม่สามารถแปรจากเสียงที่เริ่มจากระดับเสียงครึ่งต่ำแล้วลดลงต่ำสุด จากนั้นแปรเสียงขึ้นเป็นเสียงครึ่งสูงได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ 陈晨, 李秋杨 (2007) ในบทความวิจัยเรื่อง 汉泰语音对比研究与语音偏误标记分析 (การศึกษาเปรียบเทียบเสียงอ่านไทย จีน และการวิเคราะห์ปัญหาในการอ่านออกเสียง) กล่าวว่า นักศึกษาไทยมีปัญหาการออกเสียงวรรณยุกต์จีนทั้ง 4 เสียง โดยวรรณยุกต์เสียง 2 นักศึกษาออกเสียงขึ้นสูง โดยเริ่มจากระดับเสียงที่ค่อนข้างต่ำเกินไป และความเร็วในการลากเสียงขึ้นสูงช้าเกินไป ส่วนวรรณยุกต์เสียง 3 เนื่องจากภาษาไทยไม่มีวรรณยุกต์เสียงนี้ ซึ่งมีลักษณะเสียงลงต่ำและแปรขึ้นสูง นักเรียนไทยจึงเกิดความยากลำบากในการออกเสียงโดยเฉพาะช่วงการลดเสียงและแปรเสียงขึ้นสูง ส่วนใหญ่จะออกเสียงขึ้นสูงทั้งหมดโดยไม่มีการลดเสียงลงต่ำก่อน

5. นักศึกษาไม่สามารถอ่านออกเสียงสระ ia และ ie ได้ โดยบางส่วนเข้าใจผิดว่าออกเสียงคล้ายกับสระ “เอีย” ในภาษาไทยและบางส่วนอ่านออกเสียงสระทั้งสองนี้สลับกัน

ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ何霜 (2011) ในบทความวิจัยเรื่อง 泰国学生习得汉语复元音韵母的偏误分析 (การวิเคราะห์ความผิดพลาดในการออกเสียงสระประสมของนักศึกษาไทย) กล่าวว่านักศึกษาไทยที่เรียนภาษาจีนระดับต้นมักจะเกิดความสับสนในการออกเสียงสระประสม ia และ ie เนื่องจากภาษาไทยมีเสียง “เอีย” ซึ่งคล้ายกับเสียงสระประสมภาษาจีน ia และ ie เวลาออกเสียงนักศึกษามักจะสับสนและออกเสียงเหล่านี้ไม่ถูกต้อง และสอดคล้องกับงานวิจัยของสายฝน วรรณสินธพ (2554) ในบทความวิจัยเรื่อง ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการออกเสียงพยัญชนะ สระ และวรรณยุกต์ในภาษาจีนกลางของนักศึกษาวิชาเอกภาษาจีนและนักศึกษาคณะแพทย์แผนจีน มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ ที่กล่าวว่านักศึกษาเอกภาษาจีนและนักศึกษาแพทย์แผนจีนเข้าใจผิดว่าสระ ie สามารถเทียบได้กับสระเอียในภาษาไทย แต่สระนี้เป็นสระที่ประสมระหว่าง i “อี” และ e “เอ” เวลาอ่านต้องควบกล้ำ คือ มีทั้งเสียง “อี”และเสียง“เอ” ซึ่งจะแตกต่างจากสระเอียในภาษาไทย

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้ประโยชน์

จากผลการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อพิจารณาเพื่อเป็นประโยชน์ต่อผู้สอนการออกเสียงสัทอักษรจีนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการที่จะทำให้การเรียนการสอนการออกเสียงสัทอักษรจีนบรรลุวัตถุประสงค์พอสังเขป ดังนี้

1. ควรสร้างความน่าสนใจในการเรียนการสอนการออกเสียงสัทอักษรจีน อาจารย์ผู้สอนต้องใช้สื่อที่ทันสมัยและมีวิธีการสอนที่สามารถดึงดูดผู้เรียนได้ โดยอาจจะมีการเรียนการสอนในห้องปฏิบัติการทางภาษาร่วมด้วย ให้อาจารย์ชาวจีนมาสอนร่วมในบางคาบเรียน เพื่อนักศึกษาจะได้ตื่นตัวและสามารถฝึกการออกเสียงได้อย่างเต็มที่

2. ควรมีการทดสอบการอ่านออกเสียงสัทอักษรจีนของนักศึกษาอย่างสม่ำเสมอ เพื่อการแก้ไขที่ทันท่วงที เนื่องจากนักศึกษาที่เริ่มเรียนภาษาจีนในช่วงเริ่มต้นจะรู้สึกว่าภาษาจีนออกเสียงยาก บางคนไม่กล้าออกเสียงจึงไม่ได้รับการตรวจสอบแก้ไข บางคนไม่รู้หลักการออกเสียงจึงจำเสียงอ่านผิดและออกเสียงผิดจนเคยชิน ดังนั้น อาจารย์ผู้สอนต้องติดตามและทดสอบการอ่านออกเสียงของนักเรียนอย่างต่อเนื่องเพื่อการแก้ไขที่ถูกต้องและพัฒนาการของผู้เรียนที่ดียิ่งขึ้น

3. ควรมีการจัดจำนวนผู้เรียนต่อห้องเรียนอย่างเหมาะสม โดยไม่เกิน 15 คนต่อห้องเรียน และมีการสอนโดยอาจารย์ชาวจีนที่มีสำเนียงภาษาจีนกลางชัดเจน อาจมีการสอนโดยอาจารย์ชาวไทยร่วมด้วย เพื่อการสื่อสารที่เข้าใจดียิ่งขึ้น นอกจากนี้ควรมีการสอนเสริมให้กับนักศึกษากลุ่มที่มีปัญหาในการออกเสียงสัทอักษรจีนโดยเฉพาะเพื่อการพัฒนาของนักศึกษา

4. ควรมีการจัดการเรียนการสอนรายวิชาการออกเสียงสัทอักษรจีนโดยเฉพาะ โดยเน้นการฝึกปฏิบัติเป็นหลักทั้ง 4 ทักษะ คือ การฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน นอกจากนี้ก็ต้องมีการอธิบายหลักทฤษฎีการออกเสียงอย่างละเอียดร่วมด้วย รวมถึงมีการประเมินการอ่านออกเสียงของนักศึกษาในทุกทักษะเป็นรายบุคคลอย่างต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรทำการวิจัยเปรียบเทียบปัญหาการออกเสียงสัทอักษรจีนของนักศึกษาในระดับชั้นปีต่างๆ โดยศึกษาปัญหาและปัจจัยที่ส่งผลต่อการออกเสียงที่ผิดพลาดของนักศึกษาในแต่ละชั้นปีว่ามีความเหมือนและแตกต่างกันอย่างไร

2. ควรทำการวิจัยปัญหาเกี่ยวกับสัทอักษรจีนของนักศึกษาทั้ง 4 ทักษะ คือ การฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน เพื่อการพัฒนาการเรียนการสอนสัทอักษรจีนให้ครอบคลุมและมีประสิทธิภาพทุกด้าน

3. ควรมีการวิจัยเปรียบเทียบการเรียนรู้ภาษาจีนกลางของนักศึกษาที่ไม่มีพื้นฐานภาษาจีนกับนักศึกษาเชื้อสายจีนที่สามารถพูดภาษาจีนท้องถิ่นได้ โดยศึกษาการเรียนรู้รวมถึงปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อการออกเสียงสัทอักษรจีนกลางว่า มีความเหมือนและต่างกันหรือไม่ อย่างไร

เอกสารอ้างอิง

ชิดพงษ์ กวีวรวุฒิ. (2548). **เรียนพินอิน และการออกเสียง (ฉบับสมบูรณ์)**. กรุงเทพฯ : เอ็มไอเอส ซอฟท์เทค.

ฝ่ายวิชาการสำนักพิมพ์แมนดารินเอดูเคชั่น. (2556). **คู่มือการเรียนการสอนภาษาจีน**. กรุงเทพฯ : แมนดาริน.

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สถาบันเอเชียศึกษา ศูนย์จีนศึกษา. (2551)**. รายงานวิจัยการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทย : ระดับอุดมศึกษา**. กรุงเทพฯ : ผู้แต่ง.

สายฝน วรรณสินธพ. (2554). **ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการออกเสียงพยัญชนะ สระ และวรรณยุกต์ในภาษาจีนกลางของนักศึกษาวิชาเอกภาษาจีนและนักศึกษาคณะแพทย์แผนจีน มหาวิทยาลัยหัวเฉียวพระเกียรติ**. ค้นเมื่อ มีนาคม, 2558, จาก http//www.thailis.or.th

陈晨, 李秋杨. 汉泰语音对比研究与语音偏误标记分析.[EB/OL]. http://goo.gl/tPeFJj, 2007/ 2015-03-15.

陈娥 (2006) 泰国学生汉语习得中的语音偏误研究, 云南师范大学硕士学位论文.

何霜. 泰国学生习得汉语复元音韵母的偏误分析.[EB/OL]. http://www.doc88.com/p-5995999980631.html, 2011/2015-03-15.

黄伯荣, 廖序东主编 (2007)《现代汉语.上册》, 北京 : 高等教育出版社.

李红印. 泰国学生汉语学习的语音偏误. [EB/OL]. http://goo.gl/JBqF5I, 1995/2015-03-15.

赵丽梅. 对泰汉语语音教学中常见偏误的实践调查.[EB/OL]. http://goo.gl/K5vcGL, 2011/ 2015-03-15.

พฤติกรรมการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการน้ำของกลุ่มผู้ใช้น้ำชลประทาน ฝ่ายส่งน้ำและบำรุงรักษาที่ 2 โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาพนมทวน : กรณีศึกษาตำบลพนมทวน อำเภอพนมทวน จังหวัดกาญจนบุรี

THE WATER USER PARTICIPATED BEHAVIOR IN IRRIGATION WATER MANAGEMENT DIVISION MANAGEMENT AND MAINTENANCE IRRIGATION 2 IN PHANOMTHUAN OPERATION IRRIGATION PROJECT : A CASE STUDY OF TAMBON PHANOMTHUAN, PHANOMTHUAN DISTRICT KANCHANABURI PROVINC.

ธิรดา ฆารสินธุ์นภา

นักศึกษามหาบัณฑิต สาขาสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี

TIRADA KARASINNAPA

Master of Arts (Social Sciences for Development) Kanchanaburi Rajabhat University

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. ศึกษาพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของกลุ่มผู้ใช้น้ำในการบริหารจัดการน้ำ 2. ศึกษาถึงความรู้ของกลุ่มผู้ใช้น้ำเกี่ยวกับการบริหารจัดการน้ำ และ 3. ศึกษาปัญหาอุปสรรค ข้อเสนอแนะ แนวทางแก้ไขให้กลุ่มผู้ใช้น้ำมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการน้ำชลประทานให้มากยิ่งขึ้น ตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ กลุ่มผู้ใช้น้ำ ใช้น้ำชลประทานบุคลากรจากฝ่ายส่งน้ำบำรุงรักษาที่ 2 โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาพนมทวน ตำบลพนมทวน อำเภอพนมทวน จังหวัดกาญจนบุรี จำนวน 280 คน ซึ่งเป็นหัวหน้าครัวเรือน สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติเพื่อทดสอบความแตกต่างของพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการน้ำของกลุ่มผู้ใช้น้ำชลประทาน ด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว One – Way ANOVA ผลการวิจัยปรากฏดังนี้ 1. ด้านพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการน้ำกลุ่มผู้ใช้น้ำชลประทาน ตำบลพนมทวน อำเภอพนมทวน จังหวัดกาญจนบุรี ในภาพรวมพบว่า มีส่วนร่วมในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า มีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลางทุกด้านโดยเรียงลำดับการมีส่วนร่วมจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วม การซ่อมแซมบำรุงรักษาคลองส่งน้ำ ด้านการกำกับดูแลการใช้น้ำ และด้านกำจัดวัชพืช ตามลำดับ 2. ระดับความรู้ของกลุ่มผู้ใช้น้ำเกี่ยวกับการบริหารจัดการน้ำชลประทานในภาพรวมพบว่า อยู่ในระดับมาก กลุ่มผู้ใช้น้ำส่วนใหญ่มีความคิดเห็นเข้าใจมาก จำนวน 204 คน คิดเป็นร้อยละ 72.86 รองลงมาเข้าใจระดับปานกลาง จำนวน 55 คน คิดเป็นร้อยละ 19.64 และเข้าใจในระดับน้อย จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 7.50 3. ด้านการเปรียบเทียบพฤติกรรมการมีส่วนร่วมกลุ่มผู้ใช้น้ำในการบริหารจัดการน้ำ ปัจจัยส่วนบุคคลจำแนกตามอายุพบว่า กลุ่มผู้ใช้น้ำที่มีอายุต่างกันมีพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการน้ำในภาพรวมไม่แตกต่างกันทางสถิติ พิจารณารายด้านพบว่า ผู้ใช้น้ำที่มีอายุต่างกันมีส่วนร่วมด้านกำกับดูแลการใช้น้ำแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แสดงค่า P ในการเปรียบเทียบแสดงถึงพฤติกรรมการมีส่วนร่วมกลุ่มผู้ใช้น้ำในการบริหารจัดการน้ำด้านการกำกับการดูแลการใช้น้ำรายคู่ จำแนกตามอายุด้วยวิธี LSD กลุ่มผู้ใช้น้ำที่มีอายุ 31- 40 มีพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในการบริหารการจัดการน้ำด้านการกำกับดูแลการใช้น้ำแตกต่างจากผู้ใช้น้ำที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไปอย่างนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยกลุ่มผู้ใช้น้ำที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไปมีส่วนร่วมในด้านการกำกับดูแลการใช้น้ำน้อยกว่ากลุ่มผู้ใช้น้ำที่มีอายุ 31-40 ปี นอกจากนี้ยังพบว่า กลุ่มผู้ใช้น้ำที่อายุ 41-50 ปี มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการน้ำด้านกำกับดูแลการใช้น้ำแตกต่างจากกลุ่มผู้ใช้น้ำที่มีอายุ 31-40 ปี และ 51-60 ปี โดยกลุ่มผู้ใช้น้ำที่มีอายุ 31-40 ปี และ 51-60 ปี มีส่วนร่วมในการใช้น้ำในด้านดังกล่าวสูงกว่ากลุ่มผู้ใช้น้ำที่มีอายุ ในช่วง 41-50 ปี 3. ปัญหาและอุปสรรคของพฤติกรรมการ

มีส่วนร่วมการบริหารจัดการการใช้น้ำชลประทานของกลุ่มผู้ใช้น้ำชลประทานนั้นมีปัจจัยหลักมาจาก 2 ด้านหลัก คือ 1. จากหน่วยงานของรัฐ ได้แก่ ฝ่ายส่งน้ำและบำรุงรักษาที่ 2 โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาพนมทวน 2. จะต้องสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการน้ำชลประทานให้กับกลุ่มผู้ใช้น้ำ ข้อเสนอแนะโดยให้หน่วยงานภาครัฐจัดการประชุม ฝึกอบรมสัมมนา ประกาศเสียงตามสาย และจัดทัศนศึกษา ดูงาน ให้กลุ่มผู้ใช้น้ำได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับกลุ่มผู้ใช้น้ำกลุ่มอื่น จัดระเบียบการใช้น้ำ ในด้านผู้ใช้น้ำก็จะต้องเสียสละเวลาให้ความร่วมมือต่อกลุ่ม จัดระเบียบการใช้น้ำและสร้างข้อตกลงร่วมกัน นอกจากนี้ทั้งหน่วยงานของรัฐและกลุ่มผู้ใช้น้ำต้องร่วมมือกันทำก็คือ การปรับปรุงสภาพคู คลองให้อยู่ในสภาพดีอยู่เสมอ

คำสำคัญ : พฤติกรรมการมีส่วนร่วม การบริหารจัดการ กลุ่มผู้ใช้น้ำ

ABSTRACT

The objectives of this research were to : 1.study the participating behavior of water users in water management and investigate problems, barriers and some suggestions as guidelines, 2. study the knowledge of water users related to water management and 3. solve the problems for water users in water user participating of irrigation water management of Water Transmission and Maintenance Division 2 Project, Phanomthuan District, Kanchanaburi Province. The sample used in the research was 280 irrigation water users who were heads of the family at Water Transmission and Maintenance Division 2, Phanomthuan District, Kanchanaburi Province. The statistics used in the research were frequency, percentage, standard deviation and One-way ANOVA.The results of the research were as follows : 1. The level of participation behavior of irrigation water management was at a medium level as a whole. As well as when separately considered by each aspect, the levels of participation behavior of irrigation water management were ranged from the highest to the lowest mean such as the participation of canal maintenance oversight of water and the herbicide. 2.The water user participating behavior in irrigation water management in Tambon Phanomthuan, Phanomthuan District was at a high level as a whole. 204 water users had high understanding, 72.86%, at a moderate level opinions of 55 people, 19.64% and the low level opinions of 21 people, 7.50%. 3. The comparision of participation behavior of irrigation water management was personal factors by age, found that water users at different ages had no significant difference of participation behavior of irrigation water management as a whole. As well as when separately considered by water users at different ages participation behavior oversight of water significantly different at $p > 0.05$. In comparison of participation behavior of irrigation water management in pairs with LSD by age ,water users age 31-40 has participation behavior of irrigation water management oversight of water difference from water users age 60 and over significantly different. Water users age 60 and over have participated in oversight of water less than water users age 31-40. Also found that water users age 41-50 have participated in irrigation water management difference from water users age 31-40 and 51-60. Water users age 31-40 and 51-60 have participated in oversight of water higher than water users age 41-50.

Keyword : Participated behavior, Management administration, Water users

บทนำ

การบริหารจัดการชลประทานโดยกลุ่มผู้ใช้น้ำ โดยมีส่วนร่วม ที่เรียกว่า Participatory Irrigation Management หรือ PIM ของกรมชลประทานที่ต้องการสร้างความร่วมมือระหว่างกลุ่มผู้ใช้น้ำชลประทานกับกรมชลประทาน เพื่อร่วมกันคิดร่วมกันทำ ร่วมกันรับผลประโยชน์ ร่วมกันแก้ปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นในชุมชนเพื่อสร้างความยั่งยืนในการบริหารจัดการน้ำชลประทาน ให้กลุ่มผู้ใช้น้ำมีรายได้เพิ่มขึ้น ฐานะมั่นคง สังคม ชุมชนอยู่กันอย่างสงบสุข ประเทศชาติมีความสงบร่มเย็น ศักยภาพของน้ำต้นทุนยังคงมีเท่าเดิม หรือเพิ่มขึ้นเพียงเล็กน้อยในแต่ละปี เมื่อนำมาเปรียบเทียบกับความต้องการใช้น้ำในทุกกิจกรรม แล้วสภาวะการขาดแคลนน้ำมีแนวโน้มจะรุนแรงมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะในช่วงฤดูแล้งของทุกปี ดังนั้น จึงจำเป็นต้องพิจารณาเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการน้ำของพื้นที่ชลประทาน ที่ปัจจุบันสามารถทำนาปีได้ประมาณปีละ 15 ล้านไร่ และพื้นที่นาปรังได้ประมาณปีละ 5 ล้านไร่ ให้เพิ่มพื้นที่ทำนาได้มากขึ้นใกล้เคียงกับพื้นที่ชลประทานที่มีอยู่ (22.8 ล้านไร่) โดยรูปแบบของการบริหารจัดการน้ำในอนาคตควรดำเนินการ (กรมชลประทาน, 2545, หน้า, 178) ดังนี้

1. เร่งพัฒนาแหล่งน้ำให้เต็มศักยภาพของพื้นที่ซึ่งจะต้องดำเนินการอย่างเร่งด่วนให้ทันกับความต้องการใช้น้ำ

2. เร่งรัดการพัฒนาระบบคัน-คูน้ำในระดับแปลงนาในพื้นที่ชลประทานที่มีอยู่เดิมเพื่อให้การกระจายน้ำเข้าสู่แปลงนาได้อย่างสะดวกและทั่วถึง รวมทั้งรณรงค์ให้มีการจัดตั้งกลุ่มผู้ใช้น้ำให้ทั่วถึงทุกพื้นที่

3. สนับสนุนให้เกษตรกรเข้ามามีส่วนร่วมมากขึ้น โดยเน้นการเข้ามาดูระบบส่งน้ำและออกค่าใช้จ่ายในการดำเนินการตลอดจนให้เกษตรกรรับการถ่ายโอนงานส่งน้ำ

4. การบำรุงรักษาไปบริหารจัดการเอง การกำหนดมาตรการการจัดสรรน้ำในลุ่มน้ำที่เริ่มมีสภาวะการใช้น้ำไม่สมดุลกับต้นทุนที่กักเก็บไว้ในอ่างเก็บน้ำโดยจัดลำดับความสำคัญของการใช้น้ำ และรณรงค์ให้มาตรการดังกล่าวเป็นที่ยอมรับในระหว่างกลุ่มผู้ใช้น้ำโดยเริ่มจากลุ่มน้ำเจ้าพระยา ลุ่มน้ำแม่กลอง ลุ่มน้ำชี และลุ่มน้ำมูล การบริหารจัดการน้ำพื้นที่ชลประทานที่มีอยู่เดิมและใช้มานานปีสมควรต้องนำไปศึกษาวิเคราะห์หาแนวทางปรับปรุงโครงการให้สอดรับกับการบริหารจัดการน้ำสมัยใหม่ (irrigation modernization) ทั้งนี้ เพราะระบบส่งน้ำเดิมที่มีการออกแบบไว้ในอดีตจะเหมาะสมกับสภาพน้ำและสภาพการเพาะปลูกในอดีต เช่น การส่งน้ำแบบต่อเนื่องตลอดเวลาเหมาะสมกับการทำนาปี ที่มีการส่งน้ำชลประทานเสริมน้ำฝน แต่ในปัจจุบันมีการส่งน้ำทั้งปีในช่วงฤดูแล้ง เพราะคลองส่งน้ำจะมีขนาดเล็กไม่เพียงพอที่จะลำเลียงน้ำให้กับพื้นที่นาปรังที่มีเป็นจำนวนมาก โดยต้องวางแผนส่งน้ำแบบหมุนเวียน ซึ่งแนวทางดังกล่าวจะมีข้อจำกัด เพราะต้องเกี่ยวข้องกับขนาดของอาคารบังคับน้ำและสภาพของพื้นที่ ดังนั้น แนวทางการบริหารน้ำที่จะนำไปสู่ความสำเร็จในอนาคต ควรพิจารณาดังนี้ (กรมชลประทาน, 2548, หน้า 1)

1. ทบทวนระบบชลประทานในพื้นที่โครงการชลประทานเดิม เพื่อนำมาวิเคราะห์หาวิธีการส่งน้ำแบบสมัยใหม่โดยให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงด้านการใช้น้ำและอื่นๆ

2. ศึกษารูปแบบและวิธีการเพิ่มประสิทธิภาพของการส่งน้ำซึ่งสามารถประหยัดการใช้น้ำลงได้และนำปริมาณน้ำส่วนนี้มาขยายพื้นที่เพาะปลูกได้เพิ่มมากขึ้น

3. กำหนดแผนการปรับปรุงโครงการชลประทานที่ใช้งานนานเกิน 20 ปี อย่างเป็นขั้นตอนและตามลำดับความสำคัญ

4. รณรงค์การมีส่วนร่วมการพัฒนาและการใช้น้ำในทุกระดับ ตั้งแต่เริ่มงานพัฒนาโครงการ งานถ่ายโอนส่งน้ำและบำรุงรักษา การร่วมออกค่าใช้จ่ายในการบริหารจัดการโครงการเพื่อนำผลของการมีส่วนร่วมมากำหนดการบริหารจัดการน้ำแบบยั่งยืน (sustainable water management)

5. จัดงบประมาณด้านการส่งน้ำและบำรุงรักษาให้เพียงพอต่อการใช้งาน ในการบริหารจัดการน้ำของกรมชลประทาน ในระยะเวลาที่ผ่านมาพบว่ายังไม่เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมเท่าที่ควรทำให้เกิดความขัดแย้งในระบบดำเนินงานอยู่เสมอ เช่น อำเภอพนมทวน จังหวัดกาญจนบุรี ก็เป็นอีกพื้นที่หนึ่งที่มีการส่งน้ำเพื่อการเกษตรของกรมชลประทาน ซึ่งพบว่าประชาชนยังไม่มีส่วนร่วมเท่าที่ควร

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการมีส่วนร่วมกลุ่มของผู้ใช้น้ำในการบริหารจัดการน้ำพื้นที่ในเขตชลประทาน ตำบลพนมทวน อำเภอพนมทวน จังหวัดกาญจนบุรี

2. เพื่อศึกษาถึงความรู้ของกลุ่มผู้ใช้น้ำเกี่ยวกับการบริหารจัดการน้ำ ในเขตพื้นที่ชลประทาน ตำบลพนมทวน อำเภอพนมทวน จังหวัดกาญจนบุรี

3. เพื่อศึกษาปัญหาอุปสรรค ข้อเสนอแนะ แนวทางแก้ไขให้กลุ่มผู้ใช้น้ำมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการน้ำพื้นที่ในเขตพื้นที่ชลประทานให้มากขึ้น

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยได้กำหนดพื้นที่ใช้น้ำชลประทานในเขตพื้นที่ตำบลพนมทวน ฝ่ายส่งน้ำและบำรุงรักษาที่ 2 โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาพนมทวน

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้กลุ่มผู้ใช้น้ำชลประทานที่ใช้ในการเก็บข้อมูลการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการน้ำมีจำนวน 932 คน ผู้วิจัยทำการสุ่มตัวอย่าง ได้แก่ หัวหน้าครัวเรือนหรือสมาชิกที่เป็นตัวแทนครัวเรือน จำนวน 280 คน และประชากรที่ใช้ในการสนทนากลุ่ม (focus group discussion) เพื่อเป็นการสะท้อนผลการวิจัยสู่ชุมชน ได้แก่ ผู้บริหารโครงการ จำนวน 20 คน เจ้าหน้าที่ดูแลรักษาคลอง จำนวน 10 คน รวม 30 คน ตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ หัวหน้าครัวเรือนหรือสมาชิกที่เป็นตัวแทนครัวเรือน จำนวน 280 คน ได้มาจากการกำหนดขนาดตัวอย่างจากสูตรการหาขนาดตัวอย่างของทาโร ยามาเน่ ด้วยค่าความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้เป็น 0.05 (Yamane, 1976, pp. 886 - 887) โดยการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (simple random sampling)

ขอบเขตด้านระยะเวลา

ในการดำเนินวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดระยะเวลา ในการศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูล ระหว่างเดือนมกราคม - ธันวาคม 2556

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ดำเนินการตามขั้นตอนได้ ดังนี้

1. ผู้วิจัยเก็บรวบรวมแบบสอบถามด้วยตัวเอง ณ ตำบลพนมทวน อำเภอพนมทวน จังหวัดกาญจนบุรี เพื่อนำมาวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติต่อไป

2. นำข้อมูลและข้อเสนอแนะไปจัดสนทนากลุ่ม (focus group discussion) เพื่อเป็นการระดมความคิด วิเคราะห์พฤติกรรมการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการน้ำของกลุ่มผู้ใช้น้ำชลประทาน เพื่อนำแนวทางที่เหมาะสมไปใช้ในการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการน้ำต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม นำข้อมูลมาวิเคราะห์ทางสถิติและประมวลผลด้วยคอมพิวเตอร์ โดยผู้วิจัยใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน และการทดสอบสมมุติฐาน ดังนี้

1. สถิติเชิงพรรณนา (descriptive statistics) เพื่อบรรยายคุณสมบัติของกลุ่มตัวอย่างตามข้อมูลที่เก็บมา ได้แก่ สถิติร้อยละ (percentage) ค่าเฉลี่ย (mean) และความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation)

2. สถิติเพื่อทดสอบความแตกต่างของพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการน้ำของเกษตรกรผู้ใช้น้ำชลประทานจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA)

ผลการวิจัย

1. ด้านพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการน้ำกลุ่มผู้ใช้น้ำชลประทาน ตำบลพนมทวน อำเภอพนมทวน จังหวัดกาญจนบุรี ในภาพรวมพบว่า มีส่วนร่วมในระดับปานกลาง ($\overline{X}$ =3.18) และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่ามีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน โดยเรียงลำดับการมีส่วนร่วมจากความถี่มากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมการซ่อมแซมบำรุงรักษาคลองส่งน้ำ ($\overline{X}$ =3.19) ด้านการกำกับดูแลการใช้น้ำ ($\overline{X}$ =3.19) และด้านกำจัดวัชพืช ($\overline{X}$ =3.17) ตามลำดับ

2. ระดับความรู้ของกลุ่มผู้ใช้น้ำเกี่ยวกับการบริหารจัดการน้ำชลประทาน ในภาพรวมพบว่า อยู่ในระดับมาก กลุ่มส่วนใหญ่มีความคิดเห็นระดับความเข้าใจมากจำนวน 212 คน คิดเป็นร้อยละ 75.71 รองลงมาเข้าใจระดับปานกลาง จำนวน 211 คน คิดเป็นร้อยละ 75.36 และเข้าใจน้อย จำนวน 189 คน คิดเป็นร้อยละ 67.50

3. ด้านเปรียบเทียบพฤติกรรมการมีส่วนร่วมผู้ใช้น้ำในการบริหารจัดการน้ำ ปัจจัยส่วนบุคคลจำแนกตามอายุ พบว่า กลุ่มผู้ใช้น้ำที่มีอายุต่างกันมีพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการน้ำในภาพรวมไม่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 แต่เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ผู้ใช้น้ำที่มีอายุต่างกันมีส่วนร่วมด้านกำกับดูแลการใช้น้ำแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ในการบริหารจัดการน้ำด้านการกำกับการดูแลการใช้น้ำรายคู่ จำแนกตามอายุด้วยวิธี LSD กลุ่มผู้ใช้น้ำที่มีอายุ 31- 40 มีพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในการบริหารการจัดการน้ำด้านการกำกับดูแลการใช้น้ำแตกต่างจากผู้ใช้น้ำที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยกลุ่มเกษตรกรผู้ใช้น้ำที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไป มีส่วนร่วมในด้านการกำกับดูแลการใช้น้ำน้อยกว่ากลุ่มผู้ใช้น้ำที่มีอายุ 41-50 ปี นอกจากนี้ยังพบว่า กลุ่มผู้ใช้น้ำที่อายุ 50-60 ปี มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการน้ำด้านกำกับดูแลการใช้น้ำแตกต่างจากกลุ่มผู้ใช้น้ำ 31-40 ปี และ 51-60 ปี โดยกลุ่มผู้ใช้น้ำที่มีอายุ 31-40 ปี และ 51-60 ปี มีส่วนร่วมในการใช้น้ำในด้านดังกล่าวสูงกว่ากลุ่มผู้ใช้น้ำที่มีอายุในช่วง 41-50 ปี

4. ผลจากการวิจัยพฤติกรรมการมีส่วนร่วมกลุ่มผู้ใช้น้ำในการบริหารจัดการน้ำชลประทาน จากที่ได้มีการจัดกลุ่มสนทนากับกลุ่มผู้ใช้น้ำในเขตพื้นที่ชลประทาน ตำบลพนมทวน อำเภอพนมทวน จังหวัดกาญจนบุรี เมื่อวันที่ 8 สิงหาคม 2556 โดยมีผู้บริหารโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาพนมทวน ฝ่ายส่งน้ำและบำรุงรักษาที่ 2 ได้เข้าร่วมสนทนา โดยมีการปรับความคิดความเข้าใจในการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการน้ำในเขตพื้นที่ชลประทานเป็นไปในทางเดียวกัน ทางด้านผู้บริหารจัดการกับเจ้าหน้าที่ และเจ้าหน้าที่ได้ให้ข้อมูลความรู้การบริหารจัดการใช้น้ำชลประทาน การตั้งกลุ่มผู้ใช้น้ำ การแต่งตั้งหัวหน้ากลุ่มผู้ใช้น้ำเพื่อเป็นตัวแทนติดต่อประสานงานกับชลประทาน ในการรับข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้องและชัดเจน เจ้าหน้าที่ชลประทานชี้แจง กฎ ระเบียบการใช้น้ำชลประทานให้กลุ่มผู้ใช้น้ำเข้าใจ ผู้ใช้น้ำเข้าใจในการจัดคิวการใช้น้ำ และได้ปรับแนวทางการบำรุงรักษาซ่อมแซมคลองส่งน้ำเมื่อมีการชำรุด และพร้อมที่จะให้ความร่วมมือในการทำความสะอาดคลองส่งน้ำเก็บขยะที่ลอยน้ำมา และกำจัดวัชพืชตามแนวคลองส่งน้ำในเขตพื้นที่ของตนเองที่ขอใช้น้ำที่บานประตูระบายน้ำ กลุ่มผู้ใช้น้ำคอยดูแลคลองส่งน้ำอย่างเอาใจใส่ และแจ้งเจ้าหน้าที่ทุกครั้งเมื่อมีคลองชำรุดแตกร้าว เพื่อเจ้าหน้าที่จะได้ซ่อมแซมให้อยู่สภาพที่ใช้งานได้ เจ้าหน้าที่ชลประทานพร้อมที่จะแนะนำการทำการเกษตรชนิดใด พร้อมกับแนะนำตลาดเพื่อการจำหน่ายต่อไป

สรุปผลการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ สรุปผลได้ ดังนี้ 1) ด้านพฤติกรรมการมีส่วนร่วมการบริหารจัดการ 2) ด้านความรู้ของกลุ่มผู้ใช้น้ำเกี่ยวกับการบริหารจัดการน้ำ ชลประทานน้ำ 4) ปัญหาอุปสรรค 5) ข้อเสนอแนะ สรุปผลการวิจัยในภาพรวม ดังนี้

1. ด้านพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการน้ำชลประทานในเขตพื้นที่ชลประทานในภาพรวมพบว่ามีส่วนร่วมในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่ามีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลางทุกด้านโดยเรียงลำดับการมีส่วนร่วมจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมการซ่อมแซมบำรุงรักษาคลอง ส่งน้ำ ด้านการกำกับดูแลการใช้น้ำ และด้านกำจัดวัชพืช ตามลำดับ จำแนกรายด้าน ดังนี้

1.1 ระดับพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการน้ำชลประทานด้านกำกับดูแลการใช้น้ำในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ระดับการมีพฤติกรรมการมีส่วนร่วม แต่ละข้ออยู่ในระดับปานกลาง โดยประเด็นได้สำรวจพื้นที่ว่าเหมาะกับทำการเกษตรชนิดใด มีค่าเฉลี่ยของระดับการมีส่วนร่วมสูงสุด รองลงมาได้แก่ ประเด็นเจ้าหน้าที่ ได้แนะนำในการทำการเกษตรที่เหมาะสมกับพื้นที่มีค่าเฉลี่ยของระดับการมีส่วนร่วม ส่วนประเด็นท่านได้ แจ้งเจ้าหน้าที่ว่าได้ทำการเพาะปลูกพืชชนิดใด กลุ่มผู้ใช้น้ำมีส่วนร่วมน้อยกว่าด้านอื่นๆ จำแนกรายด้าน ดังนี้ 1) ท่านมีการกำหนดพื้นที่ล่วงหน้า 2) ท่านได้แจ้งพื้นที่การเพาะปลูกแก่เจ้าหน้าที่ชลประทาน 3) ท่านได้แจ้งความประสงค์ในการใช้ประตูน้ำตามจำนวนที่ต้องการ 4) ท่าน

ได้สำรวจพื้นที่ของท่านว่าเหมาะกับทำการเกษตรชนิดใด 5) ท่านได้แจ้งเจ้าหน้าที่ว่าได้ทำการเพาะปลูกพืชชนิดใด 6) เจ้าหน้าที่ได้แนะนำในการทำการเกษตรที่เหมาะสมกับพื้นที่ 7) ท่านแจ้งความประสงค์ความต้องการใช้น้ำกับเจ้าหน้าที่ชลประทาน 8) ท่านกำหนดพื้นที่การเพาะปลูกตามที่ชลประทานกำหนด 9) ท่านได้ลงชื่อการใช้น้ำตามระบบ อยู่ในระดับปานกลางพบว่า ระดับการมีพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการน้ำชลประทาน ด้านกำกับ ดูแลการใช้น้ำ ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า พฤติกรรมการมีส่วนร่วมส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลางมาก โดยประเด็นได้ สำรวจพื้นที่ว่าเหมาะกับทำการเกษตรชนิดใด ระดับการมีส่วนร่วมสูงสุดในระดับมากรองลงมา ได้แก่ ประเด็นเจ้าหน้าที่ได้แนะนำในการเกษตรที่เหมาะสมกับพื้นที่มีค่าเฉลี่ยของระดับการมีส่วนร่วม ส่วนประเด็นท่านได้แจ้งพื้นที่การเพาะปลูกแก่เจ้าหน้าที่ชลประทานมีส่วนร่วมน้อยกว่าด้านอื่นๆ

1.2 ระดับพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการน้ำชลประทาน ด้านซ่อมแซมบำรุงรักษาคลองส่งน้ำในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ระดับมีพฤติกรรมมีส่วนร่วมแต่ละข้ออยู่ในระดับปานกลาง โดยประเด็นให้ความร่วมมือในการซ่อมแซมบำรุงรักษาคลอง มีค่าเฉลี่ยของระดับการมีพฤติกรรมการมีส่วนร่วมมากกว่าประเด็นอื่นๆ รองลงมา ได้แก่ ประเด็นดูแลคลองส่งน้ำให้สะอาด ระบายน้ำได้สะดวก ส่วนประเด็นมีส่วนร่วมในการที่ท่านสามารถซ่อมแซมระดับเบื้องต้นได้มีระดับการมีพฤติกรรมการมีส่วนร่วมน้อยกว่าประเด็นอื่นๆ ตามลำดับจำแนกรายด้านดังนี้ 1) ท่านมีส่วนร่วมในการบำรุงรักษาคลองส่งน้ำ 2) ท่านได้สำรวจคลองส่งน้ำเพื่อสำรวจคลองชำรุด และรายงานต่อ 3) ท่านได้ดูแลคลองส่งน้ำให้สะอาดระบายน้ำได้สะดวก 4) ท่านให้ความร่วมมือในการซ่อมแซมบำรุงรักษาคลอง 5) ท่านพอจะมีความรู้ในการซ่อมแซมคลองส่งน้ำระดับเบื้องต้น 6) เมื่อท่านพบว่า มีคลองส่งน้ำสายใดชำรุดท่านแจ้งเจ้าหน้าที่ทันที 7) เมื่อพบคลองส่งน้ำที่แตกร้าวท่านแจ้งเจ้าหน้าที่ทันที 8) ท่านสามารถซ่อมแซมระดับเบื้องต้นได้ 9) ท่านพอที่จะมีความรู้เพื่อให้ความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ได้ พบว่าระดับการมีพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการน้ำชลประทาน ด้านซ่อมแซมบำรุงรักษาคลองส่งน้ำใน ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ระดับมีพฤติกรรมมีส่วนร่วมทุกข้ออยู่ในระดับปานกลาง โดยประเด็นให้ความร่วมมือในการซ่อมแซมบำรุงรักษาคลอง มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา ได้แก่ ประเด็นดูแลคลองส่งน้ำให้สะอาดระบายน้ำได้สะดวก ส่วนข้อการมีระดับการมีส่วนร่วมต่ำที่สุด ได้แก่ ท่านสามารถซ่อมเบื้องต้นได้ ตามลำดับ

1.3 ระดับพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการน้ำชลประทาน ด้านกำจัดวัชพืชในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ระดับพฤติกรรมการมีส่วนร่วมแต่ละข้ออยู่ในระดับปานกลางในทุกข้อโดยประเด็นดูแลและกำจัดวัชพืชในพื้นที่ที่ใช้น้ำ มีระดับมีพฤติกรรมการมีส่วนร่วมมากกว่าประเด็นอื่นๆ และรองลงมา ได้แก่ ประเด็นได้เก็บวัชพืชที่ลอยน้ำมาทิ้งเพื่อให้ระบายน้ำได้สะดวก ส่วนประเด็นให้ ท่านสำรวจคลองส่งน้ำเสมอให้ปราศจากวัชพืชมีระดับพฤติกรรมการมีส่วนร่วมน้อยกว่าประเด็นอื่นๆ ตามลำดับจำแนกรายด้าน ดังนี้ 1) ท่านสำรวจคลองส่งน้ำเสมอให้ปราศจากวัชพืช 2) ท่านให้ความร่วมมือทุกครั้งที่มีการกำจัดวัชพืชในคลองส่งน้ำ 3) ท่านดูแลและกำจัดวัชพืชในพื้นที่ที่ใช้น้ำ 4) ท่านสำรวจริมคันคลองส่งน้ำอยู่เป็นประจำ 5) ท่านแจ้งกลุ่มผู้ใช้น้ำในการทำความสะอาดริมคันคลองส่งน้ำ 6) ท่านได้มีส่วนร่วมในการร่วมถางหญ้าริมคลองกับกลุ่มผู้ใช้น้ำ 7) ท่านได้สำรวจวัชพืชที่ลอยน้ำมาตามคลองส่งน้ำ 8) ท่านได้เก็บวัชพืชที่ลอยน้ำมาทิ้งเพื่อให้ระบายน้ำได้สะดวก 9) ท่านได้ให้ความร่วมมือในการลอกคลองเพื่อเก็บวัชพืชพบว่า ระดับการมีพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการน้ำชลประทาน ด้านกำจัดวัชพืชในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ระดับพฤติกรรมการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลางมาก ในทุกข้อโดยประเด็นดูแลและกำจัดวัชพืชในพื้นที่ที่ใช้น้ำ มีพฤติกรรมการมีส่วนร่วมสูงสุด และรองลงมา ได้แก่ ท่านได้เก็บวัชพืชที่ลอยน้ำมาทิ้งเพื่อให้ระบายน้ำได้สะดวก ส่วนประเด็นให้ท่านสำรวจคลองส่งน้ำเสมอให้ปราศจากวัชพืช มีพฤติกรรมการมีส่วนร่วมน้อย

2. ด้านความรู้เกี่ยวกับการบริหารจัดการน้ำของกลุ่มผู้ใช้น้ำชลประทาน กลุ่มผู้ใช้น้ำในภาพรวมส่วนใหญ่มีความรู้เกี่ยวกับการบริหารจัดการน้ำ และจำแนกรายด้านดังนี้

2.1. ด้านการร่วมรับรู้ข้อมูลข่าวสารของกลุ่มผู้ใช้น้ำมีความรู้เกี่ยวกับการบริหารจัดการน้ำร้อยละ 78.21 และไม่มีความรู้ ร้อยละ 65.40

2.2 ด้านการรับคำแนะนำจากเจ้าหน้าที่ก่อนมีการขอใช้น้ำ กลุ่มผู้ใช้น้ำมีความรู้เกี่ยวกับการบริหารจัดการน้ำร้อยละ 76.80 และไม่มีความรู้ ร้อยละ 23.20

2.3 ด้านหลักการดำเนินการจากเจ้าหน้าที่กลุ่มเกษตรกรผู้ใช้น้ำมีความรู้เกี่ยวกับการบริหารจัดการน้ำร้อยละ 71.76 และไม่มีความรู้ ร้อยละ 28.47

2.4 ด้านร่วมกำหนดแนวทางการจัดการน้ำกลุ่มผู้ใช้น้ำมีความรู้เกี่ยวกับการบริหารจัดการน้ำ ร้อยละ 63.47 และไม่มีความรู้ ร้อยละ 36.53

2.5 ความประสงค์ที่จะทำการเกษตรกลุ่มผู้ใช้น้ำมีความรู้เกี่ยวกับการบริหารจัดการน้ำ ร้อยละ 61.57 และไม่มีความรู้ ร้อยละ 38.43

2.6 ด้านปฏิบัติตามแผนการส่งน้ำทุกครั้ง กลุ่มผู้ใช้น้ำมีความรู้เกี่ยวกับการบริหารจัดการน้ำ ร้อยละ 72.46 และไม่มีความรู้ ร้อยละ 27.53

2.7 ด้านการร่วมกำหนดแนวทางปฏิบัติการจัดการน้ำกลุ่มผู้ใช้น้ำมีความรู้เกี่ยวกับการบริหารจัดการน้ำร้อยละ 76.43 และไม่มีความรู้ ร้อยละ 23.57

2.8 ด้านวิธีการใช้น้ำในเขตพื้นที่กลุ่มผู้ใช้น้ำมีความรู้เกี่ยวกับการบริหารจัดการน้ำ ร้อยละ 75.97 และไม่มีความรู้ ร้อยละ 24.03

2.9 ด้านการร่วมประชุมกับคณะกรรมการกลุ่มผู้ใช้น้ำมีความรู้เกี่ยวกับการบริหารจัดการน้ำ ร้อยละ 78.23 และไม่มีความรู้ ร้อยละ 21.78

2.10 ด้านการวางแผนการใช้น้ำกลุ่มผู้ใช้น้ำมีความรู้เกี่ยวกับการบริหารจัดการน้ำ ร้อยละ 73.43 และไม่มีความรู้ ร้อยละ 26.57

ปัญหาอุปสรรค

1. ด้านปัญหาอุปสรรคพฤติกรรมการมีส่วนร่วมการบริหารจัดการน้ำชลประทาน ด้านการสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการน้ำชลประทานพบว่า ประเด็นที่เป็นปัญหามากที่สุด คือ ขาดความเข้าใจเรื่องการใช้น้ำชลประทาน ไม่มีการประชุม เจ้าหน้าที่ชลประทานไม่มากำกับดูแล และขาดการประชาสัมพันธ์

2. ด้านปัญหาอุปสรรค การมีพฤติกรรมการบริหารจัดการน้ำชลประทาน ข้อตกลงเกี่ยวกับการจัดตั้งกลุ่มผู้ใช้น้ำ ประเด็นที่เป็นปัญหามากที่สุด คือ กลุ่มผู้ใช้น้ำไม่ให้ความร่วมมือ ร่วมใจ ไม่ให้ความสำคัญกับไม่ปฏิบัติตามข้อตกลงกติกากลุ่ม ไม่มีการจัดระเบียบในการใช้น้ำ ใช้น้ำไม่ตรงกันขาดความเข้าใจเรื่องกลุ่มผู้ใช้น้ำ รวมกลุ่มไม่ได้ ไม่มีข้อตกลงร่วมกัน

3. ด้านการส่งเสริมหรือสนับสนุนให้เกิดการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการน้ำชลประทาน ด้านการเสริมสร้างความเข้มแข็งขององค์กรผู้ใช้น้ำชลประทาน ประเด็นที่เป็นปัญหามากที่สุด คือ กลุ่มผู้ใช้น้ำขาดความร่วมมือไม่มีการประชุมกลุ่มผู้ใช้น้ำ

4. ด้านปัญหาและอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วมด้านการบริหารจัดการการใช้น้ำชลประทานของกลุ่มผู้ใช้น้ำชลประทาน ด้านการส่งน้ำและบำรุงรักษาพบว่า ประเด็นที่เป็นปัญหามากที่สุด คือ น้ำไปไม่ถึงปลายคลอง ท่อส่งน้ำมีขยะอุดตัน คลองสกปรกขาดการดูแลรักษา คลองคูน้ำตื้นเขินขึ้นทุกปี และปลายคูคลองได้รับน้ำน้อย มีหญ้าขึ้นมาก คลองแตก ชำรุด น้ำเดินผ่านไม่ได้ เปิด-ปิด น้ำไม่ตรงเวลา ต้นคลองใช้น้ำมากเกินไป ปลายคลองน้ำไปไม่ถึง และปัญหาอุปสรรค์ที่ได้จากการประชาคม ปัญหาหลัก ดังนี้

1. กลุ่มผู้ใช้น้ำขาดความรู้ในการบริหารจัดการน้ำ
2. ไม่เข้าใจรอบในการวางแผนการจัดรอบคิวการใช้น้ำ
3. ขาดความรู้ด้านทำเกษตร

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะโดยให้หน่วยงานภาครัฐจัดการประชุมฝึกอบรมสัมมนา ประกาศเสียงตามสาย และจัดทัศนศึกษาดูงาน ให้กลุ่มผู้ใช้น้ำได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับกลุ่มผู้ใช้น้ำกลุ่มอื่น จัดระเบียบการใช้น้ำ ในด้านผู้ใช้น้ำก็จะต้องเสียสละเวลาให้ความร่วมมือต่อกลุ่ม จัดระเบียบการใช้น้ำและสร้างข้อตกลงร่วมกัน นอกจากนี้ทั้งหน่วยงานของรัฐและกลุ่มผู้ใช้น้ำต้องร่วมมือกันทำก็คือ การปรับปรุงสภาพคูคลองให้อยู่ในสภาพดีอยู่เสมอ

อภิปรายผลการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผลการวิจัยใน 5 ประเด็น ได้แก่ 1) ข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มผู้ใช้น้ำที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

2) ด้านความรู้ของกลุ่มผู้ใช้น้ำเกี่ยวกับการบริหารจัดการน้ำชลประทาน 3) ด้านพฤติกรรมการมีส่วนร่วมการบริหารจัดการน้ำ 4) ปัญหาอุปสรรค 5) ข้อเสนอแนะ ผลการวิจัยในภาพรวม ดังนี้

1. ข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มผู้ใช้น้ำที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง กลุ่มผู้ใช้น้ำส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุระหว่าง 41-50 ปี รองลงมาระหว่าง 50-60 ปี การศึกษาสูงสุด ระดับประถมศึกษา รองลงมาระดับมัธยมต้น มีอาชีพทำนามากที่สุด รองลงมาปลูกพืชไร่ มีรายได้ต่ำกว่า 10,000 บาท/ปีมากที่สุด รองลงมา ระหว่าง 10,001–20,000 บาท/ปี

2. ด้านความรู้เกี่ยวกับการบริหารจัดการน้ำของกลุ่มผู้ใช้น้ำ น้ำชลประทาน กลุ่มผู้ใช้น้ำในภาพรวมส่วนใหญ่มีความรู้เกี่ยวกับการบริหารจัดการน้ำ และจำแนกรายด้านดังนี้

2.1. ด้านการร่วมรับรู้ข้อมูลข่าวสารของกลุ่ม ผู้ใช้น้ำมีความรู้เกี่ยวกับการบริหารจัดการน้ำ มีความรู้อย่างถูกต้องที่สุด ร้อยละ 78.21

2.2 ด้านการรับคำแนะนำจากเจ้าหน้าที่ก่อนมีการขอใช้น้ำ กลุ่มผู้ใช้น้ำมีความรู้เกี่ยวกับการบริหารจัดการน้ำความรู้อย่างถูกต้องที่สุด ร้อยละ 76.80

2.3 ด้านหลักการดำเนินการจากเจ้าหน้าที่กลุ่มผู้ใช้น้ำมีความรู้เกี่ยวกับการบริหารจัดการน้ำ ความรู้อย่างถูกต้องที่สุด ร้อยละ 71.76

2.4 ด้านร่วมกำหนดแนวทางการจัดการน้ำกลุ่มผู้ใช้น้ำมีความรู้เกี่ยวกับการบริหารจัดการน้ำ ความรู้อย่างถูกต้องที่สุด ร้อยละ 63.47

2.5 ความประสงค์ที่จะทำการเกษตรกลุ่มผู้ใช้น้ำมีความรู้เกี่ยวกับการบริหารจัดการน้ำ ความรู้ อย่างถูกต้องที่สุดร้อยละ 61.57

2.6 ด้านการปฏิบัติตามแผนการส่งน้ำ ทุกครั้งกลุ่มผู้ใช้น้ำมีความรู้เกี่ยวกับความรู้อย่างถูกต้องที่สุด การบริหารจัดการน้ำ ร้อยละ 72.37

2.7 ด้านการร่วมกำหนดแนวทางปฏิบัติการจัดการน้ำ กลุ่มผู้ใช้น้ำมีความรู้เกี่ยวกับการบริหารจัดการน้ำความรู้ อย่างถูกต้องที่สุด ร้อยละ 76.43

2.8 ด้านวิธีการใช้น้ำในเขตพื้นที่กลุ่มผู้ใช้น้ำมีความรู้เกี่ยวกับการบริหารจัดการน้ำ ความรู้ อย่างถูกต้องที่สุด ร้อยละ 75.97

2.9 ด้านการร่วมประชุมกับคณะกรรมการกลุ่มผู้ใช้น้ำ มีความรู้เกี่ยวกับการบริหารจัดการน้ำ ความรู้ อย่างถูกต้องที่สุด ร้อยละ 77.85

2.10 ด้านการวางแผนการใช้น้ำ กลุ่มผู้ใช้น้ำมีความรู้เกี่ยวกับการบริหารจัดการน้ำความรู้อย่างถูกต้องที่สุด ร้อยละ 73.43

เอกสารอ้างอิง

กรมชลประทาน, สำนักอุทกวิทยาและบริหารน้ำ. (2548). **การบริหารจัดการชลประทาน** กรุงเทพฯ : แอร์บอร์นพรินต์.

กรมวิชาการ. (2540). **แนวการจัดกิจกรรมและสื่อการเรียนการสอน ระดับก่อนประถมศึกษา.** กรุงเทพฯ : ผู้แต่ง.

กรมส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์. (2532). **คู่มือการส่งเสริมสหกรณ์ผู้ใช้น้ำในเขตโครงการส่งน้ำด้วยไฟฟ้าของสำนักงานพลังงานแห่งชาติ.** กรุงเทพฯ : ผู้แต่ง.

กรมชลประทาน. (2545). **100 ปี กรมชลประทานร้อยตำนานพระบารมี.** กรุงเทพฯ : ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย

_____. (2545). **บทบาทและภารกิจการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ.** กรุงเทพฯ : ผู้แต่ง.

_____. (2546). **การจัดการชลประทานโดยเกษตรกรมีส่วนร่วม.** กรุงเทพฯ : ผู้แต่ง.

_____. (2547). **การจัดการชลประทานโดยเกษตรกรมีส่วนร่วม.** (ฉบับปรับปรุง). กรุงเทพฯ : ผู้แต่ง.

_____. (2547). **กลุ่มงานพัฒนาการใช้น้ำ ส่วนจัดสรรน้ำและพัฒนาการใช้น้ำ.** กรุงเทพฯ : ผู้แต่ง

กรมชลประทาน สำนักอุทกวิทยาและบริหารจัดการน้ำ. (2548). **หลักการชลประทาน.** กรุงเทพฯ : ผู้แต่ง

กรมชลประทาน, สำนักงานจัดรูปที่ดินกลาง. (2551). **การจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม.** กรุงเทพฯ : ผู้แต่ง.

_____. (2552). **การบริหารจัดการชลประทานโดยเกษตรกรมีส่วนร่วม ด้านการส่งน้ำและบำรุงรักษา.** กรุงเทพฯ : แอร์บอร์นพรินต์.

กลุ่มงานพัฒนาการใช้น้ำ ส่วนจัดสรรน้ำและพัฒนาการใช้น้ำ. (2544). **คู่มือการบริหารการจัดการชลประทาน.** กรุงเทพฯ : ผู้แต่ง.

ไกรสร วีระโสภณ. (2545). **รูปแบบการจัดระบบควบคุมการใช้น้ำชลประทานกรมชลประทาน.** กรุงเทพฯ : เอเชีย.

_____. (2552). **คู่มือการมีส่วนร่วมของประชาชน.** กรุงเทพฯ : สำนักส่งเสริมการมีส่วน.

ข้อกำหนดการเขียนต้นฉบับใน
“วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี”

คำแนะนำการเขียนต้นฉบับ

“วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี” กำหนดออกเป็น ราย 6 เดือน (มกราคม-มิถุนายน และกรกฎาคม-ธันวาคม) วัตถุประสงค์เพื่อเป็นสื่อกลางในการเผยแพร่บทความทางวิชาการ ได้แก่ บทความวิจัย (research article) บทความวิชาการปริทรรศน์ (review article) บทความวิจัยสื่อสารอย่างสั้น (short communication) และบทความวิชาการ ให้แก่ครู อาจารย์ นักวิชาการ นักวิจัย และนักศึกษาทั้งภายใน และภายนอกมหาวิทยาลัย เพื่อแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ และแนวคิดระหว่างนักวิจัย นักวิชาการ และผู้สนใจ

ผลงานทางวิชาการจะต้องไม่เคยลงพิมพ์ในวารสารหรือสิ่งพิมพ์อื่น

กำหนดการรับพิจารณาบทความ

1. กำหนดระยะเวลาส่งต้นฉบับ
   1.1. ฉบับที่ 1 ส่งบทความระหว่างเดือนมกราคม-เมษายน
   1.2. ฉบับที่ 2 ส่งบทความระหว่างเดือนกรกฎาคม-กันยายน
2. บทความ **เปิดรับจากบุคคลภายใน และบุคคลภายนอกมหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี** โดยผู้สมัครต้องชำระค่าธรรมเนียมในการลงวารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี บทความละ 2,000 บาท
3. มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี **จะรับพิจารณาบทความต่อเมื่อผู้สมัครได้ชำระค่าธรรมเนียมในการลงวารสารวิชาการฯ ให้แก่มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี เป็นที่เรียบร้อยแล้วเท่านั้น**
4. ในกรณีที่ผู้ทรงคุณวุฒิได้พิจารณาบทความแล้ว แต่ไม่ผ่านเกณฑ์การประเมินตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด เจ้าของบทความต้องรับผิดชอบในการจ่ายค่าตอบแทนผู้ทรงคุณวุฒิ เงินค่าธรรมเนียม ในการสมัครลงวารสารวิชาการฯ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี จะไม่คืนให้แก่ผู้สมัคร

หมายเหตุ การโอนเงิน ให้โอนเข้าบัญชีธนาคารกรุงไทย สาขากาญจนบุรี ชื่อบัญชี **“วารสารวิชาการของมหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี”** เลขที่ 713-0-6 3225-9 พร้อมส่งหลักฐานการโอนเงินไปยัง สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี 70 หมู่ที่ 4 ตำบลหนองบัว อำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี 71190 หรือทางโทรสารหมายเลข 0 3453 4030

การเตรียมต้นฉบับ (ท่านสามารถดาวน์โหลดรูปแบบการเขียนบทความได้ที่ www.kru.ac.th/journal/)

มหาวิทยาลัยได้กำหนดรูปแบบการเขียนบทความที่จะลงวารสารวิชาการของมหาวิทยาลัย ดังนี้

1. การจัดเค้าโครงหน้ากระดาษ ขนาด A4 จำนวนไม่เกิน 10 หน้า
2. กรอบของข้อความหน้ากระดาษ ระยะของหน้ากระดาษในแต่ละหน้ากำหนดดังนี้
   - ระยะขอบบน 1.25 นิ้ว, ระยะขอบล่าง 1.0 นิ้ว
   - ระยะขอบซ้าย 1.25 นิ้ว, ระยะขอบขวา 1.0 นิ้ว
3. การใช้แบบตัวอักษรและการจัดหน้า มีรายละเอียดดังนี้
   3.1 ตัวอักษรใช้แบบ TH Sarabun PSK เท่านั้นตลอดทั้งบทความ
   3.2 หมายเลขหน้า อยู่ด้านขวาล่าง
   3.3 การย่อหน้า ส่วนปก(บทคัดย่อ,Abstract) ย่อ 7 ตัวอักษร พิมพ์ตัวที่ 8
   ส่วนเนื้อหา ย่อ 4 ตัวอักษร พิมพ์ตัวที่ 5

4. รายละเอียดต่าง ๆ ของบทความกำหนดดังนี้

4.1 ชื่อเรื่อง (Title)

- ภาษาไทย กำหนดชิดขอบซ้าย ขนาด 18 พอยต์, ตัวหนา
- ภาษาอังกฤษ (ตัวพิมพ์ใหญ่) กำหนดชิดขอบซ้าย ขนาด 18 พอยต์, ตัวหนา

4.2 ชื่อผู้นิพนธ์ (Author)

- ชื่อผู้นิพนธ์ ลำดับที่ 1 ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ กำหนดชิดขอบซ้าย, ขนาด 14 พอยต์, ตัวหนา และชื่อผู้นิพนธ์ลำดับถัดไป (ถ้ามี) ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ด้วยตัวธรรมดา
- ชื่อหน่วยงานของผู้นิพนธ์ทุกลำดับ ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ กำหนดชิดขอบซ้าย, ขนาด 14 พอยต์,ตัวธรรมดา

เช่น นักศึกษาระดับ.....สาขา.....มหาวิทยาลัย.....หรือ

อาจารย์.....สาขา.....มหาวิทยาลัย.....

4.3 บทคัดย่อ (Abstract)

1) บทคัดย่อ และ Abstract กำหนดวางไว้ชิดซ้าย, ขนาด 14 พอยต์,ตัวหนา

2) เนื้อความของบทคัดย่อภาษาไทยและภาษาอังกฤษ (Abstract) บรรทัดแรกจัดย่อหน้า โดยเว้นระยะจากขอบซ้าย 0.50 นิ้ว ขนาด 14 พอยต์, ตัวธรรมดา และบรรทัดต่อไปกำหนดชิดซ้าย

4.4 คำสำคัญ (Keyword) ระบุภาษาไทย ขนาดตัวอักษร 14 พอยต์, ตัวหนา ชิดขอบซ้าย เลือกใช้คำที่มีความหมายเกี่ยวข้องกับบทความ

5. เนื้อหา

5.1 รายงานการวิจัย ส่วนของเนื้อหาทั้งหมด ควรประกอบด้วยหัวข้อดังต่อไปนี้

1) บทนำ
2) วัตถุประสงค์
3) ขอบเขตของการวิจัย
4) วิธีดำเนินการวิจัย
   - การเก็บรวบรวมข้อมูล
   - การวิเคราะห์ข้อมูล
5) ผลการวิจัย
6) สรุปผลการวิจัย
7) ข้อเสนอแนะ
8) เอกสารอ้างอิง

5.2 บทความวิชาการ ควรประกอบด้วยหัวข้อดังต่อไปนี้

1) บทนำ
2) สาระประเด็นต่าง ๆ
3) สรุปผลและอภิปรายผล
4) เอกสารอ้างอิง

ชื่อหัวข้อ กำหนดชิดซ้าย ขนาด 14 พอยต์, ตัวหนา

ส่วนของเนื้อความ กำหนดชิดซ้าย ขนาด 14 พอยต์, ตัวธรรมดา แบ่งเป็น 2 คอลัมน์ (ระยะห่างระหว่างคอลัมน์ 0.75 ซม. หรือ 0.3 นิ้ว)

6. ภาพประกอบ เช่น ภาพถ่าย แผนภูมิ ตารางภาพจะต้องชัดเจน (ถ้าเป็นตารางใหญ่พิมพ์แบบเต็มขอบ) แสดงเนื้อหาสำคัญของเรื่อง ภาพถ่ายควรเป็นภาพขาว – ดำ มีคำอธิบายภาพประกอบ
7. เอกสารอ้างอิง/References
   เรียงลำดับชื่อผู้แต่งจาก ก-ฮ ตามลำดับ (ในกรณีที่เอกสารอ้างอิงเป็นภาษาไทย) แล้วตามด้วย นามสกุลผู้แต่งจาก A-Z (ในกรณีที่เอกสารอ้างอิงเป็นภาษาไทย)

หมายเหตุ นักศึกษาที่ส่งบทความวิจัยที่เป็นวิทยานิพนธ์ หรือวารสารนิพนธ์ จะต้องมีคำรับรองจากประธาน หรือกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์หลักให้พิจารณาลงพิมพ์เผยแพร่

การส่งต้นฉบับ

โปรดส่งต้นฉบับเพื่อการพิจารณาลงตีพิมพ์เผยแพร่ใน “วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี” จำนวน 1 ชุด พร้อม CD จำนวน 1 แผ่น พร้อมแนบใบสมัครส่งบทความเพื่อลงตีพิมพ์บทความวิจัย (research article) ส่งมาตามที่อยู่ด้านล่างนี้

กองบรรณาธิการวารสารวิชาการ
สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี
หมู่ 4 ตำบลหนองบัว อำเภอเมือง
จังหวัดกาญจนบุรี 71190
(โทรศัพท์ 0346 3322 7 ต่อ 140, 0345 3403 0 โทรสาร 0345 3403 0)
ออนไลน์ : www.kru.ac.th/journal/

ผลงานของท่านจะได้รับการตรวจสอบจากผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาวิชา ถ้ามีส่วนที่ต้องปรับปรุงแก้ไข กองบรรณาธิการจะแจ้งให้ท่านทราบเพื่อการปรับปรุงแก้ไข เมื่อผู้เขียนได้แก้ไขความถูกต้องของบทความ ตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิแล้วบทความจะต้องผ่านการตรวจสอบความถูกต้องจากกองบรรณาธิการแล้วเท่านั้น จึงจะนำมาตีพิมพ์ในวารสาร หลังการจัดพิมพ์แล้วเสร็จ ท่านจะได้รับวารสารจำนวน 1 ฉบับ

1.25 นิ้ว

ตัวอย่างการจัดรูปแบบบทความวิจัย

ชื่อเรื่องภาษาไทย TH Sarabun PSK **ขนาด 18 จัดชิดขอบซ้าย ตัวหนา**

ชื่อเรื่องภาษาอังกฤษ TH Sarabun PSK **ขนาด 18 จัดชิดขอบซ้าย ตัวหนา**

ชื่อผู้เขียนภาษาไทย [1)]**จินดา พรหมโชติ,** [2)].....,[3)].....,

นักศึกษา [1)]นักศึกษามหาบัณฑิตสาขาวิทยาศาสตร์ศึกษา คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี,

หรือ อาจารย์ [2)]คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี,

[3)]สำนักงานอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ เขต 3 (เชียงใหม่) กระทรวงอุตสาหกรรม

ชื่อผู้เขียนภาษาอังกฤษ [1)]**Jinda Prommachod,** [2)].....,[3)].....

[1)]Master Student Science Education. Faculty of Science and Technology. Kanchanaburi Rajabhat University,

[2)]Faculty of Science and Technology. Kanchanaburi Rajabhat University,

[3)]Office of Primary Industries and Mines, Region 3 (Chiang Mai), Ministry of Industry.

1.25 นิ้ว 1 นิ้ว

บทคัดย่อ (TH Sarabun PSK ขนาด 14 หนา)

ย่อ 7 ตัวอักษร กกกก

ABSTRACT (TH Sarabun PSK ขนาด 14 หนา)

ย่อ 7 ตัวอักษร กกกก

ย่อ 4 ตัวอักษร **- การเก็บรวบรวมข้อมูล**

ย่อ 4 ตัวอักษร กกกก

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาบทความประจำฉบับ

1. รองศาสตราจารย์ ดร.กาญจนา	บุญส่ง	มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี
2. รองศาสตราจารย์ ดร.ฉัตรนภา	พรหมมา	มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์
3. รองศาสตราจารย์ ดร.พนอเนื่อง	สุทัศน์ ณ อยุธยา	มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
4. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ว่าที่ ร.ต.ปัญญา	คามีศักดิ์	มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง
5. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จำเริญ	คังคะศรี	มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
6. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นพพร	จันทรนำชู	มหาวิทยาลัยศิลปากร (พระราชวังสนามจันทร์)
7. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธง	บุญเรือง	มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี
8. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รังรอง	งามศิริ	มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี
9. ดร.โฉมยง	โต๊ะทอง	มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี
10. ดร.วิโรจน์	ตั้งตระกูลพิทักษ์กิจ	มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
11. ดร.ทักษิณา	ชัยอิทธิพรวงศ์	มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง

วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี
Journal of Kanchanaburi Rajabhat University

ความเป็นมา

วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี เป็นวารสารทางวิชาการ เริ่มออกฉบับแรกเมื่อปี พ.ศ. 2555 โดยอยู่ในความดูแลของบัณฑิตวิทยาลัย ต่อมาปี พ.ศ. 2556 ได้โอนมาให้สถาบันวิจัยและพัฒนา เป็นผู้ดำเนินงาน จนกระทั่งวารสารมีอายุครบ 3 ปี จึงส่งเข้ารับการประเมินคุณภาพวารสาร รอบที่ 3 (พ.ศ. 2558-2562) ผลการประเมินคุณภาพวารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี ได้การรับรองคุณภาพจัดอยู่ในฐานดัชนีวารสารไทย เป็นวารสารระดับชาติ กลุ่มที่ 2 ด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มีอายุ 5 ปี จนถึง ปี พ.ศ. 2562

วัตถุประสงค์

1. เพื่อเผยแพร่และส่งเสริมการนำผลการวิจัยทางด้านวิทยาศาสตร์ และด้านเทคโนโลยีและด้านสังคมศาสตร์ไปใช้ในการพัฒนาสังคมและประเทศ
2. เพื่อเป็นแหล่งรวบรวมบทความทางวิชาการที่น่าสนใจและมีคุณค่าทางด้านวิทยาศาสตร์ และด้านเทคโนโลยีและด้านสังคมศาสตร์
3. เพื่อเป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยนความรู้ ประสบการณ์ทางวิชาการระหว่าง นักวิจัย นักวิชาการคณาจารย์และบุคคลทั่วไป

นโยบาย

บทความที่เสนอตีพิมพ์ต้องเป็นบทความที่มีคุณค่าทางวิชาการเป็นบทความที่เสนอถึงความคิดหรือหลักการใหม่ที่เป็นไปได้และมีทฤษฎีประกอบสนับสนุนอย่างเพียงพอ หรือเป็นบทความทางวิชาการที่น่าสนใจมีประโยชน์ต่อนักศึกษาและนักวิจัย โดยผู้เขียนเป็นผู้รวบรวมและเรียบเรียงเอง

กำหนดการเผยแพร่ ปีละ 2 ฉบับ ฉบับที่ 1 มกราคม-มิถุนายน และฉบับที่ 2 กรกฎาคม-ธันวาคม

การเผยแพร่ มอบให้ห้องสมุดสถาบันการศึกษาและหน่วยงานของรัฐ และทางเว็บไซต์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี

สถานที่ติดต่อ สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี
70 ม. 4 ถ.กาญจนบุรี-ไทรโยค ต.หนองบัว อ.เมือง จ.กาญจนบุรี 71000
โทร. 0-3463-3227-28 ต่อ 140,141 โทรสาร 0-3453-4030
สมัครออนไลน์ที่ http://kru.ac.th/journal/

บทความที่ลงตีพิมพ์ในวารสารเป็นความคิดเห็นของผู้เขียน กองบรรณาธิการไม่จำเป็นต้องเห็นด้วยเสมอไป

จัดพิมพ์โดย RAJAKAN 081-941-2356

Journal of Kanchanaburi Rajabhat University
ปีที่ 5 ฉบับที่ 1 มกราคม - มิถุนายน 2559

บทความวิจัย

รูปแบบการท่องเที่ยวเชิงส่งเสริมสุขภาพสำหรับชาวต่างชาติที่มาท่องเที่ยวในประเทศไทย
สิริกร เลิศลัคธนาธาร ไพบูลย์ อ่อนมั่ง และสุมนรดี นิ่มเนติพันธ์.....4

การสร้างคู่มือศึกษาด้วยตนเองฉบับภาษาอังกฤษเพื่อแหล่งท่องเที่ยวประวัติศาสตร์กรณีศึกษาอุทยานประวัติศาสตร์พระนครคีรี จังหวัดเพชรบุรี
พิมพ์ระวี โรจน์รุ่งสัตย์.....14

เส้นทางสู่นักท่องเที่ยวจีน: การปรับตัวของช่องทางการสื่อสารในยุค social media ครองเมือง
ปาลิดา ศรีศรกำพล และณิชยา ศรีสุชาต.....27

การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ สำหรับโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กโดยใช้การสอนแบบอีเลิร์นนิ่ง : กรณีศึกษาโรงเรียนวัดสามบัณฑิต
สุภาพร ณ หนองคาย.....34

การศึกษาการใช้ประโยชน์จากภูมิปัญญาท้องถิ่นของอำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
ประพันธ์ แสงทองดี.....40

การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมวัยใสเข้าใจเพศศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษาสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 - 6
ยุภาพร แสนหาญ.....45

การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นเรื่องการทำไวน์กระเจี๊ยบบ้านสะเน่พ่อง สำหรับนักเรียนชั้นประถมปีที่ 5 โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนสุนทรเวช
ขวัญชัย ประดิษฐสิน.....52

การวิจัยเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาความพร้อมทางคณิตศาสตร์ของเด็กอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนเขาดินวิทยาคาร อำเภอท่าม่วง จังหวัดกาญจนบุรี
ลลิดา ระงับพิษ.....63

การประยุกต์ใช้แนวทางทรงงานตามเบื้องพระยุคลบาท (SAPAE) เพื่อพัฒนาจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านเขากรวด จ. กาญจนบุรี
แพรวพิชฌาณ์ ไมตรีเวช.....73

การศึกษาปัญหาการออกเสียงสัทอักษรจีนของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี
เบญจอาภา พิเศษสกุลวงศ์.....82

พฤติกรรมการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการน้ำของกลุ่มผู้ใช้น้ำชลประทาน ฝ่ายส่งน้ำและบำรุงรักษาที่ 2 โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาพนม : กรณีศึกษาตำบลพนมทวน อำเภอพนมทวน จังหวัดกาญจนบุรี
ธิรดา ฆารสินธุ์นภา.....91